

වාර්ෂික කාර්ය සාධන වාර්තාව හා ගිණුම්
வருடாந்த செயற் திறன் அறிக்கை மற்றும் கணக்குகள்
ANNUAL PERFORMANCE REPORT & ACCOUNTS

2016

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය
மகாவலி அபிவிருத்தி மற்றும் சுற்றாடல் அமைச்சு
Ministry of Mahaweli Development and Environment

වාර්ෂික කාර්ය සාධන
වාර්තාව හා ගිණුම් 2016

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය
ශ්‍රී ලංකාව

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන කාර්ය භාරය

1. මහවැලි සංවර්ධනය හා පරිසරය විෂයන්ට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු , ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනයන් හා රාජ්‍ය සංස්ථාවන්හි විෂයයන්ට අදාළ ප්‍රතිපත්ති වැඩසටහන් සහ ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීම, පසු විපරම් කිරීම හා ඇගයීම
2. මහවැලි සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම
3. මහවැලි අධිකාරී පනත යටතේ සඳහන් කාර්යයන් සහ ඒ යටතේ පිහිටුවන ලද සංවිධාන හා සම්බන්ධිත කටයුතු
4. වර්තමාන හා අනාගත පරපුර උදෙසා පරිසරය සුරැකීම වෙනුවෙන් ජාතික සහ ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාව වර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගැනීම
5. තිරසර සංවර්ධනය උදෙසා දායකත්වය ලබා දීම
6. පරිසර සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සහ සැලසුම් සම්පාදනය කිරීම
7. කැලෑ සහ වන විද්‍යා කටයුතු
8. වනාන්තර, වන සතුන් හා තුරුලතා ආරක්ෂා කිරීම
9. රටේ දැව අවශ්‍යතාව සපුරාගැනීමේ අරමුණින් වානිජ වනවගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම
10. පරිසර දූෂණය මැඩලීම පිණිස වැඩසටහන් සම්පාදනය කිරීම හා ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම
11. සමුද්‍ර දූෂණ නිවාරණ කටයුතු
12. වෙරළ සංරක්ෂණය හා ආරක්ෂණය
13. මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තය සහ වෙළඳාම ප්‍රවර්ධනය හා නියාමනය
14. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයට අදාළ ආයතනයන්ට පැවරී ඇති අනෙකුත් සියළුම විෂයන්ට අදාළ කටයුතු
15. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයට අදාළ ආයතනයන් අධීක්ෂණය

➤ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතන

- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
- වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව
- ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය
- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
- ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය
- සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය
- රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව
- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය
- ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය
- මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය

➤ බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

- උමාඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- මොරගහකන්ද සහ කළුගහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
- මහවැලි ජල සම්පත් සුරක්ෂිත හා ආරක්ෂණ වැඩ සටහන

අමාත්‍යාංශයේ ප්‍රධාන කාර්ය භාරය	ii
මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතන	iii
බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති	iii
පටුන	iv
1. හැඳින්වීම	1
2. 2016 වර්ෂයේ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ඉටුකරනු ලැබූ සංවර්ධන හා පරිසර සංරක්ෂණ වැඩසටහන්	2
1 කොටස - මහවැලි සංවර්ධන වැඩසටහන් හා බහුකාර්ය ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය	
1.1 මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	4
1.1.1 මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම	4
1.1.2 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය 2016	6
1.1.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	15
1.2 උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය- (පෙර ආර වැඩ - Head works)	17
1.2.1 ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු	17
1.2.2 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය 2016	18
1.2.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	24
1.3 වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් සැලසුම් ව්‍යාපෘතිය	28
1.3.1 ව්‍යාපෘතියේ පසුබිම	28
1.3.2 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය 2016	28
1.3.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	32
1.4 ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය	33
1.4.1 2016 වර්ෂය තුළ සිදුකරන ලද සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්	33
1.4.2 2016 වර්ෂයේ දී ඉදිරිපත් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ	46
2 කොටස - පරිසර සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය	
2.1 “සැමට පිවිතුරු වාතය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	49
2.1.1 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	49
2.2 “ශාක සත්ව හා පරිසර පද්ධති සුරැකීම” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	52
2.2.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	52
2.2.2 නීති හා රෙගුලාසි	56
2.3 “දේශගුණ විපර්යාස මගින් ඇතිවන අභියෝගයන්ට මුහුණදීම” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	57
2.3.1. 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	57
2.3.2. අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	65
2.4 “වෙරළ තීරය හා අවට මුහුදු ආනාන්විත ලෙස පරිහරණය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	67
2.4.1 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	67
2.5 “වගකීමෙන් යුතු ඉඩම් පරිහරණය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	68
2.5.1 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	68
2.6 “කසළින් තොර වටපිටාවක්” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	73
2.6.1 හැඳින්වීම	73
2.6.2 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	74
2.6.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	76
2.7 “සෞඛ්‍ය හා සමෘද්ධිය උදෙසා හරිත නගර” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	77
2.7.1 2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	77

2.8	“කර්මාන්ත හරිතකරණය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	80
2.8.1	2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	80
2.9	“නිවැරදි තෝරාගැනීම සඳහා දැනුම” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්	85
2.9.1	2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	85
2.10	ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාවය	92
2.10.1	2016 වර්ෂයේදී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්	92
2.11	මූල්‍ය විශ්ලේෂණය සහ ගිණුම් සාරාංශය	95

3 කොටස - අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක රාජ්‍ය හා ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනවල ප්‍රගතිය

3.1	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	105
3.1.1	හැඳින්වීම	105
3.1.2	2016 වර්ෂයේදී සිදුකළ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්	106
3.1.3	දෙපාර්තමේන්තුවේ අයවැය ප්‍රගතිය	123
3.1.4	නීති රීති හා නියෝග	125
3.2	වෙරළ සංරක්ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව	126
3.2.1	හැඳින්වීම	126
3.2.2	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	128
3.2.3	අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	136
3.3	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	139
3.3.1	හැඳින්වීම	139
3.3.2	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	140
3.3.3	අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	150
3.3.4	2016 වර්ෂය තුළ ප්‍රතිපාදන හා වියදම්	155
3.4	සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය	157
3.4.1	සමුද්‍ර දූෂණය පාලනය හා වැළැක්වීම	157
3.4.2	අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	166
3.4.3	2016 වර්ෂයේ දී ගැසට්පත්‍ර මගින් නිකුත්කළ නීති හා නියෝග	167
3.4.4	මූල්‍ය වෙන් කිරීම සහ ප්‍රගතිය	167
3.5	ජාතික මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය	168
3.5.1	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	168
3.5.2	මූල්‍ය කාර්යසාධනය 2016	172
3.5.3	අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	172
3.5.4	නීති හා රෙගුලාසි	173
3.6	රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව	174
3.6.1	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	174
3.6.2	අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016	175
3.7	භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ සහ පතල් කාර්යාංශය	179
3.7.1	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	179
3.7.2	කාර්යසාධන සාරාංශය (භෞතික හා මූල්‍ය)	188
3.7.3	2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය	190
3.7.4	ආයතන හා සමාජ වගකීම	192
3.8	මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය	194
3.8.1	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	194
3.9	ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය	206
3.9.1	ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016	206

1. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ සියළු රාජ්‍ය ආයතනයන් තම ආයතනය විසින් පසුගිය වර්ෂයේ දී ලබාගත් ප්‍රගතිය පිළිබඳ වාර්තාව වත්මන් වර්ෂයේ මැද භාගය වනවිට පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීමට බැඳී සිටියි. මෙම අවශ්‍යතාවය ඉටු කිරීම සඳහා ජල සම්පත් කළමනාකරණය, පරිසර කළමනාකරණය හා ස්වභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයෙහි ලා ප්‍රමුඛත්වය දරණ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය “2016 වාර්ෂික කාර්ය සාධනය හා ගිණුම්” යන නමින් මෙම වාර්තාව ඉදිරිපත් කරනු ලබයි. මෙම වාර්තාව මගින් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් 2016 වර්ෂයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩ සටහන් හා ක්‍රියාකාරකම්වල අත්පත් කර ගන්නා ලද ප්‍රගතිය ඉදිරිපත් කරනු ලබන අතර අමාත්‍යාංශයට අනුබද්ධ සියළුම පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් සකසන ලද “හරිත ලංකා” සහ “පුනරුදය” වැඩ සටහන්වල එක් එක් මෙහෙවර තේමාන්විත ක්ෂේත්‍ර යටතේ 2016 වර්ෂයේ දී අත්පත් කර ගන්නා ලද ප්‍රගතිය මෙහි දක්වා ඇත.

තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඉලක්ක අත්පත් කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය වන්නා වූ සියළු ප්‍රතිපත්ති වලට අනුගත වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර හා ස්වභාවික සම්පත් ක්ෂේත්‍රයන් හි පවතින බාධක හා අභියෝග ජය ගැනීම සඳහා ප්‍රගති වාර්තාකරණ කාල සීමාව තුළදී අමාත්‍යාංශයෙන් හා අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ආයතන මගින් ව්‍යාපෘති හා වැඩ සටහන් ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. ජාතික ආර්ථික සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියෙහි සඳහන් අභිමතාර්ථයන් ළඟා කර ගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් පරිසර ආරක්ෂණය සහ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්ති, උපාය මාර්ග සහ වැඩ සටහන් සැකසීමත් එම ප්‍රතිපත්ති සහ වැඩ සටහන් උපක්‍රමික ලෙස ක්‍රියාවට නැංවීමත් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය ආරම්භ කර ඇත.

2015 වර්ෂයේ දී ගන්නා ලද තීරණයක් මත අමාත්‍යාංශ නාමය වෙනස් කළ හෙයින් මෙහි කාර්ය භාරය ද පුළුල් විය. ඒ අනුව මහවැලි අධිකාරිය සහ ඒ යටතේ ක්‍රියාත්මක වන ජල කළමනාකරණ, කෘෂි සංවර්ධන හා පරිසර සංරක්ෂණ වැනි ප්‍රධාන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් මෙම අමාත්‍යාංශයේ විෂය පථයට එක් විය. අමාත්‍යාංශය ජල සංරක්ෂණය, කෘෂි කාර්මික සංවර්ධනය හා පරිසර සංරක්ෂණය යන ක්ෂේත්‍රයන් සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් මෙම වාර්තාකරන කාල සීමාව තුළ සිදු කර ඇත.

2015 ජනවාරි මස ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ගන්නා ලද තීරණයකට අනුව අමාත්‍යාංශයේ නාමය “මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය” ලෙස වෙනස් කළ හෙයින් එහි කාර්ය භාරයද වෙනස් විය.

2. 2016 වර්ෂයේ මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ඉටුකරනු ලැබූ සංවර්ධන හා පරිසර සංරක්ෂණ වැඩසටහන්

පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් “හරිත ලංකා වැඩසටහන” නමින් නව වැඩසටහනක් 2009 වර්ෂයේ ජූනි මස ආරම්භ කළ අතර මෙම ක්‍රියාකාරී සැලසුමෙහි මූලික අරමුණ වූයේ ආර්ථික, සමාජීය, සංවර්ධන වැඩසටහන් වලට බාධා පමුණුවන මෙතෙක් අවධානයට ලක් නොවූ තීරණාත්මක පාරිසරික ගැටළුවලට අදාළව සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමයි. හරිත ලංකා වැඩසටහන යටතේ සකස් කරන ලද ක්‍රියාකාරී සැලසුමෙහි ප්‍රධාන මෙහෙවර / තේමාන්විත ක්ෂේත්‍ර 10 ක් අඩංගු වන අතර ඒවා නම් සැමට පිවිතුරු වාතය, ශාක, සත්ව හා පරිසර පද්ධති සුරැකීම, දේශගුණ විපර්යාස අභියෝග ජයගැනීම, වෙරළ තීරය හා සාගරය ඥානාන්විත ලෙස පරිහරණය කිරීම, වගකීමෙන් යුතුව ඉඩම් පරිහරණය කිරීම, කසළින් තොර වටපිටාවක්, සැමට සැමදා ජලය, සෞඛ්‍යය හා සමෘද්ධිය උදෙසා හරිත නගර, කර්මාන්ත හරිතකරණය සහ නිවැරදි තෝරා ගැනීම සඳහා දැනුමය. මෙම ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමෙහි ලා අදාළ අමාත්‍යාංශ, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා පෞද්ගලික අංශය යන සියල්ලෙහිම සාමූහික දායකත්වයක් සැපයූ අතර මෙහිදී තිරසරභාවය යන්න හුදෙක් සංකල්පයකට පමණක් සීමා නොවී එය යථාර්ථයක් බවට පත්කිරීමෙහිලා සියළුම සාමාජිකයින් ගෙන් ලැබුණු දායකත්වය අතිවිශාලය. මෙම ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම කෙටිකාලීන, මධ්‍යකාලීන හා දිගුකාලීන ඉලක්ක ගණනාවකින් යුතුවන අතර එය 2009 සිට 2016 දක්වා වූ කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිත වූ අතර මේ සඳහා පරිපූර්ණ වූත්, මැනිය හැකිවූත් ළඟා කරගත හැකිවූත්, උපාය මාර්ග 82 ක්ද, ක්‍රියාකාරකම් 375 ක්ද ඇතුළත්ය. මෙම වැඩසටහන අමාත්‍යාංශ 36 ක් හා රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන 70 ක් ඒකාබද්ධව ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. අමාත්‍යාංශය අනෙකුත් අදාළ පාර්ශවකරුවන් හා එක්ව ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි ඇතුළත් එක් එක් මෙහෙවර / විෂය පථය යටතේ ප්‍රගතිය වාර්තා කරන කාලසීමාව තුළ දී ඉටුකරන ලදී.

කෙසේ වුවද තිරසාර පරිසරයක් ඇති කිරීම හා පරිසර ගැටළු අවම කිරීමේ අරමුණින් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් 2015 වර්ෂයේ දී “පුනරුදය” නමින් පරිසර සංරක්ෂණ ජාතික වැඩ සටහන් දියත් කළ අතර එය ජනාධිපති කාර්යාලය මගින් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලබයි. 2016 සිට 2018 කාලය දක්වා පිළියෙළ කරනු ලැබූ මෙම ජාතික වැඩ සටහන පිළියෙළ කිරීමේ දී වර්තමාන පාරිසරික ගැටළු හා ඒ හා බැඳි අනෙකුත් ගැටළු හඳුනා ගන්නා ලද අතර ප්‍රමුඛත්වය දී කටයුතු කළ යුතු අංශ හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙම තුන් අවුරුදු ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම සඳහා භෞතික මූල්‍ය ඉලක්කයන් හඳුනා ගන්නා ලද අතර ඒවා 2015 ඔක්තෝබර් මස සිට 2018 වර්ෂය තෙක් ක්‍රියාත්මකය. මෙම වැඩ සටහන්හි මූලික අරමුණු වන්නේ (අ) තිරසර කසළ කළමනාකරණයක් තුළින් නිකසල ජීවන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම, (ආ) ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසර පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍ය වන සම්පත සංරක්ෂණය හා සංවර්ධනය කිරීම, (ඇ) ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වභාවික සම්පත් තිරසර උපයෝජනය, සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය තුළින් ජීවනප්‍රිය පරිසර පද්ධතියක් ඇති කිරීම, (ඈ) ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය හා තිරසර කළමනාකරණය, (ඉ) පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ මහජනතාව සවිඥාණිකව සවිබල ගැන්වීම, (ඊ) පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතු කළමනාකරණයට අවශ්‍ය මෙවලම් සහ විධාන සඳහා ඒකීය ආයතනික පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම

ඉහත ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම හා කඩිනම් ජාතික පරිසර සංරක්ෂණ වැඩසටහන සියළු අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා පෞද්ගලික අංශවල ඉහළ නිලධාරීන්ගේ සහභාගිත්ව තුළින් තිරසාරත්වය සංකල්පයට පමණක් සීමා නොකර ප්‍රායෝගික යථාර්ථයක් බවට පත්කිරීමට අත්වැල් බැඳගෙන ඇත. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය අදාළ සියළු පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් 2016 වර්ෂයේ ජනවාරි මස සිට දෙසැම්බර් දක්වා සිදුකරන ලද කාර්යයන් පහත දක්වා ඇත.

01 කොටස

*මහවැලි සංවර්ධන වැඩසටහන් හා බහුකාර්ය
ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය*

බහුකාර්ය ව්‍යාපෘති

1.1 මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

1.1.1 මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම

මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ පළමුවන අදියරේ ක්‍රියාකාරකම් පහතින් දැක්වේ.

මොරගහකන්ද ජලාශයේ ප්‍රධාන වේල්ල අඹන්ගඟ හරහා ඉදි කිරීම, සැදලි වේලිදෙකක්, වාන් දොරටු, ඉහළ ප්‍රධාන ඇලසොරොව්ව, ඉහළ ඇලහැර ඇලසොරොව්ව, මෙගාවොට් 25ක ජල විදුලි බලාගාරයක් සහ 16Kmක් දුරට දිවෙන විදුලි සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතිය.

අඹන්ගඟේ ප්‍රධාන අතු ගංඟාවක්වන කළුගඟ හරස්කොට කළුගඟ ජලාශයේ ප්‍රධාන වේල්ල ඉදි කිරීම. මෙහි මැටි සහ ගල් වලින් සාදන වේලි 2ක්ද වම් ඉවුරේ හා දකුණු ඉවුරේ සොරොව් 2 වම් ඉවුරු ඇලට හා දකුණු ඉවුරු ඇලට සම්බන්ධ කෙරේ. එසේම ප්‍රධාන වේල්ලේ ඇති තවත් උමගක් හැරවුම් ඇලට සම්බන්ධ කොට හැරවුම් උමගට යා කෙරේ.

මොරගහකන්ද ජලාශයේ සිට අනුරාධපුර මහකනදරාව වැව දක්වා ඉදිකරන ඉහළ ඇලහැර ඇල කි.මී.94.5ක් වන අතර එය උමං මාර්ගවලින් සහ ඇලමාර්ගවලින් සමන්විතය. (මෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2017 ජනවාරි 11 වෙනි දින වෙනම ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ආරම්භ කරන ලදී.)

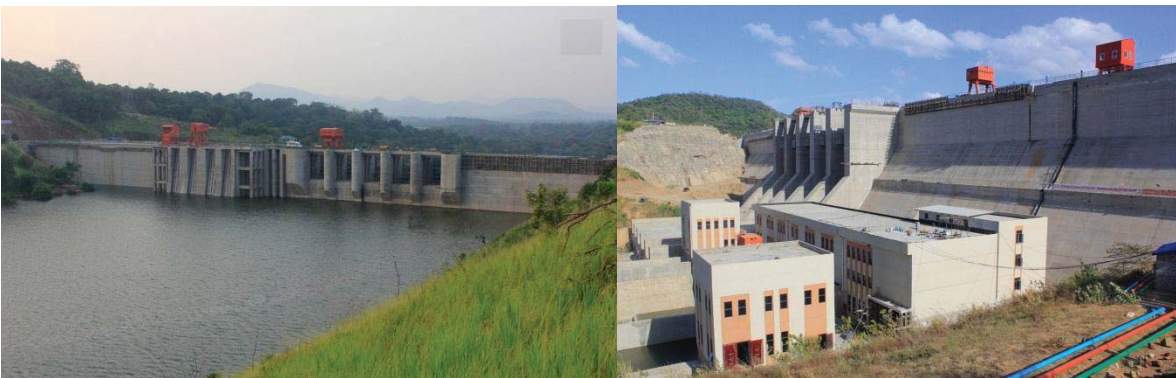
නැවත පදිංචි කිරීමේ ප්‍රදේශ 2 සඳහා සමාජ හා වාරිමාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම.

- i. කළුගඟ ජලාශ ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංවර්ධනය වන ප්‍රදේශ (එක් කලාපය) වම් ඉවුර හෙක්ටයාර් 1900ක් ද දකුණු ඉවුර හෙක්ටයාර් 1700කින් ද සමන්විතය.
- ii. කවුඩුල්ල වම් ඉවුර පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදුවන සංවර්ධන කලාපය (ඕ කලාපය) හෙක්ටයාර් 9000කින් සමන්විතය.

අවතැන් වූ පවුල් 3000ක ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමේ හා නැවත පදිංචි කිරීමේ කටයුතු

මොරගහකන්ද කළුගඟ ජලාශ ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබාදී ඇති EIA වාර්තා දෙකට අනුව පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීමේ කාර්යයන් ක්‍රියාවට නැංවීම.

සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය වර්ෂ 2007 දී ආරම්භ වූ අතර ඒ හා සම්බන්ධ පහත සඳහන් ක්‍රියාවලි 2016 වර්ෂය දක්වා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

1.1.2 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය 2016

- මොරගහකන්ද ජලාශ ව්‍යාපෘතියට අදාළ මූලික කාර්යයන්

කළු ගලින් පුරවන ලද වේල්ලක් සහ RCC වේල්ලක් වශයෙන් වේලි 02ක්, අනෙකුත් නිර්මිතයන් ඉදිකිරීම සඳහා EPC කොන්ත්‍රාත්තුවක් යටතේ සිනෝහයිඩ්රෝ ඒන සමාගමට පිරිනමා ඇත. කොන්ත්‍රාත්තුවේ සම්පූර්ණ වටිනාකම ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 252.3 කි. කොන්ත්‍රාත්තුවේ වටිනාකමින් 85%ක් ඒන සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබෙන අතර, ඉතිරි 15% ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් සපයනු ලබයි.

මොරගහකන්ද ජලාශ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන නිර්මිතයන්ට අදාළ විස්තර පහත දැක්වේ.

අයිතමය	වැඩ විස්තරය	2016 වර්ෂය තුළදී අවසන් කර ඇති කාර්යය ප්‍රමාණය(%)	2016 වර්ෂයේ අවසානය දක්වා අවසන් කරන ලද සම්පූර්ණ කාර්යය ප්‍රමාණය(%)	2016 වර්ෂය තුළ මූල්‍ය ප්‍රගතිය (රුපියල් මිලියන)
1.0	ප්‍රධාන වේල්ල ඉදි කිරීම	56.1	94.0	8,649.48
2.0	සැදලි වේලි 1 (ඇලහැර ප්‍රධාන ඇළ, ඉහළ ඇලහැර ඇල, විදුලි බලාගාරය, වාන ඇතුළු තවත් ඉදි කිරීම්ද ඇතුළත්ව)	20.4	87.0	
3.0	සැදලි වේල්ල අංක 02	2010 වර්ෂයේ අවසන් කර ඇත.		

- කළුගහ ජලාශ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන ඉදිකිරීම්

මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් සපයනු ලබන්නේ අරාබි සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල, සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදි අරමුදල, ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල සහ ශ්‍රී ලංකා ජනරජය මගිනි.

කළුගහ ජලාශ ඉදි කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය කොන්ත්‍රාත්තුව ඒන සිනෝහයිඩ්රෝ සමාගම වෙත වර්ෂ 2014 මාර්තු මස 12 වන දින පිරිනමා ඇත. අදාළ ව්‍යාපෘතිය සඳහා වන කොන්ත්‍රාත් වටිනාකම ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 124.94ක් වන අතර වැඩ ආරම්භය වර්ෂ 2014 අප්‍රේල් මස 02 වන දින සිදු කරන ලදී.

කළුගහ ජලාශයේ මූලිකවැඩ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ එක් එක් අංගයන්හි විස්තර පහත දැක්වේ.

අයිතමය	වැඩ විස්තරය	2016 වර්ෂය තුළදී අවසන් කර ඇති කාර්යය ප්‍රමාණය(%)	2016 වර්ෂයේ අවසානය දක්වා අවසන් කරන ලද සම්පූර්ණ කාර්යය ප්‍රමාණය(%)	2016 වර්ෂය තුළ මූල්‍ය ප්‍රගතිය (රුපියල් මිලියන)
2.0	ප්‍රධානවේල්ල ඉදි කිරීම	54.7	68.8	4,919.23
3.0	සැදලි වේල්ලේ	18.0	24.7	

- පහළ නිමින සංවර්ධන වැඩකටයුතු

නැවත පදිංචි කිරීමේ ප්‍රදේශ දෙකෙහි සංවර්ධන කටයුතු රජයේ මුදලින් සිදුකරන අතර, කළුගඟ පහළ නිමිනය යටතේ (F කලාපයේ) හෙක්ටයාර් 3600ක් සහ කවුඩුල්ල වම් ඉවුර පුලුල් කිරීමේ ප්‍රදේශයේ (ඩී කලාපයේ) හෙක්ටයාර් 7000ක් සංවර්ධනය කෙරේ. එහි එක් එක් අයිතමයන්හි විස්තර පහත දැක්වේ.

මිනුම් කටයුතු

- කළුගඟ දකුණු ඉවුර

- මාර්ග ජාලයේ මිනුම් කටයුතු අවසන් වී ඇත.
- ඇළ මාර්ග සම්බන්ධ මිනුම් කටයුතු 65%ක් අවසන් කර ඇත.

- කළුගඟ වම් ඉවුර

- මා ඔය , තෝරපිටිය සහ වැල්ලේවල ගම්මානවල මිනුම් කටයුතු 95% ක් අවසන් කර ඇත.
- ඇළ මාර්ග වල මිනුම් කටයුතු 95% ක් අවසන් කර ඇත.

- මැදිරිගිරිය සංවර්ධන ප්‍රදේශය -D කලාපය

- ඇළ මාර්ග වල මිනුම් කටයුතු 45% ක් අවසන් කර ඇත.

- ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම්

කළුගඟ දකුණු ඉවුර

- 2016 වර්ෂයේ දී අලුතින් පොදු සේවා ගොඩනැගිලි 20 ක වැඩ ආරම්භ කර ඇති අතර එක ගොඩ නැගිල්ලක වැඩ අවසන් කර ඇත.
- 2016 වර්ෂයේ ආරම්භයේ දී ඉදි කරමින් තිබූ ගොඩනැගිලි සංඛ්‍යාව 35 කි. එයින් ගොඩනැගිලි 22 ක වැඩ අවසන් කර ඇත.

කළුගඟ වම් ඉවුර (මොරගහකන්ද)

- 2016 වර්ෂය තුළ අලුතින් ගොඩනැගිලි 15ක කටයුතු ආරම්භ කර ඇති අතර ඉන් ගොඩනැගිලි 04ක වැඩ අවසන් කර ඇත.
- 2016 වර්ෂයේ ආරම්භයේ දී ඉදි කරමින් තිබූ ගොඩනැගිලි සංඛ්‍යාව 11 කි. එයින් ගොඩනැගිලි 9 ක වැඩ අවසන් කර ඇත.

- මාර්ග ඉදිකිරීම්

කළුගඟ දකුණු ඉවුර

- ප්‍රධාන මාර්ගය 10 Km කාපටි අතුරා ඇත - 95%ක් අවසන් කර ඇත.
- අතුරු මාර්ග (04 Km)-70%ක් අවසන් කර ඇත.
- කුඩා ගම්වල මාර්ග ග්‍රැන්ඩ් අතුරා (22.159 Km) 95%ක් අවසන් කර ඇති අතර 13.15 Km කාපටි අතුරා ඇත

කළුගඟ වම් ඉවුර (මොරගහකන්ද)

- ප්‍රධාන මාර්ගය 27.82Km කාපටි අතුරා ඇත - 90% ක් අවසන් කර ඇත.
- කුඩා ගම්වල මාර්ග (10.4 Km)-77% ක් අවසන් කර ඇත.
- අතුරු මාර්ග (3.15 Km)- 70%ක් අවසන් කර ඇත.

මැදිරිගිරිය සංවර්ධන ප්‍රදේශය -D කලාපය

- ප්‍රධාන මාර්ගය (8.5Km) - 80%ක් අවසන් කර ඇත.
- අතුරු මාර්ග (11 Km) අවසන් කර ඇත.

● වාරිමාර්ග සංවර්ධන කටයුතු

කළුගඟ දකුණු ඉවුර

- ඇළ මාර්ග(8.57Km)- 80%ක් අවසන් කර ඇත.

කළුගඟ වම් ඉවුර

- ඇළ මාර්ග(36.29 Km)ක් සම්පූර්ණ කර ඇත.
- රිදී ඇල්ල ජලාශය -95%ක් අවසන් කර ඇත.

මැදිරිගිරිය සංවර්ධන ප්‍රදේශය -Dකලාපය

- වම් ඉවුර අතු ඇළ දීර්ග කිරීම (1.3 Km-8.0 Km) - 90%ක් සම්පූර්ණ කර ඇත..
- වම් ඉවුර අතු ඇළ මාර්ගයද මාර්ග (8.0 Km-16.0 Km) - 50%ක් සම්පූර්ණ කර ඇත.
- අතුරු ශාඛා ඇළ මාර්ග (4Km) - 20%ක් සම්පූර්ණ කර ඇත.

● ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ නැවත පදිංචි කිරීම

සමාජ ආර්ථික සමීක්ෂණයට අනුව මොරගහකන්ද සහ කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති දෙක හේතුවෙන් පවුල් 2874 කට පමණ බලපෑමට ලක්වන බවට ගණන් බලා ඇත. නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය දැනටමත් සකස් කර ඇති අතර එය බලපෑමට ලක් වූ පවුල් අතර බෙදා දී ඇත. ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය - 2016 මොරගහකන්ද ජලාශය

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	නැවත පදිංචිකල පවුල් ගණන		ගොඩ ඉඩම් සහ වාරි ඉඩම් සඳහා රු.ලක්ෂ 16 ලබාගත් පවුල් ගණන		වාරි ඉඩම් සඳහා රු.ලක්ෂ 12 ලබාගත් පවුල් ගණන	
	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කලගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කල ගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කල ගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව
තලාගොඩ	268	32	29	4	40	4
කඩවත	219	57	40	26	84	38
කඹරව	254	59	47	13	29	28
ගල්පෝරුගොල්ල	135	53	50	18	24	21
ඇලගමුව	208	168	64	26	41	40
මැදපිහිල්ල	149	147	107	56	26	24
කෝන්ගහවෙල	28	28	28	0	0	0
මොරගොල්ල	0	0	0	0	0	0
මාරගමුව	11	11	11	0	0	0

මිලිලගහමුලතැන්න	100	100	91	91	20	20
රජාවෙල	0	0	0	0	0	0
එකතුව	1372	655	467	234	264	175

නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය - 2016 කළුගඟ ජලාශය

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	නැවත පදිංචිකල පවුල් ගණන		ගොඩ ඉඩම් සහ වාරි ඉඩම් සඳහා රු.ලක්ෂ 16 ලබාගත් පවුල් ගණන		වාරි ඉඩම් සඳහා රු.ලක්ෂ 12 ලබාගත් පවුල් ගණන	
	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කල ගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කල ගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව	2016 වර්ෂය අවසානයේදී පදිංචි කල ගණන (සමුච්චිත)	2016 වර්ෂය තුළ පදිංචිකල පවුල් සංඛ්‍යාව
කරදමුල්ල	177	2	0	0	3	3
ගුරුවෙල	10	0	0	0	0	0
ගල්ගෙදවල	24	24	2	2	0	0
රාවණාගම	82	82	11	11	8	8
ගෝනවල	73	73	7	7	3	3
පල්ලේගම	160	160	17	17	18	18
මිණිරත්නැටිය	133	132	4	4	15	15
හල්මිණිය	1	0	0	0	0	0
ඉමාඩුව	0	0	0	0	0	0
ගහහේන්වල	0	0	0	0	0	0
රඹුක්ඔළුව	0	0	0	0	0	0
අකරහැඩිය	4	0	0	0	0	0
එකතුව	664	473	41	41	47	47

- ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ වන්දි ගෙවීම

2016 වර්ෂය තුළ දී එක් එක් සංවර්ධන ප්‍රදේශ සඳහා ගෙවන ලද වන්දි මුදල් පහත දැක්වේ.

- මොරගහකන්ද - රුපියල් මිලියන 1501.13 (ඉඩම් කැබලි 3082ක් සඳහා)
- කළුගඟ - රුපියල් මිලියන 905. 00 (ඉඩම් කැබලි 1164ක් සඳහා)
- මැදිරිගිරිය - රුපියල් මිලියන 12. 12 (ඉඩම් කැබලි 24ක් සඳහා)

- පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීමේ කටයුතු

මොරගහකන්ද කළුගඟ ජලාශ දෙක සඳහා සකස් කර ඇති EIA වාර්තා දෙක පදනම් කරගෙන පාරිසරික කළමනාකරණ සැලසුම්ද සකස්කර ඇත.

පහත සඳහන් කාර්යයන් 2016 ක්‍රියාත්මක කර ඇත.

මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

ස්චාරක්ෂිත කලාපය සංවර්ධනය

මොරගහකන්ද ජලාශයේ මීටර් 100 ක ස්චාරක්ෂිත කලාපයේ පැල සිටුවීම සහ කි.මී. 12ක ස්චාරක්ෂිත කලාපය (පැල 6500 සිටුවන ලදී) නඩත්තු කිරීම, පැල සිටුවීම 2010 සිට 2016 දක්වා ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

වන සංරක්ෂණ වැඩසටහන්

ව්‍යාපෘතිය මඟින් ක්‍රියාවට නන්වන ලද ක්‍රියාකාරකම්

ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල වන ආවරණය වැඩි දියුණු කිරීම.

- මොරගහකන්ද ජලාශයේ ආසන්නම ජලපෝෂක ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් ස්ථාන කීපයක (5ක්) සාර්ථකව පැලරෝපණය කරන ලදී.
- මාර්ග දෙපස හා ගංඟා දෙපස පැල සිටුවීම - කුඹියන්ගහඇල ඇලහැර නව මාර්ගයේ (කි.මී.8) ගස් නොමැති ස්ථානවල කුඹුක් පැල 500ක්, මී පැල 1500ක් සහ නෙල්ලි පැල 300ක් සිටුවන ලදී.
- ආදාවල ස්චාභාවික ඇල මාර්ගයේ දෙපස පුවක්, කුඹුක් සහ මී පැල 1800ක් රෝපණය කරන ලදී.
- දේශීය එළවළු වර්ග 10ක් කාබනික පොහොර යොදා සකස් කල වත්ත පළතුරු උද්‍යානයක් බවට පරිවර්තනය කොට වැඩිදියුණු කර පවත්වාගෙන යනු ලැබේ.
- 2014 ආරම්භ කරන ලද ඔසු උයන, මානව උද්භිත උද්‍යානය සහ ඒක දේශික ශාක උද්‍යාන ආරම්භ කර 2016 දක්වා පවත්වාගෙන එන ලද අතර ඉහත උද්‍යාන වැඩි දියුණු කොට සාර්ථකව නඩත්තු කරනු ලබයි.
- මොරගහකන්ද ජලාධාර ප්‍රදේශයේ ග්‍රාමීය පැල තවත් 2ක් රජාවෙල සහ ඕපාල්ගල ස්ථාපනය කරන ලදී. එම පැල තවත්වල පැල 4000ක් පාංශු බාදන සංරක්ෂණ කටයුතුවල යෙදෙන ගොවීන් අතර බෙදාදෙන ලදී.
- පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීම යටතේ වනාන්තර සහ තෘණභූමි ගින්නෙන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ජලාශයට ආසන්නම ජලපෝෂක ප්‍රදේශයේ ගිනිපටි ස්ථාපනය කරන ලදී.

- වන සංවර්ධන වැඩ සටහන - වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

කැලෑ ප්‍රදේශ සාරවත් කිරීමට, ආරක්ෂිත ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමට, විදුලි වැට ඉදි කිරීමට, සීමා මායිම් සලකුණු කිරීමට, ස්චාභාවික ඇල මාර්ගයන්හි ඉවුරු සංරක්ෂණය කිරීමට සහ කැලෑව නඩත්තු කිරීම සඳහා රැයියල් මිලියන 43.07 ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය සහ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව අතර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුම මත ලබා දී ඇත.

- වන වගා සුපෝෂණය කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම - හෙක්ටයාර් 128
- ගිනිපටි ස්ථාපනය කිරීම හා පවත්වාගෙන යාම - කි.මී.33
- ආක්‍රමණික ශාක පාලනය කිරීම - හෙක්ටයාර් 260

➤ මධ්‍යම පැළ තවානේ පැළ නිෂ්පාදනය

2016 වර්ෂය තුළදී පැළ 25,263ක් නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර රුක් රෝපණ වැඩ සටහන සඳහා පැළ 19,955ක් මොරගහකන්ද ව්‍යාපෘතියට ගෙන යන ලදී. එම නිසා 2016.12.31 වන දිනට ඉතිරිව ඇති පැළ සංඛ්‍යාව 47240කි.

➤ පාංශු සංරක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියා මාර්ග

මොරගහකන්ද ජලාශයට ආසන්නම ජලපෝෂක ප්‍රදේශයේ රජාවෙල, සේනාගම සහ පිළිහුඬුගොල්ල ප්‍රදේශවල ගෙවතු 78ක් පාංශු සංරක්ෂණ කටයුතු සඳහා තෝරාගෙන ස්ථාපනය කරන ලදී. පාංශු සංරක්ෂණය කෙරෙහි ගොවීන් යොමුකර ගැනීමට අනුමත දිරි දීමනාවක් ගෙවන ලදී.

➤ වනජීවී සංරක්ෂණ වැඩ සටහන

වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ මොරගහකන්ද ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් මහවැලි අධිකාරිය අතර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුමට අනුව රුපියල් මිලියන 20ක් වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට සපයා ඇති අතර ඒමගින් පහත සඳහන් කටයුතු අවසන් කර ඇත.

- ජීව වැට ස්ථාපිත කිරීම - විදුලි වැටට සමගාමීව බෝගන්විලා සහ පැහිරි කුලයේ ශාක වලින් ස්ථිර වැටක් ඉදි කිරීම ස්ථාපිත කර ඇත.
- විදුලි වැට නඩත්තු කිරීම - අලි වැටවල් දෙකක නඩත්තු කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ. (සඳවාසල කන්ද සිට පුබ්බිලිය දක්වා විදුලි වැට සහ සීගිරිය සිට වැවල දක්වා විදුලි වැට)
- විදුලි වැට වැඩිදියුණු කිරීම - බඹරගහවත්තේ සිට හාඩුවෙල දක්වා
- වනජීවීන් සඳහා වැව් 4ක් ඉදි කිරීම - නාමල් වැව, ලබු වැව, මහයියාව වැව සහ රිදීඇල්ල
- අංගමැඩිල්ල ජාතික වනෝද්‍යානයට පිවිසීමට කි.මී.10ක මාර්ගය සකස් කිරීම.

➤ ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණ වැඩ සටහන

ක්‍රියාවට නැංවීම අදියර 2 වැඩ සැලසුම්කර අවසන් (සතුන් බේරා ගැනීමේ වැඩ සටහන්)

කුඩා පරිමාණයේ වාරි පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ආසන්නම ජල පෝෂක ප්‍රදේශයේ ජීවන තත්වය වැඩි දියුණු කිරීම.

- කෘෂිකාර්මික මාර්ග 09ක් - 35කි.මී.
 - සපත්තු පාලම් 01
 - වගා ළිං 01
 - බෝක්කු 01
 - ක්ෂේත්‍ර ඇලවල් 01
 - රැදවුම් බැම් 01
 - අමුණු 01
- } මුළු වියදම- රු.මි. 15

ගොවි නිෂ්පාදන සහ ආදායම් උත්පාදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලීන්

ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල පිහිටි ගෙවතු වගා 04ක් කපු හා ගම්මිරිස් වගා කරමින් සංවර්ධනය කිරීම.

නිලධාරීන්ගේ පුහුණුව සහ ධාරිතා වර්ධනය කිරීම.

දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 05ක් අවසන් කර ඇත.

පුරාවිද්‍යාත්මක සංරක්ෂණය

මොරගහකන්ද ව්‍යාපෘතිය යටතේ සියලු සියළුම පුරාවිද්‍යාත්මක සංරක්ෂණ ක්‍රියාකාරකම් සම්පූර්ණයෙන් අවසන් කර ඇත.

ජලාශ පතුලේ ගස් ඉවත් කිරීම.

- වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය මත ජලාශ පතුලේ තිබූ ගස් 90000ක් රාජ්‍ය දැවසංස්ථාව විසින් ඉවත්කරන ලදී.
- මොරගහකන්ද ජලාශයට යටවන ප්‍රදේශයේ දැව ඉවත් කිරීමට අවැසි තාවකාලික මාර්ග පහසුකම් ලබාදෙන ලදී.
- ජලාශයට යටවන ප්‍රදේශය පවිත්‍රකොට ජලය පිරවීම සඳහා පහසුකම් සකසාදෙන ලදී.

ඉදිකිරීම් ආශ්‍රිත පාරිසරික පාලන ක්‍රියාකාරකම් ඉදිරියට ගෙනයාම.

කළුගඟ ව්‍යාපෘතිය

ස්චාරකමිත ප්‍රදේශ සංරක්ෂණය කිරීම.

කළුගඟ ජලාශ ව්‍යාපෘතියේ 100m රක්ෂිත ප්‍රදේශයේ පැළ 2500ක් රෝපණය කර ඇත.

පැළ රෝපණය කිරීමේ වැඩ සටහන

ව්‍යාපෘතිය මඟින් ක්‍රියාවට නැන්වීම.

- ගංඟා ඉවුරුවල පැළ සිටුවීම. කළුගඟ 60mක රක්ෂිත ප්‍රදේශයේ පැළ 3500ක් සිටුවීම.
- නව නගරයේ අලුතින් ඉදිකරන ලද ගොඩනැගිලි ආශ්‍රිත ප්‍රවේශ මාර්ග දෙපස පැළ සිටුවීම, ගස් සිටුවීම සහ භූමි දර්ශනය අලංකාර කිරීම.
- ග්‍රාමීය පැළ තවත් 04ක් ස්ථාපිත කිරීම.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් ක්‍රියාවට නැංවීම.

ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය සහ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව අතර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුමට අනුව වනාන්තරවල ගස් සිටුවීම ධනාරෝපණය කිරීම, ස්චාරකමිත කලාප සංවර්ධනය කිරීම, ගිනිපටි ස්ථාපනය කිරීම, සීමා මායිම් සලකුණු කිරීම සහ වනාන්තරවල ගස් සිටුවීම නඩත්තු කිරීම යන කැණු සඳහා රු. 25.23ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට ගිවිසුමට අනුව ලබාදී ඇත.

- ධනාරෝපණ පැළ සිටුවීම හෙක්ටයාර් 20යි.
- ධනාරෝපණ පැළ සිටුවීම නඩත්තු කිරීම හෙක්ටයාර් 113යි.

මධ්‍යම පැළ තවත් පැළ නිෂ්පාදනය

2016 වර්ෂය තුළදී පැළ 32,000ක් නිෂ්පාදනය කිරීම සහ පැළ 17800ක් කළුගඟ ඉහල ජලාධාර ප්‍රදේශයේ පැළ සිටුවීමේ වැඩසටහනට නිකුත්කර ඇත.

2016 ජාතික පරිසර දිනය වෙනුවෙන් පාසල් 110කට පැළ 100 බැගින් නිකුත්කර ඇත.

පාංශු සංරක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියා මාර්ගය

පාංශු සංරක්ෂණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය යටතේ කළුගඟ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයේ ඇති ගෙවතු 30ක් සංවර්ධනය කර ඇත.(අක්කර 24ක්)

කුඩා ප්‍රමාණයේ වාරි ව්‍යාපෘති පුනරුත්ථාපනය සහ ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල ජීවන තත්වය උසස් කිරීම.

අමුණු 05ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කර ඇත.

වන ජීවී සංරක්ෂණ වැඩ සටහන

2016 වර්ෂය තුළ කළුගඟ ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය සහ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව අතර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුම යටතේ රු.මි. 49.7ක් වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට ලබා දී ඇත.

- ජීව වැටක් ස්ථාපනය කිරීම. - විදුලි වැටට සමාන්තරව හණ, පැහිරි කුලයේ ශාක සහ බෝගන්විලා සිටුවීම.
- ගුරුවෙල මධ්‍යම අලි පාලන ඒකකයක් පහත සඳහන් පහසුකම් සහිතව 2015 සිට 2016 දක්වා ස්ථාපනය කිරීම.
 - 1.මසකට ඩීසල් 400ක් සමග වාහනයක්
 - 2.මසකට අලි වෙඩි 2000ක් සැපයීම
 - 3.නවාතැන් පහසුකම්
 - 4.දුරකථන, විදුලිය සහ වෙනත්
 - 5.වනජීවී නිලධාරීන් සඳහා ගමන් වියදම් දීමනා
- ගම්මානවල අලි පාලන කමිටුවක් ස්ථාපනය කර පවත්වාගෙන යාම.-කමිටු 8ක් (ලග්ගල පල්ලේගම, ඇතුලන්තොට, ගුරුවෙල (නො.34), කපුවත්ත, මා ඔය, කඹරගොයියමඩ සහ තොරපිටිය)
- විදුලි වැට නඩත්තු කිරීම සඳහා ගිමන් කුටි සහ මුර කුටි ඉදි කිරීම - 6ක ඉදිකිරීම් අවසන් කර ඇත.
- නව ගම්මාන වටා ඇති විදුලි වැට (කිතමිත 60ක්) නඩත්තුකර පවත්වාගෙන යාම.

පෞච්චික සංරක්ෂණ වැඩ සටහන

- ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශවල ඇති ආක්‍රමණික ශාක වර්ග ඉවත්කිරීම- සංවර්ධන ප්‍රදේශවල ඇති යෝධනිදිකුම්බා ශාක සම්පූර්ණයෙන් ඉවත් කර ඇත.
- වැව් අංක හතරෙහි සැල්විනියා ශාක ඉවත් කිරීම සහ මධ්‍යම පැල තවතොත් කොම්පෝස්ට් පොහොර නිෂ්පාදනය ආරම්භ කිරීම.
- කළුගඟ වෙල්ල ඉදිකිරීම සඳහා ගඟ හැරවූ ප්‍රදේශයේ මාළු ඉවත් කිරීම අවසන් කර ඇත.

නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම සහ ඔවුන්ගේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම.

- පාංශු සංරක්ෂණය සහ පැළ තවතත් කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩසටහන් 06ක් අවසන් කර ඇත.
- පාසැල් ළමුන් සඳහා පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන් 03ක් පවත්වන ලදී.

සණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ වෙනත් පරිසර සංරක්ෂණ කටයුතු

තෙල්ගමුව ඔයෙහි සණ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන නොකඩවා පවත්වාගෙන යාම.

බලපත්‍ර ලබා ගැනීම.

- වැලි ගොඩදැමීමේ බලපත්‍ර එකයි.
- කළුගඟ වෙලි ඉදි කිරීම සඳහා කළුගල් ලබා ගන්නා ස්ථානයේ බලපත්‍රය දීර්ඝකර ගැනීම.
- ඉදි කිරීම් ප්‍රදේශවල පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීමේ කාර්යයන් සොයා බැලීම.

➤ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරකම්

මූල්‍ය සංකේතය	2016 අයවැය ලේඛනය	සංශෝධිත අයවැය ලේඛනය (රු.මි.)	වියදම (රු.මි.)
DF-11	7,050.00	7,050.00	6,418.28
DFA-12	5,800.00	10,650.00	9,478.26
RFA-14	1,900.00	1,900.00	1,227.67
FARDF-17	1,800.00	2,900.00	2,673.33
Total	16,550.00	22,500.00	19,797.54

කරුණාකර මෙහි අමුණා ඇති භෞතික හා මූල්‍යමය සත්‍යතා වාර්තා වැඩිදුරටත් අධ්‍යයනය කරන්න.

අංකය	ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රතිපාදන (රු.මි.)	වියදම් (රු.මි.)	භෞතික ප්‍රගතිය(%)
1.0	වෙලි ඉදිකිරීම හා අධීක්ෂණය			
	DF (11)	300.00	189.44	63.15
	DFA (12)	10,650.00	9,478.26	89.00
	RFA (14)	1,900.00	1,227.67	64.61
	FARDF (17)	2,900.00	2,673.33	92.18
1.1	සෑදිලි වේලිල තුළනය කිරීමේ කාර්යය DF (11)	0.10	0.01	10.00
	උප එකතුව	15,750.10	13,568.71	86.15
2.0	පහල නිමිත සංවර්ධනය			

2.1	ගැනීම DF (11)	23.00	21.32	92.70
2.2	ගොඩනැගිලි DF (11)	531.20	492.14	92.65
2.3	මාර්ග DF (11)	1,225.00	1,139.66	93.03
2.4	වාරිමාර්ග යටිතල ව්‍යුහය DF (11)	555.00	438.59	79.03
	උප එකතුව	2,334.20	2,091.71	89.61
3.0	ඉඩම් අත්පත්කර ගැනීම හා නැවත පදිංචි කිරීම DF (11)	3,500.00	3,335.57	95.30
4.0	පාරිසරික බලපෑම් ලිහිල් කිරීම DF (11)	300.00	240.33	80.11
5.0	ගෘහභාණ්ඩ හා උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය	35.00	24.98	71.37
6.0	මූලික වියදම්- පොදු කාර්ය පිරිවැය	580.70	536.24	92.34
	එකතුව	22,500.00	19,797.54	87.99

1.1.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016

2016 වර්ෂයේ සිට පහත සඳහන් තීරණ කැබිනට් අනුමැතිය සඳහා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කර ඇත.

කැබිනට් පත්‍රිකාවේ අංකය සහ ඉදිරිපත් කල දිනය	මාතෘකාව	කැබිනට් තීරණය	වර්තමාන තත්වය
16/0992/704/023 2016.05.17	මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වූ ජනතාවට සහන සැලසීම	<p>1. බලපෑමකින් තොර වෙමාරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය නියමිත කාල රාමුව තුළදී නිම කිරීම සඳහා කැබිනට් යෝජනා අංක 2 හි සඳහන් කරන ලද I,II,III, සහ IV ක්‍රියා පටිපාටියට අනුව අවතැන් වූවන් හට හානිපූර්ණය කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන ලබා දීමට කැබිනට් සංදේශය මගින් බලය ලබාදීම.</p> <p>2. මෙම වන්දි මුදල රැසියල් මිලියන 2234.8ක් වන අතර මෙම වසර සඳහා ඇස්තමේන්තු කරන ලද රුපියල් බිලියන 7.05ක් දේශීය අරමුදලින් මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ වෙන්කර ඇත.</p> <p>I. ඉඩම් ලබා ගැනීම වෙනුවට මිනිසුන් වඩාත් කැමති වූ විකල්ප ක්‍රියා මාර්ග</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ වාරි ඉඩම වෙනුවට ලක්ෂ 12ක වන්දි මුදල ලබාගත් පවුල් ගණන 410යි - රැසියල් මිලියන 482යි. ➤ වාරි සහ ගොඩ ඉඩම වෙනුවට ලක්ෂ 	<p>I. ලක්ෂ 12 බැගින් පවුල් 176කට සහ ලක්ෂ 16 බැගින් පවුල් 271කට ලබා දී ඇත.</p> <p>II. 2016 ක්‍රියාත්මක නැත.</p>

		<p>16 ලබාගත් පවුල් ගණන 535යි. -ද.මී. 856යි.</p> <p>II. 2011.12.31 සිට 2015.12.31 දක්වා විවාහ වූ පවුල් ඉඩම් වෙනුවට වන්දි ලබා ගැනීම.</p> <p>ඉඩම් වෙනුවට රැපයල් ලක්ෂ 16 ලබාගත් පවුල් සංඛ්‍යාව 350යි- ද.මී.630යි.</p> <p>III. ආරම්භක මැනුමෙන් පසුව අමතරව කරන ලද ඉදිකිරීම් සඳහා වන්දි ගෙවීම. (වාසාපානි ඉදිකිරීම් ප්‍රමාද වීමේ හේතුව නිසා 2015.12.31 දිනවන තෙක් ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම් වෙනුවෙන්) - රු.මී.172යි.</p> <p>IV. වැ මැඩිල්ල වැව ඉදි කිරීම හේතුවෙන් බලපෑමට ලක්වූ පුද්ගලයින් සඳහා වන්දි ගෙවීම.</p>	<p>III. පවුල් 47ක් සඳහා වන්දි ලබාදීම - ද.මී. 23.94යි.</p> <p>IV. අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් දැරීම.</p>
--	--	--	---

1.2 උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (පෙර ආර වැඩ -Headworks)

1.2.1 ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු

උමා ඔය ද්‍රෝණියේ පාරිසරික හා අනෙකුත් ජල අවශ්‍යතා වලට බලපෑමක් ඇති නොවන අයුරින් එම ද්‍රෝණියේ සිට ජල උණතාවයෙන් පෙළෙන දැක්ම කලාපයේ කිරිඳි ඔය ද්‍රෝණියට, ජලය සන මීටර් මිලියන 145 ක් හැරවීම උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වේ. එමගින් මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලවාය සහ තණමල්විල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ වල පිහිටි නව ඉඩම් හෙක්ටාර 4500 ක් හා දැනට වගා කෙරෙන ඉඩම් හෙක්ටාර 1500 කට වාරි ජලය සැපයීමත්, ව්‍යාපෘතිය මගින් ඉදිකෙරෙන මෙ. වො. 120 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් භූගත විදුලි බලාගාරයක් මගින් ගි.වො. 231ක විදුලිය නිපදවා ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එකතු කිරීමටත් ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂා කෙරේ.

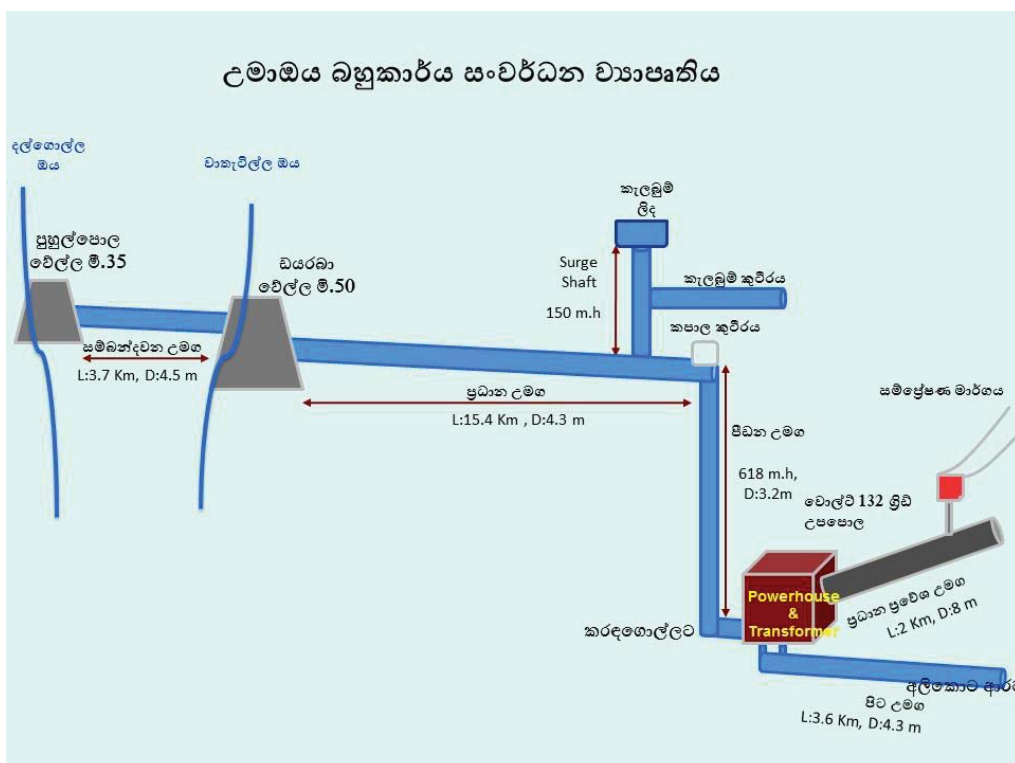
ඊට අමතරව, ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ පානීය හා කර්මාන්ත සඳහා සන මීටර් මිලියන 30 ක ජලය සැපයීම අපේක්ෂා කෙරෙන අතර ඩයර්බා හා පුහුල්පොල ඉදිකෙරෙන ජලාශ මගින් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ බණ්ඩාරවෙල සහ ඇටුම්පිටිය ප්‍රදේශ වල පානීය ජල අවශ්‍යතා සැපයීම ද ඊට ඇතුළත් වේ.

➤ ව්‍යාපෘතියේ අංග

ව්‍යාපෘතිය, මූලස්ථායී වැඩ සහ කිරිඳි ඔය ද්‍රෝණිය ආශ්‍රිත පහළ නිම්න සංවර්ධනය වශයෙන් ප්‍රධාන අංග දෙකකින් සමන්විත වන අතර එහි සමස්ත පිරිවැය ඇ.ඩො. මිලියන 514.5 ක් සමග ශ්‍රී ලංකා රු. මිලියන 15,474.25 ක් වේ.

➤ මූලස්ථායී වැඩ

ව්‍යාපෘතියේ මූලස්ථායී වැඩ වල මුළු පිරිවැය ඇස්තමේන්තුව ඇ.ඩො. මිලියන 514.5 ක් සමග රු. මිලියන 6,122 ක් වන අතර පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් අන්තර්ගත වේ.

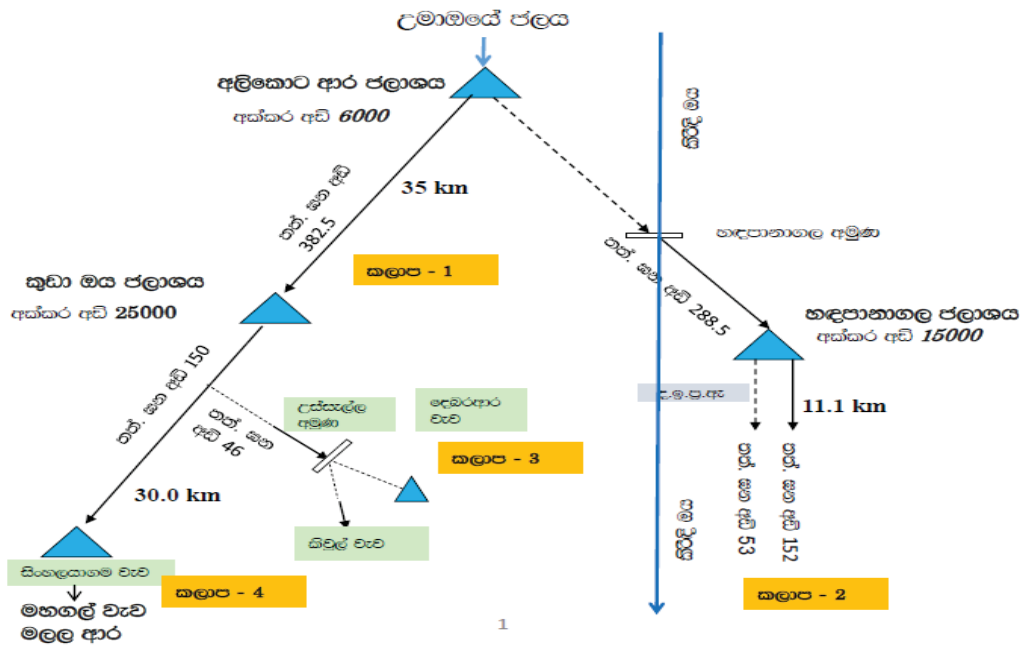

- (1) උමා ඔය හරහා පුහුල්පොල දී මීටර් 35 ක් උසැති රෝලර් සම්පීඩිත කොන්ක්‍රීට් වේල්ලක් සහිත ජලාශයක් ඉදි කිරීම
- (2) මා තැටිල්ල ඔය හරහා ඩයරබා හීදී මීටර 50 ක් උසැති රෝලර් සම්පීඩිත කොන්ක්‍රීට් වේල්ලක් සහිත ජලාශයක් ඉදිකිරීම.
- (3) එම ජලාශ දෙක සම්බන්ධ කරන මීටර් 3,718 ක් දිග උමහ
- (4) ඩයරබා සිට කරදගොල්ල දක්වා ඉදිකෙරෙන මීටර් 15,466 දිග පෙරාර උමහ(Headrace Tunnel)
- (5) මීටර් 618 ක් උස සිරස් පිඩන උමහ, මීටර් 150 ක් උස කැලඹුම් ළිඳ, මීටර් 3,600 ක් දිග පසු-ආර උමහ (Tailrace Tunnel) ඇතුළු මෙ.වො 120 ක භූගත ජල විදුලි බලාගාරය සහ
- (6) වහරු අංගනය (Switch Yard) හා බදුල්ල විදුලි උපපොල දක්වා දිවෙන කි.මී. 23 ක් දිග කි. වොල්ට් 132 විදුලි සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය

ව්‍යාපෘතියේ මූලස්ථායී වැඩ, ඉංජිනේරු, ප්‍රසම්පාදන හා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුවක් මත ඉටුකරනු ලබන අතර කොන්ත්‍රාත්තුවේ ආරම්භක දිනය 2010 මාර්තු 15 වෙනිදා වන අතර මෙම ඉදිකිරීම් සඳහා 2011 අප්‍රේල් 12 වෙනි දින පාරිසරික අනුමැතිය ලැබිණි. 2015 නොවැම්බර් 15 වෙනි දින මූලස්ථායී වැඩ අවසන් කිරීමට සැලසුම් මුලින් කළ අතර, එය දෝෂ නිවැරදි කිරීමේ මාස 12 ක වගකීම් කාලයද ඇතුළුව 2019 ජූනි 30 දින දක්වා දැන් දීර්ඝ කර ඇත.

1.2.2 ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016

➤ කිරිදි ඔය ද්‍රෝණිය ආශ්‍රිත පහළ නිම්න සංවර්ධනය

උමා ඔය ද්‍රෝණියෙන් කිරිදි ඔය ද්‍රෝණියට වාර්ෂිකව හරවනු ලබන ඝන මීටර මිලියන 145 ක් පමණ වන ජලයෙන් පෝෂිත වන්නා වූ ප්‍රදේශයේ වාරි හා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, පහළ නිම්න සංවර්ධනය යටතේ ඉටු කරනු ලැබේ. ප්‍රතිලාභ ලබන ප්‍රදේශය මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ වැල්ලවාය හා තණමල්විල ප්‍රදේශය ලේකම් කොට්ඨාශ වල පිහිටා ඇති අතර මේ යටතේ ඉදි කෙරෙන අලිකොට් ආර සහ කුඩා ඔය ජලාශ බදුල්ල දිස්ත්‍රික් මායිමේ පිහිටා ඇත.

පහළ නිම්න සංවර්ධනය වැඩ වල මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය රු.මිලියන 9,352.5 වන අතර ඒ යටතේ පහත සඳහන් සංවර්ධන කටයුතු ඇතුළත් වේ.

- (1) කිරිඳි ඔයේ අතු ගංගාවක් වන අලිකොට ආර හරහා ඉදි කෙරෙන අලිකොට ආර ජලාශය (සන මීටර් මිලියන 6.5)
- (2) හදපානාගල වැවෙහි ධාරිතාව සන මීටර් මිලියන 6.5 සිට සන මීටර් මිලියන 14 දක්වා වැඩි කිරීම
- (3) කිරිඳි ඔයේ ම අතු ගංගාවක් වන කුඩා ඔය හරහා ඉදි කෙරෙන කුඩා ඔය ජලාශය (සන මීටර් මිලියන 29)
- (4) මීටර් 600 ක සන මීටර් 400 ක උමං මාර්ග ඇතුළත් අලිකොට ආර සිට කුඩා ඔය දක්වා වූ කි.මී 18 ක් වන හැරවුම් ඇල
- (5) කුඩා ඔය සිට සිංහලයා ගම වැව දක්වා වූ කි.මී 30 ක් වන හැරවුම් ඇල
- (6) කි.මී 11.3 ක් වූ හදපානාගල වම් ඉවුරු ඇල හා ඒ ආශ්‍රිත වාරි පහසුකම්
- (7) හදපානාගල අමුණ සහ පෝෂිත ඇල වැඩි දියුණු කිරීම
- (8) කුඩා වැව 96 ක් පුනරුත්ථාපනය කිරීම

පහළ නිමිත සංවර්ධන ඉදි කිරීම් කටයුතු වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මගින් කරනු ලබන අතර 2013 සැප්තැම්බර් 27 වෙනි දින පාරිසරික අනුමැතිය ලැබීමෙන් පසු ඉදි කිරීම් කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.

➤ මූලස්ථායී වැඩ වල ප්‍රගතිය සහ ඉලක්ක

2016 දෙසැම්බර් 31 වෙනි දින වන විට සමස්ත මූලස්ථායී වැඩ වල සම්පූර්ණ ප්‍රගතිය 70.29% ක් වන මූලස්ථායී වැඩ වල ඉදිකිරීම් සියල්ල 2018 ජූනි 30 දින වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය.

අංකය	ක්‍රියාකාරකම	භෞතික ප්‍රගතිය (%)	වැඩ අවසන් කිරීමට අපේක්ෂිත දිනය
සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය		70.29	2018 ජූනි
1	පුහුල්පොල වේල්ල(Puhulpoladam)	22.79	2018 ජනවාරි
2	ඩයරබා වේල්ල(Dyraabadam)	87.40	2017 ඔක්තෝබර්
3	ජලාශ සම්බන්ධිත උමග(Link Tunnel)	84.58	2017 සැප්තැම්බර්
4	ප්‍රධාන උමග(Headrace Tunnel)	46.17	2018 අප්‍රේල්
5	සර්ජන ටැංකිය (Surge Tank)	51.68	2017 දෙසැම්බර්
6	ජල පීඩිත සිරස් උමග (Vertical Pressure Shaft)	31.56	2017 දෙසැම්බර්
7	ජලය පිටකරන උමග(Tail Race Tunnel)	අවසන්	
8	භූගත ජල විදුලි බලාගාරය (Power House)	86.79	2017 දෙසැම්බර්
9	මාර්ග සහ පිවිසුම් උමග (Roadworks and Access Tunnel)	91.53	2017 දෙසැම්බර්
10	විදුලි සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය (Transmission Line)	40.64	2017 දෙසැම්බර්

පුහුල්පොල ජලාශය ඉදිකිරීම:

පුහුල්පොල ජලාශයේ අත්තිවාරම් කැණීම්

පුහුල්පොල ජලාශය ඉදිකිරීම නිසා වැලිමඩ - බදුල්ල මාර්ගයේ කොටසක් ජලයෙන් යට වන අතර ඒ වෙනුවට නව ප්‍රතිස්ථාපන මාර්ගයක් ඉදිකරන ලද අතර එම කොටස දැනට මහජනතාව සඳහා විවෘතව ඇත. මේ වන විට පුහුල්පොල ජලාශයේ අත්තිවාරම් කැණීම් සිදු කරනු ලබයි.

ඩයරබා ජලාශය ඉදිකිරීම:

ඉදිකිරීම් අවසන් වෙමින් පවතින ඩයරබා වේල්ල

මේ වන විට ඩයරබා වේල්ලේ 87.40% ක් එනම්, සම්පූර්ණ උසට වේල්ලේ වැඩ අවසන් කර ඇත.

ජලාශ යා කෙරෙන උමහ:

ජලාශ යා කෙරෙන උමහෙහි කැණීම් කටයුතු

පුහුල්පොල හා ඩයරබා ජලාශ යා කෙරෙන උමහෙහි කැණීම් කටයුතු සාමාන්‍ය ගල් වෙඩි පිපිරීමේ ක්‍රමයට කරනු ලබන අතර අන්ත දෙකෙන්ම කැණීම් කරනු ලැබේ. 2016 දෙසැම්බර් අගවන විට මුළු දිග වන මීටර් 3,718 න් මීටර් 3,700 ක් කැණීම් අවසන් කර ඇත.

පෙරාර උමහ (Headrace Tunnel):

උමං කැණීම්යන්ත්‍රට මගින් කෙරෙන ප්‍රධාන උමහෙහි කැණීම් කටයුතු

පෙරාර උමහෙහි කැණීම් කටයුතු උමං විදුම් යන්ත්‍රයක් මගින් සිදු කරනු ලබන අතර මෙරටෙහි මෙවැනි යන්ත්‍රයක් උමං කැණීම් සඳහා භාවිතා කරනු ලබන්නේ ප්‍රථම වතාවටය. පළමුවැනි විදුම් යන්ත්‍රය මගින් උමහෙහි පහළ කෙළවරෙහි සිට කැණීම් ආරම්භ කරන ලද අතර, ඔක්තෝබර් මස අගවන විට මීටර් 7,783 ක දිගක්, එනම්, මුළු දිගින් 50.9% ක කැණීම් අවසන් කර ඇත. දෙවැනි උමං විදුම් යන්ත්‍රය ඉහල අන්තයේ, එනම්, ඩයරබා අන්තයෙන් මේ වන විට උමහ කැණීම ආරම්භ කර ඇත.

භූගත විදුලි බලාගාර සංකීර්ණය:

බිම් මට්ටමේ සිට කිලෝ මීටරයක් ගැඹුරින් ඉදිකරනු ලබන භූගත ජල විදුලි බලාගාරයේ ඉදිකිරීම්

භූගත විදුලි බලාගාර සංකීර්ණයේ කැලඹුම් ලීදේ කැණීම් කටයුතු මේ වන විට අවසන් කර ඇති අතර දැනට පිඩන උමහෙහි නියාමක විදුම් කරගෙන යනු ලැබේ. භූගත විදුලි බලාගාරයේ කැණීම් කටයුතු අවසන් අතර කොන්ක්‍රීට් වැඩ සහ ටර්බයින් යන්ත්‍ර සවි කිරීමට අවශ්‍ය අත්තිවාරම් වල ඉදිකිරීම් අවසන් කර ඇත.

➤ **පහළ නිමිත සංවර්ධන වැඩ වල ප්‍රගතිය හා ඉලක්ක**

2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට පහළ නිමිත සංවර්ධන වැඩ වල යටතේ සමුච්චිත ප්‍රගතිය 37% ක් වන අතර විස්තර පහත දැක්වේ.

කර්මාන්තය	2016 නොවැම්බර් 15 දිනට	අවසන් කරන දිනය
% ප්‍රගතිය		
(i) අලිකොට ආර ජලාශය ඉදි කිරීම	80%	2017
(ii) හඳපානාගල වැඩි දියුණු කිරීම	81%	2017
(iii) කුඩා ඔය ජලාශය ඉදි කිරීම	27%	2018
(iv) හඳපානාගල වම් ඉවුර ඇල පද්ධතිය	26%	2017
(v) හැරවුම් ඇලපද්ධතිය		
- අලිකොට ආර - කුඩා ඔය හැරවුම් ඇල	22%	2017
- කුඩා ඔය - සිංහලාගම වැවහැරවුම් ඇල	21%	2019
(vi) කුඩා වැව් පුනරුත්ථාපනය	24%	2019

අලිකොට ආර ජලාශයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු

කුඩා ඔය වැව් බැමීමේ ඉදි කිරීම් කටයුතු

➤ නැවත පදිංචි කිරීම

පුහුල්පොල, ඩයරබා හා අලිකොට ආර ජලාශ ඉදිකිරීමේ කටයුතු නිසා බලපෑමට ලක් වූ පවුල් ප්‍රවේශ මාර්ග, විදුලි, ජල නලය ඇතුළු යටිතල පහසුකම් සමග නැවත පදිංචි කිරීමේ ගම්මාන හතරකදී පදිංචි කරන ලදී. නැවත පදිංචි කිරීමේ ගම්මාන වල සිටින පවුල් සංඛ්‍යාව පහත දැක්වේ.

නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩ බිම	මුළු පවුල් සංඛ්‍යාව	අතුරු පවුල් සංඛ්‍යාව	මුළු පවුල් සංඛ්‍යාව
මීරහවත්ත	50	14	64
කැට කැල්ල (ඩයරබා ස්ටේට්)	23	10	33
මොරගොල්ල	60	14	74
තෙලුල්ල	62	03	65
එකතුව	195	41	236

මිරහවත්ත නැවත පදිංචි කිරීමේ ගම්මානය

➤ ස්ථිර පානීය ජල යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක කිරීම

ජල ඌණතාවයට ස්ථිර පිළියමක් ලෙස රු. මිලියන 352 ක වියදමින් මකුල් ඇල්ල, වෙහෙරගල තැන්න හා කුරුඳුගොල්ල, යන ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම මේ වන විට ඉදිකරමින් පවතී. 2017 පෙබරවාරි අවසන් වන විට බලපෑමට ලක් වූ ජනතාවට හා ඒ ආසන්නයේ පදිංචි අනෙකුත් සියළුම ජනතාවට ද මෙමගින් නල ජලය ලබා දිය හැකි යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ජල යෝජනා ක්‍රම ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර එම යෝජනා ක්‍රම මගින් පහත සඳහන් පරිදි පවුල් 2,400 කට ප්‍රතිලාභ සැලසේ.

ජල යෝජනා ක්‍රමය	පවුල් සංඛ්‍යාව	අවසන් කිරීමට නියමිත දිනය
(i) මකුල්ඇල්ල	1,500	2017.03.31
(ii) වෙහෙරගලතැන්න	500	2017.03.31
(iii) කුරුඳුගොල්ල	400	ඉදිකිරීම අවසන්
මුළු ගණන	2,400	

1.2.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016

අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ අංකය	ශීර්ෂය	දිනය/තීරණය	2016.12.31 දිනට ප්‍රගතිය
16/0645/704/017/විබිආර්	උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ සේවා යෝජකගේ නියෝජිත නායකයා වන වෙන සහාය ලබා	2016.04.19 අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කරන ලද උපදේශක ප්‍රසම්පාදන කමිටුව විසින් නිර්දේශ කරනු ලැබ ඇති පරිදි	1. 2015.10.01 සිට 2018.03.31 දක්වා තාක්ෂණ සහය ලබා ගැනීම සඳහා උපදේශන සේවා කොන්ත්‍රාත්තුවේ සඳහා පිළිගැනීමේ 2016.05.05 දිනැති ලිපිය මඟවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අත්සනින් ඉංජිනේරුමය කාර්යයන්

	<p>ගැනීම සඳහා වූ උපදේශන සේවා කොන්ත්‍රාත්තුව, ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය වෙත ප්‍රදානය කිරීම</p>	<p>සහ සංදේශයේ 3 වන ඡේදයේ යෝජිත පරිදි ,උපදේශක සේවා කොන්ත්‍රාත්තුව, ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යයන් වෙත පිරිනැමීමට අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී.</p>	<p>පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය වෙත යවා ඇත.</p> <p>2. අදාළ කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂක හා ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශයේ සහායක විසින් 2016.06.01 දින අත්සන් කර ඇත. එම ගිවිසුමේ පිටපතක් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම් වෙත යවා ඇත.</p> <p>3. ඒ අනුව, ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය 2015.10.01 දින සිට අද දක්වා අදාළ සේවා සපයනු ලබන අතර ඔවුන්ගේ තාක්ෂණික සහය ලබා ගැනීම සඳහා සහතික කල බිල්පත් වලට 2015.10.01 දින සිට 2016 නොවැම්බර් දක්වා රු. 70,986,096.97 මුදලක් ගෙවා ඇත. ඔවුන් විසින් අවසාන වරට ඉදිරිපත් කරන ලද 2016 නොවැම්බර් බිල්පත ද සහතික කර රු. 5,590,485.90 මුදලක් මේ වන විට ගෙවා ඇත.</p>
<p>16/11 23/70 4/027</p>	<p>උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ මූලස්ථායී වැඩ කොන්ත්‍රාත්තුව ලබා දී ඇති ඉරාන ජාතික ආරාධි සමාගම වෙත ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 50 ක අතිරේක අත්තිකාරම් මුදලක් ගෙවීමටත්, අය කරගෙන ඇති ප්‍රමාද ගාස්තු මුදල වන ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 6.6 ක මුදල යළි ගෙවීමටත්, කොන්ත්‍රාත්තුව නිම කිරීමේ කාලය 2018 ජූනි 30 දක්වා දීර්ඝ කිරීම සඳහා අනුමැතිය ඉල්ලීම</p>	<p>2016.06.21</p> <p>මුදල් ඇමතිතුමාගේ ඉල්ලීම මත, මිළහ රැස්වීමට කල් තබන ලදී.</p> <p>2016.07.05</p> <p>මුදල් අමාත්‍යතුමාගේ නිරීක්ෂණ සැලකිල්ලට ගෙන ඒ අනුව ක්‍රියා කරන ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ට නියම කිරීමට තීරණය කරන ලදී.</p>	<p>2016.07.05 දින පැවැත්වෙන අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීම කල් තබන ලදී.</p> <p>(අමප/16/1123/704/027 හා 2016.06.09 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාව)</p> <p>ඉහත සඳහන් අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාවේ නිර්දේශ සහ මුදල් අමාත්‍යාංශ නිරීක්ෂණ සැලකිල්ලට ගෙන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව පහත සඳහන් පරිදි කටයුතු කර ඇත.</p> <p>1. මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නිරීක්ෂණ අනුව, ව්‍යාපෘතියේ මූලස්ථායී වැඩ කොන්ත්‍රාත්තුව ලබා දී ඇති ඉරාන ජාතික ආරාධි සමාගම ඉල්ලා ඇති ඇ.ඩො. මිලියන 50 ක අතිරේක අත්තිකාරම් මුදල ලබා දීම ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත.</p> <p>2. මුදල් අමාත්‍යතුමාගේ නිරීක්ෂණ පරිදි ප්‍රමාද ගාස්තු වලින් යම් ප්‍රමාණයක් ආපසු ගෙවීමට මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් මේ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කිරීම</p>

			<p>සඳහා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවක් පත් කරන ලද අතර එම කමිටුවේ නිර්දේශයන් අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් පත් කර ඇති ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව වෙත යොමු කරන ලදී. ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුවේ නිර්දේශ අනුව අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 16/2077/704/027-I අනුව ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම නිර්දේශ සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතියේ 18.10.2016 දින දැක්වේ.</p> <p>3. ව්‍යාපෘතියේ මූලස්ථායී වැඩ කොන්ත්‍රාත්තුව ලබා දී ඇති ඉරාන ජාතික ආරාධි සමාගමේ කොන්ත්‍රාත් කාල සීමාව 2018.06.30 දක්වා දීර්ඝ කිරීමට අවබෝධතා ගිවිසුමක් (MOU) අත්සන් කිරීමට කටයුතු යොදා ඇත.</p>
<p>16/1679/704/043/ විබ්ආර්</p>	<p>උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන උමහෙහි ඇති වූ ජල කාන්දුව හේතුවෙන් බලපෑමට ලක් වූ වෙහෙරගලතැන්න, මකුල් ඇල්ල, හා කුරුදු ගොල්ල යන ප්‍රදේශ වල ජනතාවට පානීය ජලය සැපයීම සඳහා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම</p>	<p>2016.08.30</p> <p>සංදේශයේ 2.3 ඡේදයේ සඳහන් 2.3(අ), 2.3(ආ) යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබා දීම</p>	<p>ව්‍යාපෘතිය සඳහා පිළිගැනීමේ 2016.09.28 දිනැති ලිපිය මඟවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අත්සනින් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලය වෙත යවා ඇත.</p> <p>එම පිළිගැනීමේ ලිපිය මගින් ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම තුනේ සිවිල් ඉංජිනේරු ඉදිකිරීමේ කටයුතු සහ ජල නල එලීම සඳහා ජාතික ජල සම්පාදන සහ ජලපවාහන මණ්ඩලය, ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය (CECB) සමඟ ගිවිසුම් ගත වීමට, මේ සඳහා CECB වෙතින් ඇස්තමේන්තුවක් ලබාගෙන ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලය ඉදිරිපත් කල සිවිල් ඉංජිනේරු කටයුතු හා ජල නල එලීම සඳහා ඇස්තමේන්තු කර ඇති මුදල තුල සාකච්ඡා කර සම්මුතියකට පැමිණීමට දන්වා යවා ඇත.</p> <p>ඉහත විෂය සඳහා මඟවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය හා ජාතික ජල සම්පාදන හා ජල පවාහන මණ්ඩලය සමඟ ගිවිසුම් ගත වීමට නියමිත කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලයේ අත්සන ලබා ගැනීමට 2016.12.21 දින එම ආයතනයට යවා ඇත.</p>

			<p>තවද, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලපවාහන මණ්ඩලය මගින් කරනු ලබන පහත සඳහන් ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම තුනේ මුළු භෞතික ප්‍රගතිය 2016.12.31 දිනට පහත දැක්වේ.</p> <p>මකල් ඇල්ල ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය = 50%</p> <p>වෙහෙරගලතැන්න ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය = 65%</p> <p>කුරුඳුගොල්ල ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය = 95%</p>
16/2077/704/027-I	<p>උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියේ මූලික වැඩ කටයුතුවල නියුතු කොන්ත්‍රාත්කරුවෙකු ප්‍රමාද ගාස්තු නැවත ගෙවීම</p>	<p>2016.10.18</p> <p>1. සංදේශයේ 3 ඡේදයේ සඳහන් යෝජනාව සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම</p> <p>2. මුදල් ඇමතිතුමාගේ නිරීක්ෂණ වල අවධාරණය කරනු ලැබ ඇති කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන, ඉදිරියේදී ඒ අනුව ක්‍රියා කරන ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ට නියම කිරීම</p>	<p>අමාත්‍ය මණ්ඩල නිරීක්ෂණය අනුව, ව්‍යාපෘතියේ කොන්ත්‍රාත් සමාගම වන ටරාබි ආයතනයෙන් ප්‍රමාද ගාස්තු ලෙස අයකරගෙන ඇති මුදල වන ඇ.ඩො. 6,631,364/= මුදලින් 80% ක මුදල වන ඇමරිකානු ඩොලර් 5,305,091/= මුදල ආයතනය ආපසු ගෙවීම සඳහා සහතික කල බිල්පත් අංක 58 හා 2016.12.17 යටතේ සහතික කර ඇත. (මෙම වාර්තාව සකසන විට මෙම මුදල ගෙවා ඇත.)</p>

1.3 වේලි ආරක්ෂණ සහ ජල සම්පත් සැලසුම් (අතිරේක මූල්‍යන) ව්‍යාපෘතිය

1.3.1 ව්‍යාපෘතියේ පසුබිම

මුල් වේලි ආරක්ෂණ සහ ජල සම්පත් සැලසුම් ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන කොටසක් ඉතා සාර්ථකව නිමකිරීමෙන් පසුව තවත් ප්‍රධාන වේලි 31 ක් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සහ මුල් ව්‍යාපෘතියේ දී ආවරණය නොකරන ලද ජල කළමනාකරණයට සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් ගණනාවක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය ලෝක බැංකුව වෙතින් අමතර මූල්‍ය පහසුකම් ඉල්ලා සිටින ලදී.

වේලි ආරක්ෂණ සහ ජල සම්පත් සැලසුම්කරණ (අතිරේක මූල්‍යන) ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු මුල් ව්‍යාපෘතියේ අරමුණම වූ අතර ඒවා මෙසේය.

1. විශාල වේලි වල මෙහෙයුම් සහ නඩත්තු කටයුතු සඳහා දිගුකාලීන සහ තිරසාර ක්‍රමවේදයක් ඇතිකිරීම.

2. ජල සම්පත් සැලසුම් වැඩි දියුණු කිරීම.

සංරචක 4 ක් යටතේ ගැණෙන ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන 5 ක් යටතේ (එනම් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය වැනි) ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය 2014 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර 2018 මැයි මාසයේ දී අවසන් වීමට නියමිතය.

➤ ව්‍යාපෘතියට මුදල් යෙදවීම.

අතිරේක මූල්‍යන ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය ඇමරිකානු ඩොලර් මිලියන 83 ක් වන අතර එම මුලු මුදල (100%) ලෝක බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ඒජන්සිය මගින් සපයයි. ඊට අමතරව ශ්‍රී ලංකා රජය ඇ. ඩොලර් මිලියන 1.5 ක් සපයන අතර එම මුදල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාර්ය මණ්ඩල දීමනා සඳහා යෙදවේ.

➤ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රගතිය

2016 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට ව්‍යාපෘතිය සමස්ථයක් ලෙස 53% ක භෞතික ප්‍රගතියක් ලබාගෙන තිබුණි. රු. මිලියන 5726.7 ක මුලු වියදමක් සමග ව්‍යාපෘතියේ මුලු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයෙන් 51.3 % ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් ලබාගත හැකි තිබුණි.

2016 වසරේ ලබාගත හැකි ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ විනිමය අනුපාතිකයන් වල සිදු වූ සැලකිය යුතු වෙනස්වීම් නිසා.

1.3.2 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය 2016

- i. 2016 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රගතිය : 99% ක මූල්‍ය ප්‍රගතියක් අත්කර ගන්නා ලදී. (2016 වෙන්කරන ලද මුදල රු. මිලියන 3719 - වියදම රු. මිලියන 3678.1) රුපියල සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අවප්‍රමාණය වීම නිසා රුපියලේ වලින් ඇස්තමේන්තු කරන ලද ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය පහත වැටීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති කළමනාකාරිත්වය විසින් ඇතැම් කොන්ත්‍රාත්තු කිහිපයක් අත්හැර දැමීමට තීරණය කරන ලදී.
- ii. ව්‍යාපෘතියේ පළමු අංගය යටතේ වූ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් අතරින් එකක් වූයේ වේලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමය. වේලි 31කින් වේලි 30 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා කොන්ත්‍රාත්

ලබාදෙන ලදී(වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වේලි 15 ක් කොන්ත්‍රාත් ලබාදුන් අතර වේලි 2ක ප්‍රතිසංස්කරණ නිම කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය වේලි 10 ද මහනුවර මහ නගර සභාව වේලි 2 සඳහා කොන්ත්‍රාත් ලබාදෙන ලදී. උතුරු පළාත් සභාවේ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව වේලි දෙකක ප්‍රතිසංස්කරණ නිමකරන ලද අතර බරාජයක ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදුකෙරුණිත් පවතී. ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය සම්බන්ධ ලංසු තැබීමේ ලියවිලි සකස්වෙමින් පවතී.)

iii. ප්‍රධාන පාර්ශවකාර ආයතන 3 යටතේ ඇතිවේලි වලින් සමහරක භෞතික ප්‍රගතිය

➤ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව

මහකහදරාව 99%, මහවිලවිටිය 75% , පදවිය 52% , අංගමුව 95% වාන්ඇල 45% , තෝපුර් 85% , කොට්ටුකවිටිය 25% , කවිච්චු 15% , නවගිරිවැව 35% , ජනරංජනවැව 50 %.

ප්‍රතිසංස්කරණ අවසන් මහකහදරාව ජලාශය

➤ ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය

වික්ටෝරියා 79% , උල්හිටියරත්කිද 73% , හේනානිගල 84%, බඹරවාන 82% , පුස්සැල්ලවින්න 73% , පිඹුරත්තුව 25%, මුවගම්මන 51% , උඩවලව 32% , අඹගහගම 30% , පනක්කන්තිය 60%,

උඩවලව ජලාශයේ ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකරමින්

➤ **උතුරු පලාත් සභාව**

මුත්තියන්කඩ්දු සිවිල් ඉංජිනේරු කටයුතු 85% සහ විදුලියාන්ත්‍රික කටයුතු 82% පෙරියපන්ඩිවිට්ටිවන් 96% තොන්ඩමන්තාරුඳරාජයේ(සිවිල් සහ යාන්ත්‍රික ඉංජිනේරු) කටයුතු සඳහා කොන්ත්‍රාත් ප්‍රධානය කරන ලදී. භෞතික ප්‍රගතිය 10%.

මුත්තියන්කඩ්දු සිවිල් ඉදිකිරීම් වේල්ලේ

iv. පළමු අංශය යටතේ ගැණෙන ආනෙකුත් ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්වල ප්‍රගතිය

රාජාංගනය සහ කවුඩුල්ල ජලාශවල වාන්දොරටු විද්‍යුත් කරණය සහ ස්වයංක්‍රීය කරණය භෞතික ප්‍රගතිය 10% රාජාංගනය වාන්දොරටු 30 ක් ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීම- සිදුකෙරෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ජල කළමනාකරණ සේවා අංශයේ මහා පරිමාණ ජලය බෙදාහැරීමේ ආකෘතිය/ ක්‍රමවේදය යාවත්කාලීන කිරීම - ආකෘතිය සකස් කළ මුල් සැලසුම්කරු සමග යාවත්කාලීන කිරීම් සිදුකිරීමට ලෝක බැංකුවේ අනුමැතිය ලබාගන්නා ලදී. ලංසුලේඛන සැකසීම සිදුකෙරෙමින් පවතී. පොල්ගොල්ල ජලාශයේ පාලන මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම - කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කරන ලදී. වේලි ආරක්‍ෂණය සඳහා ජාතික මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් ඉදිකිරීම් වලින් 35% අවසන්,වික්ටෝරියා ජලාශයේ භූමිතික සමීක්‍ෂණ ලංසු - ඇගයීමේ අවස්ථාවේ පවතී.

ජීවන සහන වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම

වේලි 3 ක් යටතේ (මහකනදරාව, මහවිලවිටිය සහ මුත්තියන්කඩ්දු) ජීවන සහන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කිසිදු සැලකිය යුතු ගැටලු නොමැතිව එම වැඩසටහන 100% නිමකරන ලදී.

v. කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව සහ වැඩමුලු දේශීය පුහුණු වැඩසටහන් 20 ක් නිමකරන ලද අතර ඒවාට 308 දෙනෙකු සහභාගි වූහ. විදේශ පුහුණු වැඩසටහන් 14 ක් සඳහා 115 දෙනෙකු සහභාගි වූහ.

vi. ජල මිණුම් දත්ත පද්ධතිය - ව්‍යාපෘතියේ දෙවැනි අංශය යටතේ අමතර ජල මිණුම් දත්ත මධ්‍යස්ථාන 44 ක් ස්ථාපිත කිරීමට හඳුනාගන්නා ලදී. ඒ අතුරින් 44 ක ස්ථානීය සමීක්‍ෂණ අවසන් කර ඇත. 20 ක් සඳහා උපකරණ මිලට ගෙන ඇත. මධ්‍යස්ථාන 14 ක සැලසුම් සකස්කර ඇත.

vii. භූ ගත ජලය නියාමක ජාලය වැඩි දියුණු කිරීම DSWRPP සමග ඒකාබද්ධව භූ ජල මට්ටම නියාමන ජාලය පුළුල් කිරීම සිදු කෙරෙමින් පවතී. පොලොන්නරුව නවතියමු ප්‍රදේශයක් ලෙස මුල්ණය ආධාරයට තේ සකස් කරනු ලැබූ ජාතික ජල භාවිත ප්‍රධාන සැලැස්ම ,මහවැලි ජල සංවර්ධන සැලසුම (යාවත්කාලීන කරන ලද) සහ මුන්දෙනිආරු ගංගා නිමිත සැලැස්ම සඳහා කැඩිනට් අනුමැතිය ලැබී ඇත. ගල්ගමුව පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් 95% නිමකර ඇත. කොත්මලේ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් අරඹා ඇත.

2016 අවසාන ගිණුම්

2016 සඳහා අවසාන ගිණුම් පහත දැක්වේ.

වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් සැලසුම් කරණ ව්‍යාපෘතිය අතිරේක මූල්‍යයන(5445 –LK)

2016 දෙසැම්බර් 31 ට වියදම් වාර්තාව

	Note	For the Year 31.12.2016	Cumulative Up To 31.12.2016 (Rs.)	Cumulative Up To 31.12.2015 (Rs.)
වියදම්				
වේලි ආරක්ෂණ සහ කාර්යක්ෂමතා වැඩි දියුණු කිරීම.	3	3,413,774,143.03	4,858,693,981.24	1,444,919,838.21
ජල මිණුම් දත්ත පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම සහ නවීකරණය කිරීම	4	160,996,581.89	324,955,356.53	163,958,774.64
බහු ආංශික ජල සම්පත් කළමනාකරණය	5	137,600,580.39	137,600,580.39	0.00
ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සහ නියාමනය	6	86,278,668.46	139,961,788.93	53,683,120.47
මුලු වියදම		3,798,649,973.77	5,461,211,707.09	1,662,561,733.32
මුදල් සැපයීම :				
අරමුදල් ලැබුණේ				
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ඒජන්සිය		3,779,636,634.21	5,437,611,496.40	1,657,974,862.19
ශ්‍රී ලංකා රජය		19,013,339.56	23,600,210.69	4,586,871.13
Total		3,798,649,973.77	5,461,211,707.09	1,662,561,733.32

	Note	As At 31st December 2016	As At 31st December 2015
Assets :			
දේපල, යන්ත්‍ර සහ උපකරණ	7	664,555,866.45	304,684,169.56
වෙනත් ඝෘජු ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම්වල පිරිවැය		4,796,655,840.64	1,357,877,563.76
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ඒජන්සියෙන් ලැබිය යුතු අත්තිකාරම්	8	0.00	0.00
අත්තිකාරම්	9	455,351,696.98	538,612,925.15
ආරම්භක ශේෂය / වේ.ආ.ජ.ස.ස. ව්‍යා. මූලිකණය		-9,312,662.42	8,980,046.41
LC - Margin Account		31,773,569.26	46,983,561.79
මුදල් සහ මුදල් වලට සම	10	8,275,853.06	198,820,471.98
මුලු සම්පත්		5,947,300,163.97	2,455,958,738.65

වගකීම් සහ අරමුදල් :

වගකීම් / බැරකම්			
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ඒජන්සියෙන් ලැබුණු		-65,712,540.27	148,414,095.41

අත්තිකාරම්			
වෙනත් ගෙවීම්	11	233,118,586.25	203,343,744.74
මුළු ගෙවියයුතු මුදල		167,406,045.98	351,757,840.15

ව්‍යාපෘති අරමුදල්

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන ඒජන්සිය මගින් සපයන ලද		5,683,402,437.10	2,049,306,876.47
ශ්‍රී ලංකා රජයෙන් සපයන ලද		23,487,645.46	4,487,645.46
මුළු ව්‍යාපෘති මූල්‍යකරණය		5,706,890,082.56	2,053,794,521.93

විදේශ මුදල් මාරුකිරීමේ දී සිදුවූ ලාභ / අලාභ		73,004,035.43	50,406,376.57
මුළු ව්‍යාපෘති අරමුදල		5,779,894,117.99	2,104,200,898.50

මුළු බැරකම් සහ අරමුදල්		5,947,300,163.97	2,455,958,738.65
-------------------------------	--	-------------------------	-------------------------

1.3.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා 2016

කැබිනට් පත්‍රිකා අංකය 2016 ඉදිරිපත් කළ දිනය	මාතෘකාව	කැබිනට් තීරණය
2016 නොවැම්බර් 16	ජල සම්පත් සැලසුම් කරණය	කැබිනට් අනුමැතිය ලැබී ඇත

1.4 ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය

1.4.1 2016 වසර තුළ සිදු කරන ලද සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්

සමුච්චිත මූල්‍ය ප්‍රගතිය

2016 වර්ෂය සඳහා ප්‍රාග්ධන අය වැය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු. මි. 3,775වේ. මෙයට අමතරව විදේශීය අධාර ව්‍යාපෘතීන් වන මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඔපෙක්, කුවේට්, චීනය), වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (ලෝක බැංකුව), උමාඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඉරානය) හා දේශගුණික අවබලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (ලෝක බැංකුව) ආදී ව්‍යාපෘතීන් මහවැලි සංවර්ධන කලාප ආවරණය කරමින් ක්‍රියාත්මක කෙරේ. ඒ අනුව 2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍යගත මුලු ප්‍රාග්ධන ආයෝජනය රු.මි. 46,621කි. මුදල් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රගතිය පහතින් දක්වා ඇත.

රු. මිලියන

විස්තරය	අය වැය ප්‍රතිපාදන	මුදා හරින ලද මුදල (2016 දෙසැම්බර් අග වන තුරු)	වියදම (2016 දෙසැම්බර් අග වන තුරු)
මහවැලි ව්‍යාපෘති	44,621.00	31,335.89	31,308.31
මහවැලි ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතිය(ඒ.අ)	500.00	499.00	494.22
බී කලාපයේ මාදුරුඔය දකුණු ඉවුරු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය(ඒ.අ)	225.00	192.10	182.85
රිදීමාලියද්ද ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය(ඒ.අ)	120.00	100.29	99.98
වැලිඔය ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - එල් කලාපය (ඒ.අ)	605.00	580.50	580.50
මහවැලි ගැටමේ හං ඉවුර ආරක්ෂාකිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාවට නැංවීම(ඒ.අ)	125.00	63.00	63.00
හදිසි යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය ඇතුළු විශාල හා මධ්‍යම වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම(ඒ.අ)	200.00	191.45	178.21
* මොරගහකන්ද කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (වි.ණ),(ප්‍ර.වි),(වි.අ)	22,500.00	19,797.5	19,797.5
* වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (මහවැලි කොටස) (වි.ණ),(වි.අ)	709.00	1,099.00	1,099.00
* උමාඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය(වි.අ)	19,176.00	8,354.05	8,354.05
** දේශගුණික අවබලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (මහවැලි කොටස) (වි.ණ), (වි.අ)	461.00	459.00	459.00
පරිපාලන හා නඩත්තු (ඒ.අ)	2,000.00	1,053.00	1,663.38
එකතුව	46,621.00	32,388.89	32,971.69

➤ මහවැලි ව්‍යාපෘති

මහවැලි ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතිය

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි 4,910(සංශෝධිත අයවැය)
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2007-2018

මහවැලි ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතිය වාරි ජල සැපයුම සුරක්ෂිත කරමින් කෘෂි ආර්ථිකය නැංවීම හරහා මාදුරුඔය වම් ඉවුර ප්‍රදේශයේ වෙසෙන ග්‍රාමීය ප්‍රජාවගේ ආර්ථිකය සංවර්ධනය කිරීම අරමුණු කර ආරම්භ කරන ලදී. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් යටතට 1986 - 1986 කාලයේ ඉදිකරන ලද වාරිමාර්ග පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම ඇතුළත් වේ.(අ) මාදුරු ඔය දකුණු ඉවුර වාරිමාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය යටතේ යටතේ කි. මී. 52 ක් වන ප්‍රධාන ඇල, කි. මී. 65 ක් වන ශාඛා ඇලවල්, කි. මී. 459 ක් වන බෙදාහැරීමේ ඇලවල්, කි. මී. 1,138 ක් වන කෙත් ඇලවල්, කි. මී. 54 ක් වන පරිවහන ඇලවල්, කි. මී. 80 ක් ග්‍රාමීය මාර්ග මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කටයුතු, හා කුඩා වැව් ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ඇතුළුව ජල කළමනාකරණය සඳහා මාදුරුඔය වම් ඉවුරේ 1981 - 1986 කාලය තුළ ඉදිකරන ලද වාරිමාර්ග ජාලය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම (ආ) ග්‍රාමීය ස්වයං ආධාරක ව්‍යාපෘති යටතේ ගොඩනගන ලද තෝරාගත් ජල සැපයුම් සේවා විධිමත් කර ප්‍රවර්ධනය කිරීම (ඇ) කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය උදෙසා සහය ලබා දීම මෙන්ම ගොවි සංවිධාන ශක්තිමත් කිරීම හා (ඈ) යෝග්‍ය පාරිසරික සංරක්ෂණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ඇතුළත් වේ.

2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු. මි. 500 ක් වන අතර 2016 වර්ෂය ළදී රු. මි. 494.21 (99%) ඵලදායීලෙස භාවිත කර ඇත.

අනු අංක	ක්‍රියාකාරකම්	ඒකකය	භෞතිකප්‍රගතිය 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා
01	කෙත් ඇල ඉදිකිරීම / ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු	කි.මී	140
02	බෙදුම් ඇල ඉදිකිරීම / ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු	කි.මී	11.1
04	ග්‍රාමීය වැව් ප්‍රතිසංස්කරණය	සංඛ්‍යාව	05
05	පරිවහන ඇලවල් ඉදිකිරීම	කි.මී	40.2
06	ග්‍රාමීය මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය	කි.මී	2.2

*මහවැලි සංවර්ධන කලාප තුළ මෙම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අතර සෘජුවම මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ. කටයුතු සාර්ථකව අවසන් කිරීමෙන් අනතුරුව සියලුම ව්‍යාපෘති ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය වෙත භාර දෙනු ලැබේ.

**මෙම ව්‍යාපෘතීන් සෘජුවම මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ මහවැලි කලාපවල අර්ධ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

ඒ.අ - ඒකාබද්ධ අරමුදල්, වි.ණ - විදේශ ණය, ප්‍ර.වි - ප්‍රතිපූර්ණය කළ හැකි විදේශ ණය, වි.අ - විදේශ අරමුදල්

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි.935.49
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2014-2018

පොලොන්නරුව හා මඩකලපුව පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයන්හි මහවැලි බී කලාපය ආවරණය කරන සිංහපුර ඉහළ කොටසේ මහවැලිතැන්න සහ මල්වැන්න මහවැලි කලාප පිහිටා ඇති අතර ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංවර්ධනය කරනු ලැබේ. මෙම ප්‍රදේශයන්හි ඉකුත් දශක කිහිපයේ පැවති අභ්‍යන්තර අර්බුදකාරී වාතාවරණය හේතුවෙන් නැවත පදිංචි කරුවන් බොහෝමයක් අභ්‍යන්තරික වශයෙන් අවතැන් විය. එහි ප්‍රතිපලයක් ලෙස දළ වශයෙන් නැවත පදිංචි කරවූ පවුල් 1200 ක් පමණ නැවත ඔවුන්ගේ මුල් ගම් බිම් වෙත ගියහ.

අර්බුදකාරී වාතාවරණය සමනය වීමත් සමගම 2014 වර්ෂයේදී මෙම විෂේෂ ව්‍යාපෘතිය යටතේ නැවත පදිංචි කිරීම සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මෙහිදී සිංහපුර කොට්ඨාසයේ මල්වැන්න හා මහවැලිතැන්න ඒකකවල ගෙවතු ඉඩම් 859ක් හා වාරි ඉඩම් 859 සංවර්ධනය සංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා විය. ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වශයෙන් (අ) පවුල් 859ක් සිංහපුර කොටසේ නැවත පදිංචි කිරීම හා පදිංචිය නැවත ස්ථාපිත කිරීම (ආ) දැනට පවත්නා වාරි පදනම් වූ හෙක්ටයාර 521 ක් කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා සංවර්ධනය කිරීම හා හෙක්ටයාර 174 ක් වූ ගෙවතු ඉඩම් සංවර්ධනය නිරීම සහ (ඇ) මහවැලිතැන්න වැව හා අනෙකුත් වාරි පද්ධතිය ඉදි කිරීම දක්වා ඇත.

2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු. මි. 225 ක් වන අතර 2016 වර්ෂය තුළදී එයින් රු. මි. 182.85 (81%) ඵලදායී ලෙස භාවිත කර ඇත.

D3 Canal Construction

Daycare Center

අනු අංක	ක්‍රියාකාරකම්	ඒකකය	භෞතික ප්‍රගතිය 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා
01	කැලෑ එළිකිරීම් සහ රළ මට්ටම්	හෙක්.	37.06
02	බෙදුම් ඇල ඉදිකිරීම් කටයුතු	කි.මී.	3.1
03	කෙන් ඇල ඉදිකිරීම් කටයුතු	කි.මී.	5.85
04	පරිවහන ඇලවල් ඉදිකිරීම	කි.මී.	5.7
05	ග්‍රාමීය මාර්ග ඉදිකිරීම්	කි.මී.	3.34

➤ **රිදීමාලියද්ද ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය**

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි. 1,100
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2012-2018

ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදු කරන ලද ගෘහස්ථ ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව බදුල්ල පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ රිදීමාලියද්ද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ඉතා දුර බැහැර පිහිටි මෙන්ම වඩාත් දරිද්‍රතාවයෙන් යුත් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයක් වශයෙන් හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින් ඉහත ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය විසින් පස් අවුරුදු ආයෝජන සැලැස්මක් සකස් කරන ලදී. මෙම ප්‍රදේශයේ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම හා මෙම ප්‍රදේශයේ වෙසෙන පවුල්වලට කෘෂිකර්මය මත පදනම් වූ ඵලදායී මෙන්ම තිරසාර ආර්ථික ප්‍රවේශයන් විවර කරදීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණු වේ. මේ යටතේ (අ) වාණිජ බෝග නිෂ්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීම (ආ) පශු සම්පත් සංවර්ධනය (ඇ) ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය කෙරෙහි මූලික වශයෙන් අවධානය යොමු කෙරේ.

2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු. මි. 120 ක් වන අතර 2016 වර්ෂය තුළ දී එයින් රු. මි. 99.97 (83%) භාවිත කිරීමට හැකියාව ලැබී ඇත.

අනු අංක	ක්‍රියාකාරකම්	ඒකකය	භෞතික ප්‍රගතිය 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා
01	ග්‍රාමීය මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය	කි.මී	10

02	වැව් සහ වැව් බැම් ප්‍රතිසංස්කරණය	සං.	3
03	කෘෂි ළිං ඉදිකිරීම	සං.	40
04	ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය (ගබඩා, සායන ආදිය)	ගොඩනැගිලි	18
05	සන්නිවේදන වැසිකිලි ඉදිකිරීමේ වැඩසටහන	සං.	300
06	පානීය ජල ළිං තැනීම	සං.	90

මෙයට අමතරව ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ වෙසෙන ජනතාවගේ කුසලතා මෙන්ම පුද්ගල සංවර්ධනය උදෙසා විවිධ විෂයයන් ඇසුරෙන් පුහුණු වැඩ සටහන් 82 ක් පවත්වා ඇත.

දුනුකේවල මාර්ගය ඉදි කිරීම

දෙනිගම පාසල් ගොඩනැගිල්ල

➤ වැලිමය ඒකාබද්ධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - එල් කලාපය

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි.3,957
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2012-2018

මෙම ව්‍යාපෘතිය, අනුරාධපුරය, වවුනියා, ත්‍රිකුණාමලය හා මූලිනිවු යන දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් හෙක්ටයාර 62,000 කට වඩා වැඩි භූමි ප්‍රමාණයක පැතිර පවත්නා මහවැලි එල් කලාපයේ සංවර්ධන කටයුතු ක්‍රියාවට නැංවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය කලාප 09 කින් සමන්විත වන අතර 1981 වර්ෂයේදී පවුල් 3,100 පදිංචිකරුවමින් 4 සහ 5 කලාප කලාපවල මූලික යටිතල පහසුකම් සැපයීම සම්පූර්ණ කර ඇත. කෙසේ වුවද, 1980 මැද භාගයේ සිට උතුරු, උතුරු මැද හා නැගෙනහිර පළාත්වල පැතිරී තිබූ අතරක්ෂිත තත්ත්වය හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීමට නොහැකි විය.

ප්‍රදේශයේ ජීවත් වන ජනතාවට දැඩි ලෙස බලපාන අයුරින් ග්‍රාමීය වැව්, වාරි පද්ධතිය, මාර්ග ජාලය මෙන්ම පොදු ගොඩනැගිලි වැනි යටිතල පහසුකම් බෙහෝමයක් ද ත්‍රස්තවාදී කටයුතු හේතුවෙන් දැඩි ලෙස හානියට පත් විය.

මෙම කරුණු හේතු කොට ගෙන (අ) දළ වශයෙන් පවුල් 7,000 ක් පමණ නැවත පදිංචි කරවීම හා (ආ) එම ප්‍රදේශයේ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය සිදු කිරීම අරමුණු කොට මෙම ව්‍යාපෘතිය හඳුනවා දී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2016 වර්ෂයේදී මුල්ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු.මි. 605ක් වන අතර 2016 වර්ෂය තුළදී එයින් රු. මි. 580.51 (96%) එලදායි ලෙස භාවිත කර ඇත.

අනු අංක	ක්‍රියාකාරකම්	ඒකකය	භෞතිකප්‍රගතිය 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා
01	කැළෑ එළිකිරීම් සහ රළ මට්ටම් කිරීම	ඉඩම් කට්ටි	581
02	මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය	කි.මී.	40.2
03	බෙදුම් ඇළ මාර්ග ඉදිකිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය	කි.මී.	5.19

04	කෙන් ඇළ මාර්ග ඉදිකිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය	කි.මී.	10.52
05	පානීය ජල ලීම් තැනීම	සංඛ්‍යාව	100
06	කෘෂි ලීම් හැරීම හා ඉදි කිරීම	සංඛ්‍යාව	30
07	තවාන් තැටි බෙදා දීම	සංඛ්‍යාව	10,200
08	සනීපාරක්ෂක වැසිකිලි ඉදිකිරීම	සංඛ්‍යාව	857

කිරිබෙබන්වැව මාර්ගය ඉදි කිරීම

ගජබාසර නැදන්කර්නි මාර්ගය ඉදි කිරීම

මහවැලි ගැටමේ හං ඉවුර ආරක්ෂාකිරීමේ වැඩසටහන

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි.698.97 (සංශෝධිත)
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2013-2017

මහනුවර පරිපාලන දිස්ත්‍රික්කයේ පේරාදෙණිය ගැටමේ ප්‍රදේශයේ ගංගා ඉවුර ආශ්‍රිතව පැවති දැඩි පාංශු බාදනය හේතු කොට ගෙන සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍යය දෙපාර්තමේන්තුවේ සිට මහින්ද රාජපක්ෂ තොරතුරු තාක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන පරිශ්‍රය දක්වා මී. 15 ක උසින් යුත් මීටර 499 දිගට ගේබියන් බැම්මක් ඉදි කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය 2013 වර්ෂයේ ආරම්භ කෙරිණ. 2015 දෙසැම්බර් මස අවසන් වන විට යෝජිත ගේබියන් බැම්මෙන් මීටර් 176 දක්වා ඉදි කිරීම් කටයුතු අවසන් කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියට 2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු.මි. 125ක් වනඅතර 2016 වර්ෂය තුළදී එයින් රු. මි. 63 (50%) භාවිත කර ඇත.

අනු අංක	ක්‍රියාකාරකම්	ඒකකය	භෞතික ප්‍රගතිය 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා
01	මහවැලි ගැටමේ ඉවුරු ආරක්ෂණ ගේබියන් බැම්ම ඉදි කිරීම (අදියර 01)	මී	41

ගේබියන් බැම්ම ඉදි කිරීම

➤ හදිසි යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය ඇතුළු විශාල හා මධ්‍යම වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන : දේශීය අරමුදල්
 ඇස්තමේන්තු පිරිවැය : රු.මි.825
 ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2015-2018

(අ) මූලික වැඩ හා ජලාශ අළුත්වැඩියා කිරීම හා නඩත්තු කිරීම (ආ) වාරි යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා (ඇ) හුරුලුව, උඩවල, මහවැලි කලාප බී, සී, එච්, එල් හා මූලික වැඩ පාලන ක්‍රියා කරවුම් නඩත්තු හා මෙහෙයුම් අංශය යටතේ වන කාර්යය භාර ඉංජිනේරු අංශවල වාරි බෙදුම් ඇලවල් අතර මාර්ග ඉදි කිරීම් හා ප්‍රතිසංස්කරණය මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් අරමුණු කෙරේ.

2016 වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන (සංශෝධිත) රු.මි. 200 ක් වන අතර 2016 වර්ෂය තුළදී එයින් රු. මි. 178.21 (89%) එලදායි ලෙස භාවිත කර ඇත.

➤ නඩත්තු සහ සංවර්ධනය

ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වැඩසටහනට සමගාමීව කෘෂි කර්මාන්තය සංවර්ධන කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරිව ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය එහි කලාප 10 තුළ හෙක්. 105,522ක් වන වාරි ඉඩම් සඳහා ජල සැපයුම තහවුරු කරනු වස් විශාල, මධ්‍යම හා කුඩා ප්‍රමාණයේ ජලාශ 333 කින් සමන්විත කි.මී. 10,821 ක් වූ වාරි මාර්ග ජාලයේ මෙහෙයුම් හා නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සම්බන්ධයෙන් වගකීම දරන ආයතනය වේ. මේ අතර පවුල් 276,000 කට වැඩි ප්‍රතිලාභ සපයනු වස් මහවැලි මාර්ග පද්ධතිය හා අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් නඩත්තු කිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම ද ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය යටතට ගැනෙන කාර්යයන් වේ.

තවද, ප්‍රදේශය තුළ දැනට වෙසෙන හා ඉදිරි පරම්පරාවේ උන්නතිය උදෙසා සඵලදායී අයුරින් ඉඩම් පරිපාලනය, ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය, පරිසර සංරක්ෂණය සහ ආයතනික සංවර්ධන කටයුතු මෙන්ම මහවැලි ජනපද ප්‍රදේශවල ක්‍රීඩා කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වේ. මේ සඳහා 2016 වසරට අය වැය ප්‍රතිපාදන රු.මි. 2,000 ක් වන අතර 2016 වර්ෂය තුළදී එයින් රු. මි. 1663.38 (83%) එලදායි ලෙස එම ප්‍රදේශයේ ජනතාවට පහසුකම් සැලසීම සඳහා යොදවා ඇත.

➤ වාරිමාර්ග පද්ධතිය නඩත්තුව

දෙවනි වර කැලෑ එළි කිරීම, වාරිමාර්ග ඇල පද්ධතියෙහි රොන්මඩ ඉවත් කිරීම, වාරි මාර්ග පද්ධතිය හා නිර්මිත අළුත්වැඩියාව සහ සංවර්ධනය, මාර්ග බොරළු ඇතිරීම ආදිය මහවැලි වාරිමාර්ග පද්ධතිය නඩත්තු කටයුතු යටතට ගැනේ. 2016 වසර සඳහා රු.මි. 337.09ක් වාරිමාර්ග පද්ධතිය නඩත්තු කටයුතු වෙනුවෙන් වෙන්කර ඇති අතර ඉහත කාර්යයන් සාක්ෂාත් කර ගනු වස් ඉන් රු.මි.299.31 (89%) ක් මෙම කාලය තුළදී එලදායි අයුරින් වැය කර ඇත.

මහවැලි කලාප තුළ ගොවි සංවිධාන 1,007ක් ක්‍රියාත්මකව පවතින අතර 2016 වර්ෂයේ අවසානය වන විට බෙදා හැරීමේ ඇළ පද්ධති නඩත්තු හා මෙහෙයුම් කටයුතු ඉහළ ක්‍රියාශීලීත්වයකින් යුත් ගොවි

සංවිධාන 10 ක් වෙත පවරා දී ඇති අතර 2016 වර්ෂයේ අවසාන භාගය වන විට සමුච්චිතව ගොවි සංවිධාන 789 කට පවරා දී ඇත. ආයතනික සංවර්ධන අංශයේ උපදෙස් මත 2016 වර්ෂයේ දී ගොවි සංවිධාන 20 ක් ආදර්ශ ගොවි සංවිධාන මට්ටමටත්, ගොවි සංවිධාන 36 ක් වාණිජ මට්ටමටත් ඉහළ නංවන ලදී.

➤ **ඉඩම් ප්‍රදානය**

මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ ඉඩම් කට්ටි 82ක් නිවාස සඳහා ද ඉඩම් කට්ටි 06වාණිජ අරමුණු සඳහා ද ලබා දී ඇත. එමෙන්ම මෙම කලාපවල පදිංචි කරවුවන්ගේ ඉඩම් අයිතිය තහවුරු කරනු වස් ප්‍රදාන/බලපත්‍ර 60,574 ක් නිකුත් කර ඇති අතර විහාරස්ථානවලට ප්‍රදාන පත්‍ර 50 ක් ද නිකුත් කර ඇත. 2016 දෙසැම්බර් අග වන විට ඉඩම් කට්ටි 13,291 ක මැනුම් කටයුතු අවසන් කර ඇත. 2016 වර්ෂය තුළදී එකතුකරන ලද බදු කුලී ආදායම රු.මි. 217.2කි.

➤ **කෘෂි කාර්මික හා පශු සම්පත් සංවර්ධනය**

• **කෘෂිකාර්මික ඵලදායීතා සංවර්ධන වැඩසටහන**

ජාතික ආහාර නිෂ්පාදන වැඩසටහනට සමගාමීව දේශීය ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහතික කිරීම හා කෘෂිකාර්මික ආනයන අවම කිරීම කෙරෙහි යොමු වන වැඩි ඵලදායී දේශීය හෝග වගාව හා සත්ව නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා මෙම වැඩ සටහන ආරම්භ කර තිබේ. අනෙකුත් හෝග වගාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම, දෙමුහුන් බිත්තර වී නිෂ්පාදනය හඳුන්වාදීම, කාබනික පොහොර භාවිතය වැඩි දියුණු කිරීම, නව ගොවිපලවල් හා පැල තවත් ස්ථාපිත කිරීම, අපනයන තත්ත්වයේ සහල් නිෂ්පාදන වැඩි දියුණු කිරීම මෙන්ම පාරම්පරික දේශීය සහල් වර්ග වගා කිරීම දිරි ගැන්වීම වැනි වැඩ සටහන් මාලාවක් මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ප්‍රවර්ධනය කරන ලදී. එමෙන්ම පශු සම්පත් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන, කුකුළු ගොවිපල පාලනය, මිරිදිය හා විසිතුරු මත්ස්‍ය කර්මාන්ත සංවර්ධන කටයුතු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා වැඩමුළු ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

• **කෘෂිකාර්මික හෝග වගාව**

2015/2016 මහ කන්නයේදී මහවැලි ප්‍රදේශවල වී වගාකර ඇති ඉඩම් ප්‍රමාණය හෙක්. 94,735 ක් වන අතර මහවැලි කලාපවල වී නිෂ්පාදනය දල වශයෙන් මෙ. ටො. 541,000 ක් විය. මෙම වර්ෂයේදී මහවැලි කලාපවල සාමාන්‍යය වී අස්වැන්න හෙක්ටයාරයකට මෙ. ටො. 5.62 ක් වී ඇත. 2016 යල කන්නයේ වී වගාකර ඇති භූමි ප්‍රමාණය හෙක්. 63,893 වන අතර ඇස්තමේන්තු වී නිෂ්පාදනය මෙ. ටො. 343,454 වේ. 2015/2016 මහ සහ 2016 යල කන්නයේ වාර්තා වී ඇති මුලු වී නිෂ්පාදනය මෙ. ටො. 884,868 වේ.

අනෙකුත් බෝග වගා කිරීම (අනෙකුත් ක්ෂේත්‍ර හෝග, පළතුරු, එළවළු සහ නිත්‍ය හෝග) හෙක්. 43,908 ක් වූ අතර එය සෝයා බෝංචි හෙක්. 2,421 ක්ද, බඩ ඉරිඟු හෙක්. 4,373 ක්ද, ලොකු ඵෑණු හෙක්. 1,713 ක් ද මිරිස් හෙක්. 821 ක්ද, කළු කවුපි හෙක්. 813 ක්ද, කවුපි හෙක්. 1,238 ක් සහ රට කපු හෙක්. 536 වශයෙන් සමන්විත විය. වර්ෂය අවසානයේදී වගා නිවුතාව 178 ලෙස වාර්තාගත විය. තවද, හෙ. 13,046 ක් පලතුරු ද හෙ. 7,111 නිත්‍ය හෝග ද වගා කොට ඇත. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්තවලට අනුව 2016 වර්ෂය තුළ දී වී අස්වැන්න 20%, සෝයා බෝංචි 55%, ලොකු ඵෑණු 35% හා

මිලිස් 8% ආදි වශයෙන් දේශීය කෘෂි නිෂ්පාදන හා සංවර්ධනය කාර්යයන් හි දී ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය ඉතා ඉහළ දායකත්වයක් දරයි.

• **කිරිගව සංවර්ධන වැඩසටහන**

ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ පශු සම්පත් සංවර්ධන අංශය හරහා මහවැලි ප්‍රදේශ වල අතිරේක ආදායම් මාර්ග හඳුන්වාදීම හා මහවැලි ජනපදිකයින්ගේ පෝෂණ තත්වය ඉහළ නැංවීම අරමුණු කරගෙන කිරිගව පාලනය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට ක්‍රියාකරනු ලැබේ. මහවැලි කලාපවල කිරි නිෂ්පාදනයේ සංවර්ධන කටයුතු සිදු කිරීම සහ මෙහෙයවීම ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ පශු සම්පත් සංවර්ධන අංශයේ වගකීම වේ. 2016 වර්ෂය තුළ දී මහවැලි ප්‍රදේශවල 110,630 ක මුළු ගව ගහනයක් වාර්තා වූ අතර එම කාලය තුළ දළ වශයෙන් කිරි ලීටර් මිලියන 30ක් පමණ නිෂ්පාදනය කර ඇත. මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී ගව ගාල් 135 ක් ඉදි කරන ලද අතර අවශ්‍ය කිරි ගොවීන් හට කිරි දෙවීම් යන්ත්‍ර 11 බෙදා දී ඇත. තවද සත්ව අභිජනන හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම යටතේ අභිජනන මධ්‍යස්ථාන 06 පිහිටුවන ලදී.

මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ පුද්ගල සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා සඳහා ගොවීන්, පාසැල් ළමුන් හා කේෂත්‍ර නිලධාරීන් හට පුහුණු වැඩසටහන් 118ක් පවත්වා ඇත. තවද සතුන්ගේ සෞඛ්‍ය තත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා සත්ව සායන 39 පවත්වා ඇත. මෙයට අමතරව 2016 වර්ෂය තුළදී කිරි සිත කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 03 ස්ථාපනය කරන ලද අතර “කිරි සතිය” වැඩසටහන යටතේ වැඩසටහන් 22 ක්ද පවත්වා ඇත.

• **මිරිදිය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය හා විසිතුරු මත්ස්‍ය රෝපණය**

මහවැලි ජනපදිකයින්ගේ පෝෂණය හා ආර්ථික තත්වය නැංවීමෙහි ලා මහවැලි ජලාශවල මිරිදිය මත්ස්‍ය කර්මාන්තය සංවර්ධනය කිරීම ප්‍රධාන කාර්යයක් වේ. 2016 වර්ෂය තුළදී මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය මෙ. ටො.14,650ක් ලෙස වාර්තා විය. මහවැලි ප්‍රදේශයන්හි මත්ස්‍ය ගහණය ඉහළ නැංවීම සඳහා ඇගිල්ලන් 632,000 මුදාහැර ඇති අතර අභිජනන මධ්‍යස්ථාන 04 ක් ස්ථාපනය කර ඇත. තවද විසිතුරු මත්ස්‍ය නිෂ්පාදනය ඉහළ නැංවීම සඳහා මඩ පොකුණු 93 ඉදි කර ඇති අතර එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 02 ක් ස්ථාපනය කර ඇත. මීට අමතරව ධීවර ජනතාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ධීවර සංවිධාන 07 ක් මෙම කාලය තුළ පිහිටුවා ඇත.

• **ආයතනික සංවර්ධනය**

ව්‍යවසායකත්ව අවස්ථා, පුද්ගල සංවර්ධනය, ආයතනික සවිබල ගැන්වීම, කාන්තාව සවිබලගැන්වීම, සමාජ හා සංස්කෘතික සංවර්ධනය ජනපදිකයන් වෙත ලබා දෙමින් මහවැලි පදිංචිකරුවන්ගේ සමාජ ආර්ථික තත්වය ඉහළ නැංවීම ඔවුන් පදිංචි කරවීමේ පශ්චාත් සමයේ ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ප්‍රධාන කාර්යයන් වේ. ඒ අනුව, පදිංචි කරුවන්ගේ දෙවන හා තුන්වන පරම්පරාවල අභිවෘද්ධිය තකා ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ ආයතනික සංවර්ධන අංශය ඉහත ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වන පරිදි විවිධ වැඩ සටහන් හා වැඩමුළු සංවිධානය කරන ලදී. 2016 වර්ෂය තුළ දී ආයතනික සංවර්ධන වැඩසටහන් 3,067 ක් , ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් 736ක් සහ කාන්තා අභිවෘද්ධියට අදාළ වන වැඩසටහන් 61ක් පවත්වා ඇත.

➤ වනාන්තර හා පරිසරය

• වනාන්තර හා පරිසර සංරක්ෂණය

පාරිසරික අංශය විසින් මහවැලි ප්‍රදේශ වල පාරිසරික කටයුතු කළමනාකරණය හා සම්බන්ධීකරණය අඛණ්ඩව සිදු කරනු ලබයි. ජාතික පාරිසරික වැඩසටහන යටතේ වන “පුනරුදය” තුන් අවුරුදු ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සඳහා ප්‍රමුඛතා ලබා දෙමින් පරිසර අමාත්‍යාංශය සමග එක්ව 2016 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරන ලද “නීල හරිත” වැඩසටහන හරහා මහවැලි ප්‍රදේශ තුළ හරිත සංකල්පය ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාවට නැංවීමට කටයුතු කරමින් සිටියි.

පරිසර හා වන සංරක්ෂණය සඳහා වාර්ෂික ප්‍රතිපාදන රු. මි. 50 ක් වන අතර ඉන් රු. මි. 48.7(97%) ක් 2016 වර්ෂය තුළ දී භාවිතා කර ඇත. මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ දී ස්වාභාවික සම්පත් සංරක්ෂණය කිරීම යටතේ සන මීටර් 230 ක් හා මීටර් 15,423 තුළ පාංශු සංරක්ෂණ කටයුතු සිදුකර ඇත. අලි මිනිස් ගැටුම වැලැක්වීම සඳහා කි. මි. 21 ක් දිග ජීව වැටක් හා කි.මි 6 ක් දිග විදුලි වැටක් ඉදි කිරීම ද කි.මි. 75 ක් දක්වා පවත්නා අලි වැට නඩත්තු කිරීම ද මෙම කාලය තුළ සිදු කර ඇත.

මහවැලි ප්‍රදේශයන්හි ජලයේ ගුණාත්මක බව සහතික කිරීම සඳහා ජලතත්ව අධීක්ෂණ වැඩසටහන යටතේ ජලතත්ව වාර්තා 88 ක් මෙම කාලය තුළ දී ලබා දී ඇත. පැළ තවාන් කළමනාකරණය හා පැළ නිෂ්පාදන වැඩසටහන යටතේ පැළ 279,369 ක් නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර ළමුන්ගේ සහභාගිත්වය ද ඇතුළුව පරිසර අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම වැඩසටහන් 133 ක්ද මෙම කාල පරිච්ඡේදය තුළ පවත්වා ඇත. තවද ආක්‍රමණශීලී ශාක විශේෂ පාලනය කිරීම යටතේ බී, එච් සහ සී කලාපයේ ජලාශ 15 ක් පිරිසිදුකර ඇත.

පුනර්ජනනීය බල ශක්ති නිෂ්පාදනය වැඩි කිරීම (කුඩා ජල විදුලිබල ව්‍යාපෘති)

මහවැලි ප්‍රදේශයන්හි කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි ව්‍යාපෘති 20 ක් ඉදි කිරීම තුළින් මෙ.වො. 57.3 ක් සමස්ත ජල විදුලි ඒකක ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදන කිරීමට අපේක්ෂිත කෙරේ. මෙයින් ව්‍යාපෘතීන් 16 ක් සඳහා පාරිසරික තක්සේරු වාර්තා අනුමැතිය ලබාදී ඇති අතර 2016 දෙසැම්බර් අවසාන වන විට ඉන් ව්‍යාපෘති 10 ක් වාණිජ ක්‍රියාකාරකම් ආරම්භ කර ඇති අතර ඒවායේ ධාරිතාවය මෙ.වො. 30.1 කි.

• ව්‍යාපාර සංවර්ධනය

සංචාරක බංගලා 07 ක නවීකරණ කටයුතු දැනටමත් අවසන් කර ඇති අතර 2016 වර්ෂය තුළ දී දැව සංස්ථාවෙන් මිලට ගත් නව ගෘහ භාණ්ඩ එම සංචාරක බංගලා 07ට ලබා දී අවසන් කර ඇත. පිඹුරැත්තුව සංචාරක බංගලාවේ නවීකරණ කටයුතු 2017 ජූනි අග වන විට අවසන් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

කලාවැව

දෙහිඅත්තකණ්ඩිය

- මහවැලි කලාපයන්හි පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන සඳහා අවස්ථා

2016 වර්ෂය තුළ දී මහවැලි කලාපයේ නව වාණිජ කෘෂි කර්මාන්ත සහ අනෙකුත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අනුමැතිය ලබාදී ඇත.

කෘෂි කර්මාන්තය හා පශු සම්පත් 7	කර්මාන්ත(සහල්,ගල් කොරි,ඇඟළුම්,ලුණු) 6
සේවා(ඉන්ධන පිරවුම් හල්, අනෙකුත්) 4	පාරිසරික ව්‍යාපෘති(බෝට්ටු , ඉඩම්) 6
සූර්ය බල ශක්ති පිරියත 2	

- සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය

2016 වර්ෂය තුළදී ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන බැංකුවේ සහයෝගය ඇතිව “මහවැලි සවිය” වැඩසටහන යටතේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණයේ ව්‍යවසායකයන් 78 ක් සඳහා රු. මි. 13.82 ක් ලබාදී ඇති අතර “මහවැලි දිරිය” විෂේෂ ණය යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ගොවි සංවිධාන 8 කට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර කටයුතු වැඩි දියුණු කර ගැනීම සඳහා රු. මි. 10.7 ක් ලබාදී ඇත.

➤ සුදුසු රාජකාරි පරිසරයක් සඳහා පහසුකම් සැලසීම

I. මානව සම්පත් සංවර්ධනය/නව බඳවා ගැනීම්/කාර්ය මණ්ඩල උසස් වීම්

කාර්යක්ෂම මෙන්ම ඵලදායී සේවාවක් සැපයීම සඳහා සංශෝධනය කරන ලද බඳවා ගැනීම් පරිපාටිවලට අනුව නව බඳවා ගැනීම් බොහෝමයක් ඉටු කර ගැනීමට අධිකාරියට හැකියාව ලැබී ඇත.

පුරවන ලද පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව		උසස්වීම්	
ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය (ජ්‍ය.ක)	01	ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය (ජ්‍ය.ක)	01
මධ්‍යම කළමනාකරණය(ම.ක)	56	මධ්‍යම කළමනාකරණය (ම.ක)	45
කණිෂ්ඨ කළමනාකරණය (ක.ක)	12	කණිෂ්ඨ කළමනාකරණය (ක.ක)	68
කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලය(ක.ස. 3, ක.ස.2-2, ක.ස.1-2)	262	කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලය (ක.ස. 3, ක.ස. 2-2, ක.ස. 1-2)	62
එකතුව	331	එකතුව	176

ii. ප්‍රසම්පාදන සැලැස්ම

2016 වර්ෂය තුළදී රාජකාරි කටයුතු වල කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම පිණිස පහත සඳහන් උපකරණ මිලට ගන්නා ලදී.

කාර්යාලීය උපකරණ	ඒකක සංඛ්‍යාව
පරිගණක	261
ලැප්ටොප් පරිගණක	68
මුද්‍රණ යන්ත්‍ර	106
ඡායා පිටපත් යන්ත්‍ර	74

කාර්යාලීය උපකරණ	ඒකක සංඛ්‍යාව
UPS	252
මිඩියා ප්‍රොජෙක්ටර් හා තිර	28
ෆැක්ස් යන්ත්‍ර	8
ඩොට් මෙට්‍රික් මුද්‍රණ යන්ත්‍ර	10

iii. පුහුණු වැඩසටහන්

සේවකයන්ගේ හැකියාවන් හා දැනුම් මට්ටම ඉහළ තලයකට ගෙන එමින් ශක්තින් වැඩ දියුණු කිරීම සඳහා අධිකාරියේ පුහුණු අංශය මගින් විවිධ විෂයයන් යටතේ පුහුණු වැඩ සටහන් පවත්වන ලදී.

පවත්වන ලද පුහුණු වැඩ සටහන්		
	වැඩ සටහන	සහභාගී වූවන්
ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකරණය (ජ්‍ය.ක)	1	35
මධ්‍යම කළමනාකරණය (ම.ක)	4	128
කණිෂ්ඨ කළමනාකරණය (ක.ක)	11	237
කළමනාකරණ කාර්ය මණ්ඩලය	16	827
එකතුව	32	1227

➤ නෛතික බලාත්මක කිරීම

2016 වර්ෂය තුළ දී නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස් යටතේ නීති අංශය මගින් නඩු 116 ක් සම්බන්ධ කටයුතුවල නිරත වූ අතර ප්‍රධාන කාර්යාලයේ නීති නිලධාරීන් නඩු වාර 11 ක් සඳහා සහභාගී විය. ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ පවත්නා ඇතැම් නඩු විසඳීම සඳහා නීති සාකච්ඡාවට 04 ක් පවත්වා ඇත.

➤ ජල කළමනාකරණය

ලං.වි.ම, ජල සම්පාදන මණ්ඩලය, වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව හා කාලගුණික දෙපාර්තමේන්තුව සමග අවශ්‍ය සම්බන්ධීකරණය කටයුතු කරමින් කෘෂි කර්මාන්තය, ජල විදුලිය හා පානීය මෙන්ම අනෙකුත් ජල අවශ්‍යතා සඳහා මහවැලි ජලාශවල ජලය කාර්යක්ෂම අයුරින් යොදා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ජල කළමනාකරණ ලේකම් කාර්යාලය සහතික වේ. එමෙන්ම ජල කළමනාකරණ මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිපත්ති තීරණ ගැනීමේදී ජල කළමනාකරණ ලේකම් කාර්යාලය ඒ සඳහා තොරතුරු හා නිර්දේශ ලබා දේ.

➤ මහවැලි ජලාශවල ජලය ගබඩා කර තැබීමේ ධාරිතාව

ජලාශ	උපරිම ධාරිතා මට්ටම(ස.මී.මී) 2016
කොත්මලේ	172.9
පෝල්ගොල්ල	4.1
වික්ටෝරියා	721.2
රන්දෙනිගල	861.4
රන්ටැඹේ	7.0
බෝවතැන්න	23.5
උඩවලව	278.2
දඹුලු ඔය	11.7
කණ්ඩලම	33.8
කලා වැව	123.7
උල්හිටිය/රත්කිඳ	145.3
මාදුරු ඔය	596.6
එකතුව	2979.4

අභ්‍යන්තර විගනණය

අධිකාරියේ කාර්යයන් සමබන්ධයෙන් කාර්යක්ෂමතාව තහවුරු කරනු වස් අභ්‍යන්තර විගනණ අංශය ක්ෂේත්‍ර වාරිකා 11 ක් සිදු කරන ලදී. මීට අමතරව 2016 වර්ෂය තුළදී විගනණ වාරිකා 14 ක් හා විගනණ විමසුම් 24 ක් නිකුත් කර ඇත.

මහවැලි ජලාශවල බල ශක්ති උත්පාදන ධාරිතාව

ජලාශය	මුද්‍රා ධාරිතාව (දළ වශයෙන්) (ස.මී.මී)	උපරිම බල ශක්ති ධාරිතාව (මෙ.වො)	බල ශක්ති උත්පාදන - 2015 (ගි.වො.පැ)	බල ශක්ති උත්පාදන 2016 ජන. සිට නොවැ. දක්වා(ගි.වො.පැ)
කොත්මලේ	174	201	480.44	257.69
පෝල්ගොල්ල	4	-		-
වික්ටෝරියා	722	210	795.28	563.12
රන්දෙනිගල	860	126	434.56	304.94

රන්ටැමේ	7	49	213.05	134.79
උල්හිටිය/රත්කිඳ	146	-		-
මාදුරුමය	596	-		-
බෝවනැන්න	23	40	64.42	39.25
උඩවලව	268	6	21.42	15.54
උකුවෙල (බලාගාරය පමණි)		40	157.51	146.62
එකතුව	2,800	672	2,166.68	1,461.94

1.4.2 2016 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ

අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ අංකය හා ඉදිරිපත් කරන ලද දිනය		ශීර්ෂය	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය
අංකය	දිනය		
16/0063/704/003	2016.01.20	මහවැලි පඳු සම්පත් හා සී/ස ඇග්‍රි බිස්නස් (පුද්) සමාගම ප්‍රති සංවිධානය කිරීම සඳහා පුද්ගලික ආයෝජකයෙකු හා සම්බන්ධ වීම	යෝජනාව සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත.
16/0621/704/015	2016.04.19	මහවැලි L කලාපයේ ඉඩම් පැවරීම සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් ගැනීම.	(i) යෝජිත පරිදි ඉඩම් පැවරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත. (ii) අදාළ ප්‍රදේශයන්හි පවත්නා අලි මං තීරුවලට අවහිරයක් නොවන අයුරින් ඉහත සඳහන් පරිදි ඉඩම් පවරන ලෙස අදාළ බලධාරීන්ට උපදෙස් ලබා දීම
16/0629/704/016	2016.04.19	ගව අනාතාගාරයක් ඉදි කිරීම සඳහා අක්කර 100 ක ඉඩමක් සඳහා වූ ඉල්ලීම - ශ්‍රී බෝධිරාජ පදනම, බෝධිරාජ ධර්මායතනය, ඇඹිලිපිටිය	(i) යෝජනාව සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත. (ii) යෝජිත ගව අනාතාගාරය ඇඹිලිපිටියේ සත්ත්ව නිෂ්පාදන හා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ ලියා පදිංචි කරන ලෙස බෝධිරාජ ධර්මායතනයේ නිලධාරීන්හට උපදෙස් ලබා දීම

16/1274/704/034	2016.07.26	1947 අංක 08 දරන රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත යටතේ බදු පදනම මත බැහැර කරන ලද ඉඩම් සඳහා බදු සහන සැලසීම	<p>(i) යෝජනාව සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත.</p> <p>(ii) වාණිජ අරමුණු සම්බන්ධයෙන් බදු දෙන ඉඩම්වල වාර්ෂික බදු කුලියට අදාළ 1947 අංක 08 දරන රජයේ ඉඩම් ආඥා පනතේ රෙගුලාසි 2017 (02) ඡේදය නැවත සලකා බලන ලෙස ඉඩම් අමාත්‍යාංශයෙන් ඉල්ලා සිටි අතර සුදුසු යෝජනා අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත නිර්දේශ කරන ලදී.</p>
16/1883/704/053/TB R	2016.09.27	මූලිකව දිස්ත්‍රික්කයේ වැලිඔය ගජබාපුර ප්‍රදේශයේ සිට නැගුණ්කර්නි නගරය දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන මාර්ගය වැඩි දියුණු කර මතුපිට ආස්ථරණය කිරීමට මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියට ලබා දීම	යෝජනාව සඳහා අනුමැතිය ලබා දීමට තීරණය කර ඇත.
16/2013/704/055	2016.10.11	ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව - 2013	<p>(i) ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව - 2013 ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම</p> <p>(ii) ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව-2013 හි මූල්‍ය ප්‍රකාශයේ කරුණු සම්බන්ධයෙන් විගණකාධිපතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අඩු පාඩු හා විෂමතාවන් නිවැරදි කිරීම</p> <p>(iii) ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ වාර්ෂික වාර්තාව - 2014 හා 2015 අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.</p>
16/2343/704/011-II	2016.11.15	මහවැලි ආර්ථික කලාපයන්හි පුනර්ජනනීය බලශක්ති නිෂ්පාදනය සඳහා යෝජනා කැඳවීම	<p>(i) නිර්දේශ සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය වශයෙන් අනුමැතිය ලබා දීම</p> <p>(ii) සංදේශයේ සඳහන් වූ නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම හා ඒකාබද්ධ යෝජනාවක් ලෙස අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම</p>

2 කොටස

පරිසර සංවර්ධන හා සංරක්ෂණ වැඩසටහන්වල
ප්‍රගතිය

2.1“ සැමට පිරිතුරු වාතය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

2.1.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

හරිත ලංකා මෙහෙවර 1 - "සැමට පිරිසිදු වාතය"

විවිධ වූ සෞඛ්‍ය, පාරිසරික හා ආර්ථික බලපෑම් එල්ල කරමින් සිදුවන වායු දූෂණය අද ලෝකය මුහුණ දෙන බරපතල ගැටළු වලින් එකක් බවට පත්ව ඇත.කාර්මිකරණය ව්‍යාප්තවීම,වාහන ගමනාගමනය, තාප විදුලි බල උත්පාදනය හා ශීඝ්‍ර නාගරීකරණයෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස බොහෝ අසල්වැසි ආසියානු රටවල්මෙන් වායුවල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ උග්‍ර ගැටළුවක් මෙතෙක් අත්නොවිඳීමට ශ්‍රී ලංකාව භාග්‍යවන්ත වී ඇත්තේ එහි භූ ගෝලීය පිහිටීම මතය. ශ්‍රී ලංකාවේ තත්ත්වය සලකා බැලීමේදී ,සම්පූර්ණ විමෝචන ප්‍රමාණයෙන් 55 % -60 % ක පමණ ප්‍රතිශත දායකත්වයක් මෝටර් රථවාහන විමෝචනයෙන් සිදුවන අතර එය සැලකිය යුතු දායකත්වයකි. තවද, ස්ථානීය විමෝචන ප්‍රභව වන කර්මාන්තවලින් සිදුවන විමෝචනය 20 % -25 % ක පමණ ප්‍රතිශතයක් හා ගෘහස්ථ වායු විමෝචනය 20 % ක පමණ ප්‍රතිශතයක් වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ බස්නාහිර පළාතේ ඉහල වායු දූෂණයක් ඇතිබවට හඳුනාගෙන ඇති අතර ඒ අතරින් කොළඹ පුරවරය ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ගනී. ඊට අමතරව මහනුවර නගර ප්‍රදේශය, ගාල්ල, කුරුණෑගල සහ පුත්තලම ද මෙවැනිම ඉහළ වායු දූෂණයක් ඇති ප්‍රදේශ ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ‘සැමට පිරිසිදු වාතය’ යන මෙහෙවර යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ වායු දූෂණය අවම කිරීම වෙනුවෙන් පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් සිදුකරන ලද ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් පහතින් දැක්වේ.

- හරිත ලංකා වැඩසටහන මෙහෙවර 1 ලෙස - "සැමට පිරිසිදු වාතය", වායු සම්පත් කළමනාකරණ කේන්ද්‍රය මගින් සකස් කරන ලද පිරිසිදු වායු 2015 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (CA2015AP) මත පදනම්ව සකස් කරන ලදී. ඒ අනුව පිරිසිදු වායු 2015 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ඊලඟ දශකයේ ජාතික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව යාවත්කාලීන කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් ඇති විය.

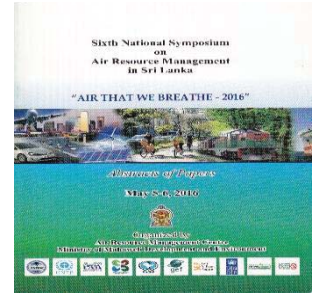
ඒ අනුව, වායු සම්පත් කළමනාකරණය සහ අන්තර්ජාතික සබඳතා අංශය 2015 වසරේදී පිරිසිදු වායු 2025 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම කෙටුම්පත් කරන ලදී. වසර 2016 මාර්තු මස 08 වන දින පැවති වායු සම්පත් කළමනාකරණ කේන්ද්‍රයේ පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමේදී පිරිසිදු වායු 2025 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමේ කටයුතු අවසන් කරන ලදී.

- විවෘත දහනය නිසා නිසා ඇතිවන පරිසර හා සෞඛ්‍යය බලපෑම් තක්සේරු කිරීමට සඳහා ක්‍රියාත්මක කරන ලද නියමු ව්‍යාපෘතිය නිම කර අවසන් වාර්තාව ඉදිරිපත් කර ඇත.

- වායු සම්පත් කළමනාකරණ කේන්ද්‍රයේ පාර්ශවකරුවන්ගේ උපදේශන රැස්වීම 2017 ඔක්තෝබර් 11 වැනි දින පවත්වන ලදී.

➤ **“Air that We Breathe - 2016” - ශ්‍රී ලංකාවේ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳව හය වන ජාතික සමුළුව.**

ශ්‍රී ලංකාවේ වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය පිළිබඳව හය වන ජාතික සමුළුව අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2016 මැයි මස 5 සහ 6 දෙදින තුළ බත්තරමුල්ල වෝටර්ස් එජ් හිදී ඉතාමත් සාර්ථකව පවත්වන ලදී.

“Air that We Breathe - 2016” සම්මන්ත්‍රණය වායු දූෂණ ගැටළු සහ වායු සම්පත් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ඉතාමත් නවීන තාක්ෂණික, විද්‍යාත්මක හා ප්‍රතිපත්තිමය සංවර්ධනයන් ඉදිරිපත් කිරීමට හා සාකච්ඡා කිරීමට වේදිකාවක් විය.

මීට පෙර දී පවත්වන ලද “Air That We Breath” ශ්‍රී ලංකාවේ වායු සම්පත් කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික සම්මන්ත්‍රණ පහෙහි සාර්ථකත්වය පදනම් කර ගනිමින්, 2016 වසරේදී ද පැවැත්වීමට යෙදුන හය වන ජාතික සම්මන්ත්‍රණයේදී වායු සම්පත් කළමනාකරණය හා සැලසුම් කිරීම තුළ මනා භාවිතයන් හඳුනා ගැනීම, ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ වායු දූෂණ ගැටළු පිළිබඳ ආර්ථික විශ්ලේෂණය පිළිබඳ අවධානය යොමු කරනු ලැබීය. වායු

තත්ත්ව පර්යේෂණ හා සංවර්ධන කටයුතු වලට සම්බන්ධ ඉංජිනේරුවරු, විද්‍යාඥයින්, රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතනයන්හි අනෙකුත් වෘත්තිකයින්ගේ ඒකරාශීත්වයෙන් යුතුව සිදු කරන ලදී. මෙම සමුළුව තාක්ෂණික සැසිවාර දහයකින් සමන්විත වූ අතර එහිදී පර්යේෂණ පත්‍රිකා 36 ඉදිරිපත් කරන ලදී. එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන (UNEP) හා දකුණු ආසියානු සහයෝගීතා පරිසර වැඩසටහන (SACEP) නියෝජිතයින්ගේ සහභාගීත්වය හේතුවෙන් සම්මන්ත්‍රණය වායු ගුණාත්මකභාව කළමනාකරණය පිළිබඳව කලාපීය ඉදිරි දැක්ම පිළිබඳවද සාකච්ඡාවට ද විවෘත විය.

වායු සම්පත් කළමනාකරණ අංශය වායු සම්පත් කළමනාකරණ කේන්ද්‍රය හා එක්ව සංවිධානය කරන ලද මෙම සම්මන්ත්‍රණය සාර්ථක කර ගැනීම සඳහා ක්ලීන් එයා ශ්‍රී ලංකා ආයතනය, දකුණු ආසියානු සහයෝගීතා පරිසර වැඩසටහන සහ තිරසාර ජෛව ස්කන්ධ බලශක්ති ව්‍යාපෘතිය මූල්‍ය අනුග්‍රහය ලබා දෙන ලදී.

පිරිසිදු වායු 2025 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මෙහිදී අති ගරු ජනාධිපතිතුමා වෙත පිළිගන්වන ලදී.

➤ වායු සම්පත් කළමනාකරණයෙහි ඇති වැදගත්කම පිළිබඳව මාධ්‍යවේදීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුව

වායු සම්පත් කළමනාකරණ අංශය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ වායු ගුණාත්මකතාව සම්බන්ධයෙන් පවතින ගැටළු සහ කළමනාකරණයේ ඇති අවශ්‍යතාව පිළිබඳව මාධ්‍ය වේදීන් දැනුවත් කිරීමේ දෙදින නේවාසික වැඩමුළුවක් සංවිධානය කරන ලදී. මෙම වැඩමුළුවේ සමස්ත අරමුණ නම්, වායු දූෂණය හා ඒ ආශ්‍රිත පාරිසරික හා සෞඛ්‍ය ගැටලු පිළිබඳව මාධ්‍ය වේදීන් දැනුවත් කර, ඔවුන්ගේ නිර්මාණයන් සහ ප්‍රකාශනයන් තුළින් වඩා හොඳ වායු තත්ත්වයක් පවත්වා ගනිමින්, හරිත හා තිරසාර පරිසරයක් පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම තුළින් මහජනතාවගේ අවධානය යොමු කිරීමයි.

මෙම වැඩමුළුව 2016 දෙසැම්බර් 6 සහ 7 දෙදින තුළ ඉතාමත් සාර්ථකව පැවැත්වූ අතර දිවයිනේ විවිධ ජනමාධ්‍ය ආයතනයන් නියෝජනය කරමින් මාධ්‍යවේදීන් 35 දෙනෙකු පමණ ඒ සඳහා සහභාගී විය.

➤ වාහන වායු විමෝචන පරීක්ෂණ වැඩසටහන අධීක්ෂණය

බොහෝමයක් වායු දූෂකයන් පරිසරයට එකතු කරනු ලබන වාහන වායු විමෝචනය, වායු දූෂණය කෙරෙහි විශාල බලපෑමක් ඇති කරයි. මෙය සැලකිල්ලට ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකාවේ වාහන වලින් සිදුවන වායු දූෂණය පාලනය කිරීමේ අරමුණින් වාහන වායු විමෝචන ප්‍රමිතීන් හඳුන්වා දෙන ලදී. ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 1980 අංක 47 දරන, ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ විමෝචන පාලන රෙගුලාසි 2003 ජුනි 30 දින ගැසට් කරන ලදී. තවද 2008.07.09 දිනැති අංක 1557/14 දරන ගැසට් පත්‍රය මගින් ඉහත රෙගුලාසි සංශෝධනය කරන ලදී. මෙම දැඩි නීති රෙගුලාසි 2016 සැප්තැම්බර් 15 දින සිට ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. වාහන වායු විමෝචන පරීක්ෂණ සහතික නිකුත් කිරීමට හඳුන්වා දෙන ලද වාහන වායු විමෝචන පරීක්ෂණ වැඩසටහන නාගරික ප්‍රදේශයන්හි වායු තත්ත්ව කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කරනු ලබයි.

පරිසර අමාත්‍යාංශය මෙම කටයුතු නිරන්තර අධීක්ෂණයට භාජනය කරනු ලබයි. ඒ අනුව, වාහන වායු විමෝචන පරීක්ෂණ වැඩසටහන මගින් ක්‍රියාත්මක කල, වාහන වායු විමෝචන පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන අධීක්ෂණ වැඩසටහන් 4 ක් සඳහා පරිසර අමාත්‍යාංශය නියෝජනය කරමින් සහභාගීවන ලදී.

2.2 “ශාක සත්ත්ව හා පරිසර පද්ධති සුරැකීම” සඳහා ක්‍රියාත්මක ක්‍රියාකාරකම්

2.2.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

- මානව පෝෂණය හා යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කිරීම උදෙසා ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය හා තිරසාර භාවිතය අනුප්‍රවාහගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

*ඉහත ව්‍යාපෘතිය යටතේ විද්වතුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් නව ව්‍යාපෘති යෝජනා සැකසීමේ වැඩමුළුවක් 2016 පෙබරවාරි 19 දින ජේරාදෙණිය පැලෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේ දී පවත්වන ලදී.

2016 පෙබරවාරි 16-27 අතර කාලසීමාව තුළ පැලෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේ දී රෝම විද්වතුන් විසින් ජෛවවිවිධත්වය පිළිබඳ තෝරා ගන්නා ලද ව්‍යාපෘති යෝජනාවන් විශ්ලේෂණය කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සිදු කරන ලදී. මෙම කාලසීමාව තුළ තවදුරටත් රැස්වීම් පවත්වමින් පවතින තොරතුරු පිළිබඳ නැවත විමසා බැලීම, කළමනාකරණයේ දී සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී මතුවන ගැටළු පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම මෙන්ම කණ්ඩායම් නායකයින් අතර ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳ විස්තර කිරීම සිදු කරනු ලැබීය. ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධවූ පිරිසට සහ පාර්ශවකරුවන් උදෙසා සංඛ්‍යාත්මක දත්ත විශ්ලේෂණය පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහනක් ද පවත්වනු ලැබූ අතර ක්ෂේත්‍ර බෝග සහ පළතුරු වගාව පිළිබඳ දත්ත රැස් කරගැනීම සඳහා මහකනදරාව ප්‍රදේශයේ ක්ෂේත්‍ර වාරිකාවක් සිදු කරනු ලැබීය.

*2016 මැයි 18 සහ 19 යන දෙදින ජෛව විවිධත්ව ක්ෂේත්‍ර ආදර්ශන වැඩසටහන (Biodiversity Field Fora) යටතේ ගිරිබාව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කෝට්ටියාගේ ගම්පොල නියමු ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ දී යල කන්නයේදී ගම්බද වැව් පද්ධති ආශ්‍රිතව තලවගා කිරීම හා කළමනාකරණය පිළිබඳව පුහුණු වැඩසටහනක් පවත්වනු ලැබීය. මේ සඳහා ගොවීන් 30 දෙනෙකු පමණද ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ සහ පැලෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේ නිලධාරීන් ද ගන්නන් රුව බීජ සහතික කිරීමේ නිලධාරීවරයකුද සහභාගී වූහ.

*කෘෂිජෛව විවිධත්වය කළමනාකරණය සඳහා සහභාගිත්ව ප්‍රවේශය පිළිබඳ පුහුණු කරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන 2016 අප්‍රේල් 26 සිට 29 දක්වා ජේරාදෙණිය, ගන්නන් රුව පැලෑටි ජාන සම්පත් මධ්‍යස්ථානයේ දී පවත්වනු ලැබීය.

මෙම පුහුණු වැඩසටහනේ අරමුණු වූයේ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි පාරිසරික කලාප සංරක්ෂණය හා දේශගුණික විපර්යාසවලට ජනයා අනුගතවීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම්වල දී කෘෂි ජෛවවිවිධත්ව කළමනාකරණය සඳහා සහභාගිත්ව ප්‍රවේශය යොදාගැනීම පිළිබඳවය. මේ සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් හා සම්බන්ධ වී සිටින නිලධාරීන් පුහුණු කිරීම මෙහිදී සිදුවූ අතර දේශීය හා විදේශීය විද්වතුන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් මෙම වැඩසටහන පවත්වන ලදී.

*2016 ජූනි 20 සිට 22 දක්වා හොරණදී වැඩමුළුවක් පවත්වනු ලැබූ අතර මෙම වැඩමුළුවේ අරමුණ වූයේ ශෂ්‍ය විද්‍යාත්මක, දේශගුණික විපර්යාස සහ පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා යෝග්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමවේද හඳුනා ගැනීමත් ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයන් සඳහා පුහුණු වැඩසටහන්වලදී භාවිතා කිරීමට වඩාත් සුදුසු පාරම්පරික සහ වැඩිදියුණු කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායන් හඳුනාගැනීම.

➤ වසවිස නැති රටක් - වස විසෙන් තොර ශ්‍රී ලංකාවක් මැයෙන් මාර්තු 06-08 ජාත්‍යන්තර බණ්ඩාරණායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පවත්වනු ලැබූ ප්‍රදර්ශනය

ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය විසින් සංවිධානය කරනු ලබන වස විස නැති රටක් මැයෙන් මාර්තු 06-08 ජාත්‍යන්තර බණ්ඩාරණායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේ පවත්වනු ලැබූ ප්‍රදර්ශනය සඳහා ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය විසින් “වස විසෙන් මිදීමට ජෛව විවිධත්වය අගයමු” මැයෙන් ප්‍රදර්ශන කුටියක් ඉදිරිපත් කරන ලද අතර මෙම ප්‍රදර්ශන කුටිය මගින් පහත සඳහන් අංග ඉදිරිපත් කරනු ලැබීය.

- සුර්යය මණ්ඩලය මුල් කරගනිමින් පිළියෙළ කරන ලද ආහාර මණ්ඩලය

ශ්‍රී ලංකාවේ කාලගුණ, දේශගුණ රටා හා කාලවකවානු ද ප්‍රාදේශීය විශේෂීකරණය ද හේතුවෙන් විවිධාකාර වූ බෝග එල දරනු ලබයි. එම බෝග ලබාදීමේ මූලික ප්‍රභවය සුර්යයා බැවින් සුර්යයාට උපහාර දක්වමින් ග්‍රාමීය මට්ටමෙන් වගාකර ඇති බෝග හුවමාරු කරමින් ඒවා ව්‍යාප්ත කිරීම, වසවිස නැති බෝග භාවිතයට හුරුවීම වැනි සංකල්ප වැඩිදියුණු කරවීම මෙහි අරමුණ විය.

සුර්යය මණ්ඩලය සැකසීම

- කොස් ආශ්‍රිත ආහාර වන කොස් අයිස්ක්‍රීම් හා කොස් කොත්තු ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන.

ලාභදායී වස විසෙන්තොර පෝශ්‍යදායී ආහාර පිළිබඳව සහභාගී වන්නන් දැනුවත් කිරීමේ අරමුණ ඇතිව මෙය සංවිධානය කරනු ලැබීය.

➤ ශ්‍රී ලංකාවේ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවී විශේෂ පාලනය කිරීම සඳහා ධාරිතා වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

*ශ්‍රී ලංකාවේ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවී විශේෂ පාලනය කිරීම පිළිබඳ නේවාසික පුහුණු පාඨමාලාව

ශ්‍රී ලංකාවේ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවී විශේෂ පාලනය කිරීම පිළිබඳ දින හයක නේවාසික පුහුණු පාඨමාලාවක් 2016 මාර්තු 28 සිට අප්‍රේල් 02 දක්වා නුවරඑළිය ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යා ආයතනයේ දී පවත්වනු ලැබීය. මෙම පුහුණු පාඨමාලාව ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය සහ නුවරඑළියේ සඳහන් ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යා ආයතනය එක්ව පවත්වනු ලැබූ අතර මෙහිදී ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවී විශේෂ පිළිබඳ ජාත්‍යන්තරව පුහුණු කිරීමේ විද්වත්තකු වන අවාර්ය ජෝන් මොර මොටෝ විසින් දේශීය සම්පත්දායකයින්ගේ මේ පිළිබඳව වූ විද්වත් තාක්ෂණික යෙදවුම්ද සහාය කරගනිමින් පුහුණුකිරීමේ මෙවලම් සකස් කරගනිමින් පාඨමාලාව පවත්වන ලැබීය.

විධියෝ, දැනුවත්වීමේ මෙවලම් සකසන ලදී.

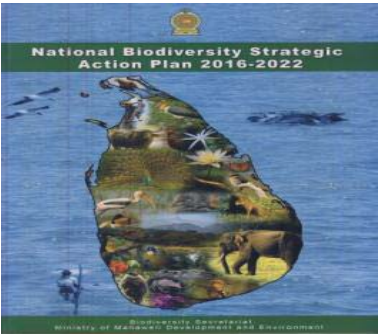
*රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන සහභාගිත්වයෙන් ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවීන් පාලනය හා කළමණාකරනය උදෙසා පනතක් සකස් කිරීමේ වැඩමුළුව 2016 මාර්තු 04වෙනි දින රාජගිරිය බැංකු විදු පියසේ දී පවත්වන ලදී. ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය විසින් ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවීන් පාලනය හා කළමණාකරනය උදෙසා පනත සකස් කිරීම සඳහා විද්වත් මණ්ඩලයේ අදහස් ලබාගැනීම මෙහිදී සිදු කරන ලදී.

*ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය මගින් පරිසර දිනයට සමගාමීව මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ 2016 ජූනි 03,10 හා 14 යන දිනයන්හි පාසැල් ළමුන් සඳහා වැඩමුළු සංවිධානය කරන ලදී. මෙහිදී පරිසරයට අදාළ වන්නා වූ මාතෘකාවන් වන ජෛව විවිධත්වය, කසළ කළමණාකරණය හා ආක්‍රමණශීලී ශාක හා සතුන් යන මාතෘකා ඔස්සේ දැනුවත් කිරීම සිදුකරන ලදී. මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පාසැල් තුනක් වන නාවුල මහින්ද විද්‍යාලය, මාතලේ පුස්පැල්ල මහා විද්‍යාලය හා මාතලේ සුජාතා බාලිකා විද්‍යාලය යන විද්‍යාලයන්හි මෙම වැඩමුළු සංවිධානය කර පවත්වනු ලැබීය.

➤ ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපාය මාර්ගික සැලැස්ම සැකසීම

ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපාය මාර්ගික සැලැස්ම සැකසීමේ ව්‍යාපෘතිය 2013 වර්ෂයේ ආරම්භ කරන ලද අතර එය 2016 ජූලි මාසයෙන් අවසන් කරන ලදී. දකුණු ආසියානු සහයෝගිතා පරිසර වැඩසටහන එක්ව මෙහිදී ජෛව විවිධත්ව තොරතුරු රැස්කිරීම හුවමාරුව සඳහා වන ජාතික ජෛව විවිධත්ව නිශ්කාෂණ යාන්ත්‍රණය පිහිටුවීම සිදු කරන ලද අතර එය 2016 දෙසැම්බර් කොළඹ ගලදාර් හෝටලයේදී එළිදක්වන ලදී.

ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපාය මාර්ගික සැලැස්ම සැකසීමේ දී ඒ සඳහා වූ තාක්ෂණික සහාය ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටා ඇති IUCN නියෝජිතයින් මගින් මෙන්ම රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, පුද්ගලික අංශයේ ආයතන මෙන්ම මෙයට අදාළ දේශීය විද්වත් පිරිසගේද සහභාගිත්වයෙන් සකස් කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලයට කැබිනට් අනුමැතියද ලැබී ඇත.

ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

ලෝක තෙත්බිම් දින සැමරුම් සමගාමී වැඩසටහන 2016 -පෙබරවාරි 02 දිනට යෙදුණු ලෝක තෙත්බිම් දිනයට සමගාමීව දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීම් සිදුකරන ලදී. ඒ අනුව ඊට සමගාමීව යමින් වත්තල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය මගින් ආදර්ශමත් පෝස්ටර් හා බැනර් ප්‍රදර්ශනය කරමින් මීගමුව කලපුව ආශ්‍රිත පාගමනක් ද පාසැල් සිසුන් හා මහජනතාව දැනුවත් කිරීම උදෙසා වැඩමුළුවක්ද සංවිධානය කරන ලද අතර ඒ සඳහා මූල්‍යාධාර ලබාදීම ,සහභාගිත්වය ජෛව විවිධත්ව ලේකම් කාර්යාලය විසින් සිදුකරන ලදී.

කාලීන මාතෘකාවක් වන රක්ෂිතබිම් පිළිබඳ මෙරට ලියවි ඇති පොත් ප්‍රමාණය අල්පය. එබැවින් ජෛව විවිධත්වය හා බැඳුණු රක්ෂිතබිම් කෘතිය මගින් පාසැල් දරුවන්ට, පර්යේෂණවලට අත්පොත් තබන්නන්ට හා පොදු මහජනතාවට රක්ෂිතබිම් ආවරණය කරවන විෂය ක්ෂේත්‍රයන් වන ලෝක උරුම රක්ෂිත, ජාත්‍යන්තර ගිවිසුම් හා බැඳුණු රක්ෂිත, රක්ෂිත හා සංරක්ෂිත වනාන්තර,තෙත්බිම් පද්ධති, දැඩි රක්ෂිත, ජාතික වනෝද්‍යාන, අභය භූමි පිළිබඳ සමස්ත අවබෝධයක් ලබාගැනීමට හැකිවෙයි.පාසැල් දරුවන්ගේ පාසැල් විෂය අධ්‍යාපන දැනුම දියුණු කිරීමට උපකාරී වන ශ්‍රී ලංකාවේ රක්ෂිත බිම් වෙත සංචාරයට පැමිණෙන ජනතාව උදෙසා පුර්වාබෝධයක් ලබාගැනීමටද හැකිවන අයුරින්, පහසුවෙන් කියවා තේරුම්ගත හැකි ලෙස රචනා කර ඇති මෙම කෘතිය 2016 ජුනි 05 දින ජගත් පරිසර දින ජාතික සැමරුම් උළෙලේදී අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් එළිදක්වන ලදී.

➤ **නීල හරිත ලස්සන ලංකා හරිත සුහුරු ගම්මාන 10000ක් සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන**

දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ එක්සත් ජාතීන්ගේ රාමුගත සම්මුතියේ 21 සැසිය , නොවැම්බර් මස 30 වැනි දින සිට දෙසැම්බර් 11 වන දක්වා ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවර පැවති අතර 2015 පැරිස් ගිවිසුම එහිදී ලෝකයේ ජාතීන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. ඒ අනුව, ඉහත ගිවිසුම මත ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම පාලනය හා සමගාමීව කටයුතු කිරීමට මෙම රටවල් විසින් විවිධ උපායමාර්ග අනුගමනය කිරීමට නියමිතව ඇත. පැරිස් රාජ්‍ය නායක සමුළුව පෙර හා පසු පවත්වන ලද අංශයේ විශේෂඥ සමුළුවක් හා වැඩමුළු හරහා, ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු කිරීමට අපේක්ෂිත ජාතික වැඩසටහන් තීරණය කිරීම සඳහා කටයුතු කරනු ඇත.

ඒ අනුව ශ්රී ලංකාවේ දේශගුණික වෙනස්වීම් හා අනාගත සංවර්ධන උපාය මාර්ග පිළිබඳ ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් - Sri Lanka Next නීල හරිත යුගයක් ජාතික වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන ලදී.එම වැඩසටහනේ අංගයක් ලෙස නීල හරිත ලස්සන ලංකා හරිත සුහුරු ගම්මාන 10000ක් වසර 2016 – 2020 තුළ දී සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන සනස, සර්වෝදය, දිවිනගුම වැනි ප්‍රජා සංවිධාන වල සහභාගීත්වය ඇතුළු ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතව ඇත.මේ සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය 2016 මාර්තු 26 දිනැති CM/16/0377/704/011 අංක දරන කැබිනට් පත්‍රිකාව මගින් ලබාදී ඇත.

මෙම වැඩසටහන යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී.

සියලුලාගමුව ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සහභාගීත්වයෙන් ග්‍රාමීය ඇගයුම් වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

විපර්යාසකාරකයන් 100ක් පුහුණු කිරීමේ වැඩමුළු දෙකක් සනස විශ්ව විද්‍යාලය තුළ පවත්වන ලදී.

2.2.2 නීති හා රෙගුලාසි

නීති රෙගුලාසි	කෙටි විස්තරය
<p>ශ්‍රී ලංකාවේ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ පාලනය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක්, උපායමාර්ගයක් සහ ඊට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම සිදු කරන ලදී.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකාවේ ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ පැතිරීම පාලනය කිරීම, හඳුනාගැනීම, පුර්ව ක්‍රියාත්මකවීම සහ සිදුවිය හැකි හානි අවම කර ගැනීම සඳහා සුදුසු නීතිය රාමුවක් සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඵලදායී කාර්යක්ෂම ආයතනික සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීම මගින් ආර්ථික, පාරිසරික සහ සමාජීය වශයෙන් සිදුවිය හැකි හානි අවම කර ගැනීම.</p>

ආගන්තුක ආක්‍රමණශීලී ජීවි විශේෂ පාලනය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක්, උපායමාර්ගයක් සහ ඊට අදාළ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ඵලදායීවීම

2.3 “දේශගුණ විපර්යාස මගින් ඇතිවන අභියෝගයන්ට මුහුණදීම” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

දේශගුණ විපර්යාස අභියෝග ජය ගැනීම

ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමේ අවසන් ප්‍රතිඵලය වන දේශගුණ විපර්යාස විසි එක් වන සියවසේ මිනිස් සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන අභියෝගයක් බවට හඳුනාගෙන ඇත. දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අන්තර් රාජ්‍ය මණ්ඩලය (IPCC) විසින් සනාථ කොට ඇත්තේ ගෝලීය උෂ්ණත්වය ඉහළ යාම නිසා සිදුවන දේශගුණ විපර්යාස වලට සෘජුව බලපාන්නේ පොසිල ඉන්ධන දහනය වැනි මානව ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් වායුගෝලය වෙත වැඩිවශයෙන් එකතුවන හරිතාගාර වායු බවයි. මේ තත්වයන් යටතේ වර්තමාන හා ඉදිරි පරම්පරාවල සියලු ජීවිතට දේශගුණ විපර්යාස වල අව බලපෑම් වලට මුහුණ දෙමින් ජීවත්වීමට සිදු වන බව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරුණකි. වසර දෙසියකට වැඩි කාලයක් ගල් අගුරු සහ බනිජ තෙල් වැනි පොසිල ඉන්ධන දහනය හා වනාන්තර එළි කිරීම “හරිතාගාර වායු” වායු ගෝලයේ කැපී පෙනෙන ලෙස ඉහළ යාමට හේතු විය.

හරිතාගාර වායු ජීවය පවත්වාගෙන යාමට අත්‍යාවශ්‍ය වේ. මන්දයත් එකී වායු මගින් පෘථිවි පෘෂ්ඨය උණුසුම්ව තබා ගැනීමට උපකාර වීමයි. නමුත් වායු ගෝලයේ මෙම වායුන් හි සාන්ද්‍රණය ඉහළ යමින් පැවතීම නිසා පෘථිවියේ උෂ්ණත්වය පසුගිය කාලයේ පැවති තත්වයට වඩා අධික වැඩිවීමක් දක්නට ලැබේ. මෑත දශකවල පෘථිවියේ උෂ්ණත්වය ඉහළ යාමට බොහෝ සෙයින් බලපා ඇත්තේ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් වල ප්‍රතිඵලයන්ය.

මුහුදු ජල මට්ටම ඉහළ යාම, ඉහළ උෂ්ණත්වයන්, නිතර නිතර හා දීර්ඝ කාලීනව පවතින නියඟය, ඉහළ තීව්‍රතාවයක් සහිත වර්ෂාපතනය හා ඉහළ අකුණු සැර ක්‍රියාකාරිත්වයට පෘථිවිය උණුසුම් වීම ආදිය ගෝලීය උණුසුම් වීමේ ප්‍රතිඵලයන්ය. මෙලෙස ඇතිවන දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් වෙරළබඩ ප්‍රදේශ වලට, ජාතික ආර්ථිකයේ විවිධ ක්ෂේත්‍රවලට හා මානව සෞඛ්‍යයට සැලකිය යුතු ලෙස බලපෑම් ඇති කරයි.

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටක් ලෙස හා දිවයිනක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව විශේෂයෙන් මෙම බලපෑම් වලට පහසුවෙන් පාත්‍ර වේ. දේශගුණ විපර්යාස ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වභාවික සම්පත් වලට, ආර්ථික ක්‍රියාවලීන්ට හා මිනිසුන්ගේ යහ පැවැත්මට විශාල ලෙස බලපෑම් ඇති කරයි. දේශගුණ විපර්යාස ශ්‍රී ලංකාව කෙරෙහි දක්වන බලපෑම පිළිබඳ කර ඇති අධ්‍යයනයන් තුළින් පසුගිය වසර 20 තුළ මෙරට අදායම් ඉහළ දැමීම හා දුප්පත්කම අවම කිරීම තුළින් අත්කර ගත් කැපී පෙනෙන ජයග්‍රහණ වලට එම දේශගුණ විපර්යාස වල බලපෑම් තර්ජනයක් එල්ල කරන බව හඳුනාගෙන ඇත. දැනට සිදු කරන ලද මූලික පර්යේෂණ හා ප්‍රක්ෂේපන මගින් ශ්‍රී ලංකාව විශාල වශයෙන් හා විවිධාකාර ඉහළ අවධානම් තත්ත්ව වලට හා බලපෑම් වලට පාත්‍ර වන බව පෙනී යයි.

පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දේශගුණ විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලය මෙරට ආර්ථික සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයට දේශගුණ විපර්යාස වලින් සිදු වන අභියෝග වලට මුහුණදීම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. දේශගුණ විපර්යාස ලේකම් කාර්යාලය පිහිටුවීමේ මූලික අරමුණ වනුයේ දේශගුණ විපර්යාස හා බැඳුණු ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් නවතම පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල වලට අනුකූල වන පරිදි යථා වත් කිරීමයි. හරිත ලංකා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි දේශගුණ විපර්යාස අභියෝග ජය ගැනීම නම් වූ මෙහෙවර සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා ඉටු කර ඇති ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් පහත දක්වා ඇත.

2.3.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

- දේශගුණ විපර්යාස සඳහා ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම සකස් කිරීම

ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම රටක දේශගුණ විපර්යාස සඳහා මුහුණ දීමට යොදන ජාතික උත්සාහයන්ගෙන් සැදුම්ලත් මාර්ගෝපදේශයකි. දේශගුණ විපර්යාසයන්හි අව බලපෑම් වලට උපායශීලීව මුහුණ දෙන අතරම එම ක්‍රියාකාරකම්වලදී යෙදෙන අවස්ථාවන්ගෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ගැනීමට සැලසුම් කිරීම මෙයින් අපේක්ෂා කෙරේ. ජාතියක් වශයෙන් දේශගුණ විපර්යාස වලින් ඇතිවන අවධානම අඩුකර ගනිමින් අනුහුරු ධාරිතාවය වර්ධනය කර ගැනීමට ප්‍රයෝගික සැලසුමක් සකස් කිරීම මෙහි අරමුණයි.

ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම (National Adaptation Plan) සකස් කිරීම ආරම්භ කරන ලද්දේ 2014 වර්ෂයේදීය. මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ අනුහුරු ධාරිතාව සහ ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම තුළින් දේශගුණවිපර්යාස වල අහිතකර බලපෑමට ලක්වීම අවම කිරීමයි. ජාතික අනුහුරු ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීමේ උපදේශක සේවාව ජාතික ප්‍රතිපත්ති අධ්‍යයන ආයතනය (Institute of Policy Studies) වෙත ලබාදී ඇත. මෙම ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම යටතේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දේශගුණික විපර්යාස වල අහිතකර බලපෑම් වලට වඩාත්ම ලක්විය හැකි ක්ෂේත්‍ර 10 හඳුනාගෙන ඇත.

ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම යටතේ ආවරණය වන ප්‍රධාන සංරචක: එකිනෙක හා සම්බන්ද වන අනුවර්තන අවශ්‍යතා ඉටුකිරීම සඳහා විශේෂ ක්‍රියාවන්/මැදිහත්වීම් සමග කාලසීමාවන්; තෝරාගත් මැදිහත්වීම් සඳහා ක්‍රියාත්මක උපායමාර්ග; පාර්ශවකරුවන්ගේ ක්‍රියා සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා ආයතනික යාන්ත්‍රණය; එක් එක් පියවර සඳහා ප්‍රධාන ප්‍රගති දර්ශක; ප්‍රධාන ප්‍රගති දර්ශක අධීක්ෂණය හා ඇගයීම් සඳහා ක්‍රියා පිළිවෙල.

හඳුනාගත් ක්ෂේත්‍ර: ආහාර සුරක්ෂිතතාව, ජල සම්පත්, වෙරළ හා සමුද්‍ර අංශය, සෞඛ්‍ය, මානව ජනාවාස හා යටිතල පහසුකම්, පරිසර පද්ධති හා ජෛව විවිධත්වය, සංචාරක හා විනෝද ක්‍රීඩා, අපනයන කෘෂි කාර්මික අංශය, කර්මාන්ත බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන, එකිනෙක හා සම්බන්ධ වන ජාතික ප්‍රශ්න හා සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍ර වේ.

කෘෂිකර්ම, ජල, පරිසර පද්ධති හා ජෛව විවිධත්ව, සංචාරක ව්‍යාපාරය හා පොදු විනෝදාත්මක කටයුතු, සෞඛ්‍යය හා ආපදා, මානව ජනාවාස හා යටිතල පහසුකම්, කර්මාන්ත, බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන හා අපනයන, කෘෂිකර්ම හා වැවිලි යන අංශ සඳහා වැඩිමුළු පවත්වා ඇත. අනුගත වීම පිළිබඳ ජාතික විද්වත් කමිටු රැස්වීමේදී මෙම කෙටුම්පත සඳහා විශේෂඥයන්ගේ අදහස් ලබා ගන්නා ලදී. පළමු කෙටුම්පත සකස් කර, අදහස් හා යෝජනා සඳහා ජාතික විද්වත් කමිටුවේ පාර්ශවකරුවන් හා සාමාජිකයන් අතර බෙදා දෙන ලදී. අවසන් වැඩිමුළුව ලයා බීවී, වාද්දුව හෝටලයේදී පැවැත්වූ අතර, අදහස් හා යෝජනා අනුව අවසන් කෙටුම්පත සකස් කරන ලදී. ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම මුද්‍රණය කර, 2016 ඔක්තෝබර් මස 18 වන දින පැවති ශ්‍රී ලංකා නෙක්ස්ට්-නීලහරිත යුගයක් සහ පස්වැනි ආසියානු ශාන්තිකර කලාපීය දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අනුහුරු වීමේ සමුළුවේ දී එළි දක්වන ලදී. ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පාර්ශවකරුවන්ගේ වැඩිමුළුවක් 2016 දෙසැම්බර් මස 7 වන දින පවත්වන ලදී.

➤ “ශ්‍රී ලංකා නෙක්ස්ට්-නීලහරිත යුගයක්” ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණය සහ ප්‍රදර්ශනය 2016

ශ්‍රී ලාංකික ජන සමාජයේ සියලු කොටස් දේශගුණික විපර්යාස හා සංවර්ධන උපාය මාර්ග පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් "ශ්‍රී ලංකා නෙක්ස්ට්-නීල හරිත යුගයක්", 2016 ජනවාරි 6 වන දින කොළඹ බණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී නිල වශයෙන් ආරම්භ කරන ලදී. "ශ්‍රී ලංකා නෙක්ස්ට්-නීල හරිත යුගයක්", යටතේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුව 2016 ඔක්තෝබර් මස 17 - 19 දින වලදී පැවැත්වීමට නියමිතය.

දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සමුළුවේ අරමුණ වන්නේ ලොව පුරා පර්යේෂකයන්, ඉංජිනේරුවන්, අධ්‍යාපනඥයන්ට මෙන්ම කාර්මික වෘත්තිකයන් සඳහා දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ඔවුන්ගේ පර්යේෂණ ප්‍රතිඵල සහ සංවර්ධන කටයුතු ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාවක් ලබා දීමයි.

➤ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම

“දේශගුණ විපර්යාස සහ අපගේ අනාගතය” පොත් පිට නිර්මාණය කිරීම

දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ පාසල් ළමුන් දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් “ දේශගුණ විපර්යාස සහ අපගේ අනාගතය” පොත් පිංච ලෝක පරිසර දිනයේදී එනම් 2016 ජූනි මස 5 වන දින එළිදක්වන ලදී.

➤ “පරිසර පද්ධති කෙරෙහි දේශගුණ විපර්යාස වල බලපෑම” පිළිබඳ පෝස්ටරය නිර්මාණය කිරීම

පිටපත් 1000 ක් මුද්‍රණය කරන ලද අතර දේශගුණ විපර්යාස අංශයේ වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

ග්‍රිඩ් විමෝචන සාධකය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම (Grid Emission Factor)

ග්‍රිඩ් විමෝචන සාධකය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම පිළිබඳ පුහුණු වැඩමුළුව 2016 ඔක්තෝබර් මස 05 වන දින රාජගිරිය, බැංකු කටයුතු අධ්‍යයන කේන්ද්‍රයේ දී පවත්වන ලදී.

➤ දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ සහරාව “නීලහරිත” සකස් කිරීම හා මුද්‍රණය කිරීම

දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ සහරාව (“නීලහරිත”), පිටපත් 1000 ක් මුද්‍රණය කරන ලද අතර, මෙම සහරාව එළි දැක්වීම 2016 ඔක්තෝබර් මස 18 වන දින පැවති ශ්‍රී ලංකා තෙක්ස්ට් - නීලහරිත යුගයක් සහ පස්වැනි ආසියානු ශාන්තිකර කලාපීය දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ අනුහුරු විමේ සමුළුවේ දී සිදු කෙරිණි.

➤ “හරිතාගාර වායු විමෝචනය පිළිබඳ ද්වි වාර්ෂික යාවත්කාලීන කිරීමේ වාර්තාව” සැකසීම සඳහා පුහුණු වැඩසටහනක් පැවැත්වීම

මහවැලි සංවර්ධන සහ පරිසර අමාත්‍යාංශයේ දේශගුණ විපර්යාස අංශයේ සම්බන්ධීකරණයෙන් හරිතාගාර වායු විමෝචනය පිළිබඳ ද්වි වාර්ෂික යාවත්කාලීන වාර්තා සකස් කිරීමේ පුහුණු වැඩමුළුව 2016 අප්‍රේල් මස 4 සිට 6 දක්වා කොළඹ හිල්ටන් හෝටලයේදී පවත්වන ලදී.

දේශගුණ විපර්යාස 21 වන සියවසේ ප්‍රබලතම පාරිසරික ගැටළුවක් ලෙස හඳුනාගත ඇති අතර, එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ පාර්ශවකරුවන් වන සියලුම රටවල් හරිතාගාර වායු විමෝචනය පිළිබඳ වාර්තා සකස්කොට, එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ ප්‍රධාන ලේකම් කාර්යාලය වෙත ලබා දීම රටකට අයත් වගකීමක් හා බැඳීමක් වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතිය හරහා එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ලේකම් කාර්යාලය මගින් හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම පිළිබඳ වැඩමුළුව පැවැත්වීම සඳහා පුරුණ මූල්‍ය සහ තාක්ෂණික අනුග්‍රහය ලබා දෙන ලද අතර මෙම ප්‍රායෝගික වැඩමුළුව සඳහා ආසියා ශාන්තිකර හා නැගෙනහිර යුරෝපීය කලාපීය රටවල් නියෝජනය කරමින් 60 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත පිරිසක් සහභාගී වන ලදී.

➤ එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ බැඳීමට අනුව 2015 ගිවිසුම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ යෝජිත ජාතික වශයෙන් තීරණය කළ දායකත්වයන් (INDCs) පිළියෙල කිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම

එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ හි (UNFCCC) 21 වැනි සැසිවාරය 2015 නොවැම්බර් 30 - දෙසැම්බර් 11 වන දින දක්වා ප්‍රංශයේ පැරිස් නුවර පැවති අතර, ලෝක රාජ්‍ය නායකයින් 195 ක් සහභාගී වූ මෙම සැසිවාරයේ දී ලෝක ජාතීන් විසින් පැරිස් ගිවිසුම ප්‍රකාශයට පත්කළ අතර, එමගින් මූලික වශයෙන් ගෝලීය උෂ්ණත්වය වසර 2100 වන විට සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 02 ක් නොයික්මවීමට ප්‍රතිඥා දී ඇති අතර, එය සෙන්ටිග්‍රේඩ් අංශක 1.5 ට අඩුවෙන් පවත්වා ගෙන යෑම සඳහා සෑම උත්සාහයක්ම දැරීමට එකඟ වී ඇත.

ඒ අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ සාමාජික රටවල් විසින් තම රට මගින් ඉහත සඳහන් එකඟතාවය මත ගෝලීය උණුසුම පාලනය කිරීම සඳහා අනුගමනය කරනු ලබන උපාය මාර්ගයන් වන (Intended Nationally Determined Contribution – INDC) “දේශීයව තීරණය කරන ලද දායකත්වය” ප්‍රකාශයට පත් කොට ඒ අනුව කටයුතු කරන බවට එකඟ වී ඇත.

එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ හි පාර්ශවකරුවකු වීමෙන්, ශ්‍රී ලංකාවේ අපේක්ෂිත ජාතිකමය නිර්ණය කළ දායකත්ව වාර්තාව සමනය කිරීම (Mitigation), අනුවර්තනය (Adaptation), ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හැකියාව (මූල්‍ය, තාක්ෂණ සංවර්ධනය හා පැවරීම, හැකියා වර්ධනය) සහ අලාභ හා පාඩු ආදියෙන් සමන්විත වේ.

එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ හි කේන්ද්‍රීය මධ්‍යස්ථානය ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය, පැරිස් ගිවිසුමේ එකඟතාවයන්ට අනුව 2020-2030 වසර තුළදී දේශීයව තීරණය කරන ලද දායකත්ව (INDCs) ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟ වී ඇත.

“ගෝලීය දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ගිවිසුම හා දේශීය උපායමාර්ගික සම්මුතිය (ගෝලීය උණුසුම අවම කිරීම සඳහා දේශීය දායකත්වය)” යන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට (අංක: 16/0377/704/011 දිනය: 16/03/2016) අනුව , හරිතාගාර වායු විමෝචන උනකර ගැනීම සඳහා වූ උපායමාර්ගික ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම බලශක්ති, ප්‍රවාහන, කර්මාන්ත, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, ජෛව විවිධත්වය හා පරිසර පද්ධති, සෞඛ්‍ය, ආපදා කළමනාකරණය, ජල හා වාරිමාර්ග, කෘෂිකර්ම, පශු සම්පත්, සාගර හා නාවික, නගර, මහා නගර හා මානව ජනාවාස, සංචාරක කර්මාන්ත හා විනෝදාංශ යන ක්ෂේත්‍ර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය.

ඉහත අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුව, ඉහත ක්ෂේත්‍ර 13 සඳහා දේශීයව තීරණය කරන ලද දායකත්ව (INDCs) ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අදාළ විෂය භාර අමාත්‍යතුමාගේ හා ප්‍රාදේශීය සහ අමාත්‍යවරුන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් උපදේශන සහ පිහිටුවන ලදී. තවද, උපායමාර්ගික ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාත්මක සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා වූ සැලසුම් සම්පාදන හා මෙහෙයුම් පිළිබඳ විශේෂඥ කමිටු අදාළ අමාත්‍යාංශවල ලේකම්තුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පිහිටුවන ලදී.

දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධයෙන් වන පැරිස් ගිවිසුමට ශ්‍රී ලංකාව වෙනුවෙන් අත්සන් තැබීම විද්‍යා, තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ අමාත්‍ය සුසිල් ප්‍රේමජයන්ත මහතා නිව්යෝර්ක්හි පිහිටි එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලස්ථානයේදී 2016 අප්‍රේල් මස 22 දින සිදු කරන ලදී.

අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් 2016 සැප්තැම්බර් මස 21 වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලස්ථානයේ පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා සභා රැස්වීමේදී, දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ පැරිස් ගිවිසුම අපරානුමත කිරීමේ නිත්‍යානුකූල ලේඛනය භාර දෙන ලදී. 2016 සැප්තැම්බර් මස, “දේශීයව තීරණය කරන ලද දායකත්වය” (NDCs) එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුගත සම්මුතියට ඉදිරිපත් කරන ලදී.

➤ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික කමිටු පැවැත්වීම

දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික සම්බන්ධීකරණ කමිටුව පැවැත්වීම

දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික සම්බන්ධීකරණ කමිටුව රේඛීය අමාත්‍යාංශ සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන නියෝජනය කෙරෙන කමිටුවකි. මෙය ස්ථාපිත කිරීමේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය වූයේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, උපාය මාර්ග සහ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම අදාළ ආයතන වල ප්‍රතිපත්ති තුළට ඇතුළත් කර ගැනීමයි.

දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික සම්බන්ධීකරණ කමිටු රැස්වීම් 2016 ජුනි මස 9 සහ දෙසැම්බර් 22 වන දිනයන්හිදී පවත්වන ලදී. මෙහිදී පෙර පවත්වන ලද විශේෂඥ කමිටුවේ රැස්වීම්වලදී ගන්නා තීරණ සාකච්ඡා කිරීම, ශ්‍රී ලංකාවේ යෝජිත ජාතික වශයෙන් තීරණය කළ දායකත්වයන් (INDCs) පිළියෙල කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම, දේශගුණ විපර්යාස සඳහා ජාතික අනුහුරු සැලැස්ම (NAP) පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම හා COP21 හිදී ගන්නා ලද තීරණ සහ පැරිස් ගිවිසුම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම සිදු කරන ලදී.

➤ දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ජාතික විශේෂඥ කමිටුව පිහිටුවීම

පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය විසින් ප්‍රකාශිත ජාතික දේශගුණ විපර්යාස ප්‍රතිපත්ති සහ අනුවර්තන උපායන් පදනම් කර ගනිමින් දේශගුණ විපර්යාස අංශය දැනට ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම ආරම්භ කර ඇති අතර එම ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීම සහ ශ්‍රී ලංකාව තුළ දේශගුණ විපර්යාස වල අහිතකර බලපෑම්වලට අනුවර්තනය වීම සඳහා උපදෙස් ලබා ගැනීමට 2012 සැප්තැම්බර් මස දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ජාතික විශේෂඥ කමිටුවක් පිහිටුවන ලදී.

දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ජාතික විශේෂඥ කමිටුවේ පරමාර්ථ.

- දේශගුණ විපර්යාස සඳහා රටේ ප්‍රවනතාව කලින් කලට දැනුවත් කිරීම සහ ඒ පිළිබඳ සංවේදීතාව වැඩි කිරීම.
- දේශගුණ විපර්යාස නිසා ජනතාවට සහ ඔවුන්ගේ ජීවනෝපායන් සහ පරිසර පද්ධති සඳහා ඇති අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීමට සහ මහඟුරුවීමට අනුවර්තන ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
- තිරසාර සංවර්ධනයේදී හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීම.
- තිරසාර පරිභෝජනය සහ නිෂ්පාදනය දියුණු කිරීම.
- සමාජයේ පවතින දේශගුණ විපර්යාස වලට සම්බන්ධ විවිධ මුහුණුවරවල් ඇති ගැටළු පිළිබඳ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සහ තීරණ ගැනීමවලදී දුරදර්ශී තෝරාගැනීමක් කිරීමට ධාරිතාව වර්ධනය කිරීම.
- දේශගුණ විපර්යාස වල බලපෑම් වලට කාර්යක්ෂමව සහ ඵලදායී ලෙස මුහුණ දීමට රටේ ධාරිතාව වැඩි කිරීම.
- ජාතික සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට දේශගුණ විපර්යාස සම්බන්ධ ගැටළු ඇතුළත් කිරීම.

දේශගුණ විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීමට අදාළ ගැටළු සඳහා මග පෙන්වීම් ලබාගැනීමේ අරමුණින් දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ජාතික විශේෂඥ කමිටු රැස්වීම් 2016 මැයි මස 09 වන දින පැවත්වන ලද අතර එහිදී ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ සාකච්ඡා කරන ලදී.

- වාරිමාර්ග හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය යටතේ දේශගුණික හැඩගැසීම සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (CRIP) පිළිබඳ විශ්ලේෂණය කිරීම
- අනුහුරුවීමේ අරමුදලට අදාළව ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික ක්‍රියාකාරී ඒකකය (National Implementing Entity) පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම
- තුන්වන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාවේ වර්තමාන තත්ත්වය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම
- 2016 වර්ෂයේදී පවත්වනු ලබන ආසියා ශාන්තිකර අනුවර්තන සංසඳය පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම
- COP 21 දී දේශගුණ විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීමට අදාළ ශ්‍රී ලංකාවට සම්බන්ධ තීරණ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම

දෙවන කමිටු රැස්වීම 2016 සැප්තැම්බර් මස 22 වන දින පැවත්වන ලද අතර දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිළිබඳ ජාතික විශේෂඥ කමිටුව සමග ඒකාබද්ධ කමිටු රැස්වීම් 2016 නොවැම්බර් මස 29 වන දින පවත්වන ලදී.

➤ දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ජාතික විශේෂඥ කමිටුව පිහිටුවීම (NECCC - Mitigation)

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියා කිරීමේ දී ඇතිවන ගැටළු වලදී මග පෙන්වීම සඳහා දේශගුණික විපර්යාස අංශය මගින් දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ජාතික විශේෂඥ කමිටුව පිහිටුවන ලදී.

දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම සඳහා ජාතික විශේෂඥ කමිටුවෙහි අරමුණු පහත ලෙස වෙයි.

- දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ජාතික සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට අනුකූලව දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීමේ ගැටලු පිලිබඳ මග පෙන්වීම.
- දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ප්‍රතිපත්ති, උපාය මාර්ග, ක්‍රියාකාරකම් සහ නීතිමය මෙවලම් සෑදීමට මග පෙන්වීම
- දේශගුණ විපර්යාස පිලිබඳ ජාත්‍යන්තර කමිටුවකට දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ රටෙහි තත්වය සකස් කිරීමට මග පෙන්වීම
- දේශගුණ විපර්යාස පිලිබඳ ජාත්‍යන්තර කමිටුවකට අනුව රටෙහි දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීමට ජාතික වශයෙන් යෝග්‍ය දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරකම් සකස් කිරීම. (NAMAs)
- දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ක්‍රියාකාරකම් සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම උදෙසා මග පෙන්වීම
- පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණය සහ කියොතෝ සන්ධානය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණ ක්‍රියා කිරීමට මග පෙන්වීම
- විදේශ ආධාර යටතේ ඇති විදේශ ආධාර ලබන අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති සමාලෝචනය කිරීම

දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම පිලිබඳ ජාතික විශේෂඥ කමිටු රැස්වීම 2016 පෙබරවාරි 25 වන දින පැවැත්විණි. මෙහිදී දේශගුණ විපර්යාස අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති වල ප්‍රගතිය පිලිබඳ සමාලෝචනය කරන ලදී. තවද පැරිස් ගිවිසුමට අනුව දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම සම්බන්ධයෙන් ගන්නා පියවර සාකච්ඡා කරන ලදී. දෙවන කමිටු රැස්වීම 2016 සැප්තැම්බර් මස 16 වන දින පැවැත්වන ලද අතර දේශගුණ විපර්යාස සඳහා අනුවර්තනය වීමේ ජාතික විශේෂඥ කමිටුව සමග ඒකාබද්ධ කමිටු රැස්වීම 2016 නොවැම්බර් මස 29 වන දින පවත්වන ලදී.

➤ ජාතික යෝග්‍ය හරිතාගාර වායු විමෝචන අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් සකස් කිරීම (NAMAs)

2007 බාලි නුවර දී පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිලිබඳ රාමුගත සම්මුතියේ පාර්ශවකරුවන්ගේ 13 වන රැස්වීමේදී පළමු වරට මෙම සංකල්පය ඉදිරිපත් කෙරුණ අතර 16 වන රැස්වීමේදී මේ පිලිබඳව තීරණය කරන ලදී.

ඒ අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිලිබඳ රාමුගත සම්මුතියෙහි පාර්ශවකරුවෙකු ලෙස ශ්‍රී ලංකාව ජාතික වශයෙන් යෝග්‍ය හරිතාගාර වායු විමෝචන අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් සකස් කිරීම බලශක්ති සහ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍ර 2 සඳහා ආරම්භ කරන ලදී.

➤ බලශක්ති අංශය සඳහා ජාතික යෝග්‍ය හරිතාගාර වායු විමෝචන අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් සකස් කිරීම

ගෝලීය පරිසර පහසුකම් (GEF) ව්‍යාපෘතිය මගින් මූල්‍යමය ආධාර සපයමින් බලශක්ති උත්පාදනය හා අවසන් පරිභෝජන ක්ෂේත්‍රය සඳහා ජාතික යෝග්‍ය හරිතාගාර වායු විමෝචන අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් (NAMA) සකස් කරන ලදී. ව්‍යාපෘතිය කොටස් 4 කින් සමන්විත වේ. ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජාතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව (NPD) මගින් විධායක බල ආයතනය ලෙස බලශක්ති අමාත්‍යාංශය

නම් කරන ලද අතර 1, 2, 3, ව්‍යාපෘති කොටස් ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කෙරේ. මෙහි 4 වන ව්‍යාපෘති කොටස වන මැනිය හැකි, වාර්තාකළ හැකි හා සාක්‍ෂාත්කරණය (Measurable, Reportable, Verifiable) කිරීම සඳහා මහවැලි හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ, දේශගුණ විපර්යාස අංශය යටතේ ක්‍රියාවට නැංවේ.

➤ පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණ කතිකාවත (CDM Dialogue Forum)

එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුවක සම්මුතිය සහ කියතෝ සන්ධානය මගින් වායුගෝලයේ අඩංගු හරිතාගාර වායු අවම කිරීම සඳහා පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණ (Clean Development Mechanism) ව්‍යාපෘති හඳුන්වාදෙනු ලැබේ. පරිසරයේ ඇති හරිතාගාර වායු අවශෝෂණය කරගැනීම සහ හරිතාගාර වායු විමෝචනය පාලනය සඳහා ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම බලශක්තිය, ප්‍රවාහනය, කර්මාන්ත, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, කෘෂිකර්මය සහ වනාන්තර යන අංශ යටතේ සිදු කරයි.

පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණ ව්‍යාපෘති යෝජකයින් සඳහා 3 වන කතිකාවත (CDM Dialogue Forum), රාජගිරිය බැංකු අධ්‍යයන ආයතනයේදී 2016 මැයි 31 දින සාර්ථකව පැවැත්විණ. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් උදය ආර්. සෙනෙවිරත්න මහතා මුලසුන ගත් මෙම කතිකාවත සඳහා රජයේ නිලධාරීන්, පුද්ගලික අංශය සහ දේශගුණ විපර්යාස අවම කිරීමේ විශේෂඥ කමිටුව ඇතුළුව පිරිසක් සහභාගී විය.

මෙම කතිකාවතෙහි අරමුණු ලෙස පවිත්‍ර සංවර්ධන යාන්ත්‍රණයේ වත්මන් ගෝලීය ප්‍රවණතා පිළිබඳව සහ තමන්ට හිමි කාබන් ක්‍රෙඩිට් ස්වකැමත්තෙන් අවලංගු කරගැනීමේ ක්‍රමවේදය (Voluntary Cancellation of Certified Emission Reduction, (CER)) පිළිබඳව ව්‍යාපෘති යෝජකයින් දැනුවත් කිරීම සහ කාබන් ක්‍රෙඩිට් ලබාගන්නා ව්‍යාපෘති යෝජකයින් අතර අත්දැකීම් හුවමාරු කර ගැනීම දැක්විය හැක. මෙහිදී RCC Bangkok ආයතනයේ කණ්ඩායම් නායක බෙනීටා ගුරුනාත් මහත්මිය සහ ශ්‍රී ලංකා දේශගුණ අරමුදලේ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී බුද්ධික හේමඤාන්ත මහතා විසින් හරවත් දේශන ඉදිරිපත් කරන ලදී.

➤ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ තෙවන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාව පිළියෙළ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (TNC)

තෙවන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාව පිළියෙළ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (TNC) සඳහා 2016 මාර්තු මස 18 වන දින එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP) සමග මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය අත්සන් තබන ලදී. එමෙන්ම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගන්නා ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වන්නේ එක්සත් ජාතීන්ගේ දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ රාමුවක සම්මුතියෙහි (UNFCCC) එකඟතාවයන්ට අනුව හරිතාගාර වායු විමෝචනය අවම කිරීමට හා දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුහුරුවීම සඳහා වන උපායමාර්ග ඵලදායී ලෙස සකස් කර පාර්ශවකරුවන් සතු තාක්ෂණික හා මානව සම්පත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් තෙවන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාව සකස් කිරීමයි.

ඒ අනුව තෙවන ජාතික සන්නිවේදන වාර්තාව සකස් කිරීම සඳහා ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම (Global Environment Facility) යටතේ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහනේ සහයෝගයෙන් යුතුව ඇමරිකානු ඩොලර් 500,000 ක මූල්‍යමය ප්‍රදානයක් ලැබී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය වසර තුනක් තුළ, 2016 - 2018 අතර කාලයේදී ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයක් මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. තෙවන ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සන්නිවේදන වාර්තාව සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ සමාරම්භක වැඩමුළුව 2016 නොවැම්බර් මස 24 දින පවත්වන ලදී. ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීමට අවශ්‍ය කාර්යමණ්ඩලය සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී.

2.3.2 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ - 2016

අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය හා දිනය	ශීර්ෂය	කැබිනට් තීරණ
<p>(1). අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය: 16/0377/704/011</p> <p>දිනය: 2016-02-26</p>	<p>ගෝලීය දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ගිවිසුම හා දේශීය උපාය මාර්ගික සම්මුතිය. (ගෝලීය උණුසුම අවම කිරීම සඳහා දේශීය දායකත්වය)</p>	<p>(i). සංදේශයේ 04 වන ඡේදයේ සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබා දීම;</p> <p>(ii). පහත සඳහන් පරිදි කටයුතු කරන ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ට නියම කිරීම:</p> <p>(අ). සංදේශයේ සඳහන් කාර්යයන් හා සමාන කාර්යයන් සඳහා අමාත්‍යාංශය යටතේ දැනට තිබෙන සියලුම නියෝජිතායතන, අලුතින් පිහිටුවීමට යෝජිත ආයතනවලට ඒකාබද්ධ කිරීම;</p> <p>(ආ). සංදේශයේ යෝජිත පරිදි කටයුතු කිරීමේදී, තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීම පිණිස වන සමස්ත සම්බන්ධීකරණය සම්බන්ධයෙන් වගකියනු ලබන නියෝජිතායතනය වන තිරසර සංවර්ධන හා වනජීවී අමාත්‍යාංශය සමඟ එක්ව කටයුතු කිරීම; සහ</p> <p>(ඇ). මෙම කාර්යය සඳහා වන වියදම, 2016 වර්ෂය සඳහා අමාත්‍යාංශය වෙත ලබා දී ඇති අයවැය ප්‍රතිපාදන තුළ කළමනාකරණය කර</p>

		ගැනීම.
(2). අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය: 16/0638/704/011-I Date: 2016-04-06	දේශගුණ විපර්යාස සම්බන්ධයෙන් වන පැරිස් ගිවිසුම සඳහා ඉහළ මට්ටමේ අත්සන් තැබීමේ උළෙල	සංදේශයේ 02 වන ඡේදයේ සඳහන් නිර්දේශ (i) (ii) සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම
(3). අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය: 16/1803/701/026 Date: 2016-09-06	ශ්‍රී ලංකාව පැරිස් ගිවිසුම අපරානුමත කිරීම (Ratification of Paris Agreement)	<p>i. සංදේශයේ 09 ඡේදයේ සඳහන් (අ) (ආ) (ඇ) (ඈ) (ඉ) සහ (ඊ) නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබාදීම</p> <p>ii. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර ඇමතිතුමා විසින් මෙම විෂය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇති අමප අංක 16/1728/704/049 හා 2016.08.23 දිනැති සංදේශයට අදාළව එළඹුණු 2016.08.30 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අවලංගු කිරීම</p> <p>iii. සංදේශයේ 09 ඡේදයේ සඳහන් (ඊ) යෝජනාවේ දක්වා තිබූ පරිදි දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ කොමිසන් සභාවක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විධිවිධාන සැලසීම පිණිස ව්‍යවස්ථා කෙටුම්පත් කරන ලෙස නීති කෙටුම්පත් සම්පාදකට උපදෙස් දීම</p> <p>iv. පහත සඳහන් පරිදි ක්‍රියා කරන ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ට දැනුම් දීම</p> <p>(අ) ඉහත (iii) ට අනුව සකස් කරනු ලබන පනත් කෙටුම්පත ඒ සඳහා නීතිපතිතුමාගෙන් ලබාගත් නිෂ්කාශනයද සමග සලකා බැලීම පිණිස ඇමතිතුමා මගින් අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම (ආ) මේ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇති සිය විෂය පථය යටතට ගැනෙන කරුණුවලට අදාළව ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා ලෙස අදාළ අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන් සහ වෙනත් බලධාරීන්ට දැනුම් දීම</p>
(4). අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය: 16/2054/704/056 Date: 2016-09-30	ශ්‍රී ලංකාවේ තෙවන ජාතික දේශගුණ විපර්යාස සන්නිවේදන වාර්තාව සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	<p>(i). සංදේශයේ 3.0 ඡේදයේ සඳහන් යෝජනා සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම</p> <p>(ii). මුදල් ඇමතිතුමාගේ නිරීක්ෂණවල දක්වා ඇති පරිදි හරිතාගාර වායු විමෝචනය සම්බන්ධයෙන් කාලීන දත්ත ඇතුළත් දත්ත ගබඩාවක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ට නියම කිරීම</p>

2.4 “වෙරළ තීරය හා අවට මුහුදු ඥාණාන්විත ලෙස පරිහරණය” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ භූමි සම්පත් අංශය සමුද්‍ර හා වෙරළ තීරය සංරක්ෂණ ක්ෂේත්‍රයේදී ද කාර්යයභාරයක් ඉටු කරයි. ඒ සඳහා අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති පහත දැක්වෙන ආයතන සමඟ සහයෝගයෙන් කටයුතු කරනු ලැබේ.

1. සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය
2. වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව

භූමි සම්පත් අංශය සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය සමඟ සමායෝජනයෙන් සමුද්‍ර හා වෙරළ කළමනාකරණ හා සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීම සඳහා ක්‍රියාකරන ලද අතර 2016 වසරේදී පහත ක්‍රියාකාරකම් සිදුකරන ලදී.

2.4.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

1. වෙරළ හා සමුද්‍ර ක්ෂේත්‍රයේ කසළ කළමනාකරණය
2. දූපත් රාජයක් වන ශ්‍රී ලංකාවට ඒ වටා ඇති සුමුදු හා වෙරළ තීරය ආරක්ෂා කිරීමේ විශාල වගකීමක් පැවරී ඇත. සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය හා එක්ව භූමි සම්පත් අංශය සමුද්‍ර දූෂණය වැලැක්වීම සඳහා ක්‍රියාකරයි. මෙහිදී තෙල් විසුරුම් මගින් සිදුවිය හැකි සමුද්‍ර දූෂණය අවම කිරීම කඩිනම් පියවර ගැනීමට සඳහා විශේෂ අවධානය යොමුකරන ලදී. හදිසි තෙල් විසුරුම් පිළිබඳ ජාතික සැලැස්ම යාවත්කාලීන කර නැවත සැකසීම සඳහා භූමි සම්පත් අංශය සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරියට සහය දක්වන ලදී. හදිසි තෙල් විසුරුම් පිළිබඳ ජාතික සැලැස්මට අනුව සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය භූමි සම්පත් අංශය සමඟ එක්ව හදිසි අවස්ථා කළමනාකරණ කණ්ඩායම (Incident Management Team/IMT) හා පළමු ප්‍රතිචාර දක්වන්නන්(First Respondent/FS) සඳහා ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාවට නන්වන ලදී. තවද හදිසි අවස්ථා කළමනාකරණ කණ්ඩායම හා පළමු ප්‍රතිචාර දක්වන්නන් සඳහා හදිසි තෙල් හා රසායනික ද්‍රව්‍ය විසිරුම් අවස්ථාවකදී කඩිනමින් ඊට ප්‍රතිචාර දක්වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබාදීම සඳහා විශේෂ ජාතික මට්ටමේ තෙල් විසිරුම් සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ අභ්‍යාසයක් ද පවත්වන්නට යෙදුණි.
3. සමුද්‍ර දූෂණය අවම කිරීම සඳහා නැව් මගින් ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සඳහා වන ක්‍රමයක් සැලසුම් කිරීම සඳහා භූමි සම්පත් අංශය සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරියට සහය වන ලදී. මෙම සැලසුම මගින් නැව් මගින් ජනනය වන දැවුණු තෙල්, සන අපද්‍රව්‍ය හා ඉන්ධන අපද්‍රව්‍ය සුදුසු පරිදි බැහැරලීම සඳහා වඩා කාර්යක්ෂම හා ඵලදායී පරිඝනක ගත ක්‍රමවේදයක් (Online system) හඳුන්වාදී තිබේ.

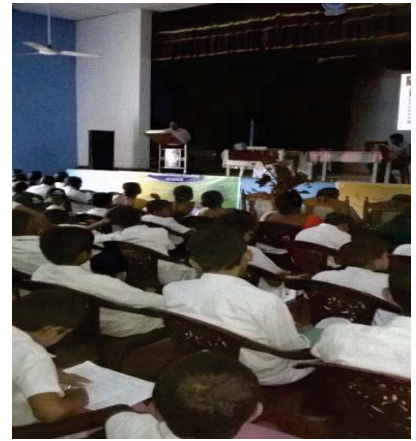
2.5 “වගකීමෙන් යුතු ඉඩම් පරිහරණය” මෙහෙවර ළඟාකරගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

2.5.1 2016 වර්ෂයේ දී ළඟාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ජගත් කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ දිනය සැමරීම - 2016

එක්සත් ජාතීන්ගේ ජගත් කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ හා නියඟයේ ආදිනව පිටුදැකීමේ ජාත්‍යන්තර දිනය සෑම වර්ෂයකම ජූනි මස 17 දිනට යෙදී තිබේ. 1994 වර්ෂයේ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ හා නියඟයේ ආදිනව පිටුදැකීමේ ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය (United Nations Convention to Combat Desertification) සම්මත කරගැනීමෙන් අනතුරුව මෙම දිනය ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ කාන්තාරීකරණය වූ බිම් දක්නට නොලැබුණ ද දැඩි ලෙස සිදුවන පාංශු බාදනය හේතුවෙන් භූමි භායනය නැතහොත් භූමියෙහි ඵලදායිතාවය අඩුවීම පිළිබඳව මෙම සම්මුතිය මඟින් දක්වන ලද අවධානය හේතුකොටගෙන 1998 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාව ද මෙම සම්මුතියෙහි පාර්ශවකරුවකු බවට පත්විය. එතැන් සිට වාර්ෂිකව මෙම දිනය සැමරීමේ කටයුතු රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන මෙන්ම පාසල් සිසු සිසුවියන්ගේ ද දායකත්වය යටතේ සිදුකරනු ලබයි. මෙම සම්මුතියෙහි ශ්‍රී ලංකාවෙහි නියමු ස්ථානය වශයෙන් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය කටයුතු කරනු ලබන අතර භූමි සම්පත් කළමනාකරණ අංශය විසින් එහි සියලු සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරනු ලබයි.

“යොමා සෑමගේ දායකත්වය - සුරකිමු මිහිමවගේ තිරසර පැවැත්ම - Inclusive cooperation achieving Land Degradation Neutrality” යන්න මෙම වසරේ ජගත් කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ හා නියඟයේ ආදිනව පිටුදැකීමේ දින තේමාව වූ අතර එම තේමාව පාදක කරගනිමින් පසුගිය කාල වකවානුව තුළ ඇති වූ හදිසි ආපදා තත්වය හේතුවෙන් දිවයිනපුරා ඇතිවූ නාශ යාම් හා භූමි භායන තත්වයන් සැලකිල්ලට ගනිමින් ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩිමුළුවක් පැවැත්වීම යෝග්‍ය බව මෙම අමාත්‍යාංශයේ තීරණය විය. එහිදී එම පණිවිඩය සමාජගත කළ හැකි යෝග්‍යතම කාණ්ඩය වශයෙන් පාසල් සිසු සිසුවියන් සුදුසු වන බැවින් ද, ආපදා තත්වයට මුහුණ දුන් පාසල් දරු දැරියන් අධ්‍යාපනය ලබන පාසලක් ලෙස හෙට්ටිමුල්ල බණ්ඩාරණායක මහා විද්‍යාලය තෝරාගන්නා ලදී. එම වැඩසටහන සඳහා සහභාගිවූ සිසු සිසුවියන්ගේ දැනුම පෝෂණය කිරීමේ අරමුණින් පාංශු සංරක්ෂණ ක්‍රමෝපායන් භාවිතා කරමින් භූමි භායනය වැලැක්වීම, ශ්‍රී ලංකාවේ නාශ යෑම් පිළිබඳව වර්තමාන තත්වය හා ඒ සඳහා බලපාන හේතු සාධක හා ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි භායනය අවම කිරීම තුළින් ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය යන තේමා ඔස්සේ විද්වතුන් කිහිපදෙනෙකු විසින් හරවත් දේශන පැවැත්වූ අතර පාංශු සංරක්ෂණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ අත්පත්‍රිකා ද බෙදා දෙන ලදී. මේ සඳහා පාසැල් සිසු සිසුවියන් 150ක් පමණ හා ගුරුභවතුන් 35ක් පමණ ද සහභාගි විය. තව ද එදින වැඩසටහනෙහි අවසාන අදියර වශයෙන් භූමි භායනය හා නියඟයේ ආදිනව පිටුදැකීම පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ අරමුණින් පාසල අසල මාර්ගයේ ධාවනය වූ වාහනවල ජගත් කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ දින තේමාව සහිත ස්ටිකරයක් ඉහත පාසල පසුකර යන සෑම වාහනයකම ඇලවීම පාසල් පරිසර නියමුහට කාණ්ඩයමේ සිසු සිසුවියන්ගේ දායකත්වය යටතේ සිදුකෙරිණි.

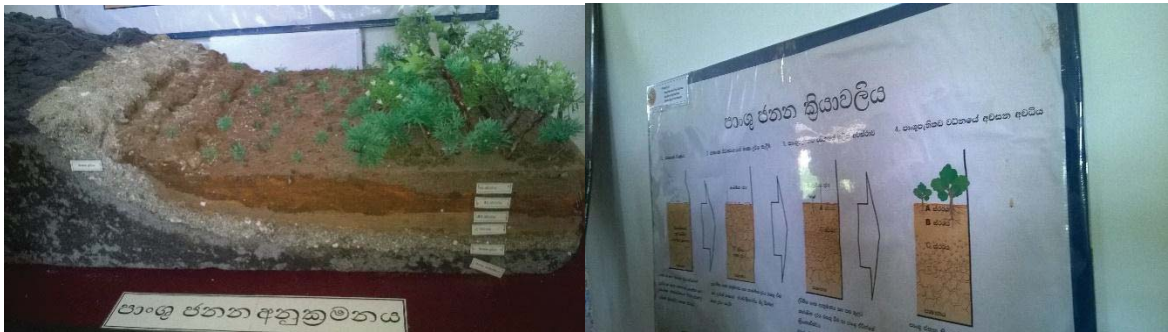

ලෝක පාංශු දිනය සැමරීම -2016

නිව්යෝර්ක්හි එක්සත් ජාතීන්ගේ මහා මණ්ඩලය විසින් සෑම වසරකම දෙසැම්බර් 5 වන දින ලෝක පාංශු දිනය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අතර 2015 -2024 දක්වා කාල වකවානුව අන්තර්ජාතික පාංශු දශකය ලෙස ද නම් කර ඇත. මෙවර ලෝක පාංශු දින සැමරීමේ තේමාව වූයේ “ නිරෝගී දිවියක් සඳහා නිරෝගී පසක් - Healthy Soil for a Healthy Life ” යන්නයි. ස්වභාවික පරිසර පද්ධතියෙහි වැදගත් අංගයක් ලෙස පස වැදගත් වන අතර සියලු ජීවීන්ගේ පැවැත්මට දායක වන ආහාර සුරක්ෂිතතාවය පවත්වා ගැනීම සඳහා පාංශු සංරක්ෂණය සහ පසෙහි නිවැරදි භාවිතය තුළින් තිරසාර ලෙස කෘෂිකාර්මික කටයුතු සිදු කිරීම පිළිබඳව ලෝක ප්‍රජාවගේ අවධානය යොමු කරවීමත් ඒ සඳහා ඔවුන් දැනුවත් කිරීමත් මෙම දිනය සැමරීමේ ප්‍රධාන අරමුණ විය. මෙවර ලෝක පාංශු දිනය සැමරීමේ වැඩසටහන මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය, ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂි විද්‍යාපීඨයේ පාංශු අධ්‍යයන අංශය සමඟ ඒකාබද්ධව පොළොන්නරුව පුලතිසි විද්‍යාපීඨ ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන්නට යෙදුනි. මෙහිදී පොළොන්නරුව අධ්‍යාපන කලාපයේ පාසැල්වල සිසු සිසුවියන් 275ක්, ගුරුභවතුන් 20ක්, පුලතිසි අධ්‍යාපන විද්‍යා පීඨයේ සිසු සිසුවියන් 90ක් ද ඇතුළුව 370ක පිරිසක් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පැවැත්වූ අතර ඊට අමතරව සිසු සිසුවියන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පාංශු ජනනය, පාංශු සංරක්ෂණය ඇතුළු පස සම්බන්ධ විවිධ ක්‍රියාවලීන් විදහා දැක්වීම පිණිස ප්‍රදර්ශණයක් ද ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පාංශු විද්‍යා පීඨය හා භෞතික සම්පත් සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ දායකත්වයෙන් පැවැත්විණි. තවද උසස්පෙළ ගුරුභවතුන්ගේ ඉල්ලීම පරිදි ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ පාංශු අධ්‍යයන අංශය විසින් සකස් කරන ලද “ පස, ගුණාංග, ශාක පෝෂක සහ තිරසාර කළමනාකරණය ” නම් වූ ග්‍රන්ථය පාසැල් සිසු සිසුවියන් අතර බෙදා දීමද මෙම උලෙලේදී සිදුකරන ලදී.

තව ද තිරසර භූමි කළමනාකරණය පිළිබඳව දීප ව්‍යාප්තව සියලු ස්ථරවල ජනතාව දැනුවත් කිරීම මෙම අමාත්‍යාංශයේ ක්‍රියාත්මක සැලසුමට ඇතුළත් අතර පුනරුදය පරිසර සංරක්ෂණ වැඩසටහන මෙන්ම භූමි සම්පත් අංශයේද වගකීමක් වන බැවින් ඉහත සඳහන් පාසැල් සිසු සිසුවියන් දැනුවත් කිරීමේ

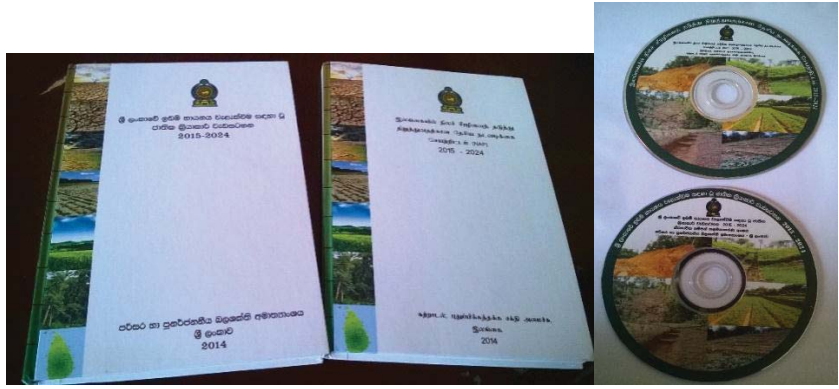
වැඩසටහනට සමාන වැඩසටහනක් කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ වාද්දුව මධ්‍ය මහා විද්‍යාලයේ පාසැලේ ද පවත්වන ලද අතර එයට පැසැල් සිසු සිසුවියන් 200ක් පමණ ද ගුරුභවතුන් 20ක් පමණ ද සහභාගී විය. මෙම වැඩසටහනේදී පාංශු සංරක්ෂණය, ජෛව විවිධත්වය සහ විෂය සමගාමී පොත් පත් හා පත්‍රිකා සහභාගීවුවන් වෙත ලබා දෙන ලදී.

ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි භායනය වැලැක්වීම/අවම කිරීම සඳහා පිළියෙල කල යාවත්කාලීන කරන ලද ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන දෙමළ හා සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කර මුද්‍රණය කිරීම.

ස්වභාවික හේතූන් හෝ මිනිස් ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් භූමියේ ආර්ථික හා ජෛව විද්‍යාත්මක ඵලදායිතාවය අඩුවීම භූමි භායනය ලෙස හැදින්වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සැලකිය යුතු තර්ජනයක්ව පවතින භූමි භායනය සහ එහි අභියෝග සැලකිල්ලට ගනිමින් 1995 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාව එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ සම්මුතියෙහි පාර්ශවකරුවකු වූ අතර මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය එහි කේන්ද්‍රස්ථානය ලෙස ක්‍රියාකරනු ලබයි. ඒ අනුව භූමි භායනයේ තිබෙන ප්‍රමාණාත්මක බව මෙන්ම නියඟයේ තිබෙන බලපෑම් හඳුනා ගනිමින් 2002 වර්ෂයේදී මෙම ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන පිළියෙල කල අතර එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ සම්මුතියෙහි දස අවුරුදු (2008-2018) උපාය මාර්ගයට අනුව එය යාවත්කාලීන කරන ලදී. මෙම ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන සකස් කිරීමේ කාර්යය සඳහා රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, පෞද්ගලික අංශය මෙන්ම විශ්ව විද්‍යාල වලද විද්වතුන් රාශියක් පාර්ශවකරුවන් ලෙස දායක විය. ඒ සඳහා 2014.07.24 දින කැබිනට් මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබුණු අතර මුද්‍රණ කටයුතු සිදු කිරීමෙන් අනතුරුව 2014.12.09 වන දින අදාළ පාර්ශවකරුවන්ට පිළිගන්වන ලදී. මෙම ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන 2015 – 2024 දක්වා වූ දස අවුරුදු කාල පරිච්ඡේදය තුළ වැඩසටහන් 25ක් යටතේ එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ සම්මුතියෙහි තීරණ අංක 2/ COP 9 අනුව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සැලසුම් කර ඇත. එහිදී එක් එක් වැඩසටහනට අදාළ හඳුනාගත් ක්‍රියාකාරකම් හා ප්‍රධාන වගකිවයුතු ආයතනයන් ද ඊට සහාය දක්වන ආයතනයන් ද හඳුනාගෙන ඇත. මෙම ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන ක්‍රියාවට නැංවීමේදී මෙන්ම

පරිශීලනය කරන්නන්ගේ පහසුව උදෙසා එය සිංහල භාෂාවෙන් හා දෙමළ භාෂාවෙන් පරිවර්තනය කිරීම වඩාත් යෝග්‍ය බව පාර්ශවකරුවන් ඇතුළු අනෙකුත් නිලධාරීන්ගේ අදහස වූ බැවින් එම දෙමළ හා සිංහල භාෂා පරිවර්තනයන් ඊට අදාළ සංයුක්ත තැටි සමඟින් මුද්‍රණය කිරීම සිදු කරන ලදී.

තොරතුරු කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රවාහය තුළට ගෝලීය, පාරිසරික හා අපදා අවධානම් කළමනාකරණ එකඟතාවයට අනුගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය- දත්ත ව්‍යාපෘතිය (Data Project)

2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනත මේවන විටත් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අතර දත්ත හුවමාරු කිරීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියද සකස් කර ඇත. එමඟින් පාර්ශව ආයතනයන්හි පවතින දත්ත හුවමාරු කරගැනීම, ඒ සඳහා පවතින හිඳුස් හඳුනා ගැනීම හා හුවමාරු කරගැනීමට අවශ්‍ය දත්ත හඳුනා ගැනීම ආදිය හඳුනාගෙන ඇත. එම අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගනිමින් ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය හා මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය එක්ව විශේෂ ව්‍යාපෘතියක් එනම් තොරතුරු කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රවාහය තුළට ගෝලීය, පාරිසරික හා අපදා අවධානම් කළමනාකරණ එකඟතාවයට අනුගත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (දත්ත ව්‍යාපෘතිය) ආරම්භ කර ඇත.

එමඟින් පවතින දත්ත, රැස්කරන දත්ත සහ යාවත්කාලීන කරන දත්ත හා තොරතුරු හුවමාරුකර ගැනීමේදී එම දත්ත හා තොරතුරු ද්විකරනය අවම කරමින් රාජ්‍ය අංශයේ සේවා සැපයීමේදී කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමත්, රාජ්‍ය අංශයේ කාලානුරූපීයව හුවමාරු කරගත හැකි දත්ත සහ තොරතුරු වලට පහසු ප්‍රවේශයක් ඇතිකිරීම, තිරසාර සංවර්ධනය උදෙසා සාක්ෂි පදනම් කරගත් තීරණ ගැනීම සඳහා දත්ත හා තොරතුරු ඵලදායී ලෙස භාවිතා කිරීම යානාදිය මෙම දත්ත ව්‍යාපෘතියෙහි ප්‍රධාන අරමුණු වේ. සෙන්ඩායි රාමුගත වැඩසටහනෙහි (Sendai Framework) ජාතික කේන්ද්‍රස්ථානය වන ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය විසින් එම රාමුගත වැඩසටහනේ ආපදා අවධානම අවම කිරීමේ කර්තව්‍යයට අනුව වාර්තාකරණ කටයුතු වලට අවශ්‍ය දත්ත ද මෙම දත්ත ව්‍යාපෘතිය හරහා එක්රැස්කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වේ. (2015 මාර්තු මස 14-18 දක්වා ජපානයේ සෙන්ඩායිහිදී පැවති එක්සත් ජාතීන්ගේ තෙවන ලෝක සමුළුවේදී 2015 – 2030 වන වට ආපදා අවධානම අවම කිරීම පිළිබඳ වූ සෙන්ඩායි රාමුගත වැඩසටහන සම්මතවූ අතර ආපදා අවධානම අවම කිරීම සඳහා කටයුතු කල හැකි ආකාරය කුමක්ද යන්න පිළිබඳව අවධානය යොමු කෙරිනි).

එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ සම්මුතියෙහි ශ්‍රී ලංකාවෙහි කේන්ද්‍රස්ථානය වශයෙන් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය ක්‍රියා කරන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ භූමි භායනය වැලැක්වීම/ අවම කිරීම සඳහා වූ ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන (NAP), ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ සම්මුතිය, දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ සම්මුතීන් ද ක්‍රියාවට නැංවීමේ කටයුතු මෙන්ම අනෙකුත් අදාළ පාර්ශව ආයතන සමඟ එක්ව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා බැඳී සිටී. මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන රියෝ සම්මුතීන් වන ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ සම්මුතිය, දේශගුණ විපර්යාස පිළිබඳ සම්මුතිය හා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීම පිළිබඳ සම්මුතීන් පදනම් කර ගනිමින් එහි පවතින දත්ත හඳුනා ගැනීම, අදාළ දත්ත හුවමාරු කරගැනීම, පවතින දත්ත ඵලදායී ලෙස භාවිතා කිරීම, එක්සත් ජාතීන්ගේ කාන්තාරකරණය වැලැක්වීමේ සම්මුතියට අදාළව රියෝ වාර්තාවන් සැකසීම සඳහා අදාළ

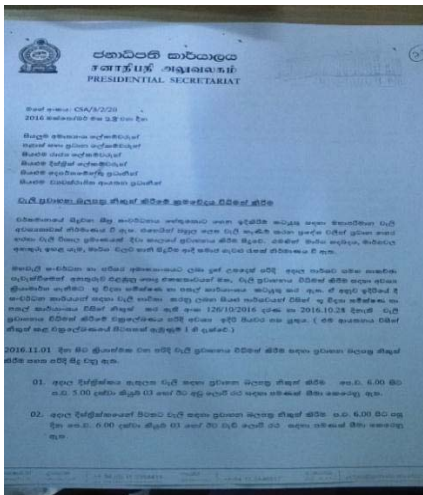
දත්ත යොදාගැනීමේ ආදිය දත්ත ව්‍යාපෘතිය මඟින් මෙම අමාත්‍යාංශයට අත්වන ප්‍රතිලාභ වේ. තවද රියෝ සම්මුතීන්ට අදාළව සකසා ඇති ජාතික ක්‍රියාකාරී වැඩසටහන් දත්ත හුවමාරු කරගැනීම හා ජාතික වාර්තා සැකසීම ආදිය අඛණ්ඩව ක්‍රියාවට නැංවීම විධිමත්ව සිදු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් ලබාදීම හා තාක්ෂණික දැනුම ලබාගැනීම සඳහා තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුවක්ද පත් කර ඇත.

වැලි ප්‍රවාහනය විධිමත් කිරීම සඳහා වැලි ප්‍රවාහන බලපත්‍ර හා චක්‍රලේඛයක් නිකුත් කිරීම.

වර්තමානයේ සිදුවන සීඝ්‍ර සංවර්ධනය හේතුවෙන් ගෙන ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා මහාපරිමාණ වශයෙන් වැලි අවශ්‍යතාවයක් මතු වී තිබේ. ඒ හේතුවෙන් බහුල ලෙස වැලි කැණීම් කරන ප්‍රදේශ වලින් ප්‍රධාන නගර හරහා වැලි විශාල ප්‍රමාණයක් දිවා කාලයේදී ප්‍රවාහනය කිරීම සිදුවේ. එමඟින් මාර්ග තදබදය, මාර්ගවල අනතුරු ඉහළ යෑම, මාර්ගවලට හානි සිදුවීම ආදී සමාජ ගැටළු රැසක් නිර්මාණය වේ. ඒ හේතුවෙන් මෙම වැලි ප්‍රවාහන කටයුතු හා බලපත්‍ර ලබාදීම පිලිබඳව රජයේ විශේෂ අවධානයක් යොමු වී ඇත.

ඒ අනුව වැලි ප්‍රවාහනය විධිමත් කිරීම සඳහා මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය හා භූ විද්‍යා හා පතල් කාර්යාංශය ක්‍රියාකරනු ලබන අතර එහි ජර්මාන පියවරක් ලෙස භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය මඟින් 2016.10.28 දිනැති අංක 126/10/2016 දරණ වැලි ප්‍රවාහනය විධිමත් කිරීමේ චක්‍රලේඛය නිකුත් කර ඇත. එමඟින් දිවාකාලයේදී ඇතිවන මාර්ග තදබදය යම්තාක්දුරට අවම කරගැනීමට හැකියාව ලැබී ඇත. වැලි ප්‍රවාහන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම 2016.11.01 දින සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය කටයුතු යොදා ඇත.

තව ද එම චක්‍රලේඛය මඟින් රාත්‍රී කාලයේදී ප්‍රවාහනය කරනු ලබන සියලුම ලොරි රථ මඟින් සිදුකරන කටයුතු අධීක්ෂණය සඳහා අදාළ ස්ථානයේ භූගෝලීය ඛණ්ඩාංක (GPS Tracking System) මත පදනම්වන ක්‍රමවේදයක් 2017 ජනවාරි මස 01 දින සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අතර තව ක්‍රමවේදයට අනුගත වන ලොරි රථ සඳහා පමණක් 2017 ජනවාරි මස සිට රාත්‍රී කාලයේ ප්‍රවාහන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය කටයුතු යොදා ඇත.

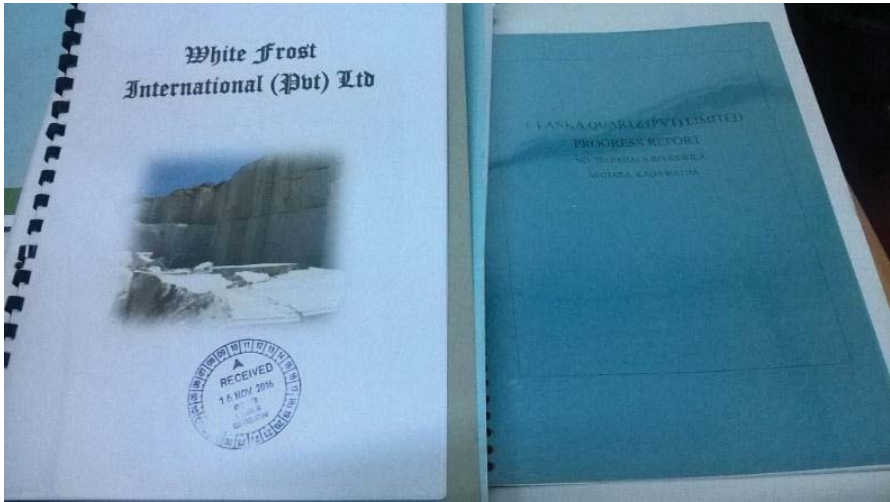

බනිජ ආයෝජන ගිවිසුම අත්සන් කිරීම - (Mineral Investment Agreement)

ශ්‍රී ලංකාව වැඩි වශයෙන් විදේශ විනිමය උපයන අංශයක් ලෙස අගය එකතුකල බණිජ අපනයනය සැලකිය හැකිය. ඒ සඳහා වසර ගණනාවක සිට විදේශයන්හි ආයෝජකයන්ගේ වැඩි ප්‍රවණතාවයක් ඇත. වර්තමානයේදී අගය එකතුකල බනිජ සම්පත් අපනයනයන් සඳහා විදේශ ආයෝජනයන්හි පවතින වැඩිවන ප්‍රවණතාවයත්, අලෙවි විභවයන් හා ඉල්ලුමත්, අධ්‍යයනය කිරීමේදී ශ්‍රී ලංකාවේ අතැම් බනිජ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොලට ඉදිරිපත් කිරීමට ඉහළ හැකියාවක් ඇති බව පෙන්වුම් කරයි. ඒ සඳහා

මෙරටින් හමුවන ඉල්මනයිට් ප්‍රමුඛ ඛණිජ වැලි, මීනිරන් හෙවත් ග්‍රැෆයිට්, ග්‍රැනයිට්, තිරුවානා හෙවත් ක්වාට්ස් ආදිය සැලකිල්ලට ගත හැක. ශ්‍රී ලංකාවෙන් හමුවන මෙවැනි ඛනිජ ජාත්‍යන්තර වෙළඳපොළේදී වඩා වැඩි අවධානයකට ලක් වන්නේ ඒවායෙහි අඩංගු ඉලක්ක ගත ඛනිජයන්හි 90% වඩා වැඩි පාරිශුද්ධතාවයයි.

දේශීය ඛණිජ අපනයනයේදී තිරුවානා අපනයනය ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් අත්කරගෙන ඇති අතර සීමිත ස්වභාවික සම්පතක් වන මෙම ඛණිජය පරිසරයට අවම හානියක් වන පරිදි විද්‍යාත්මකව කැණීම් කර ප්‍රයෝජනයට ගැනීම මගින් ජාතික ආර්ථිකයට ඉහළ තත්වයක් සැපයිය හැකිය. දේශීය හා විදේශීය ආයෝජකයින් 8 දෙනෙකු (එනම්, බී.ටී.සී.ඉටලියා පෞද්ගලික සමාගම, ජේ ලංකා ක්වාට්ස් පෞද්ගලික සමාගම, සන්රේ ස්ටෝන් පෞද්ගලික සමාගම, බ්ලූ බේ මීනරල්ස් පෞද්ගලික සමාගම, ඇල්කෙම් බෝල්ඩර්ස් පෞද්ගලික සමාගම, සන් ක්‍රියේෂන් පෞද්ගලික සමාගම, ලංකා ස්ටොනෙක්ස් පෞද්ගලික සමාගම හා ලංකා සොන්ග්‍යෑන් මයිනින් කම්පනි පෞද්ගලික සමාගම) යන ආයෝජකයන් 2016 වර්ෂයේ රුපියල් මිලියන 5000කට ආසන්න ආයෝජනයක් සිදුකර ඛණිජ සම්පත් අගය එකතු කරඅපනයනය කිරීම සඳහා ඛණිජ ආයෝජන ගිවිසුම්ගතව අපනයන කටයුතු ආරම්භ කර ඇත.

2.6 “කසලින් තොර වටපිටාවක්” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

2.6.1 හැදින්වීම

පරිසර දූෂණ පාලන හා රසායන කලමනාකරණ අංශය පරිසර දූෂණ පාලනය හා රසායන කලමනාකරණ සම්බන්ධයෙන් ජාතික ප්‍රතිපත්ති ,මාර්ගෝපදේශ හා ක්‍රියාකාරී සැලසුම් සකසයි.

ඊට අමතරව,ඉහත විෂයන්ට අදාළ පුහුණු වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හඳුනානොගත් කණ්ඩායම් හා ප්‍රජාව උදෙසා පවත්වන අතර,එමගින් පරිසර දූෂණ පාලන අවම කිරීම හා නිසි රසායන කලමනාකරණයන් රට තුළ ඇති කිරීමට අරමුණු කරයි.

මෙම අංශය,බාසල්,ස්ටොක්හෝම් රොටර්ඩෑම්(කාර්මික රසායන ද්‍රව්‍ය),මිනමාටා යන අන්තර් ජාතික සම්මුතීන්වල ජාතික කේන්ද්‍රීය ලක්ෂය ලෙස ක්‍රියා කරන අතර,ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු පවත්වා,උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය,කල්පවනිත කාබනික දූෂක ද්‍රව්‍ය, රසදිය හා කාර්මික රසායන ද්‍රව්‍ය කලමනාකරණය පිළිබඳ අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් සමග සාකච්ඡා කර තීරණ ගැනීම හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදුකරයි.

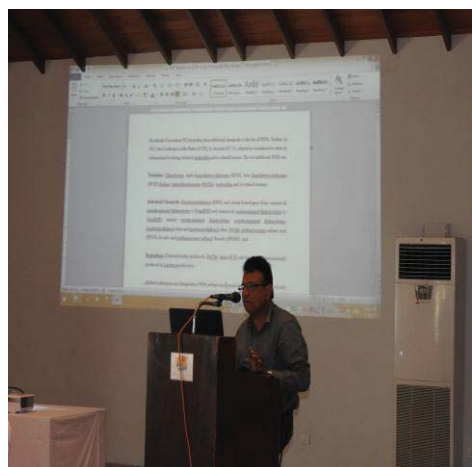
2016 වසරේ කළ ක්‍රියාකාරකම්

1. ස්වෛඥතාව සම්මුතියට අදාළ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම, කල්පවනිත කාබනික දූෂක පලිබෝධනාශක , පොලික්ලෝරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල්, අහිමනයකින් තොරව(Unintentionally Produced), කල්පවනිත කාබනික දූෂක, පල්ලුරොඔක්ටේන් සල්ෆොනික් ඇසිඩ් සහ ලවණ(PFOS), ලැයිස්තුගත පොලිබ්ලෝරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් ඊතර්(POPs-PBDEs) යනාදියට අදාළව යාවත්කාලීන කිරීම.
2. ශ්‍රී ලංකාව තුළ පොලික්ලෝරිනේට්ඩ් බයිෆිනයිල් අපද්‍රව්‍ය හා පොලික්ලෝරිනේට්ඩ් අඩංගු උපකරණ පරිසර හිතකාමී ලෙස කලමනාකරණය හා බැහැරකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ මිනමාටා සම්මුතියට අදාළව රසදිය කලමනාකරණය පිළිබඳ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
3. වාතය දූෂණය පිළිබඳ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර රථවාහන නිසා සිදුවන වාතය දූෂණය අවම කිරීමට කටයුතු කිරීම.
4. ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය හා එමගින් ඇතිවන සෞඛ්‍ය තර්ජන පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම් සිදුකිරීම.
5. කැලණි ගඟේ ජල දූෂණය අවම කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශ්වකරුවන් සමග වැඩමුළුවක් පැවැත්වීම.

2.6.2 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ නිලධාරීන් PCB පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම.

PCB පිළිබඳ පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන්

ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීමේ වැඩමුළුව

ශ්‍රී ලංකා රසායන විද්‍යා ආයතනය මගින් සංවිධානය කල ප්‍රදර්ශනයට සහභාගී වීම

PCB පිලිබඳ පණිවුඩ අඩංගු අභ්‍යාස පොත් පාසල්වලට බෙදාදීම ඇල්පිටිය මහා විද්‍යාලය

දේශීයය අධ්‍යාපන කාර්යාලය

උඩුදුම්බර මහා විද්‍යාලය

වත්තේගම කුරුන්ඪි දෙමළ විද්‍යාලය

බද්දේගම කනිෂ්ඨ විද්‍යාලය

2.6.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ

Cabinet paper No and date forwarded	Title	Cabinet Decision
16/2236/704/061	Implementation of principles of Extended Producer/ Trader and Consumers Responsibility in order to manage waste of consumer products.	2016.10.11 To appoint a committee to develop/ amend the mechanism and regulatory framework on EPR. Based on the recommendations of the above committee to select 02 items from each category within 06 months and implement a pilot project and based on the out come to implement this systems to other items identified and implement within an year.
16/1727/704/048	Implement an integrated Municipal Solid Waste Management System in Kandy district.	Cabinet Committee has been appointed to provide recommendations.
16/0013/704/001	Programme for the Management of Hazardous waste & Chemicals emitted to the Environment of Sri Lanka	<ol style="list-style-type: none"> 1. To develop and appropriate mechanism, in association with the relevant authorities, to identify all hazardous chemicals that are being imported to Sri Lanka and to impose strict restrictions/total ban on such imports . 2. To take action to carry out an environmentally sound management of all the hazardous chemicals available in the country. 3. To manage the project activities within the existing staff.

2.7 “සෞඛ්‍ය හා සමෘද්ධිය උදෙසා හරිත නගර” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

2.7.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ඉදිරි වර්ෂ තුනක කාලය තුළ රටේ වන ආවරණය 32% ක් දක්වා වැඩි කර ගැනීමේ ඉලක්කය සපුරා ගැනීම පිණිස,

රාජ්‍ය, රාජ්‍ය නොවන හා පෞද්ගලික පාර්ශවකරුවන්ගේ සක්‍රීය දායකත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වාර්ෂික වැඩසටහනක් ලෙස “වනරෝපා” ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහන හඳුන්වා දී ඇත. මේ යටතේ රුක් රෝපණය විධිමත් පරිදි හඳුන්වා දීම පිණිස සෑම වර්ෂයකම ඔක්තෝබර් මාසය “වනරෝපා” ජාතික රුක් රෝපණ මාසය ලෙස නම් කර ඇත. ඒ අනුව 2016 වසරේ “වනරෝපා” ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහනේ ප්‍රධාන උත්සවය අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2016 ඔක්තෝබර් 21 වැනි දින ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ මොරවැව ප්‍රදේශයේ දී පවත්වන ලදී. මෙහි දී වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ හෙක්ටයාර 02ක රක්ෂිත භූමියක පැළ 2000ක් රෝපණය කරන ලද අතර ඊට සමගාමීව රාජ්‍ය ආයතන මෙන්ම රාජ්‍ය නොවන හා පෞද්ගලික පාර්ශවකරුවන්ගේ සක්‍රීය දායකත්වයෙන් දිවයින පුරා සංරක්ෂිත කැලෑවලින් පරිභාහිරව පැළ 170,472 ක් රෝපණය කෙරිණි.

දිවයිනේ විවිධ ප්‍රදේශවල පවත්වන ලද රුක් රෝපණ වැඩසටහන්වලට අවශ්‍ය පලතුරු පැළ නිකුත් කිරීම සඳහා මෙම අමාත්‍යාංශය මගින් රුපියල් මිලියන හයක් කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලබා දුනි. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිපදවන ලද ඉහත වටිනාකමට සරිලන පැළ 41,014ක් එම දෙපාර්තමේන්තුව හරහා දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල, ත්‍රිවිධ හමුදාව, පාසැල් හා අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන වෙත නිකුත් කරන ලද අතර එම කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම මෙම අංශය මගින් සිදු කරන ලදී.

ජගත් පරිසර දිනය සැමරීමට සමගාමීව 8, 9, 10 ශ්‍රේණිවල සිසුන්ගේ විෂය ධාරාවන්ට අදාළ වන පරිදි ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්වය, ස්වභාවික සම්පත් තිරසාර ලෙස භාවිතය, තාක්ෂණය හා පරිසරය අතර පවතින අන්තර් සබඳතාවය, පාංශු සංරක්ෂණය හා ආහාර හෝග වගාව හා දේශගුණ විපර්යාස යන කරුණු ඔස්සේ මාතලේ සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක විද්‍යාලයේදී දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී. මේ සඳහා දරු දැරියන් 200ක් පමණ සහභාගි විය.

➤ පරිසර මාවත වැඩසටහන

මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ මාතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ පරිසර හිතකාමී මාවතක් නිර්මාණය කිරීම

මාර්ගය ඉහලින් ආරුක්කුමය ආකාරයට සුදුසු රුක් වියනක් සහිත රළු ගෘහ නිර්මාණ සෘජු රේඛාවල බලපෑම අවම කරන ලද සෙවන සහ පිරිසිදු වාතය සහිත, විවේක ගැනීම, ව්‍යායාම කිරීම සඳහා සීමිත

පහසුකම් සහිත සහ අදාළ විශේෂිත මාර්ග නීති තුලින් අනෙකුත් මහජන පීඩා ඉවත් කරන ලද මාර්ගයක් “පරිසර මාවතක්” ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය.

මෙවැනි පරිසර මාවත් 100 ක් වසර 4 ක් තුළ දී අදාළ පළාත් පාලන ආයතන සමග සම්බන්ධ වී ස්ථාපනය කිරීමට සැලසුම් කර ඇත. ඒ අනුව මෙවර ජගත් පරිසර දිනය නිමිති කර ගනිමින් මාතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ටාශයේ සමන්දරාව පාර පරිසර මාවතක් ලෙස නිර්මාණය කරන ලදී.

මාතලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ටාශයේ සමන්දරාව පාර පරිසර මාවතක් ලෙස නිර්මාණය කිරීම

මාතලේ, ගම්පොල, කහටගස්දිගිලිය, හක්මන, ජා ඇල, සහ ත්‍රිකුණාමලය යන ප්‍රදේශවල පරිසර මාවත් ස්ථාපිත කරන ලදී.

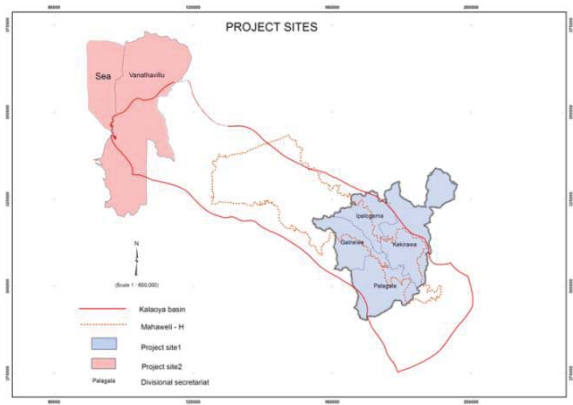
- පාරිසරික අධි සංවේදී ප්‍රදේශවල ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය හා පරිසර පද්ධති පෝෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය, "පාරිසරික අධි සංවේදී ප්‍රදේශ" (ESAs ප්‍රදේශ) වල ජෛව විවිධත්වය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජයට සහාය වනු ඇත. මෙම අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා, මෙම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රධාන ප්‍රතිඵල දෙකක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙනු ඇත.

ප්‍රතිඵලය 1: පාරිසරික අධි සංවේදී ප්‍රදේශ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ශක්තිමත් ජාතික රාමුවක් නිර්මාණය කිරීම

ප්‍රතිඵලය 2 : කලා ඔය කලාපයේ අඩවි 2 ක ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය

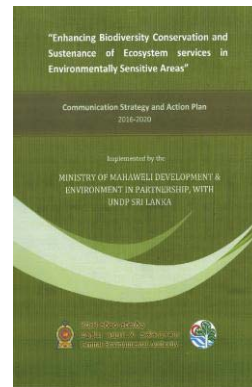
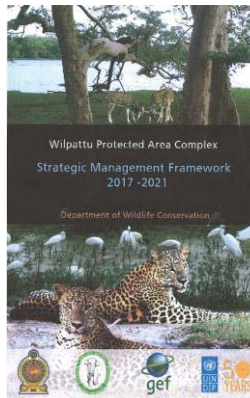
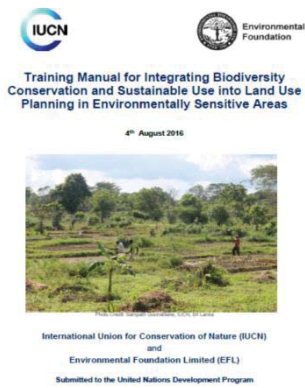
ව්‍යාපෘති අඩවි

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් 2016 වසරේ සිදු කරන ලදී.

- කළා ඔය ගංගා ද්‍රෝණිය ආශ්‍රිතව ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයන්හි ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් කළමනාකරණ කමිටු 6, අනුරාධපුරය හා පුත්තලම දිස්ත්‍රික්කයන්හි දිස්ත්‍රික් පහසුකම් සැපයීමේ කමිටු 02ක්, ජාතික මට්ටමින් පරිසර සංවේදී භූමි කලාප පිළිබඳ ජාතික කමිටුවක් ස්ථාපිත කිරීම හා මෙහෙයවීම
- ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් යාවත් කාලීන කර ජෛව විවිධත්ව සංරචකය ඊට ඇතුළත් කරමින් සිතියම් සැකසීමේ කටයුතු සිදුකිරීම පිළිබඳ පුහුණු අත්පොත සැකසීම, අදාළ පාර්ශවකරුවන් පුහුණු කිරීම හා ධාරිතා වර්ධනය කිරීම
- විල්පත්තු ජාතික වනෝද්‍යාන සංකීර්ණය සඳහා උපායමාර්ගික කළමනාකරණ රාමුවක් පිළියෙළ කරන ලදී
- වන අලි සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සමාලෝචනය කිරීමට කටයුතු කිරීම
- කළා ඔය ගංගා ද්‍රෝණිය ආශ්‍රිතව ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ මූලික සමීක්ෂණ කටයුතු ආරම්භ කිරීම
- ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දිස්ත්‍රික් හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් පැවැත්වීම
- පරිසර සංවේදී කලාප පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා සන්නිවේදන උපාය මාර්ගයක් සැකසීම
- ආරක්ෂිත ප්‍රදේශවලින් බැහැර ජෛව විවිධත්වය අතින් අනුන වාසස්ථාන සහිත පරිසර පද්ධති හඳුනාගැනීම හා එම පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කිරීම

ව්‍යාපෘතිය යටතේ මුද්‍රණය කරන ලද ප්‍රකාශන

ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදු කරන ලද ක්‍රියාකාරකම්

2016 වසරේ ක්‍රියාවට නංවන ලද නීති / රෙගුලාසි

නීති / රෙගුලාසි	විස්තරය
<p>“වනරෝපා” වැඩසටහන - 2016 පරිසර චක්‍රලේඛ අංක 01/2016</p>	<p>වනරෝපා ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහන යටතේ එහි ප්‍රධාන උත්සවය පැවැත්වීම සම්බන්ධයෙනුත්, වැඩසටහනෙහි අරමුණු, උපායමාර්ග, ක්‍රමවේදය හා සම්බන්ධීකරණය සම්බන්ධයෙනුත් උපදෙස් ලබාදීම.</p>

2.8 “කර්මාන්ත හරිතකරණය” මෙහෙවර සඳහා සිදුකළ ක්‍රියාකාරකම්

2.8.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

➤ ජාතික හරිත ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය සහ මාර්ගෝපදේශ සෑදීම

ශ්‍රී ලංකාවේ 2006 සිට දැනට ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශයන්හි භාණ්ඩ හා සේවා මිල දී ගැනීමේ දී පාරිසරික බලපෑම සැලකිල්ලට නොගනී. හරිත ප්‍රසම්පාදනය යනු රජයේ භාණ්ඩ ප්‍රසම්පාදනයේදී පාරිසරික බලපෑම සැලකිල්ලට ගනිමින් කරනු ලබන ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියක් වේ.

හරිත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා කැබිනට් අනුමැතිය 2012 වසරේ දී ලැබුණු අතර එහි දී විශේෂයෙන් දේශීය නිෂ්පාදන සඳහා ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් සැපයීමටද තීරණය වූණි. මේ අනුව තිරසර සංවර්ධන අංශය විසින් 2015 වසරේ දී අදාළ පාර්ශවකරුවන් හා සම්බන්ධීකරණයෙන් හරිත ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති මූලික කෙටුම්පතක් සකස් කරන ලදී. මෙම මූලික කෙටුම්පත අදාළ පාර්ශවකරුවන්ගේ ක්‍රියාකාරී කණ්ඩායම් වල අදහස් අනුව ප්‍රධාන තේමා අංශ නවයක් යටතේ වැඩි දුරටත් දියුණු කරන ලදී.

ජාතික හරිත ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්තිය රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ "සජීව පරිසර මණ්ඩපයේ" 12.05.2016 දින පැවති වැඩමුලුවකින් හා ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනයේ 29.03.2016 දින පැවති වැඩමුලුවකින් අදාළ පාර්ශවකරුවන් සමග තහවුරු කරන ලදී.

ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන පරිපාලන ආයතනයේ පැවති ප්‍රතිපත්ති තහවුරු කිරීමේ වැඩමුළුව

➤ සම්පත් කාර්යක්ෂමතා සහ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම

තිරසර නොවන පරිභෝජන රටා හේතුවෙන් ස්වාභාවික සම්පත් කෙරෙහි ඇති ඉල්ලුම දිනෙන් දින වැඩි වෙමින් පවතී. එනමුදු සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් සම්පත් භාවිතා කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිකර ස්වභාවික සම්පත් ක්ෂයවීම අඩු කර දූෂණය සහ නිෂ්පාදන පිරිවැය අවම කරගත හැකි බව ගෝලීයව පිළිගෙන ඇත. එමෙන්ම මෙය ජාත්‍යන්තර වෙළඳ පොළ තුළ තරඟකාරී වීම සඳහා කාර්මික හා සේවා අංශ සඳහා පහසුකම් සලසනු ඇත.

ඒ අනුව සුපුරිසිදු නිෂ්පාදනය සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ග වසර 2005 දී ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානය ඇතුළු සියලු පාර්ශවකරුවන් හා එක්ව සකසන ලදී. මෙම සකසන ලද ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තියේ අරමුණු වන්නේ තිරසර සංවර්ධනය ලබා කර ගැනීම, පාරිසරික ගුණාත්මකභාවය වැඩි කිරීම, පරිසර කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි කිරීම, ජීවන තත්වය උසස් කිරීම හා දිළිඳුකම තුරන් කිරීමයි. සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය සඳහා වූ සුපුරිසිදු නිෂ්පාදනය ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ගය වසර 2007 දී සකසන ලද අතර සංචාරක හා ධීවර ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා වූ සුපුරිසිදු නිෂ්පාදනය ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ගය වසර 2008 දීත් කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ගය වසර 2010 දීත් සකසන ලදී.

මෙම වැඩසටහන යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී.

➤ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය සඳහා වූ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුවේ දෙවැනි රැස්වීම

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය සඳහා වූ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු දෙවන රැස්වීම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සම්මන්ත්‍රණ ශාලාවේදී 29.12.2015 පැවැත් විය. සෞඛ්‍ය සංචාරක ව්‍යාපාරය , ධීවර හා කෘෂිකර්ම යන අංශවල ආංශික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්ති සහ උපාය මාර්ගයන්හි ප්‍රගති සමාලෝචනය සහ වැඩිලී ක්ෂේත්‍රය සඳහා ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්ති සහ උපාය මාර්ග සකස් කිරීම පිළිබඳ සාකච්චාවක් මෙම රැස්වීමේදී සිදු කරන ලදී.

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය සඳහා වූ ජාතික මෙහෙයුම් කමිටුවේ දෙවැනි රැස්වීම

- ශ්‍රී ලංකාව තුළ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන වැඩසටහන් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා අත් පත්‍රිකාවක් නිර්මාණය කිරීම

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ජාතික පතිපත්ති සහ උපාය මාර්ග පිළිබඳව හා සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සංකල්පය, අරමුණු, ප්‍රතිලාභ හා උපාය මාර්ග පිළිබඳව දැනුවත් කිරීම සඳහා අත් පත්‍රිකාවක් කර්මාන්ත ප්‍රජාව, රජයේ ආයතන හා අනෙකුත් පාර්ශවකරුවන් අතර බෙදා දීමට 2015 දී නිර්මාණය කරන ලදී ,

ශ්‍රී ලංකාව තුළ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන වැඩසටහන් පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම සඳහා සකසන ලද අත් පත්‍රිකාව

- වැවිලි ක්ෂේත්‍රය සඳහා ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය සහ උපාය මාර්ග සැකසීම

වැවිලි ක්ෂේත්‍රය සඳහා වූ ජාතික සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්තිය සහ උපායමාර්ග කෙටුම්පත 21.08.2015 හා 16.10.2015 යන දිනයන්හිදී කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ අපනයන කෘෂිකර්ම අංශයේ රැස්වීම් ශාලාව තුළ පැවති වැඩමුළු තුළින් තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලදී. තවද ප්‍රතිපත්ති තහවුරු කිරීමේ වැඩමුළුවක් 02.12.2015 දින රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ සජන පරිසර මණ්ඩපය තුළදී සකස් කරන ලදී. තහවුරු කරන ලද ප්‍රතිපත්තිය 29.12.2015 දින පැවති ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු රැස්වීමේදී ඉදිරිපත් කරන ලදී.

මෙහිදී ලැබුණු අදහස් හා යෝජනා ප්‍රතිපත්තියට අන්තර්ගත කොට වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ ඉහල නිලධාරීන් සමග ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත වැඩි දියුණු කිරීමේ සාකච්චාවක් 06.06.2016 දින පවත්වන ලදී.

ප්‍රතිපත්තිය තහවුරු කිරීමට හා වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා පැවති වැඩමුළු

➤ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය පිළිබඳව ජාතික මෙහෙයුම් කමිටු සාමාජිකයන් හා ක්‍රියාකාරී කමිටු සාමාජිකයන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් 20.06.2016 දින මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන

➤ සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සඳහා ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සඳහා ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම සඳහා 06.09.2016 දින කුඩා වැඩමුළුවක්ද 30.09.2016 දින දෙවන වැඩමුළුවක්ද සිදු කරන ලද අතර එහිදී සෞඛ්‍ය , කෘෂිකර්ම, සංචාරක, වැවිලි හා ධීවර යන අංශ සඳහා ආංශික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සැලසුම් සකස් කරන ලදී.

සුපිරිසිදු නිෂ්පාදන සඳහා ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම සඳහා පැවති වැඩමුළුව

➤ ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය ක්‍රියාත්මක කිරීම

පරිසර රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් නිෂ්පාදන හා සේවා ක්ෂේත්‍රයන්හි තිරසර කාර්ය සාධනය වාර්තා කිරීම පිණිස වර්ෂ 2011 දී ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය ස්ථාපිත කරන ලදී. නිෂ්පාදන හා සේවා ක්ෂේත්‍රයන්හි තිරසර කාර්ය සාධනය සන්නිවේදනය කිරීම සඳහා ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය උපයෝගී කොට ගනී .

මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණ වනුයේ කර්මාන්ත හා සේවා සපයන්නන්ගේ තිරසර කාර්ය සාධනය ඇගයීමට ලක් කිරීමත් හා තිරසර කාර්ය සාධනය වාර්තා කිරීමේ ධාරිතා වර්ධනයත්ය. ජාතික හරිත වාර්තාකරණය යටතේ මේ වන විට නිෂ්පාදන හා සේවා ආයතන 120ක් පමණ අනුගත වී ඇති අතර හරිත වාර්තා වාර්ෂිකව ඔවුන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී.

- ශ්‍රී ලංකා ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය යටතේ හරිත වාර්තාකරුවන්ගේ ධාරිතා වර්ධනය - ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් දෙකක් පවත්වන ලදී.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් 2011 දී ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදය ආරම්භ කරන ලදී. මේ වනවිට මෙහි පුද්ගලික ආයතන 120ක් පමණ ලියාපදිංචි වී ඇති අතර ඔවුන්ගේ වාර්තාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් පැවැත්වීමට තීරණය විය. ඒ අනුව මෙම ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදයේ ස්ථර 1 හා 2 හි ලියාපදිංචි ආයතනවලට පැවැත්වීමට තීරණය විය. ඒ අනුව ජාතික හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදයහි ආයතනවල නිලධාරීන් සඳහා ධාරිතා වර්ධන වැඩසටහන් දෙකක් පවත්වන ලදී.

හරිත වාර්තාකරණ ක්‍රමවේදයේ හොදම වාර්තාකරුවන් සඳහා සම්මාන පිරිනැමීම **SRI Lanka Next-Blue green Era** වැඩසටහනේදී අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් සිදු කරන ලදී.

- **SWITCH – Asia**, තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදන පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය යුරෝපා සංගමය මගින් පරිසර රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ තිරසර සංවර්ධන අංශයේ ඉල්ලීම මත ප්‍රදානය කරනු ලැබූ ව්‍යාපෘතියකි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන්, පාර්ශවකරුවන් සහ මහජනතාවගේ දැනුම සහ ධාරිතාව වර්ධනය කිරීමේ වසර 4 ක පුළුල් වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීමයි.

මේ අනුව මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මේ සඳහා ව්‍යාපෘති විශේෂඥ කණ්ඩායමක් පරිසර රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ තිරසර සංවර්ධන අංශය කේන්ද්‍රස්ථානය කරගනිමින් 2015 ජනවාරි මස 26 වන දින සිට ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන ලදී. ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සමාලෝචනය සඳහා ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටුව ස්ථාපිත කිරීම සහ ජාතික පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමක් 2015 මාර්තු මස 23 වන දින පවත්වන ලදී.

මෙම ව්‍යාපෘතිය පාලනය කරනු ලබන්නේ ප්‍රධාන අමාත්‍යාංශ සහ රාජ්‍ය ආයතන වලින් සැදුම් ලත් සහ පරිසර රාජ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් සහ යුරෝපා සංගමයේ ශ්‍රී ලංකාව සහ මාලදිවයින නියෝජිත ප්‍රධානි සම සභාපතිත්වය දරණ ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටුවක් මගිනි.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් 2016 වසරේ සිදු කරන ලදී.

- පවතින ප්‍රතිපත්ති 80ක් හඳුනාගන්නා ලදී
- තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදනය සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති 46ක් සමාලෝචනය කරන ලදී
- සහල්, තේ සහ කිරි නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍ර විශේෂ අවධානය යොමු කල යුතු ක්ෂේත්‍ර ලෙස හඳුනාගන්නා ලද අතර ඒ පිලිබදව මූලික අධ්‍යයනයක් සිදු කරන ලදී
- ජාතික සභා ආංශික තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදන දර්ශක නිර්මාණය කිරීම
- දෙවැනි ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටුව පවත්වන ලදී.
- තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදන ප්‍රතිපත්ති කෙටුම්පත සකසමින් පවතී
- තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදනය පිලිබද දැනුවත් කිරීම් සිදු කිරීම
- ව්‍යාපෘති විශේෂඥ කමිටුව Sri Lanka Next-Blue Green Era වැඩසටහනේ මෙහෙයුම් කමිටුවට සහ අමාත්‍යාංශයේ වෙනත් කමිටුවලට දායකත්වය දක්වයි
- නීල හරිත ලස්සන ලංකා හරිත සුභුරු ගම්මාන 10000 වැඩසටහනට තාක්ෂණික සහ මූල්‍යමය දායකත්වය දක්වයි.
- තිරසර පරිභෝජන හා නිෂ්පාදනය පිලිබද දැනුවත්කිරීමේ වැඩමුළුවක් වයඹ පළාතේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා පවත්වන ලදී.

යහපත් සෞඛ්‍ය සහ සෞභාග්‍ය සඳහා හරිත නගර මෙහෙවර යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ක්‍රියාකාරකම්

2.9 “නිවැරදි තෝරා ගැනීම සඳහා දැනුම” මෙහෙවර ලභාකර ගැනීම සඳහා සිදුකල ක්‍රියාකාරකම්

2.9.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

➤ ජගත් පරිසර දිනය 2016 සැමරීම.

සෑම වසරකම ජගත් පරිසර දිනය සැමරීම වෙනුවෙන් අදාළ කටයුතු සංවිධානය කිරීම හා ඉටු කිරීම සම්බන්ධ වගකීම අධ්‍යාපන, පුහුණු හා පර්යේෂණ අංශයට පැවරෙන අතර පසුගිය වසරේ පරිසර දිනය වෙනුවෙන් ජාතික උත්සවය "නීති විරෝධී වන සතුන් වෙළඳාමට එරෙහිව සටන් කරමු" යන තේමාව යටතේ මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ දී පවත්වන ලදී. මෙහිදී පරිසර සංරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් ජනතාව යොමු කිරීම සඳහා මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය තුළ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හා රුක්රෝපන වැඩසටහන් ඇතුළු විවිධ වැඩසටහන් සංවිධානය කරන ලදී. ජගත් පරිසර දිනයට සමගාමීව 2016 වසරේ

සිට ක්‍රියාත්මක වන පරිදි අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයක් මගින් ජාතික පරිසර සතියක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

➤ ජගත් පරිසර දින උත්සවයට සමගාමීව සෞඛ්‍ය වලන කෙටි චිත්‍රපට තරගාවලියක් පැවැත්වීම.

තරුණ සිනමා කරුවන් තුළ පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ ආකල්ප වර්ධනය කරමින් සාධනීය සමාජ කතිකාවතක් ගොඩනැගීම අරමුණු කරගෙන ජගත් පරිසර දිනයට සමගාමී වැඩසටහනක් ලෙසින් "සෞඛ්‍ය වලන" කෙටි චිත්‍රපට තරගාවලිය 2016 වසරේ සංවිධානය කරන ලදී. නිර්මාණකරුවන් විසින් ඉදිරිපත් කරන නිර්මාණ ප්‍රවීණ විනිසුරු මඩුල්ලක් මගින් ඇගයීමට ලක් කර ජගත් පරිසර දින ජාතික උත්සවයේ දී සම්මාන, මුදල් ත්‍යාග හා සහතික පත්‍ර පිරිනමන ලදී.

හරිත ගම්මාන වැඩසටහන සඳහා වාර්තා චිත්‍රපටය (ලස්සන ලංකා හරිත සුහුරු ගම්මාන) නිර්මාණය කරන ලදී. Sri Lanka Next "නීල හරිත යුගයක්" වැඩසටහන, වන රෝපා ජාතික රුක් රෝපන වැඩසටහන, ජාතික ඕසෝන් දින සැමරුම් උත්සවය සඳහා මාධ්‍ය ප්‍රචාරණ කටයුතු, වැඩසටහනට අදාළ සම්බන්ධීකරණය හා වාර්තා වැඩසටහන් නිර්මාණය යනාදිය සිදු කරන ලදී.

රූපවාහිනි නාලිකාවල ප්‍රචාරය වන පරිසර ගැටලු හා පුවත්පත්වල පළවන පරිසරයට අදාළ ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ආයතනික සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදු කිරීම මෙම අංශය මගින් සිදු වේ. විශේෂයෙන්ම මේ තුළින් වර්තමානයේ පැන නැගී ඇති පාරිසරික ගැටලු පිළිබඳව අවබෝධයක් හා ඒ සඳහා අමාත්‍යාංශ මට්ටමින් විසඳුම් සෙවීමට කටයුතු කරමින් පාරිසරික ගැටලු අවම කිරීම මෙහි ප්‍රධාන පරමාර්ථය වෙයි. අමාත්‍යාංශය මගින් සංවිධානය කරන විවිධ වැඩසටහන් හා අමාත්‍යාංශයට අනුබද්ධ ආයතන මගින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මෙන්ම කාලීන පරිසර ගැටලු පිළිබඳ තොරතුරු ජනමාධ්‍ය වෙත ලබා දීම වෙනුවෙන් ප්‍රවෘත්ති සාකච්ඡා සංවිධානය කරන ලදී.

මෙම අංශය මගින් සිසු දරුවන්, රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන් සහ මහජනතාවගේ පරිසරය පිළිබඳ ආකල්ප සහ දැනුම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් දිපව්‍යාප්තව පවත්වනු ලබයි. ඒ යටතේ පාසල් ළමුන් දිළිඳුකම පිටුදැකීම යටතේ මහජනතාවගේ වෘත්තීය ඥානය ලබා දීම හා වැඩිදියුණු කිරීම යටතේ වැඩසටහන් පවත්වා ව්‍යවසායකයින් දැනුවත් කරන ලදී.

හරිත රැකියා ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්, හරිත රැකියා සඳහා යොමු වී ඇති පුද්ගලයින්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් සහ ඒ සඳහා කැමැත්තක් දක්වන තරුණ තරුණයින් දැනුවත් කිරීම හා හරිත රැකියා සම්බන්ධ ප්‍රායෝගික පුහුණුව ලබා දීම සඳහා කටයුතු කිරීම මෙම අංශය මගින් ක්‍රියාත්මක වන අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදු කරනු ලබයි. 2016 වසරේ තෝරා ගන්නා ලද දිස්ත්‍රික්කවල පුද්ගලයන් 412 දෙනෙකු පුහුණු කර ඇත.

➤ සෞඛ්‍ය කලාප හා ප්‍රවෘත්ති ලිපි නිකුත් කිරීම.

වර්තමානයේ ඇති වී තිබෙන ගෝලීය පාරිසරික අර්බුද හමුවේ පරිසර සංරක්ෂණය කෙරෙහි දැනුම ලබා දීම හා ආකල්පමය වෙනසක් ඇති කිරීම තුළින් පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී ජරජාවක් බිහි කිරීමේ අරමුණ ඇතිව සෑම වසරකම පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් සෞඛ්‍ය සභරාවේ කලාප 02ක් මුද්‍රණය කිරීම සිදු කරයි. ඒ අනුව පසුගිය වසරේදී සෞඛ්‍ය කලාප 02ක් එළි දක්වන ලදී. තවද අමාත්‍යාංශයේ කාලීන තොරතුරු අන්තර්ගත ප්‍රවෘත්ති ලිපි 04ක් වාර්ශිකව මෙම අංශය මගින් පළ කිරීම සිදු කෙරේ. මෙහිදී අමාත්‍යාංශයේ එක් එක් අංශ මගින් වාර්ශිකව සංවිධානය කෙරෙන වැඩසටහන් පිළිබඳ තොරතුරු

අන්තර්ගත කරමින් "සොබා පුවත් හසුන" මුද්‍රණය කෙරේ. මෙම ප්‍රකාශනය දීප ව්‍යාප්ත දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන්වලදී මහජනයා වෙත බෙදා හැරීම සිදු කරයි.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ ජාතික ඕසෝන් ඒකකය විසින් ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍යයන් භාවිතයෙන් ඉවත් පිලිබදව කරන ලද දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඉතිරි වී ඇති HCFC ශ්‍රේණියේ ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍යයන් භාවිතයෙන් ඉවත් කිරීමටද ක්‍රියාත්මක කරමින් පවතී. කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය සඳහා ඕසෝන් ක්ෂය වීමේ විභවය ගුණ්‍ය විකල්ප තාක්ෂණයන් වලට මාරු වීම සඳහා දිය හැකි සෑම ආධාරයක් ලබා දීමට ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ අවධානය යොමු කර ඇත. මෙහිදී විශේෂයෙන්ම ශීතකරන/වායුසමණ ක්ෂේත්‍රයේ බහුලව භාවිත කරණු ලබන HCFC ශීතකාරකය, ශීතකරන/වායුසමණ යන්ත්‍ර සේවා කිරීමේදී නිවැරදි ලෙස යොදා ගත යුතු ආකාරය එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන විසින් ලබා දී ඇති මාර්ගෝපදේශන වලට අනුව සිදුකිරීම පිලිබදව දැනුවත් කරන ලදී. මෙහිදී දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් වෘත්තීය මට්ටමේ සිට බිම් මට්ටම දක්වා සංවිධානය කර ඇත.

➤ ශ්‍රී ලංකා රේගු නිලධාරීන් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණ

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිදානයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍ය 57 ක් හා භාවිත කරන ලද ශීතකරන/වායුසමණ යන්ත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කිරීම තහනම් කර ඇත. මෙම කාර්යයන් සිදු කරණු ලබන්නේ ශ්‍රී ලංකා රේගුවයි. එබැවින් නිරතුරුව මේ පිලිබදව රේගු නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඒ අනුව රේගු නිලධාරීන් සඳහා සම්මන්ත්‍රණයක් 2016 ජූනි මස 28 දින ශ්‍රී ලංකා රේගු ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී. මෙම නිලධාරීන් සඳහා ශීතකාරක හඳුනා ගැනීමේ යන්ත්‍ර භාවිතය පිලිබදව ප්‍රායෝගික පුහුණුවක්ද ලබා දෙන ලදී.

➤ ශීතකරන/වායුසමණයන්ත්‍ර සේවා කිරීමේ පරිසර මිතුරු තාක්ෂණයන් වැඩමුලු සංවිධානය කිරීම

ශීතකරන/වායුසමණ යන්ත්‍ර අලුත් වැඩියා කිරීමේදී පරිසරයට මුදා හැරෙන ශීතකාරක ප්‍රමාණය අවම කිරීම සඳහා ශීතකරන/වායුසමණ යන්ත්‍ර සේවා කිරීමේ කාර්මිකයින් විසින් අනුගමනය කල යුතු යහ පුරුදු (පරිසර මිතුරු තාක්ෂණයන්) පිලිබදව දැනුවත් කිරීමේ තෙදින වැඩ මුලු පිලිබද විස්තර පහත දක්වා ඇත. මෙම වැඩමුලු සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන විසින් විශේෂයෙන් මෙම වැඩසටහන් සඳහා පුහුණු කරන ලද සම්පත් දායකයින්ගේ දායකත්වය ලබා ගන්නා ලදී.

- දකුණු පළාත, මාතර කාර්මික විද්‍යාලය, මාර්තු 10,11 හා 12 දිනයන්, සහභාගිවූ කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව 60
- මධ්‍යම පළාත, මහනුවර තාක්ෂණ විද්‍යාලය, මැයි 12,13 හා 14 දිනයන්, සහභාගිවූ කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව 60
- ශ්‍රී ලංකා පාබල හමුදාව, යාන්ත්‍රික හා විදුලි ඉංජිනේරු ඒකකය, අනුරාධපුරය, නොවැම්බර් 10,11 හා 12 දිනයන්, සහභාගිවූ කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව 40
- බස්නාහිර පළාත, , ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය , වේයන්ගොඩ දෙසැම්බර් 07,08 හා 09 දිනයන්, සහභාගිවූ කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව 60
- නැගෙනහිර පළාත,, ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය , අම්පාර දෙසැම්බර් 26,27 හා 28 දිනයන්, සහභාගිවූ කාර්මිකයින් සංඛ්‍යාව 60

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිදානයන්ට අනුව එහි සෑම පාර්ශවකරුවකු විසින්ම තම තමන්ගේ රටවල වාර්ෂික ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය පිළිබඳ වාර්තාවන්, නියමිත කාල වකවානු තුළ ඕසෝන් හා බහු පාර්ශවික අරමුදලේ ලේකම් කාර්යාල වෙත ඔවුන් විසින් ලබා දී ඇති ආකෘති පත්‍ර වලට අනුව වාර්තා කළ යුතුය. මෙම වාර්තාව පිලියෙල කිරීම ජාතික ඕසෝන් ඒකකය, ආනයනය/අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා රේගුව, පළිබෝධ නාශක රෙජිස්ටාර් කාර්යාලය, ජාතික පැළෑටි නිරෝධායන සේවය හා සුදුසුකම් ලත් ආනයනයකරුවන් විසින් ලබා දෙන දත්ත විශ්ලේෂණයෙන් සිදු කරනු ලබයි. ඒ අනුව මෙම වාර්තාවන් අදාල ආයතන වෙත වාර්තා කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ පාර්ශවකරුවකු වශයෙන් එහි විධි විදානයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතුවෙන් ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය අඩුවූ අතර, එනිසා ඕසෝන් ස්තරය ක්ෂය වීම අවම විය. එසේම ඒ යටතේ ඕසෝන් ක්ෂයකාරක ශීතකාරක හරිතාගාර වායූන් විමෝචනය අවම වූ බැවින් ගෝලීය උණුසුම වැඩිවීම අවම වීමටද හේතු විය.

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ 30 වසරක ගමන් මගෙහි සාර්ථකත්වයට මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිදානයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද විවිධ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් හේතු විය. මෙම හේතූන් නිසා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ 2016 වසරේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට විවිධ කණ්ඩායම් ආවරණය වන පරිදි දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඇතුළත් කර ඇත. එම වැඩසටහන්වලට සහභාගිවන්නන් කණ්ඩායම් දැනුවත් කිරීම සඳහා ඕසෝන් ස්තරය පිළිබඳ මුද්‍රිත ප්‍රකාශණ හා සංයුක්ත තැටි , රූපවාහිණි වාර්තාමය වැඩසටහන් ආදිය ලබා දීමට කටයුතු කර ඇත. 2016 වසරේ සංවිධානය කරන ලද විවිධ වැඩමුලු හා සම්මන්ත්‍රණ පිළිබඳ විස්තර පහත දැක්වේ.

- අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්, උපදේශකවරුන් හා විද්‍යා ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා අනුරාධපුර කළාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ මෙහෙය වීමෙන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් 2016/01/22 වන දින අනුරාධපුර කළාප අධ්‍යාපන කාර්යාල ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.
- මූලතිව් දිස්ත්‍රික්කයේ පාබල හමුදා දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් මූලතිව් පාබල හමුදා මූලස්ථානයේදී 2016/02/25 වන දින පවත්වන ලදී.
- යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් යාපනය දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලයේදී 2016/02/26 වන දින පවත්වන ලදී.
- අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්, උපදේශකවරුන් හා විද්‍යා ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා මොණරාගල කළාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ මෙහෙය වීමෙන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් 2016/07/27 වන දින මොණරාගල රාජකීය විද්‍යාල ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.
- අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්, උපදේශකවරුන් හා විද්‍යා ගුරුවරුන් දැනුවත් කිරීම සඳහා දංකොටුව ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ මෙහෙය වීමෙන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් 2016/0/20 වන දින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.
- මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂවරුන්, උපදේශකවරුන් හා විද්‍යා ගුරුවරුන් හා සිසුන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණ දෙකක් මාතලේ කළාප අධ්‍යාපන කාර්යාලයේ මෙහෙය වීමෙන් 2016 ජූනි මස 02 හා 03 දිනයන්හිදී විද්‍යා විද්‍යාලීය ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.
- දංකොටුව බෞද්ධ බාලිකා විද්‍යාලයේ සිසුවියන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් 2016/06/17 වන විද්‍යාලීය ශ්‍රවණාගාරයේදී පවත්වන ලදී.
- ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් දකුණු පළාත් ප්‍රධාන අමාත්‍ය කාර්යාලයේදී 2016/09/02 වන දින පවත්වන ලදී.

- රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ සම්මන්ත්‍රණයක් හඳුනාගත් වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු ග්‍රවණාගාරයේදී 2016/12/ 20 දින පවත්වන ලදී.

➤ **ආනයනය පාලනයට ලක් කිරීමෙන් HCFC පරිභෝජනය අඩු කිරීම**

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිදානනයන්ට අනුව HCFC ශ්‍රේණියේ ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍ය පරිභෝජනය නියමිත කාල වකවානු තුළ ශුන්‍ය කල යුතුය. ඒ අනුව 2013 අගෝස්තු 01 දින අංක 1821/4 ගැසට් නිවේදනයට අනුව, 2016 වසර තුළදී පාදක මට්ටමේ HCFC පරිභෝජනයෙන් 10%ක ප්‍රමාණයක් භාවිතයෙන් ඉවත් කරන ලදී. මෙම HCFC ශ්‍රේණියේ රසායන ද්‍රව්‍ය කිසිවක් ශ්‍රී ලංකාව නිෂ්පාදනය නොකරන අතර තම අවශ්‍යතායෙන් ආනයනය මගින් සපුරා ගනී. 2016/12/30 මින සුදුසුකම් ලත් ආනයනයකරුවන් සඳහා ඔවුන්ට හිමි කෝටා ප්‍රමාණය බෙදා දෙන ලදී. මෙම ආනයනයන් මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිදානනයන්ට අනුව ස්ථාපිත කරන ලද යාන්ත්‍රණයක් අනුව සිදුකරයි. ඒ අනුව සුදුසුකම් ලත් ආනයනයකරුවන් සඳහා ජාතික ඕසෝන් ඒකකයේ නිර්දේශ මත ආනයනය/අපනයන පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කරණු ලබන ආනයන බලපත්‍ර නිකුත් කරන අතර එම බලපත් හිමි ආනයනයන් පමණක් ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් අනුමත තරණු ලබයි. තවද මෙම සියලු ආනයනයන් ආනයන යාන්ත්‍රණයට අයත් ආයතන විසින් අධීක්ෂණය කරණු ලබයි.

➤ **HCFC-22 ශීතකාරක ප්‍රතිවක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන ස්ථාපිත කිරීම**

මෙම HCFC ශ්‍රේණියේ රසායන ද්‍රව්‍ය ආනයන පාලනයට සමගාමීව විකල්ප රසායන ද්‍රව්‍ය හඳුන්වා දීමට කටයුතු කරමින් පවතී. එහිදී ප්‍රමුඛතාවය ලබාදී ඇත්තේ ඕසෝන් ක්ෂය වීමේ විභවය ශුන්‍ය සහ ගෝලීය උණුසුම් වීමේ විභවය අවම වන රසායන ද්‍රව්‍ය සඳහාය. HCFC ශ්‍රේණියේ ඕසෝන් ක්ෂයකාරක රසායන ද්‍රව්‍ය ආනයනය පාලනය කිරීම නිසා වෙළඳ පොළේ ඇතිවන හිඟය අවම කිරීම සඳහා දිවයිනේ පළාත් 08ක් (සබරගමු පළාත හැර) ආවරනය වන පරිදි HCFC-22 ශීතකාරක ප්‍රතිවක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවා ඇත. ශීතකරන/වායුසමණ යන්ත්‍ර අලුත් වැඩියා කිරීමේදී පරිසරයට මුදා හැරෙන HCFC-22 ශීතකාරකය එකතු කර ප්‍රතිවක්‍රීකරණ කර නැවත භාවිතයට ගැනීමයි. එසේම එම පළාත්වල ශීතකරන/වායුසමණ කාර්මිකයින්ට මෙම මධ්‍යස්ථාන වල ඇති ශීතකාරක එකතු කිරීමේ යන්ත්‍ර කුලී පදනම මතද HCFC-22 ශීතකාරකය එකතු කිරීම සඳහා ලබා ගත හැක. මෙම මධ්‍යස්ථාන වලින් HCFC-22 ශීතකාරකය කි.ග්‍රෑම් 01ක් ප්‍රතිවක්‍රීකරණය කිරීම සඳහා රු200/- මුදලක් අය කරයි (විවෘත වෙළඳ පොළේ HCFC-22 ශීතකාරකය කි.ග්‍රෑම් 01ක් රු1200/- පමණ වේ) . මෙම මධ්‍යස්ථාන පිහිටා ඇති ස්ථාන පහත දක්වා ඇත.

1. ලංකා ජර්මාණු කාර්මික විද්‍යාලය, බස්නාහිර පළාත
2. ගාල්ල තාක්ෂණ විද්‍යාලය, දකුණු පළාත
3. මහනුවර තාක්ෂණ විද්‍යාලය, මධ්‍යම පළාත
4. මඩකලපුව කාර්මික විද්‍යාලය, නැගෙනහිර පළාත
5. වවුනියා ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය, උතුරු පළාත
6. බණ්ඩාරවෙල ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය, ඌව පළාත
7. වයඹ කාර්මික විද්‍යාලය, වයඹ පළාත
8. පොලොන්නරුව කාර්මික විද්‍යාලය, උතුරු මැද පළාත

එම පළාත් වල මෙම තාක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වැඩිමුලු සංවිධානය කල අතර එම විස්තර පහත දක්වා ඇත.

- මඩකලපුව කාර්මික විද්‍යාලය, ජනවාරි 28 හා 29 දිනයන්

- වයඹ කාර්මික විද්‍යාලය, මාර්තු 18 හා 19 දිනයන්
- වවුනියා ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය, මැයි 19-20 දිනයන්
- ලංකා ජර්මාණු කාර්මික විද්‍යාලය, මැයි 23 දින
- බණ්ඩාරවෙල ශ්‍රී ලංකා වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරී වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය, ජූලි 29 දින

❖ **හරිත ගොඩනැගිලි මාර්ගෝපදේශ සැකසීම මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ආරම්භ කිරීම**

වර්තමානයේදී ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන ස්වාභාවික ද්‍රව්‍ය වන දැව, වැලි, ලෝහ, මැටි යන ද්‍රව්‍ය සීමාරහිත භාවිතය හේතුවෙන් ස්වාභාවිකව පවතින ධාරිතාව ඉක්මවා ගොස් ඇත. ශක්තිය, ජලය සහ අනෙකුත් යටිතල පහසුකම් පරිභෝජනය ප්‍රමාණයට වඩා ඉක්මවා භාවිතා කිරීමෙන් පරිසරයට සිදුවන හානියෙන් සිදුවන බලපෑම ආපස්සට හැරවිය නොහැකි තත්ත්වයක් උදා වී ඇති අතර විශේෂයෙන් හරිතාගාර වායුන් විශාල ප්‍රමාණයක් විමෝචනය හා වායු හා ජල දූෂණයක් සිදු වී ඇත. සිදුවීමයි. ලෝකයේ සියලු රටවල් හරිත ගොඩනැගිලි සංකල්පය පරිසර හිතකාමී ආකාරයට ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේදී සම්පත් කාර්යක්ෂම ලෙස යොදාගැනීම සෑම අදියරකදීම සිදු කරනු ලබයි.

බහු පාරිසරික ගිවිසුම්වල කේන්ද්‍රීය ලක්ෂ්‍යය වන මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් තිරසර සංවර්ධන අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන නව ගොඩනැගිලි සඳහා හරිත සංකල්පය යොදාගැනීම සහ හරිත ගොඩනැගිලි මාර්ගෝපදේශ සහ ශ්‍රේණිගත ගත කිරීමේ පද්ධතියක් සකස් කිරීම ආරම්භ කරන ලදී. මූලික පියවර වශයෙන් පුළුල් වශයෙන් පරිසර හිතකාමී ආකාරයට රාජ්‍ය හා අර්ධ රාජ්‍ය ආයතන ඉදිකිරීම හා නඩත්තු කිරීම පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ හඳුනාගැනීම හා යෝජනා සකස්කිරීම සිදු කරන ලදී.

ජාතික අවශ්‍යතාවක් වූ මෙම කර්තව්‍ය සඳහා ක්‍රියාකාරී ලෙස ජාතික ඕසෝන් ඒකකය සහභාගි වූ අතර ප්‍රධාන වශයෙන් ඕසෝන් ක්ෂයකාරක විභවය ශුන්‍ය අගයයක් හා හරිතාගාර වායු විභවය අඩු අගයක් ගන්නා ශිතකාරක අඩංගු වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර සවිකිරීම, හරිත ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ ප්‍රධාන එක් සංරචකයක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ.

❖ **අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ නියැලෙන උපදේශකවරුන් සඳහා පාරිසරික සංවේදී විෂය ධාරාව පිළිබඳව තෙදින නේවාසික වැඩමුළුව**

ශ්‍රී ලංකාවේ ජෛව විවිධත්වයෙන් පරිපූර්ණ ස්වාභාවික සම්පත් බහුල දිවයිනකි. රටේ පවතින සුවිශාල පරිසර පද්ධතිවලින් සමාජීය සෞඛ්‍ය, ජීවනෝපාය සහ දීර්ඝකාලීන තිරසර සංවර්ධනය සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් ලබාදේ. මෙම පරිසර පද්ධති තුළින් මූලික පාරිසරික සේවා වන අවදානම් සහගත වූ පරිසර සේවා වන ජලය, ශක්තිය, වාතය, පෝෂණ කොටස් සංරක්ෂණය මෙන්ම ස්වාභාවික ආපදා වන නියඟය, ගංවතුර හා නායයෑම් වලින් වැලකීමද සිදු වේ. එහෙත් සුවිශේෂී ලෙස සංරක්ෂණය කළයුතු ජෛව විවිධත්වය හා පරිසර පද්ධතිය නැතිවී යාමේ අවදානමක් පවතී. මෙම තත්ත්වය මහඟරවා ගැනීම පිණිස අනාගත පරම්පරාව පරිසරයට ඇති වී තිබෙන තර්ජන පිළිබඳ දැනුමක් ලබාදීම සඳහා මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පාසල් විෂය නිර්දේශය තුළට පරිසර සංවේදී අධ්‍යාපනය ඇතුළත් කිරීම පිළිබඳව වැඩමුළුව, දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 9 ශ්‍රේණියේ විෂය නිර්දේශය තුළට පරිසර විෂය සම්බන්ධයෙන් එක් පරිච්ඡේදයක් ඇතුළත් කරන ලදී. තවදුරටත් 6-11 ශ්‍රේණි වල පරිසර විෂය නිර්දේශය ඇතුළත් කිරීම සඳහා මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පළාත් මට්ටමින් ගුරු උපදේශක දැනුවත් කිරීම සිදු කරන ලදී. පරිසර අධ්‍යාපනය යන වැදගත් කාර්ය සිදු කිරීම හා එහි අපේක්ෂිත ඉලක්ක ළඟා කර ගැනීම සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය හා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනය ප්‍රධාන පාර්ශවකරුවන්වේ.

නියම වැඩසටහනක් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ අධීක්ෂණය යටතේ පළමු වැඩමුළුව සබරගමු පළාතේ පවත්වන ලදී. 201 වසරේ 3 වන කාර්තුවේ අනෙකුත් පළාත් 8 සඳහා වැඩමුළු පැවැත්වීම ජාතික ඕසෝන් ඒකකය විසින් සිදු කැරේ. තෙදින තේවාසික වැමුළු පළාත් 9 ආවරණය කරමින් පවත්වන ලදී.

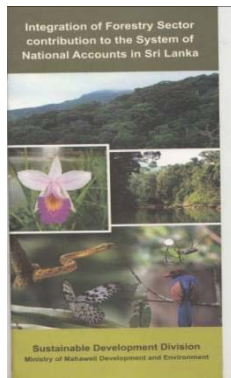
❖ **හරිත ගිණුම්කරණය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ස්ථාපිත කිරීම**

දැනට පවතින ක්‍රමවේදය අනුව ජාතික ආර්ථිකයට ස්වභාවික පරිසරයෙන් ලැබෙන දායකත්වය සහ ආර්ථික ක්‍රියාවලි නිසා පරිසරයට සිදු වන හානිය නිසා සිදුවන පාඩුව දළ දේශීය නිෂ්පාදනය ගණනය කිරීමේදී නොසලකා හැරේ. මෙම කරුණ නිසා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය කිරීමේදී පරිසරය ආශ්‍රිත කරුණු නොසලකා හැරීමට ලක්ව ඇති අතර ඒ නිසා ස්වභාවික සම්පත් භාගයකට ලක්ව ඇත. ස්වභාවික සම්පත් තුළින් ජාතික ආර්ථිකයට ලැබෙන දායකත්වය ගණනය කිරීම සහ එය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ඇතුළත් කිරීමේ අරමුණින් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් හරිත ගිණුම්කරණ ක්‍රමවේදය ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය අනුග්‍රහය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ආර්ථික ගිණුම්කරණය තුළට පූර්ණ ආර්ථික අගය යන සංකල්පය යටතේ පාරිසරික දායකත්වය ඇතුළත් කිරීමට යෝජනා කරන ලදී.

හරිත ගිණුම්කරණය යටතේ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී.

❖ **හරිත ගිණුම්කරණය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ පත්‍රිකා මුද්‍රණය**

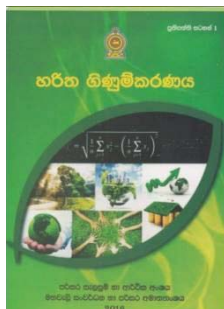
වන ක්ෂේත්‍රයේ තක්සේරු අධ්‍යයනය සහ හරිත ගිණුම්කරණය පිළිබඳ කරුණු ඇතුළත් දැනුවත් කිරීමේ පත්‍රිකා 3000 ක් මුද්‍රණය කරන ලදී.

වන ක්ෂේත්‍රයේ තක්සේරු අධ්‍යයනය පිළිබඳ මුද්‍රණය කරන ලද දැනුවත් කිරීමේ පත්‍රිකා මුද්‍රණය

❖ **හරිත ගිණුම්කරණය පිළිබඳව ප්‍රතිපත්ති ලුහුඬුවක් සකස් කිරීම**

වන ක්ෂේත්‍රයේ තක්සේරු අධ්‍යයනය පිළිබඳ දෙවැනි ප්‍රතිපත්ති ලුහුඬුව සකස් කරන ලදී.

හරිත ගිණුම්කරණය පිළිබඳ සකස් කෙරුණු දෙවෙනි ප්‍රතිපත්ති ලුහුඬුව

බනිජ ,ධීවර හා ජල ක්ෂේත්‍රයන් තක්සේරු කිරීම සඳහා සංකල්ප පත්‍රිකා ඉදිරිපත් කරන ලදී.

2.10 ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාවය

2.10.1 2016 වර්ෂයේ දී ලභාකරගත් ප්‍රධාන ජයග්‍රහණයන්

ජාත්‍යන්තර ඕසෝන් දිනය සැමරීම - 2016

තේමාව : ඕසෝන් හා දේශගුණය : ගෝලීය සාමූහිකත්වයෙන් ආරක්ෂා විය

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය විසින් සෑම වර්ෂයකම සැප්තැම්බර් 16 ඕසෝන් ස්ථරය සුරක්ෂිත කිරීමේ ජාත්‍යන්තර දිනය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත. විශේෂ දිනයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමේ කාර්යය ජීවිතයේ පැවැත්ම ස්වාභාවිකව සුරක්ෂිත කිරීමේ වැදගත්කම සඳහා සැවොම එක්වීමයි. මෙදින ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකමක් ලෙස ඕසෝන් ස්ථරය මෙන්ම සමස්ත පරිසරයට සුරක්ෂිත කිරීම උදෙසා මහජනතාව දැනුවත්කිරීමයි.

2016 ඕසෝන් දින සැමරුම ශ්‍රී ලංකා තරුණ සභාවේ 2016 සැප්තැම්බර් 15 වන දින මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශයේ නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය ගරු අනුරාධ ජයරත්න මැතිතුමා ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවැත්විණි. එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානවල නිලධාරීන්, රාජ්‍ය ආයතන, රාජ්‍ය නොවන ආයතනවල නිලධාරීන් හා පාසල් හා තාක්ෂණික විද්‍යාලවල සිසුන් 700ක් පමණ මේ සඳහා සහභාගි විය.

ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් :

- ජාත්‍යන්තර ඕසෝන් දින සැමරුමට සමගාමීව දීප ව්‍යාප්ත චිත්‍ර තරඟයක් පැවැත්වීම හා ජයග්‍රාහී හා තේරී පත්වූ චිත්‍ර ප්‍රදර්ශනය කිරීම
- කොළඹ පිහිටි ඇස් රෝහල හා පිළිකා රෝහල සඳහා රෝද පුටු පරිත්‍යාග කිරීම
- ජාත්‍යන්තර ඕසෝන් දින සැමරුම වෙනුවෙන් ඕසෝන් ස්ථරය හායනය හා ජෛව විවිධත්ව විනාශය පිළිබඳ පොත එළි දැක්වීම හා සහභාගිවන්නන් අතර බෙදා හැරීම
- පරිසර හිතකාමී ශීතකාරක අඩංගු වායු සමීකරණ යන්ත්‍ර මිලදී ගැනීමේ වැඩසටහන දිරිගැන්වීම
- දීප ව්‍යාප්ත පාසල් අතර පැවැත්වූ චිත්‍ර, රචනා තරඟයන්හි ජයග්‍රාහකයන්ට ත්‍යාග පිරි නැමීම
- ශ්‍රී ලංකා ගුවන් විදුලි සංස්ථාවේ ප්‍රධාන පෙළේ වේදිකා නළු නිලියන් විසින් ඕසෝන් ස්ථරයේ වැදගත්කම පිළිබඳ සකස් කරන ලද වේදිකා නාට්‍යය රඟ දැක්වීම
- දෙමළ උප ශීර්ෂ සහිතව සිංහල භාෂාවෙන් සකස් කරන ලද ඔසී ඕසෝන් කාටූන් සකස් කිරීම

❖ ජාත්‍යන්තර රැස්වීම් සම්මන්ත්‍රණ වැඩමුළු සඳහා සහභාගිත්වය

එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන විසින් සංවිධානය කරනු ලබන රැස්වීම්, සම්මන්ත්‍රණ, වැඩමුළු සහ සාකච්චා සඳහා ඕසෝන් ක්ෂයකාරක ද්‍රව්‍ය භාවිතය ක්‍රමයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ පාර්ශ්වකාරී රටවල් සහභාගිවීමට බැඳී සිටී. ඒ අනුව පහත සඳහන් රැස්වීම් යනාදිය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව නියෝජනය විය.

දකුණු ආසියානු සහ පැසිපික් කලාපීය ශීතකාරක සහ වායුසමීකරණ ක්ෂේත්‍රයේ දැවෙන සුළු ශීතකාරක සඳහා වූ වැඩමුළුව සහ ශීතකාරක සහ වායුසමීකරණ සහ සම්පින්ඩක නිෂ්පාදනාගාර වෙත ක්ෂේත්‍ර වාරිකාව.

2016 පෙබරවාරි 29 සිට මාර්තු 3, ගැන්ඩොන් කලාපය, චීනය

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ විධිවිධාන වලට අනුව හයිඩ්රොක්ලෝරෝෆ්ලෝරෝකාබන් (HCFC) භාවිතය ක්‍රමයෙන් ඉවත් කිරීමේදී ඒ සඳහා ඕසෝන් ක්ෂයකාරක විභවය ශුන්‍ය වූ සහ ගෝලීය උණුසුම අවම වූ විකල්ප රසායනික ද්‍රව්‍ය හඳුනාගැනීමේ (විශේෂයෙන් දැවෙන සුළු රසායනික සඳහා විකල්ප) කාර්යයෙහි නිරත වන ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රමවේද සහ උපායමාර්ග සකස් කිරීමෙහිලා මෙම වැඩමුළුව වැදගත්

වේ. ඊට අමතරව හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන්(HFC) භාවිතය අඩු කිරීම සඳහා අනිකුත් රටවල් සමග දැනුම හුවමාරු කරගැනීමට මෙය සුදුසු අවස්තාවක් විය.

ඉහත රැස්වීම් වැඩිමුළු පිරිසට ආර්ථික සංස්ථා කාර්යාලය (CEFO) පරිසර ආරක්ෂණ අමාත්‍යාංශය (MEP), චීන සමුහාන්ඩුව සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ පරිසර වැඩසටහන (UNEP) එකාබද්ධව මෙම වැඩසටහන් සංවිධානය කරනු ලැබීය.

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ පාර්ශවකාරී රටවල ඕසෝන් නිලධාරීන් සහ අලුත්වැඩියා ක්ෂේත්‍රයේ නිලධාරියකුට මෙම අවස්ථාවන්ට ආරාධනා කර තිබුණි.

**❖ 37 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම (Meeting of the Open Ended Working Group)
අප්‍රේල් 4 -8, 2016, බැංකොක්, තායිලන්තය**

මෙම රැස්වීම විශේෂයෙන්ම ඉන්දියාව පකිස්තානය සහ මැදපෙරදිග රටවල විශාල ලෙස පැතිරුණු උෂ්ණත්වය ඇතුළුව හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් (HFC) කළමනාකරණය වැනි ගැටළු සාකච්ඡා කිරීමට සංවිධානය කර තිබුණි.

හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් භාවිතය සඳහා වූ ප්‍රතිපත්ති සහ ආරක්ෂණ ප්‍රමිතීන් හඳුන්වාදීම, උපකරණ භාවිතයේදී බලශක්ති කාර්යක්ෂම ලෙස යොදා ගැනීම යනාදියත් මෙහිදී සාකච්චාවට භාජනය විය.

හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් භාවිතය සඳහා වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ සංශෝදනය ගොඩනැගීමට සාධක වූ හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් කළමනාකරණය සඳහා වූ ඩුබායි ගමන් මග විශේෂ අවධානයට භාජනය කෙරෙනු ලැදී.

**❖ ආසියානු සහ පැසිපික් කලාපීය ජාතික ඕසෝන් නිලධාරීන්ගේ ජාලගත රැස්වීම සහ තේමාගත වැඩිමුළුව
ජූනි 14 -20 2016, ෆිජි නුවර**

කලාපීය සහ ගෝලීය වශයෙන් හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝෆ්ලෝරෝකාබන් (HCFC) සඳහා භාවිතා කල හැකි නව විකල්ප රසායනික ද්‍රව්‍ය සඳහා වූ ප්‍රතිපත්තිය සහ තාක්ෂණික සවර්ධනයන් ගැන දැනුම යතාවත් කිරීම සහ 2015 අනුමත අනුගතවීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීම වැනි කරනු නිසා ඕසෝන් නිලධාරීන්ට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් අවස්තාවක් මෙම ඒකාබද්ධ තේමාගත ජාලගත රැස්වීම සපයනු ලැබීය. තව අංග තුනක් මෙම රැස්වීමේම කොටසක් ලෙස සංවිධානය කරනු ලැබීය. මෙහිදී ප්‍රසම්පාදන වැඩිමුළුවේ අරමුණ වූයේ ඕසෝන් නිලධාරීන්ගේ සහ ජාතික පාර්ශව කරුවන්ගේ හරිත ප්‍රසම්පාදන ප්‍රතිපත්ති සහ හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝෆ්ලෝරෝකාබන් සඳහා වූ අවම ගෝලීය උණුසුමකට දායක වන විකල්ප රසායනිකයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම වර්ධනය කිරීමය.

**❖ පුනරාබද්ධ 37 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම සහ 38 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම සහ 3 වන අති විශේෂ පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම
2016 ජූලි 15 - 23, වියනා, ඔස්ට්‍රියා**

මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ පාර්ශවකරුවන් සඳහා වූ පුනරාබද්ධ සැසිය වන 37 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම (OEWG Meeting) 2016 ජූලි මස 15 -16 දක්වා පැවැත්වුණි. ඉන් පසුව 38 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම 2016 ජූලි මස 18 - 21 දක්වා පැවැත්වූ අතර පාර්ශව කරුවන්ගේ අති විශේෂ රැස්වීම 2016 ජූලි මස 22 - 23 දක්වා රැස්විය. ඔස්ට්‍රියා රජය ඉතා හොඳින් එම රැස්වීම් තුනම සංවිධානය කර තිබුණි

ඕසෝන් ක්ෂයකාරක විභවය ශුන්‍ය සහ ගෝලීය උණුසුම අවම වූ විකල්ප රසායනික ද්‍රව්‍යයන් ලබාගතහැකිවීම, අවශ්‍යතාවය සහ වියදම් දැරිය ගැනි බව ක්ෂේත්‍රයේ තීරණ ගතහැකි නිලධාරීන්ගේ වටමේස සාකච්ඡාවේ අරමුණ විය.

❖ පුනරාබද්ධ 38 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම සහ 28 වන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම 2016 ඔක්තෝබර් මස 08 සිට 14 දක්වා කිගාලි, රුවන්ඩා නුවර

38 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම බුබායි ගමන්මග කමිටු වල තීරණ සාකච්ඡා කිරීමට පසුව ඉඩකඩ සලස්වමින් 3 වන අති විශේෂ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ රැස්වීම පටන් ගැනුණි. ඒ අනුව 38 වන පුනරාබද්ධ 38 වන අඛණ්ඩ කාර්යය සාධන කමිටු රැස්වීම 2016 ඔක්තෝබර් මස 08 සිට 14 දක්වා , රුවන්ඩා නුවර කිගාලි නගරයේදී පැවැත්විය.

මෙහිදී බුබායි ගමන් මගේ හඳුනාගත් අභියෝග සහ විසඳුම් සඳහා තීරණ සහ 28 වන පාර්ශ්ව කරුවන්ගේ රැස්වීමේ න්‍යාය පත්‍රය නැවත සකස් කළේය.

රටල් 197 කින් සමන්විත රුවන්ඩා නුවර කිගාලි නගරයේදී පැවැත්වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ 28 වන පාර්ශ්ව කරුවන්ගේ රැස්වීම පැවැත්වුණි.

මෙම විශේෂ රැස්වීමේදී මෙම සියවසේදී හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් භාවිතය අඩුකරමින් සහ ඕසෝන් ස්තරය ආරක්ෂා කරමින් ගෝලීය උණුසුම 0.5⁰C ට අඩුවෙන් පවත්වාගෙන යාමට සියලුම පාර්ශ්වකාරී රටවල් එකඟ විය. එසේම හයිඩ්රෝෆ්ලෝරෝකාබන් භාවිතය අඩුකරමින් ඒ සඳහා වූ හොඳම විකල්ප බාවිතා කිරීම සඳහා වූ මොන්ට්‍රියල් සන්ධානයේ සංසෝදනය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු කළේය.

2.11 මූල්‍ය විශ්ලේෂණය සහ ගිණුම් සාරාංශය

සාරාංශය

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය - 160

වැඩ සටහන හා ව්‍යාපෘතිය	පුනරාවර්තන වියදම්			ප්‍රග්ධන වියදම්		
	වෙන් කිරීම් (රු.)	වියදම (රු.)	%	වෙන් කිරීම් (රු.)	වියදම (රු.)	%
වැඩ සටහන 01						
මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්						
ව්‍යාපෘතිය 01						
අමාත්‍ය කාර්යාලය	50,000,000	4,928,008		44,842,000	42,135,366	
ව්‍යාපෘතිය 02						
අමාත්‍යාංශ පරිපාලනය	776,000,000	623,170,712		327,805,000	319,881,989	
වැඩ සටහන 02						
ව්‍යාපෘතිය 03						
පරිසර සංරක්ෂණය	1,238,642,842	851,125,196				
ව්‍යාපෘතිය 04						
රාජ්‍ය ආයතන	2,220,000,000	1,248,303,400		3,403,000,000	3,395,898,607	
ව්‍යාපෘතිය 05						
මහවැලි සංවර්ධනය	57,486,645,466	35,829,548,163		-	-	
එකතුව	61,771,288,308	38,557,075,479		3,775,647,000	3,757,915,962	

ප්‍රග්ධන වියදම්-2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 1 - මෙහෙයුම් වැඩ සටහන

ව්‍යාපෘති 01- අමාත්‍ය කාර්යාලය

වැය ශීර්ෂ අංකය	මූල්‍යකරණය (සංකේත අංකය)	කාණ්ඩය/වැය ශීර්ෂය/ අයිතමය/ විස්තරය	වෙන් කිරීම් (රු.)	ශුද්ධ වියදම (රු.)	%
		මූලධන වත්කම්වල පුනරුත්ථාපනය හා වැඩි දියුණු කිරීම			
2001	11	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	500,000	0	
2002	11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	200,000	56,299	
2003	11	වාහන	4,300,000	3,691,196	
		මූලධන වත්කම් අත්පත්කර ගැනීම			
2101	11	වාහන	43,000,000	0	
2102	11	ගෘහභාණ්ඩ සහ කාර්යාලීය උපකරණ	850,000	0	

2103	11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	1,150,000	1,077,613	
		එකතුව	50,000,000	4,825,108	

ප්‍රාග්ධන වියදම් - 2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 1 - මෙහෙයුම් වැඩ සටහන

ව්‍යාපෘති 02- පරිපාලන හා ආයතනික සේවා

වැය ශීර්ෂ අංකය	මූල්‍යකරණය (සංකේත අංකය)	කාණ්ඩය/වැය ශීර්ෂය/ අයිතමය/ විස්තරය	වෙන් කිරීම් (රු.)	ශුද්ධ වියදම (රු.)	%
		මූලධන වත්කම්වල පුනරුත්ථාපනය හා වැඩි දියුණු කිරීම			
2001	11	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	1,600,000	37,966	
2002	11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	1,000,000	136,323	
2003	11	වාහන	6,600,000	6,523,616	
		මූලධන වත්කම් අත්පත්කර ගැනීම			
2102	11	ගෘහභාණ්ඩ සහ කාර්යාලීය උපකරණ	170,800,000	170,223,771	
2103	11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	1,600,000	1,313,616	
2104	11	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	591,000,000	441,538,474	
		ධාරිතා වර්ධනය			
2401	11	පුහුණු කිරීම්	3,400,000	3,396,947	
		එකතුව	776,000,000	623,170,713	

පුනරාවර්තන වියදම් -2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 1 - මෙහෙයුම් වැඩ සටහන

ව්‍යාපෘති 01- අමාත්‍ය කාර්යාලය

වැය ශීර්ෂ අංකය	මූල්‍යකරණය (සංකේත අංකය)	කාණ්ඩය/වැය ශීර්ෂය/ අයිතමය/ විස්තරය	වෙන් කිරීම් (රු.)	ශුද්ධ වියදම (රු.)	%
		පුනරාවර්තන වියදම්			
		පුද්ගල පඩිනඩි			
1001		වැටුප් හා වෙනත්	9,660,000	9,423,484	
1002		අතිකාල	1,550,000	1,549,765	
1003		වෙනත් දීමනා	9,900,000	9,712,658	
		ගමන් වියදම්			
1101		දේශීය	600,000	462,652	
1102		විදේශීය	1,880,000	1,855,481	
		සැපයීම්			
1201		කාර්යාලීය උපකරණ	1,650,000	1,622,603	
1202		ඉන්ධන	6,795,000	5,234,155	
1203			2,000	0	
		නඩත්තු වියදම්			
1301		වාහන	6,060,000	6,055,345	

1302		යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	500,000	458,670	
1303		ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	40,000	4,035	
		සේවා			
1402		තැපැල් හා සන්නිවේදන	2,250,000	2,235,303	
1403		විදුලිය හා ජලය	2,700,000	2,489,377	
1404		බදු කුලී සහ පළාත් පාලන ආයතන බදු	5,000	0	
1405		වෙනත්	1,250,000	1,031,838	
		එකතුව	44,842,000	42,135,366	

පුනරාවර්තන වියදම් -2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 1 - මෙහෙයුම් වැඩ සටහන

ව්‍යාපෘති 0 2: පරිපාලන හා ආයතනික සේවා

වැය ශීර්ෂ අංකය	මූල්‍යකරණය (සංකේත අංකය)	කාණ්ඩය/වැය ශීර්ෂය/ අයිතමය/ විස්තරය	වෙන් කිරීම් (රු.)	ඉදිරි වියදම (රු.)	%
		පුනරාවර්තන වියදම්			
		පුද්ගල පඩිනඩි			
1001		වැටුප් හා වෙනත්	82,602,000	81,968,552	
1002		අතිකාල	5,000,000	4,959,696	
1003		වෙනත් දීමනා	81,800,000	79,847,057	
		ගමන් වියදම්			
1101		දේශීය	1,222,000	1,106,100	
1102		විදේශීය	1,820,000	1,794,697	
		සැපයීම්			
1201		කාර්යාලීය උපකරණ	7,800,000	7,673,465	
1202		ඉන්ධන	11,100,000	10,077,164	
1203		ආහාරපාන හා නිල ඇඳුම්	335,000	329,745	
		නඩත්තු වියදම්			
1301		වාහන	11,025,000	11,020,150	
1302		යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍ර උපකරණ	3,200,000	3,191,009	
1303		ගොඩනැගිලි හා ඉදි කිරීම්	98,000	42,223	
		සේවා			
1402		තැපැල් හා සන්නිවේදන	5,500,000	5,497,071	
1403		විදුලිය හා ජලය	12,300,000	12,284,052	
1404		බදු කුලී හා පළාත් පාලන ආයතන බදු	22,000,000	21,974,945	
1405		වෙනත්	11,250,000	11,070,877	
		මාරු කිරීම්			
1505		සම්මාදම් සහ දායක මුදල්	68,000,000	64,296,173	
1506		රජයේ සේවකයින් සඳහා දේපල ණය පොලී	2,750,000	2,746,014	
1701			3,000	3,000	
		එකතුව	327,805,000	319,881,990	

මූලධන වියදම් - 2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 2

ව්‍යාපෘතිය 03 - පරිසර සංරක්ෂණය

වැය ශීර්ෂ අංකය	අයිතමය මූලාකරණය	වැය ශීර්ෂය	වෙන් කිරීම (රු.)	ඉද්ධ වියදම (රු.)	%
		1. පරිසර ප්‍රතිපත්ති සකස් කිරීම, සමාලෝචනය සහ හිඩැස් විශ්ලේෂණය			
2502	11	ආයෝජන	2,000,000	440,015	
		2. දේශගුණික විපර්යාසවල බලපෑම් අවම කිරීම සහ අනුහුරුවීම			
2502	11	ආයෝජන	1,500,000	1,439,212	
		3. ප්‍රධාන පරිසර වැඩ සටහන් සැමරීම			
2502	11	ආයෝජන	20,000,000	19,733,283	
		4. පරිසර අධ්‍යාපනය හා දැනුවත් කිරීම			
2502	11	ආයෝජන	2,000,000	1,414,980	
		5. පරිසර ආරක්ෂණය හා සංරක්ෂණය			
2502	11	ආයෝජන	15,000,000	14,897,460	
		6 . පාසැල් පරිසර පුහුණු වැඩ සටහන (හරිත නියමු)			
2502	11	ආයෝජන	20,000,000	20,000,000	
		7. මොන්ට්‍රියල් සන්ධානය ක්‍රියාත්මක කිරීම			
2502	13	ආයෝජන	23,020,000	19,512,764	
2502	17	ආයෝජන	30,000	29,659	
		9. දිගුකල් පවත්නා කාබනික ධූෂක කාරක පිළිබඳ ස්ටොක්හෝම් සම්මුතියේ ජාතික ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම යාවත්කාලීන කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය			
2502	13	ආයෝජන	4,000,000	3,681,458	
		10. ගෝලීය පාරිසරික පහසුකම් සඳහා ජාතික සම්බන්ධීකරණ ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීම			
2502	13	ආයෝජන			
		12. විද්‍යුත් කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය			
2502	13	ආයෝජන			
		13. ආක්‍රමණකාරී ආගන්තුකච්චි විශේෂ කළමනාකරණ වැඩ සටහන (GOSL/UNDP)			
2401	13	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු	80,000,000	61,527,660	
		18. පිළිසරු වැඩ සටහන			
2502	11	ආයෝජන	190,000,000	189,765,917	
		21. ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ වූ වැඩ සටහන			
2502	11	ආයෝජන			
		31. ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ දොම්පෙ ප්‍රදේශයේ කසළ කළමනාකරණ ක්‍රමය (GOSL/Korea)			
2502	17	ආයෝජන	6,390,308	2,833,600	

		58. මානව පෝෂණය හා යහපැවැත්ම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ජෛවවිවිධත්වය හා තිරසාර භාවිතය අනුප්‍රවාහ ගත කිරීම			
2502	13	ආයෝජන	31,000,000	31,000,000	
		60. ශ්‍රී ලංකා කෘෂි පාරිසරික කලාප සංරක්ෂණය සහ දේශගුණික විපර්යාස වලට ජනයා අනුගතවීම			
2502	13	ආයෝජන	35,000,000	16,224,351	
		63. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ විද්‍යාගාර පහසුකම් පුළුල් කිරීම			
2502	11	ආයෝජන	30,000,000	26,879,398	
		69. සණ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම් ගොඩනැංවීම - අනුරාධපුර, හික්කඩුව, උඩුනුවර, පානදුර (GOSL/Korea)			
2502	12	ආයෝජන	160,000,000	59,833,983	
2502	17	ආයෝජන	26,027,134	26,027,134	
		71. ප්‍රජා වන කළමනාකරණ වැඩ සටහන			
2502	13	ආයෝජන	30,000,000	29,987,669	
2502	17	ආයෝජන			
		74. වනභරණය සහ වන භායනය වැළැක්වීම සඳහා වූ වැඩ සටහන (GOSL/UNDP)			
2502	13	ආයෝජන	17,880,000	15,037,436	
		75. ජෛව විවිධාංගීකරණය සඳහා වූ සම්මුතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වූ ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපාය මාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සකස් කිරීම (GOSL/UNDP)			
2401	13	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු	6,500,000	6,499,153	
		92. ආගන්තුක ආක්‍රමණික ජලජ වල් පැළෑටි සමෝධානික මර්දනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය			
2502	11	ආයෝජන	2,000,000	2,000,000	
		97. ශ්‍රී ලංකාවේ මහවැලි ගඟා ද්‍රෝණි ආශ්‍රිත ගොවි ජනපදවල කෘෂිකාර්මික ප්‍රජාව දේශගුණික විපර්යාස වල අහිතකර බලපෑම්වලට අනුහුරු කරවීමේ ව්‍යාපෘතිය (GOSL/WFP)			
2502	13	ආයෝජන	388,290,000	171,546,734	
		98. හරිත ඩිවර වරාය මිරිස්ස ඩිවර වරායේ ස්ථාපිත කිරීම			
2502	11	ආයෝජන	29,311,000	26,420,382	
		100. කසළ කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - කොටිකාවත්ත මුල්ලේරියාව(GOSL/KOIKA)			
2502	13	ආයෝජන			
		101. ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍ර වල ජල තත්ව ඇගයීම (GOSL/JAPAN)			
2502	13	ආයෝජන	61,500,000	60,890,000	
2502	17	ආයෝජන	5,000,000	4,000,000	
		102. කුසලතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			

2502	11	ආයෝජන			
		104. ජෛව විවිධත්වය සහ තිරසාර කළමනාකරණය සඳහා වූ තිරසාර කළමනාකරණය			
2502	11	ආයෝජන	10,000,000	9,852,297	
		105 පරිසර මාවත ජනප්‍රිය කරවීම			
2502	11	ආයෝජන	15,000,000	11,022,298	
		106 පාරිසරික සංවේදී භූමි ප්‍රදේශවල ජෛව විවිධත්ව සංරක්ෂණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම හා පරිසර සේවා නඩත්තුව පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය			
2502	13	ආයෝජන	12,608,000	10,737,163	
		107 ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ධාරිතා වර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම			
2502	13	ආයෝජන	1,000,000	719,089	
		108 දිගුකල් පවත්නා කාබනික දූෂක (POPs) පිළිබඳ වූ ස්ටොක් හෝම් සම්මුතියේ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (NIP) සමාලෝචනය හා යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය			
2502	13	ආයෝජන	6,000,000	2,245,761	
		111 වන විද්‍යා සහ ග්‍රාමීය ජීවන රටා වැඩසටහන සඳහා ජාත්‍යන්තර පුහුණු වැඩමුළුවකට සහභාගී වීම			
2502	13	ආයෝජන	5,800,000	4,516,624	
		112 ජෛව පද්ධති සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණය			
2502	17	ආයෝජන	1,786,400	409,717	
		එකතුව	73,251,534	59,707,445	

මූලධන වියදම් - 2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 2

ව්‍යාපෘතිය 05 - මහවැලි සංවර්ධනය

වැය ශීර්ෂ අංකය	අයිතමය මූල්‍යකරණ	වැය ශීර්ෂය	වෙන් කිරීම් (රු.)	ශුද්ධ වියදම (රු.)	%
		1. මොරගහකන්ද කළුගඟ ජලාධාර ව්‍යාපෘතිය (GOSL/China, Kuwait & Saudi)			
2502	11	ආයෝජන	7,050,000,000	6,419,947,239	
	12	ආයෝජන	10,650,000,000	9,024,920,381	
	14	ආයෝජන	1,900,000,000	1,001,071,881	
	17	ආයෝජන	2,900,000,000	2,899,950,438	
		2. වේලි ආරක්ෂණ සහ ජල සම්පත් සැලසුම් ව්‍යාපෘතිය (GOSL/WB)			
2502	12	ආයෝජන			
2502	17	ආයෝජන			

		3. මහවැලි ඒකාබද්ධ ව්‍යාපෘතිය (බී කලාපය පුනරුත්ථාපනය)			
2001	11	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	500,000,000	494,216,936	

		4. ශ්‍රී ලංකා ගිවිසුම් ව්‍යාපෘතිය (GOSL-Iran)			
2105	11	ඉඩම් හා වැට් දියුණු කිරීම	19,176,000,000	9,560,082,108	
		5. ප්‍රධාන හා මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ වාරි මාර්ග නගා සිටුවීම			
2502	11	ඉඩම් හා වැට් දියුණු කිරීම	200,000,000	178,206,907	
		6. රිදී මාලියද්ද ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			
2105	11	ඉඩම් හා වැට් දියුණු කිරීම	120,000,000	99,974,440	
		7. වැලිමය ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			
2105	11	ඉඩම් හා වැට් දියුණු කිරීම	605,000,000	580,508,000	
		8. බී කලාපයේ මාදුරුමය දකුණ ඉවුර සංවර්ධනය			
2105	11	ඉඩම් හා වැට් දියුණු කිරීම	225,000,000	182,852,485	
		9. ශක්‍යතා අධ්‍යයනය			
2502	11	ආයෝජන	41,489,000	31,587,124	
		10. මහවැලි ගඟේ ඉවුර ආරක්ෂා කිරීම ගැටලේ			
2502	11	ආයෝජන	125,000,000	63,000,000	
		11. ජල සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා වන ආයෝජන ව්‍යාපෘතිය (GOSL/ADB)-Upper Elehera Canal, Moragahakanda, Kalugaga Transfer canal, Minipeancicut raising & LB Rehabilitation, North Wes. Province Canal			
2502	12	ආයෝජන	2,490,000,000	1,331,781,563	
	17	ආයෝජන	560,942,866	244,879,370	
		12. කාලිංගනුවර අංගමැඩ්ලේ මින්තෝරිය ජලය පොම්ප කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය			
2502	12	ආයෝජන	7,185,000,000	0	
2502	17	ආයෝජන	25,000,000	18,430,825	
		13. වෙලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් සැලසුම්කරණ ව්‍යාපෘතිය (GOSL/W.B)			
2502	12	ආයෝජන	3,700,000,000	3,679,138,465	
	17	ආයෝජන	33,213,600	19,000,000	
		එකතුව	16,269,156,466	13,386,459,802	

මූලධන වියදම් - 2016

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක : 2 සංවර්ධන වැඩසටහන්

ව්‍යාපෘතිය 04 : රාජ්‍ය ආයතන

වැය ශීර්ෂ අංකය	අයිතමය මූලාකරණ	වැය ශීර්ෂය			
		මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය			
2201	11	රාජ්‍ය ආයතන	75,000,000	62,500,000	
		සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය			
2201	11	රාජ්‍ය ආයතන	90,000,000	89,998,400	
		මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය			
2201	11	රාජ්‍ය ආයතන	55,000,000	42,805,000	
		ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය			
2201	11	රාජ්‍ය ආයතන	2,000,000,000	1,053,000,000	
		එකතුව	2,220,000,000	1,248,303,400	

පුනරාවර්ථන වියදම් -2015

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය

වැඩ සටහන් අංක 2 සංවර්ධන වැඩ සටහන :

ව්‍යාපෘතිය 04 - රාජ්‍ය ආයතන

වැය ශීර්ෂ අංකය	අයිතමය මූලාකරණය	වැය ශීර්ෂය	වෙන් කිරීම් (.රු)	ශුද්ධ වියදම (රු.)	%
		මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය			
1503	11	රාජ්‍ය ආයතන	550,000,000	544,271,613	
		සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය			
1503	11	රාජ්‍ය ආයතන	113,000,000	112,999,994	
		මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය			
1503	11	රාජ්‍ය ආයතන	60,000,000	58,627,000	
		ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය			
1503	11	රාජ්‍ය ආයතන	2,680,000,000	2,680,000,000	
		එකතුව	3,403,000,000	3395898607	

වියදම් ශීර්ෂය -160- මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය
 පුනරාවර්තන හා මූලධන වියදම්
 මූල්‍ය ප්‍රගතිය - 2015

රු. මිලියන

ආයතනය	පුනරාවර්තන වියදම්		මූලධන වියදම්	
	වෙන් කිරීම් (.රු)	ඉද්ධ වියදම (රු.)	වෙන් කිරීම් (.රු)	ඉද්ධ වියදම (රු.)
පරිසර අමාත්‍යාංශය	372,647,000	362,017,355	59,551,288,308	37,308,772,079
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	550,000,000	544,271,613	75,000,000	62,500,000
සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය	113,000,000	112,999,994	90,000,000	89,998,400
මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය	60,000,000	58,627,000	55,000,000	42,805,000
ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය	2,680,000,000	2,680,000,000	2,000,000,000	1,053,000,000
වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව				
වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව				
මොරගහකන්ද /කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			22,500,000,000	19,345,889,940
උමා ඔය බහුකාර්ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය			19,176,000,000	9,560,082,108
එකතුව	3,775,647,000	3,757,915,962	103,447,288,308	67,463,047,527

පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති ආයතනවල ආදායම

රු. මිලියන

ආයතනය	2013	2014	2015
රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව	3756.00	3986.00	4522.00
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	220.66	198.80	239.30
භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පහල් කාර්යාංශය	1510.00	1716.00	2284.00
වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	790.00	1406.00	2282.00
වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව	5.347	16.96	6.18
සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය	14.6	15.8	22.4
මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා පුහුණු ආයතනය	7.55	6.70	10.67
ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය	679.00	716.00	698.15
ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය	470.60	549.40	655.93
මධ්‍යම ඉංජිනේරු උපදේශක කාර්යාංශය	13259	11016	11675
එකතුව	20712.16	19626.86	22395.6

3 කොටස

*අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක රාජ්‍ය හා
ව්‍යවස්ථාපිත ආයතනවල ප්‍රගතිය*

3.1 වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

3.1.1 හැඳින්වීම

1887 වසරේදී වන ආඥා පනතේ විධිවිධාන යටතේ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ස්ථාපනය කරන ලදී. මෙහි අරමුණ වූයේ වර්තමාන සහ අනාගත පරපුරට ප්‍රතිලාභ ලබා දීම සඳහා ඵලදායී අන්දමට සහ කාර්යක්ෂම වන සම්පත් කළමනාකරණය කිරීමයි. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකරකම් වන විද්‍යා සහ වන කළමනාකරණ, වන පර්යේෂණ, අධ්‍යාපන හා සංවර්ධන, සමාජ වන විද්‍යා සහ වන ව්‍යාප්ති, වන සංගණන සහ භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය, සැලසුම් හා ප්‍රගති පාලන, ආරක්ෂණ හා නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම හා පරිසර සංරක්ෂණ හා කළමනාකරණ යන තාක්ෂණික අංශ 07 යටතේ සංවිධානය කර තිබේ. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පහත සඳහන් වගකීම් පැවරී තිබේ.

ප්‍රධාන වගකීම්

- දේශගුණික තත්ත්වයන් වඩාත් සතුටුදායක තත්ත්වයකට පත් කිරීම, ශාක හා සතුන් සංරක්ෂණය, පාංශු සහ ජල සම්පත් සංරක්ෂණය, සෞන්දර්යාත්මක ඓතිහාසික, විනෝදාත්මක, සමාජීය සහ ආර්ථික අරමුණු වෙනුවෙන් ප්‍රමාණවත් වන ආවරණයක් සංරක්ෂණය කිරීම හා නඩත්තු කිරීම.
- ලබාගත හැකි ප්‍රයෝජන වල විවිධත්වය සලකා බලා ඒකාබද්ධ සහ බහුආංශික ඉඩම් පරිභෝජන ප්‍රවේශයන් තුළින් වනාන්තර ඉඩම් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම තහවුරු කිරීම.
- රටේ දැව අවශ්‍යතාවය සපුරාලන පරිදි වන සම්පත් විද්‍යාත්මකව කළමනාකරණය කිරීම සහ ඒවා තිරසාර ලෙස සංවර්ධනය කිරීම තහවුරු කිරීම.
- ජල සම්පත, අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා යොදා ගන්නා සම්පත් සහ ජෛව විවිධත්වය සුරැකෙන පරිදි සියලුම වන විද්‍යාත්මක සංවර්ධන සහ භාවිතා කිරීම් කටයුතු සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ ඇතුළත් කරන බව තහවුරු කිරීම.
- වනාන්තර සංරක්ෂණය කරන්නා වූ ද වන විද්‍යාත්මක සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කරන්නා වූ ද ආයතන මගින් ඉටු කරන කාර්යභාරය වඩාත් ඵලදායී අන්දමට එම අදාළ ආයතන අතර සම්ප සම්බන්ධතාවයක් ගොඩ නැංවීම.
- ප්‍රජා මූලික වන විද්‍යාත්මක වැඩසටහන් තුළින් වන සම්පත් සංවර්ධනය, කළමනාකරණය සහ සංරක්ෂණය යන කටයුතු සඳහා ප්‍රජා සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- වන සංරක්ෂණය සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම් කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ, අධ්‍යාපන සහ වන ව්‍යාප්ති වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

ප්‍රධාන අභියෝග

- ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණය වර්තමාන අගයේ පවත්වා ගැනීම සහ එය ශ්‍රී ලංකාවේ මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 32%ක් දක්වා ඉහළ නැංවීම.
- වන ආඥා පනත යටතේ වන නීතිය කඩකරන්නන් හට විරුද්ධව නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය කිරීම.
- වනාන්තර ඉඩම් වෙනත් ඉඩම් පරිභෝජන කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීම වැළැක්වීම.
- වන සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවගේ සහභාගීත්වය සහතික කිරීම.

3.1.2 2016 වසරේ සිදුකළ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම්

පරිසර සංරක්ෂණ හා කළමනාකරණ අංශය

නිශ්චිත ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් වන ක්ෂේත්‍රයේ පාරිසරික අයිතීන් ආරක්ෂා කිරීම ආරක්ෂිත ප්‍රදේශ ජාලය මගින් වර්ගීකරණය කරන ලද සංරක්ෂිත වනාන්තර, රක්ෂිත වනාන්තර, මිනිසා සහ ජෛව ගෝල රක්ෂිත, අන්තර්ජාතික ජෛව ගෝල රක්ෂිත, අනෙකුත් රජයේ වනාන්තර, ජාතික උරුම වන භූමි පනත යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කළ වනාන්තර ආදිය කළමනාකරණය සහ ඒවායේ ජෛව විවිධත්වය පාලනය මේ යටතට පැමිණේ. තෝරාගත් වනාන්තර වන ජෛව විවිධත්වය විදහා දක්වන දත්ත සමුදායක් තිබෙන අතර එය යාවත්කාලීන කරනු ලැබේ. ජාත්‍යන්තර සම්මුතීන්, ගිවිසුම් සහ ප්‍රඥප්ති යටතේ සඳහන් වගකීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.

වන විද්‍යාව හා අනෙකුත් අනුබද්ධිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවශ්‍ය වන පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් වාර්තා සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම වන ක්ෂේත්‍රයේ සමස්ත සංවර්ධනය සඳහා දායක වේ. ආරක්ෂිත ප්‍රදේශ සඳහා කළමනාකරණ සැලසුම් සැකසීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙන්ම කඩොලාන පරිසර පද්ධති කළමනාකරණයද ඉතා වැදගත් කාර්යභාර වේ. පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා උපාය මාර්ග සැකසීම සහ ඒවා ක්‍රියාත්මක කිරීම ද ඉතා වැදගත් කාර්යභාර වේ. මෙම අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වන්නේ වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතින සියලුම පාරිසරික පද්ධති වල සියලුම තිරසාර කළමනාකරණය තහවුරු කිරීමයි.

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ																											
<p><u>ලෝක උරුම භූමි නඩත්තු කිරීම් හා කළමනාකරණය</u></p> <p>සිංහරාජය, නකල්ස් යන ලෝක උරුමයන්ගේ ස්වභාවික මංපෙත් සහ නවාතැන් පහසුකම් ඇතුළු සංචාරක පහසුකම් නඩත්තු කිරීම.</p>	<p><u>සිංහරාජ ලෝක උරුම භූමිය</u></p> <p>සිංහරාජ ලෝක උරුම භූමිය මායිමේ පිහිටි සියලුම පුද්ගලික ඉඩම් හා ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට අයත් ඉඩම් මැන අලුතින් මායිම් සලකුණු කිරීමට කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ. සිතියම් ද සකස් කර තිබේ. වනාන්තර මායිම් ඇතුළත පිහිටි පුද්ගලික සහ ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාවට අයත් ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීමට කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ.</p> <p><u>නකල්ස් ලෝක උරුම භූමිය</u></p> <p>60.4km පමණ වනාන්තර මායිම් ප්‍රමාණයක් මිනුම් කර සලකුණු කර තිබේ. පිටවල පතන තොරතුරු මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී.</p>																											
<p><u>සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන කළමනාකරණය කිරීම</u></p> <p>කන්තෙලිය, කොට්ටව, උඩවත්ත කැලේ, ඔලියගන්කැලේ සහ කුරුළු කැලේ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන වල සහ හපුතලේ ශාඛාගාරයේ නඩත්තු කටයුතු සිදු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම් සැලසුම් කිරීම.</p> 	<p>ඇතුළුවීමේ ගාස්තු ලෙස රැස්කල ආදායම සහ අමුත්තන්ගේ තොරතුරු</p> <p>2016 වසර සඳහා රැස්කල ආදායම සහ අමුත්තන්ගේ තොරතුරු</p> <table border="1" data-bbox="821 1153 1492 1747"> <thead> <tr> <th>පිහිටීම</th> <th>අමුත්තන් සංඛ්‍යාව</th> <th>ආදායම(රු)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>උඩවත්තකැලේ</td> <td>25,171</td> <td>5,127,624.13</td> </tr> <tr> <td>නකල්ස් (ඕන්ස්ටන්)</td> <td>6,839</td> <td>847,207.00</td> </tr> <tr> <td>නකල්ස් (පිටවලපතන)</td> <td>52,874</td> <td>1,682,535.11</td> </tr> <tr> <td>සිංහරාජ (පිටදෙණිය)</td> <td>26,419</td> <td>5,128,531.90</td> </tr> <tr> <td>සිංහරාජ (තුඩව)</td> <td>39,217</td> <td>6,645,241.92</td> </tr> <tr> <td>කොට්ටව</td> <td>806</td> <td>290,864.75</td> </tr> <tr> <td>කන්තෙලිය</td> <td>59,463</td> <td>1,945,248.50</td> </tr> <tr> <td>මාකන්දාව</td> <td>2,661</td> <td>660,799.53</td> </tr> </tbody> </table> <p>2016 වසර තුළ උපයාගත් සම්පූර්ණ ආදායම රු. 79,133,135.25 කි.</p>	පිහිටීම	අමුත්තන් සංඛ්‍යාව	ආදායම(රු)	උඩවත්තකැලේ	25,171	5,127,624.13	නකල්ස් (ඕන්ස්ටන්)	6,839	847,207.00	නකල්ස් (පිටවලපතන)	52,874	1,682,535.11	සිංහරාජ (පිටදෙණිය)	26,419	5,128,531.90	සිංහරාජ (තුඩව)	39,217	6,645,241.92	කොට්ටව	806	290,864.75	කන්තෙලිය	59,463	1,945,248.50	මාකන්දාව	2,661	660,799.53
පිහිටීම	අමුත්තන් සංඛ්‍යාව	ආදායම(රු)																										
උඩවත්තකැලේ	25,171	5,127,624.13																										
නකල්ස් (ඕන්ස්ටන්)	6,839	847,207.00																										
නකල්ස් (පිටවලපතන)	52,874	1,682,535.11																										
සිංහරාජ (පිටදෙණිය)	26,419	5,128,531.90																										
සිංහරාජ (තුඩව)	39,217	6,645,241.92																										
කොට්ටව	806	290,864.75																										
කන්තෙලිය	59,463	1,945,248.50																										
මාකන්දාව	2,661	660,799.53																										
<p><u>හුරුළු පාරිසරික උද්‍යානය</u></p>	<p><u>හුරුළු පාරිසරික උද්‍යානයේ ආදායම</u></p>																											

<p>හුරුළු පාරිසරික උද්‍යානයේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම</p>	<p>අමුත්තන් සංඛ්‍යාව - 89,591</p> <p>රැස්කල ආදායම - රු. 57,644,991.94</p> <p>හුරුළු පාරිසරික උද්‍යානය පිළිබඳ විනාඩි 10ක කුඩා වාර්තාමය වික්‍රමයක් නිශ්පාදනය කරන ලදී.</p>
<p>පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම</p> <p>රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන ආයතන මගින් සිදු කරන ව්‍යාපෘති වල ව්‍යාපෘති යෝජනා ඇගයීමට ලක් කර පාරිසරික අවසර ලබා දීම.</p> 	<p>2016 වසරේදී යෝජිත කොලෙල්ලාවත්ත ජලාශ ව්‍යාපෘතියේ ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ නියෝජිත ආයතනය ලෙස වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව පත් කරන ලදී. 2004 වසරේ සිට රජයේ වනාන්තර ඉඩම් වල සිදු කරන විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වල ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ නියෝජිත ආයතනය ලෙස වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියා කරයි. ඒ අනුව පාරිසරික අවසර ලබා ගැනීම සඳහා උප ව්‍යාපෘති යෝජනා 136ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත භාර දී තිබේ. පෙර වසර වලදී අනුමත කරන ලද විවිධ ව්‍යාපෘති වල කටයුතු වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී. මෙයට අමතරව විවිධ තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටු වල නියෝජිතයෙක් ලෙසද වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව ක්‍රියා කරයි.</p>
<p>වික්‍රමය රුගත කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම</p> <p>ගාස්තු අයකිරීමෙන් පසු වනාන්තර තුළ රුගත කරන වික්‍රමය, ටෙලිනාට්‍ය සමාජ කටයුතු සහ වාර්තා වැඩසටහන් සඳහා අවසර දෙනු ලැබේ.</p>	<p>වනාන්තර තුළ රුගත කිරීම් සිදු කිරීමට අවසර ලබා දීමෙන් රැස්කල ආදායම</p> <p>මෙම ආදායම රුපියල් 517,100.00 කි.</p>

සමාජ වන විද්‍යා හා වන ව්‍යාප්ති අංශය

හැඳින්වීම

ජාතික මට්ටමේ වන විද්‍යා ව්‍යාප්ති වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කිරීම, සියලුම සහභාගීත්ව හා සමාජ වන විද්‍යා වැඩසටහනක් අධීක්ෂණය, වන ව්‍යාප්ති වැඩසටහන් සැලසුම් කිරීම හා ඒ සඳහා අවශ්‍ය බීජ පැල නිශ්පාදනය, ව්‍යාප්ති කටයුතු සඳහා පුහුණු කිරීම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සැකසීම, වනාන්තර වලට යාබදව ජීවත්වන ප්‍රජාව සඳහා ආදායම් උත්පාදනය කරන ප්‍රධාන පෙළ ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන විද්‍යා සහ වන ව්‍යාප්ති අංශය වග කිව යුතුය. සහභාගීත්ව වන කළමනාකරණය සඳහා මාර්ගෝපදේශය සකස් කිරීම ද මෙම අංශයේ කාර්යභාරයකි. තවද ස්වභාවික වනාන්තර වල ප්‍රජා කළමනාකරණය ද මෙම අංශයේ වගකීමකි.

අධ්‍යාපන, ව්‍යාප්ති																																	
ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ																																
ජනසා රුක් රෝපණ කටයුතු වලට යොමු කිරීම සඳහා රුක් රෝපණ වැඩසටහන් සංවිධානය	වැඩසටහන් 392ක් සිදු කරන ලදී. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 70%;">මාර්ග දෙපස පැල සිටුවීම</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">- 02</td> <td rowspan="4" style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">}</td> <td rowspan="4" style="vertical-align: middle;">වැඩසටහන්</td> </tr> <tr> <td>ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල</td> <td></td> </tr> <tr> <td>සහ ගංගාධාර වල</td> <td style="text-align: center;">- 08</td> </tr> <tr> <td>රුක් රෝපනය කිරීම</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>පාසල් වල රුක් රෝපනය</td> <td style="text-align: center;">- 136</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>අනෙකුත් රජයේ ආයතනවල</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>රුක් රෝපණය</td> <td style="text-align: center;">- 244</td> <td></td> </tr> </table>	මාර්ග දෙපස පැල සිටුවීම	- 02	}	වැඩසටහන්	ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල		සහ ගංගාධාර වල	- 08	රුක් රෝපනය කිරීම			පාසල් වල රුක් රෝපනය	- 136			අනෙකුත් රජයේ ආයතනවල				රුක් රෝපණය	- 244											
මාර්ග දෙපස පැල සිටුවීම	- 02	}	වැඩසටහන්																														
ජල පෝෂක ප්‍රදේශවල																																	
සහ ගංගාධාර වල	- 08																																
රුක් රෝපනය කිරීම																																	
	පාසල් වල රුක් රෝපනය	- 136																															
	අනෙකුත් රජයේ ආයතනවල																																
	රුක් රෝපණය	- 244																															
නව ගොවි වන වගා ස්ථාපනය කිරීම තෝරාගත් වනාන්තර ප්‍රදේශවල රජයට අයත් ඉඩම් දැවමය ශාක විශේෂ සිටුවීම සඳහා යාබදව වෙසෙන ප්‍රජාව වෙත ගිවිසුම් අත්සන් කර ලබා දීම.	අදාළ කාලපරිච්ඡේදය තුළ ගොවි වන වගා හෙක්ටයාර් 100 ක් ස්ථාපනය කරන ලදී. <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 40%;">අනුරාධපුරය</td> <td style="width: 10%; text-align: center;">-</td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 30%;">හෙක්. 19</td> </tr> <tr> <td>අම්පාර</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 10</td> </tr> <tr> <td>බදුල්ල</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 10</td> </tr> <tr> <td>ත්‍රිකුණාමලය</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 05</td> </tr> <tr> <td>මඩකලපුව</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 10</td> </tr> <tr> <td>මොණරාගල</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 21</td> </tr> <tr> <td>මන්නාරම</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 20</td> </tr> <tr> <td>හම්බන්තොට</td> <td style="text-align: center;">-</td> <td></td> <td>හෙක්. 20</td> </tr> </table> <p>ගොවි පවුල් 126 ක් මේ සඳහා සහභාගී වූහ.</p>	අනුරාධපුරය	-		හෙක්. 19	අම්පාර	-		හෙක්. 10	බදුල්ල	-		හෙක්. 10	ත්‍රිකුණාමලය	-		හෙක්. 05	මඩකලපුව	-		හෙක්. 10	මොණරාගල	-		හෙක්. 21	මන්නාරම	-		හෙක්. 20	හම්බන්තොට	-		හෙක්. 20
අනුරාධපුරය	-		හෙක්. 19																														
අම්පාර	-		හෙක්. 10																														
බදුල්ල	-		හෙක්. 10																														
ත්‍රිකුණාමලය	-		හෙක්. 05																														
මඩකලපුව	-		හෙක්. 10																														
මොණරාගල	-		හෙක්. 21																														
මන්නාරම	-		හෙක්. 20																														
හම්බන්තොට	-		හෙක්. 20																														
<u>පැල සිටුවීමට අවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය</u>																																	
තවාන් නඩත්තු කිරීම සහ බීජ පැල නිෂ්පාදනය, සෞඛ්‍ය සම්පන්න හොඳින් නඩත්තු කළ බීජ පැල රුක් රෝපන වැඩසටහන් සඳහා සැපයීම තහවුරු කිරීම.	දෙපාර්තමේන්තු පැල තවාන් තුළ බීජ පැල ලක්ෂ 05 ක් නිපදවන ලදී.																																
ගෙවතු සංවර්ධනය සහ රුක් කළමනාකරණ වැඩසටහන්	ගෙවතු - 6215																																

ඉහත ක්‍රියාකාරකම් බීජ පැළ සහ තාක්ෂණික සහය ලබා දීම මඟින් සිදු කරන ලදී.	රුක් කළමනාකරණ වැඩසටහන් - 100
පැරණි ගොවි වන වගා නඩත්තු කිරීම. 2014 සහ 2015 වසර වල ස්ථාපිත ගොවි වන වගා කළමනාකරණය කරන ලදී.	ගොවි වන වගා හෙක්ටයාර් 299.3 ක සුද්ධ කිරීම් කටයුතු සහ අල්ලී සුද්ධ කිරීම් කටයුතු සිදු කරන ලදී.

වනවිද්‍යා හා වන කළමනාකරණ අංශය

හැඳින්වීම

වනජ නිෂ්පාදන සහ සේවාවන් තිරසාර ලෙස සැපයීම තහවුරු කරමින් ස්වභාවික වනාන්තර හා වන වගා කළමනාකරණය කිරීම වනවිද්‍යා හා වන කළමනාකරණ අංශයේ ප්‍රධාන වගකීම වේ. මෙම අංශයේ වගකීම් අතරට වන වගා ස්ථාපනය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම මෙන්ම වන ආවරණය ඉහල නැංවීම ද ඇතුළත් වේ. තවද, අස්වනු නෙලීම සඳහා රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව වෙත වන වගා නිදහස් කිරීම සහ දැව ලබා ගැනීම් කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීමද මෙම අංශයේ වගකීමකි.

නැවත වන වගා කිරීම.

නැවත වන වගා කිරීමේ වැඩසටහනට පහත සංරචක ඇතුළත් වේ..

- කාර්මික කටයුතු සඳහා වන වගා ස්ථාපනය කිරීම.
- ආරක්ෂණ කටයුතු සඳහා වන වගා ස්ථාපනය කිරීම.
- පුර්ණ හෙළිම් සිදුකළ වන වගාවල නැවත වන වගා කිරීම.
- පයිනස් වන වගා පුළුල් පත්‍ර මිශ්‍ර විශේෂ සහිත වගා බවට පරිවර්තනය කිරීම.
- පැලතවෑන් ස්ථාපනය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම.
- ලැව් ගිනි කළමනාකරණය කිරීම.
- නොමේරූ වන වගා වන විද්‍යාත්මකව කළමනාකරණය කිරීම.
- පුද්ගලික අංශයේ නැවත වන වගා කිරීමේ වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- මධ්‍යම කඳුකරයේ පිහිටි කඳු මුදුන් සංරක්ෂණය කිරීම.

වන විද්‍යාත්මක ප්‍රතිකර්ම සැලසුම් කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අධීක්ෂණය කිරීම සහ වන වගාවල අස්වැන්න ලබාගැනීම.

FORDATA දත්ත පද්ධතිය උපයෝගී කර ගනිමින් වන වගාවලට සිදුකළ යුතු වනවිද්‍යාත්මක ප්‍රතිකර්ම හඳුනා ගැනීම. මෙම ප්‍රතිකර්ම වාර්ෂික වැඩ සැලසුමටද ඇතුළත්කර තිබේ. වනවිද්‍යාත්මක ප්‍රතිකර්ම වලට පුනර්ජනනීය කැපීම්, වානිජමය තුනී කිරීම්, පුර්ව වානිජ තුනී කිරීම්, ශුද්ධ කිරීම, පශ්චාත් හෙළීම සංගණනය සහ රිකිලි කළමනාකරණය ඇතුළත් වේ.

රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව සමඟ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු වල නිරත වීම

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සතු වන වගා වලින් දැව ලබා ගැනීමට බලය ලබාදී තිබෙන්නේ රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව වෙත බැවින්, එම ආයතන සමඟ සම්බන්ධතාවයක් පවත්වා ගෙන රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව විසින් ගෙවිය යුතු ස්කන්ධභාගය ක්‍රමානුකූලව ගණනය කිරීම සහ අය කිරීම සිදු කරන ලදී.

පයිනස් ඔලියෝ - රෙසින් නිස්සාරණ කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම

පරිණත කැරිබියාණු පයිනස් ඔලියෝ රෙසින් නිස්සාරණය සඳහා තෝරාගත් පෞද්ගලික අංශයේ සමාගම් වලට, පරිණත පයිනස් කැරිබියා වන වගා බඳු දීම හා එම කටයුතු අධීක්ෂණය සිදු කරනු ලබයි.

වන ආවරණය ඉහල නැංවීම සඳහා වැඩසටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණය 29.7 % සිට 32% දක්වා ඉහළ නැංවීම සඳහා වනාන්තරවල ගුණාත්මක වැඩිකිරීමේ වැඩ සටහනක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2014 දී ආරම්භ කරන ලදී. විවිධ ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කර ඉහත අරමුණු ඉටුකර ගැනීම වන විද්‍යා සහ වන කළමනාකරණ අංශය සතු වගකීමකි.

මෙම වැඩසටහන යටතේ වන ආවරණය ඉහල නැංවීම සඳහා ප්‍රධාන උපාය මාර්ග තුනක් උපයෝගීකර ගන්නා ලදී. ඒවානම්, දැනට තිබෙන වනාන්තර ආරක්ෂා කිරීම සහ සංරක්ෂණය කිරීම, නව ප්‍රදේශවලට වනාන්තර ව්‍යාප්ත කිරීම සහ පුද්ගලික ඉඩම්වල තුරු ආවරණය ඉහල නැංවීමයි. ඉහත උපාය මාර්ග යටතේ 2016 වර්ෂය තුළ පහත සඳහන් ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

පාරිසරික ප්‍රතිස්ථාපනය

පාරිසරික ප්‍රතිස්ථාපනය මගින් මූලින් තිබූ වනාන්තර නැවත ස්ථාපනය කිරීම අරමුණ වේ. මෙයට ස්වභාවික පුනර්ජනනය ප්‍රවර්ධනය (සහාය ලද ස්වභාවික පුනර්ජනනය), බීජ වැපිරීම, විසිරුණු රුක් රෝපණය, සුපෝෂණය වගා කිරීම ඇතුළත් වේ. නොමේරූ බීජ පැල වල වර්ධනයට බාධා කරන අනවශ්‍ය සහ බාධා කරන වෘක්ෂපතාලිය ඉවත් කිරීමෙන් බීජ ප්‍රරෝහනයට සහ ස්වභාවික පුනර්ජනනයට යෝග්‍ය තත්වයන් උදා කරයි. ලැවිගිනි ඇතිවීම වැලැක්වීම, ගවයින් විසින් උලාකෑම වැලැක්වීම සහ මිනිසාගේ වෙනත් බලපෑම් වලින් ආරක්ෂා කිරීම නිර්දේශිත ක්‍රියාකාරම් වේ. මෙම ක්‍රම කලාපයේ වෙනත් රටවල් රැසක් ප්‍රායෝගිකව යොදාගෙන තිබෙන අතර සාර්ථක ප්‍රථිපල අත්කරදී තිබේ. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව 2016 වසර තුළ දී භායනයට පත්වූ වනාන්තර හෙක්ටයාර් 600 ක පාරිසරික ප්‍රතිස්ථාපන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කර තිබේ.

2014 සහ 2015 යන වසර වල දී ප්‍රතිස්ථාපනය කරන ලද වන වගා හෙක්ටයාර් 8741ක් නඩත්තු කරන ලදී.

පුනරුත්ථාපනය කරන ලද වනාන්තර නඩත්තු කිරීම

දේශීය ශාක විශේෂ මිශ්‍රණයක් යොදා ගනිමින් පුනරුත්ථාපනය කරන ලද හෙක්. 420 මෙලෙස නඩත්තු කරන ලදී.

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ
නැවත වන වගා කිරීම මෙය යටතේ පහත සඳහන් සංරචක ඇතුළත් කරන ලදී	
පූර්ණ හෙලිම් සිදුකල වන වගා වල වන වගා නැවත ස්ථාපනය කරන ලදී.	මේ යටතේ හෙක්.884.6 ක පූර්ණ හෙලිම්වලට ලක් වූ බිම් ප්‍රමාණයක නැවත වන වගා කරන ලදී.
පුද්ගලික අංශයේ නැවත වන වගා කිරීමේ වැඩසටහන	පුද්ගලික අංශය සතු සම්පත් , වන වගා සංවර්ධනය සඳහා උපයෝගී කර ගැනීමේ අරමුණින් පුද්ගලික අංශයේ නැවත වන වගා කිරීමේ වැඩ සටහන නිර්මාණය කර තිබේ. පුද්ගලික අංශය වෙත ලබාදුන් හෙක්. 413ක් 2016 වසර තුළදී නඩත්තු කරන ලදී. බීජ පැල 3,901,943 ක් නිෂ්පාදනය කරන ලදී.
වන විද්‍යාත්මක මෙහෙයුම්	
වන වගා වල ගුණාත්මක බව ඉහල නැංවීම සඳහා පහත ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී	
නොමේරූ වන වගා නඩත්තු කිරීම - 2016 වල් නෙලීම, පොහොර යෙදීම, ලැවි ගිනි වැලැක්වීම සහ පාළු පැල සිටුවීම යන ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලදී	2013, 2014, සහ 2015 යන වසර වලදී පිළිවෙලින් ස්ථාපිත හෙක්. 909.4, හෙක්.657.3, හෙක්.613.5ක් නඩත්තු කරන ලදී.
පූර්ව වාණිජ තුනී කිරීම	වසර 10 ට අඩු නොමේරූ වන වගා හෙක්.592ක් තුනීකරන ලදී.

පශ්චත් හෙලිම් සංගණනය	පූර්ණ වානිජමය තුනි කිරීම් හෝ වානිජමය තුනි කිරීම් සිදු කිරීමෙන් පසු වන වගා හෙක්. 540ක පශ්චත් හෙලිම් සංගණනය සිදු කරන ලදී.
රිකිලි නඩත්තු කිරීම	හෙක්. 40ක ඉයුකැලිප්ටස් වන වගා නඩත්තු කරන ලදී.
ශුද්ධ කිරීම.	වන වගා හෙක්. 420.1 ක ශුද්ධ කිරීමේ කටයුතු සිදු කරන ලදී .
<p>ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණය 32% දක්වා ඉහළ නැංවීම සඳහා වනාන්තරවල ගුණාත්මක වැඩිකිරීමේ වැඩ සටහනක් 2014 වසරේදී වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී.</p> <p>මෙයට ස්වභාවික පුනර්ජනනය ප්‍රවර්ධනය (සහාය ලද ස්වභාවික පුනර්ජනනය), බීජ වැපිරීම, විසිරුණු රුක් රෝපණය, සුපෝෂණය වගා කිරීම ඇතුළත් වේ. නොමේරූ බීජ පැල වල වර්ධනයට බාධා කරන අනවශ්‍ය සහ බාධා කරන වෘක්ෂපතාලිය ඉවත් කිරීමෙන් බීජ ප්‍රරෝහනයට සහ ස්වභාවික පුනර්ජනනයට යෝග්‍ය තත්වයන් උදා කරයි. ලැවිගිනි ඇතිවීම වැලැක්වීම, ගවයින් විසින් උලාකෑම වැලැක්වීම සහ මිනිසාගේ වෙනත් බලපෑම් වලින් ආරක්ෂා කිරීම නිර්දේශිත ක්‍රියාකාරකම් වේ</p>	<p>දෙපාර්තමේන්තුව 2016 වසර තුළ දී භායනයට පත්වූ වනාන්තර හෙක්ටයාර් 600 ක පාරිසරික ප්‍රතිස්ථාපන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කර තිබේ. 2014 සහ 2015 යන වසර වල දී ප්‍රතිස්ථාපනය කරන ලද වන වගා හෙක්ටයාර් 8741ක් නඩත්තු කරන ලදී. වන වගා හෙක්ටයාර 420 ක් වන වගා නඩත්තු කරන ලදී.</p>
පයින්ස් ඔලියෝ රෙසින් නිස්සාරණය කිරීම.	
රජය සතු පයින්ස් වන වගා හෙක්.2312ක් ගිවිසුම් අත්සන් කර රෙසින් නිස්සාරණය කිරීම සඳහා පුද්ගලික අංශයේ ආයතන කිහිපයකට බදු දෙන ලදී.	මෙමගින් රු.11,494,185.00ක ආදායමක් මෙම වසර තුළදී උත්පාදනය කර ගන්නා ලදී.
<p>කඳු මුදුන්වල වන වගා නඩත්තු කිරීම.</p> <p>මධ්‍යම කඳුකරයේ ස්ථාන කීපයකට ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වන වගා ස්ථාපනය කරන ලදී.</p>	2013, 2014, සහ 2015 යන වසර වලදී පිළිවෙලින් ස්ථාපිත හෙක්.244.3, හෙක්.75, හෙක්.42.5ක් නඩත්තු කරන ලදී.
<p>පයින්ස් වන වගා පුළුල් පත්‍ර සහිත වන වගා බවට පරිවර්තනය කිරීම.</p> <p>අතීතයේ දී ස්ථාපනය කරන ලද පරිණත පයින්ස් වන වගා කිහිපයක් පුළුල් පත්‍ර සහිත ශාකවලින් සමන්විත වන වගා බවට පරිවර්තනය කරන ලදී.</p>	<p>2016 වසරේදී පයින්ස් වන වගා හෙක්.20.4 ක් පුළුල් පත්‍ර සහිත වන වගා බවට පරිවර්තනය කරන ලදී.</p> <p>2014, සහ 2015 යන වසර වලදී පිළිවෙලින් ස්ථාපිත පුළුල් පත්‍ර සහිත වන වගා හෙක්.147.2, හෙක්.27, ක් නඩත්තු කරන ලදී.</p>

වන ආරක්ෂණ සහ නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අංශය

හැඳින්වීම.

ආරක්ෂණ හා නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අංශය වෙත පැවරී ඇති වගකීම වන්නේ වන සම්පත් සඳහා ලැබෙන නීතිමය ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීමයි. වටිනා ස්වාභාවික වනාන්තර, වන වගා වන ජීවි සහ අනෙකුත් ජෛව විවිධත්ව සම්පත් ආරක්ෂා කර සංරක්ෂණය කරනු ලබන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වනජ නිෂ්පාදන සපයන අතරතුර වනාන්තර වලට පාරිසරික සේවාවන් සැපයීමට අවස්ථාව සැලසේ. ප්‍රධාන කාර්යාලය, ප්‍රාදේශීය කාර්ය මණ්ඩලය, හදිසි වැටලීම් අංශය, සහ දැව පරීක්ෂා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන හරහා වන ආඥා පනත ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් වන නීතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

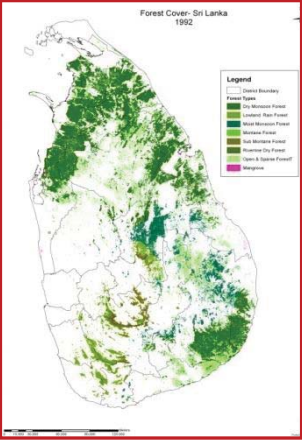

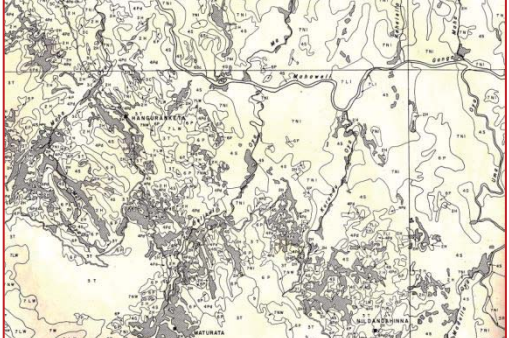
ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ
<p>දිසා 23 ට සහ හදිසි වැටලීම් අංශයට අනුයුක්ත ප්‍රාදේශීය කාර්ය මණ්ඩලය විසින් සිදු කළ ආරක්ෂණ කටයුතු</p>	<p>නීති විරෝධී දැව හෙලීම්, වනාන්තර එළි පෙහෙළි කිරීම්, නීති විරෝධී දැව ප්‍රවාහනය, මැණික් ගැරීම.</p> <p>රජයේ දැව නීති විරෝධී ලෙස සන්තකයේ තබා ගැනීම සහ, ලියාපදිංචි නොකළ පුද්ගලික දැව ව්‍යාපාර ආදී වන අපරාධ 3717ක් 2016 වසර තුළදී අල්ලා ගන්නා ලදී.</p> <p>ඉන් නීති විරෝධී දැව සන්තකයේ තබා ගැනීමේ අපරාධ 146 ක් වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විභාගයට ගන්නා ලද අතර ඉතිරි අපරාධ 3571 උසාවියට ඉදිරිපත් කරන ලදී. ඉන් නඩු 33කට අදාළ වැරදි කරුවන් සිරගත කර ලද අතර නඩු 21 කට අදාළ වරදිකරුවන්හට දැඩි ලෙස අවවාද කර තිබේ. නඩු 2144 කට අදාළ වැරදි කරුවන්ගෙන් රු. 47,951,113.13 ක් දඩ වශයෙන් අය කර ගෙන තිබේ.ලොරි රථ 12ක්, වෑන් රථ 01ක්, ත්‍රිරෝද රථ 01ක්, ට්‍රැක්ටර් 04, යතුරුපැදි 02ක්, පාපැදි 19ක්, රෝද 2 ට්‍රැක්ටර් 23ක් සහ ටිපර් රථ 03ක් රාජ සන්තක කරන ලදී.</p>
<p>ස්ථීර දැව පරීක්ෂා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන පැය 24 පුරාම නීති විරෝධී දැව සහ වනජ නිෂ්පාදන ප්‍රවාහනය හසුකර ගැනීම සඳහා ක්‍රියාත්මක වේ.</p>	<p>හංවැල්ල, දඹුල්ල සහ පස්යාල යන ස්ථාන වල දැව පරීක්ෂා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ක්‍රියාත්මක විය.</p>
<p>දිසා කාර්යාල 23 මඟින් දැව මඩු, දැව අලෙවිසැල්, වඩු මඩු, දැව පදම් කිරීමේ සහ සකස් කිරීමේ කර්මාන්ත ශාලා සහ ඉන්ධන දැව අලෙවිසැල් ලියාපදිංචිය සිදු කරනු ලැබේ.</p>	<p>2016 වසර තුළ දී දැව මඩු 532ක්, දැව අලෙවිසැල් 704ක්, වඩු මඩු 1292ක්, ගෘහ භාන්ඩ වෙළෙඳසැල් 1188ක්, දැව පදම් කිරීමේ සහ සකස් කිරීමේ කර්මාන්තශාලා 20ක්, ජංගම දැව ඉරුම් හල් 103ක්, දර අලෙවිසැල් 276ක්, අලුතින් ලියාපදිංචි කරන ලදී.</p>
<p>සංරක්ෂණ වනාන්තර හෝ රක්ෂිත වනාන්තර ප්‍රකාශයට පත් කෙරේ.</p>	<p>රක්ෂිත වනාන්තර සහ සංරක්ෂණ වනාන්තර ප්‍රකාශයට පත් කරමින් එක් අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයක් 2016 වසර තුළ දී නිකුත් කරන ලදී.</p>

වනජ නිෂ්පාදන අපනයනය	ශාක, බීජ සහ අනෙකුත් වනජ නිෂ්පාදන අපනයනය සඳහා අවසර ලබා දෙයි. ශාක / ශාකමය ද්‍රව්‍ය සහ බීජ අපනයනය සඳහා සාමාන්‍ය සේවාව මගින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් රු. 210,372.44 ක් ද සීඝ්‍රගාමී සේවාව මගින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමෙන් රු. 1,521,570.75ක් ද උපයා ගන්නා ලදී.
පුහුණු සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්	<ol style="list-style-type: none"> 1. පොලිස් නිලධාරීන් 510ක් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 17ක් පවත්වන ලදී. 2. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වලට අනුයුක්ත කරන ලද නිලධාරීන් 2460ක් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 52ක් පවත්වන ලදී. 3. වන නිලධාරීන් 667කට දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 55ක් පවත්වන ලදී. 4. බාහිර පුද්ගලයින් 8426ක් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 200ක් පවත්වන ලදී.
ක්ෂේත්‍ර නිලධාරීන් සඳහා ගිණි අවි පුහුණුව	කළුතර පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලයේදී වන නිලධාරීන් 375ක් සඳහා ගිණි අවි පුහුණු වැඩසටහන් 8ක් පවත්වන ලදී.
ත්‍යාග ලබා දීම	රු. 2,984,132.70ක් නිලධාරීන් 839ක් සහ තොරතුරු ලබාදුන් පුද්ගලයින් 8ක් අතර බෙදා දෙන ලදී.

වන සංගණන හා භූගෝල විද්‍යා තොරතුරු පද්ධති අංශය

හැඳින්වීම

රටේ වන සම්පත ආරක්ෂා කිරීමට සහ කළමනාකරණ කිරීමට අවශ්‍ය තොරතුරු සැපයීම වන සංගණන හා භූ ගෝල විද්‍යා තොරතුරු පද්ධති අංශයේ ප්‍රධාන වගකීම වේ. මිනුම් කිරීම සහ සිතියම්ගත කිරීම, වනාන්තර වල මායිම් සලකුණු කිරීම, ස්වභාවික සහ මිනිසා විසින් සාදන ලද වනාන්තර සංගණනය සහ වන වගා වල දත්ත සමුදාය කළමනාකරණය කිරීම, වන ආවරණය සිතියම් ගත කිරීම, අනෙකුත් අංශ සඳහා ඩිජිටල් සිතියම් සකස් කර දීම, වන රක්ෂිත ප්‍රකාශයට පත් කිරීම සඳහා උපලේඛන සැකසීම සහ එම උපලේඛන පරීක්ෂා කිරීම මෙම අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වේ. තවද, ස්කන්ධ භාග ගණනය කිරීම, පැරණි ගුවන් ඡායාරූප, භූලක්ෂණ සිතියම්, ගුවන් ඡායාරූප වල ගුවන්යානා රථවල කොටස් දැක්වෙන භූ ලක්ෂණ සිතියම් ගබඩාකර තබා ගැනීම සහ ඩිජිටල් (අංකිත) දත්ත කළමනාකරණය කිරීම ද මෙම අංශය වෙත පැවරී තිබේ.

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ
<p>වන ආවරණ සිතියම් සැකසීම සඳහා දුරස්ථ සන්නිවේදනය</p> <p>මෙම අංශයේ එක් ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකමක් වන්නේ රටේ වන ආවරණ සිතියම යාවත්කාලීන කිරීමයි. 2015 වසරේ දී Google Earth Pro උපයෝගී කර ගනිමින් වන ආවරණය යාවත්කාලීන කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී. මෙහිදී 2015 දී ලබාගත් වන්දිකා ප්‍රතිබිම්භ බාගත කරන ලදී. මෙම වන තාක්ෂණය REDD+ කාර්යාලයේ සහ මිනින්දෝරු</p> <p>දෙපාර්තමේන්තුවේ උපකාරයෙන් ලබා ගන්නා ලදී. මෙමඟින් වන ආවරණ තොරතුරු ඉහළ ගුණාත්මක බවකින් සහ නිරවද්‍යතාවයකින් ලබා ගැනීමට හැකි විය.</p>	<p>ක්ෂේත්‍රයේ දත්ත ලබාගෙන සංසන්දනය කිරීමෙන් අනතුරුව සිතියම් යාවත්කාලීන කරන ලදී. මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණ සිතියම් සහ දත්ත සමුදාය පිළිබඳ අවසන් තීරණයකට එළැඹියේ වනාන්තර වල වියන් ස්ථරය සැලකිල්ලට ගනිමිනි. ශ්‍රී ලංකාවේ වන ආවරණය හෙක්ටයාර් 2,304,799.99 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. (ආහාර සහ කෘෂිකර්ම සංවිධානයේ අර්ථකථනයට අනුව රබර් වතු හැර) ස්වභාවික වනාන්තර වල සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 2,210,507.93 ක් ලෙසද වන වගා සම්පූර්ණ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 94,292.06 ක් ලෙසද ඇස්තමේන්තු කර තිබේ. වන ආවරණය පිළිබඳ සලකා බලන විට සන වනාන්තර හෙක්ටයාර් 1,811,748.06 ද, විවෘත වනාන්තර හෙක්ටයාර් 380,209.02 ක්ද, කඩොලාන වනාන්තර හෙක්ටයාර් 18,550.85ක්ද වේ. මෙයට අමතරව පඳුරු හා තෘණ භූමි හෙක්ටයාර් 155,971.02 ක්ද, වගුරු භූමි හෙක්ටයාර් 19,234.33 ක්ද වේ.</p>
<p>වන සංගණන ක්‍රියාකාරකම්</p> <p>දැව සංස්ථාව වෙත නිදහස් කළ වන වගා වල සම්පූර්ණ සංගණනයක් 2016 වසරේදී සිදු කරන ලදී.</p>	<p>හෙක්ටයාර් 976 ක ඉලක්කයක් තිබුණ නමුත් හෙක්ටයාර් 893.4 ක පමණක් සංගණන කටයුතු සිදු කිරීමට හැකි විය. මූලතිව් දිස්ත්‍රික්කයේ සංගණන කටයුතු සිදු කළේ නැත.</p>
<p>FORDATA දත්ත සමුදාය කළමනාකරණය</p> <p>FORDATA දත්ත සමුදාය යාවත්කාලීන කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම එහි ආරම්භයේදීම ඇතිවූ ගැටළු හේතුවෙන් ගෙන සිදු කර නැත. එබැවින්, අනාගතය සඳහා නව දත්ත සමුදායක් සකස් කිරීම. මේ වන විට සිදු කරමින් පවතී.</p>	

<p>මිනුම් කිරීම සහ මායිම් සලකුණු කිරීම.</p> <p>2016 වසර සඳහා මායිම් සලකුණු කිරීමට කි.මී. 1000 ක ඉලක්කයක් පැවති නමුත් කි.මී. 300ක් පමණක් මිනුම් කරන ලදී.</p>	
<p>භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධතිය කළමනාකරණය කිරීම</p>	<p>Arc GIS මෘදුකාංගය යාවත්කාලීන කර නව පරිගණක වලට ඇතුළත් කරන ලදී. NEW Arc GIS 10.4 යොදාගෙන වන ආවරණ සිතියම සකසන ලදී. 2017 දී මෙය 10.5ට යාවත්කාලීන කරනු ලැබේ.</p>

පර්යේෂණ, අධ්‍යාපන සහ සංවර්ධන අංශය

හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ විධිමත්, වන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ කටයුතුවල ආරම්භය සනිටුහන් කරමින්, 1937 වර්ෂයේදී වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පර්යේෂණ සහ අධ්‍යාපන අංශය, වන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ ඒකකය ලෙස ආරම්භ කරන ලදී. මෙම අංශයට දෙපාර්තමේන්තු බල සීමාව තුළ, වන විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ කටයුතු පරිපාලනය සහ වන විද්‍යා ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ අධ්‍යාපන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීම යන කටයුතුවල වගකීම පැවරී තිබේ.

මෙම අංශය, කුරුණෑගල සහ බදුල්ල යන ස්ථානවල පිහිටි ප්‍රාදේශීය පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන, ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනය සහ වන විද්‍යා තොරතුරු ඒකකය යන අංශ වලින් සමන්විත වේ. වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ පුස්තකාලයද මෙම අංශය යටතේ පවතී.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්ෂික පර්යේෂණ වැඩ සටහන්, පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථාන හරහා ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර, වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ, රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ සහ වන වගා කටයුතු වල නිරතව සිටින පුද්ගලික අංශයේ ගැටළු නිරාකරණය කිරීමේ ලා සෘජුව ක්‍රියා කරයි. මෙම මධ්‍යස්ථාන විසින්, සංරක්ෂණ සහ නිෂ්පාදන වන විද්‍යාව සම්බන්ධව ව්‍යවහාරික සහ අනුවර්තීය පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කරයි.

දෙපාර්තමේන්තුවේ තාක්ෂණික සේවයේ කාර්ය මණ්ඩලයේ හැකියාවන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා, ප්‍රධාන වශයෙන්ම වන විද්‍යාව සහ පරිසරය ආශ්‍රිත විෂයන් මත පුහුණු වැඩ සටහන්, නුවරඑළියේ පිහිටා තිබෙන ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනය මගින් සිදු කරනු ලබයි.

වන විද්‍යා තොරතුරු ඒකකය මගින්, වන විද්‍යාව හා සම්බන්ධ පර්යේෂණ වල ප්‍රතිඵල, ඒවා අපේක්ෂාවෙන් සිටින ප්‍රතිලාභ ලබන්නන් වෙත වඩාත් සාර්ථක අන්දමට ලබා දීමේ අරමුණින් ක්‍රියා කරයි. මේ වන විට පුස්තකාලය සතුව ග්‍රන්ථ 31,313 ක් පමණද, වාර්තා 505 ක් පමණ ද, සඟරා 21ක් පමණද තිබේ.

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ
මහා පරිමාණ ඉන්ධන දැව වගාවන් ස්ථාපනය කිරීම.	ඉන්ධන දැව හෙක් 50ක් ද ප්‍රජා වන වගා හෙක් 21ක් ද ස්ථාපනය කරන ලදී.
පර්යේෂණ කටයුතුවල නඩත්තු කිරීම් සිදු කිරීම	<ul style="list-style-type: none"> • දේශීය විශේෂ ගෘහස්ථකරණය. • වන වගා ස්ථාපනය සහ කලමනාකරණය. • රුක් වැඩිදියුණු කිරීමේ පර්යේෂණ වැඩසටහන. • දැව නොවන වනජ ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය • ස්වාභාවික වනාන්තර කළමනාකරණය කිරීම. • බීජ උයන් නඩත්තු කිරීම.
බීජ රැස් කිරීමේ වැඩසටහන.	<ul style="list-style-type: none"> • බදුල්ල ප්‍රදේශයේ Eucalyptus grandis සහ Eucalyptus microcorys බීජ කිලෝ ග්‍රෑම් 16 ක් රැස්කරන ලද අතර ඒවා වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට සහ වැවිලි සමාගම්වලට ලබාදෙන ලදී. • පසුගිය වසරේදී රැස්කරන ලද තේක්ක බීජ කිලෝ ග්‍රෑම් 721 ක්, 2016 වසර තුළ සිදුකරන වගා කටයුතු සඳහා දිසා වන නිලධාරී කාර්යාලය අතර බෙදාහරින ලදී. තෝරාගත් තේක්ක ශාකවලින් 2016 වසර තුළ රැස්කරනලද තේක්ක බීජ කිලෝ ග්‍රෑම් 700 ක් 2017 වසරේදී බෙදා හැරීම සඳහා කුරුණෑගල ගබඩාකර තබා ඇත.
ජාතික වන ක්ෂේත්‍ර පර්යේෂණ කමිටුව.	රැස්වීම් 04ක් පවත්වන ලදී. නව පර්යේෂණ යෝජනා 33 ක් ඇගයීමට ලක් කර පර්යේෂණ කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා අවසර ලබාදෙන ලදී. මෙයට අමතරව දැනට සිදුකරගෙන යන පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති 09 ක් තවදුරටත් ඉදිරියට කරගෙන යාමට කාලය දීර්ඝ කරන ලදී.

වන විද්යා අධ්‍යාපන අංශයේ කාර්ය සාධනය

ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනය තුළ පහත සඳහන් පුහුණු වැඩසටහන් පවත්වන ලදී

දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් සඳහා පාඨමාලාව

බිට්ටු වන නිලධාරීන් 30කට සහතික පත්‍ර පාඨමාලාව හැදෑරීමට අවස්ථාව සලස්සන ලදී.

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් සඳහා සේවාස්ථ සහ කෙටිකාලීන පුහුණු වැඩසටහන්.

පාඨමාලාවේ නම	සහභාගී වූ කණ්ඩායම	සහභාගී වූ සංඛ්‍යාව	දිනය	දින සංඛ්‍යාව
අළුතෙන් බඳවා ගත් වන ක්ෂේත්‍ර සහකාරවරුන්ට පුරමිභක පුහුණු වැඩසටහන	වන ක්ෂේත්‍ර සහකාරවරු	45	2016.02.15 2016.03.04	16
පරිහානියට පත්වූ ඉහළ සහ පහළ කඳුකර වනාන්තර ප්‍රතිස්ථාපනය	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන්	34	2016.02.09 2016.02.12	04
ශ්‍රී ලංකාවේ වන විද්‍යායතනයේ සේවකයින් හට නායකත්ව පුහුණු වැඩසටහන	ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනයේ සේවකයින්	30	2016.03.22 2016.03.23	02
ශ්‍රී ලංකාවේ ආක්‍රමණශීලී ආගන්තුක විශේෂ පාලනය සහ කලමනාකරණය පිළිබඳ පරිපූර්ණ තේවාසික පුහුණු වැඩසටහන.	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල විධායක නිලධාරීන්	34	2016.03.28 2016.04.02	06
නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ තේවාසික පුහුණු				

<p>වැඩසටහන</p> <p>අල්ලස් හෝ දූෂණ සෙවීම සඳහා කොමිසන් පිළිබඳ දැනුවත්කිරීමේ වැඩසටහන.</p> <p>“ශ්‍රී ලංකාවේ ආක්‍රමණශීලී ආගන්තුක විශේෂ පාලනය සහ කලමනාකරණය” පිළිබඳ පරිපූර්ණ තේව්‍යාසික පුහුණු වැඩසටහන</p>	<p>වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවකයින්</p> <p>වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් (මධ්‍යම/උච්ඡ කලාප සහ වන විද්‍යායතනයේ 2016 පුහුණු ලාභීන්)</p> <p>වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ අනෙකුත් ආයතනවල සේවකයින්</p>	<p>55</p> <p>70</p> <p>30</p>	<p>2016.08.08</p> <p>2016.08.12</p> <p>2016.09.29</p> <p>2016.11.21</p> <p>2016.11.25</p>	<p>05</p> <p>01</p> <p>05</p>
<p>වන විද්‍යාවේ නීතිමය දර්ශනය සහ වන වගා ස්ථාපනය කිරීම.</p>	<p>මහවැලි අධිකාරියේ B - කලාපයේ සේවකයින්</p>	<p>20</p>	<p>2016.11.16</p> <p>2016.11.18</p>	<p>03</p>
<p>වන විද්‍යාව පිළිබඳ ප්‍රාරම්භක පුහුණු වැඩසටහන</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ කැඩෙට් නිලධාරීන් - 2015</p>	<p>34</p>	<p>2016.12.01</p> <p>2016.12.03</p>	<p>03</p>

<p>(NVQ)පුහුණු වැඩසටහන</p> <p>ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනයේ ජාතික වෘත්තීය නිපුණතා (NVQ) ක්‍රියාකාරකම්</p>	<ul style="list-style-type: none"> • පාඩම් සැලසුම් කිරීම • SLFI පාඨමාලා සඳහා පිළිගැනීමක් ලබා දීම. • ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනයේ ගුණාත්මක කළමනාකරණ පද්ධති. • ශ්‍රී ලංකා වන විද්‍යායතනයේ ඩිප්ලෝමාධාරීන් සඳහා NVQ 6 මට්ටමට සමාන සහතික පත්‍රයක් ලබා දීම.
--	---

අංශයේ වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්

<p>ප්‍රකාශන</p>	<p>Forest Research Newsletter 2015 (12 වන කළාපය) මුද්‍රණය කරන ලදී</p>
<p>පුහුණු වැඩසටහන්</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ගිරිඋල්ල අධ්‍යාපන කළාපයේ උසස් පෙළ පාසල් ගුරුවරුන් සඳහා පටක රෝපණය පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන. • වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන් සඳහා කඳුකරයේ වනාන්තර ප්‍රතිස්ථාපනය පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන. • වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල නිලධාරීන් සඳහා ආක්‍රමණශීලී ශාක විශේෂ පිළිබඳ පුහුණුව.
<p>පුස්තකාලය.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • පුස්තකාලය සඳහා රු. 523,881.00 ක් වටිනා පොත් සහ සඟරා මිලදී ගන්නා ලදී. • විවිධ මාතෘකා 05 ක් යටතේ මිලදීගත් පොත් සහ විවිධ මාතෘකා 07 ක් යටතේ මිලදීගත් සඟරාද ඇතුළත්වේ. තවද විවිධ මාතෘකා 150 ක් යටතේවූ ග්‍රන්ථ පරිත්‍යාග ලෙස ලැබුණි. • CD - ISIS පුස්තකාල පැකේජය යොදා ගනිමින් පුස්තකාල ග්‍රන්ථ නාමාවලිය මෙම වසරේදී ද පරිගණක ගත කරන ලදී.
<p>වන විද්‍යා තොරතුරු සේවාව</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා ෆොරස්ට් සඟරාවේ 36 වන සහ 37 වන වෙළුම් ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.</p>

සැලසුම් හා ප්‍රගති පාලන අංශය හැඳින්වීම

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන විවිධ ක්‍රියාකාරකම් වලට අදාළ වාර්ෂික සැලසුම් සකස් කිරීමේ ප්‍රධාන වගකීම පැවරී ඇත්තේ සැලසුම් හා ප්‍රගති පාලන අංශය වෙතයි. වාර්ෂික අයවැය සකස් කිරීම වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් මෙහෙයවනු ලබන සියළුම ව්‍යාපෘතිවල ප්‍රගතිය සමාලෝචනය කිරීම සහ ප්‍රගතිය වාර්තා කිරීම සහ නව ව්‍යාපෘති සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනා සකස් කිරීම මෙන්ම ගොඩනැගිලි ඉදි කිරීම සහ ගොඩනැගිලි නඩත්තු කිරීම, ගෘහ භාණ්ඩ, කාර්යාල උපකරණ සහ යන්ත්‍රෝපකරණ මිලදී ගැනීම යන ක්‍රියාකාරකම්ද සැලසුම් හා ප්‍රගති පාලන අංශය විසින් සිදු කරනු ලැබේ.

ක්‍රියාකාරකම	ප්‍රධාන ජයග්‍රහණ
වාර්ෂික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සහ ප්‍රාග්ධන අයවැය සකස් කිරීම	දෙපාර්තමේන්තුවේ අවශ්‍යතාවයන් සියල්ල සැලකිල්ලට ගෙන, 2017 වසර සඳහා වාර්ෂික ප්‍රාග්ධන අයවැය සකස් කරන ලදී.
7.3.1. ප්‍රගති වාර්තා සැපයීම	<p>ප්‍රාග්ධන අයවැය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද වැඩසටහන්වල ප්‍රගතිය කාර්තුවකට වරක් වශයෙන් මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය වෙත යවන ලදී. වෙනත් විවිධ ආයතන වෙත ඒවායේ ඉල්ලීම සහ අවශ්‍යතාව අනුව වරින්වර ප්‍රගති වාර්තා ඉදිරිපත් කරන ලදී.</p> <p>අදාළ කාලය තුළදී, 2015 වසර තුළ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකල ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ සියළු තොරතුරු අඩංගු කාර්ය සාධන වාර්තාව සකස් කරන ලදී.</p>
ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම	තව බිට්ටු වන නිලධාරී , අඩවි වන නිලධාරී , සහ දිසා වන නිලධාරී නිල නිවස 25 ක ඉදි කිරීම් කටයුතු සිදු කරන ලදී
ගොඩනැගිලි නඩත්තු කිරීම	දැනට පවත්නා ගොඩනැගිලි සහ ඇතැම් වැටවල් අළුත්වැඩියා කරන ලදී
ගෘහ භාණ්ඩ, හා කාර්යාල උපකරණ සම්බන්ධ මූල්‍යමය කාර්ය සාධනය	මිලදී ගැනීම් අවසන් කර තිබේ
යන්ත්‍රෝපකරණ මිලදී ගැනීම හා සම්බන්ධ මූල්‍යමය කාර්ය සාධනය	මිලදී ගැනීම් අවසන් කර තිබේ

3.1.3 දෙපාර්තමේන්තුවේ අයවැය ප්‍රගතිය

වැය විෂය අංකය	විස්තරය	ප්‍රතිපාදන (රු.)	වියදම (රු.)	ඉතිරිය (රු.)
		2016	2016	
	පුනරාවර්තන වියදම්	1,351,050,000.00	1,304,155,778.94	46,894,221.06
	වැටුප්	1221,800,000.00		42,469,375.33

			1,179,330,624.67	
	අනෙකුත් පුනරාවර්තන	129,250,000.00	124,825,154.27	4,424,845.73
	ප්‍රාග්ධන වියදම්	831,800,000.00	830,861,036.69	938,963.91
	ප්‍රාග්ධන වත්කම් පුනරුත්ථාපනය සහ වැඩි දියුණු කිරීම	52,250,000.00	51,912,905.64	337,094.36
2001	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	40,000,000.00	39,973,418.90	26,581.10
2002	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ	3,250,000.00	3,004,697.45	245,302.55
2003	වාහන	9,000,000.00	8,934,789.29	65,210.71
	ප්‍රධාන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම.	143,300,000.00	143,211,313.03	88,686.97
2102	ගෘහ භාණ්ඩ සහ කාර්යාලීය උපකරණ	13,300,000.00	13,283,736.61	16,263.39
2103	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ උපකරණ	3,500,000.00	3,478,227.89	21,772.11
2104	ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	79,300,000.00	79,299,795.53	204.47
2105	ඉඩම් හා ඉඩම් වැඩි දියුණු කිරීම	47,200,000.00	47,149,553.00	50,447.00
	කුසලතා හැකියා වර්ධනය කිරීම	6,000,000.00	5,842,194.58	157,805.42
2401	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුවීම්	6,000,000.00	5,842,194.58	157,805.42
	අනෙකුත් ප්‍රාග්ධන වියදම්	630,250,000.00	629,894,622.84	355,377.16
2502	ආයෝජන	630,250,000.00	629,894,622.84	355,377.16
	ව්‍යාපෘති 01 සම්පූර්ණ වියදම	2,182,850,000.00	2,135,016,815.03	47,833,184.97

ආදායම රැස් කිරීම

වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ආදායම්, ශීර්ෂ 02 යටතේ පහත පරිදි රැස් කරන ලදී.

1003:07:03 - සුද්ගලික ඉඩම් වලින් දැව ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා බලපත්‍ර ගාස්තු

2002:01:02 - රජයේ ඉඩම් වලින් ලැබෙන ආදායම

වර්ෂය	අය විෂය අංකය	සංශෝධිත ඇස්තමේන්තුව (රු.)	සත්‍ය එක් රැස් කිරීම (රු.)
2014	1003:07:03	60,000,000.00	50,101,112.48
	2002:01:02	2,000,000,000.00	739,449,271.47
2015	1003:07:03	80,000,000.00	87,687,148.83
	2002:01:02	1,100,000,000.00	1,318,518,534.10
2016	1003:07:03	90,000,000.00	111,567,175.06
	2002:01:02	1,800,000,000.00	2,170,576,942.04

අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ

විෂය පථයට අදාළව නව අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ කිසිවක් 2016 වසර තුළදී ඉදිරිපත් කර නැත

3.1.4 නීතිරීති සහ නියෝග

නීතියේ / නියෝගයේ මාතෘකාව	නීතිය/ නියෝගය පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක්
අත්තිකාරම් ගිණුමේ හර සීමාව ඉහළ දැමීම.	අත්තිකාරම් ගිණුමේ හර සීමාව රු. මිලියන 67 ක් දක්වා ඉහළ නැංවීම අවශ්‍ය සියළු පියවර ගෙන තිබේ.

3.2 වෙරළ සංරක්‍ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව

3.2.1 හැඳින්වීම.

කොළඹ වරාය කොමිසම යටතේ වෙරළ ආරක්‍ෂණ ඒකකයක් 1963 දී ස්ථාපිත කරන ලද අතර, 1978 දී ධීවර කටයුතු පිළිබඳ විෂය භාර අමාත්‍යාංශය යටතේ වෙරළ සංරක්‍ෂණ අංශය පිහිටුවන ලදී. ආර්ථික සම්පත් බහුල ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළ තීරය සංරක්‍ෂණය කිරීම මඟින් වෙරළබඩ සම්පත් මත පදනම් වූ ආරක්‍ෂිත හා තිරසාර සංවර්ධනයකට ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසීමේ සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ අරමුණු ඇතිව, වෙරළ සංරක්‍ෂණ අංශය, 1984.01.01 දින සිට "ඒ ශ්‍රේණියේ" දෙපාර්තමේන්තුවක් වශයෙන් ස්ථාපිත කරන ලදී. දිවයිනේ වෙරළ තීරය සංරක්‍ෂණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට ඇති වගකීම අනුව දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලබා දෙන වාර්ෂික ප්‍රතිපාදන වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් යෙදවීමට සිදුව ඇත්තේ වෙරළ තීරයේ ස්ථායීකරණ වැඩසටහන් ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වේ. වෙරළ ස්ථායීකරණ වැඩසටහන් මඟින් වෙරළබඩ ක්‍රියාවලිය කළමනාකරණය කර වෙරළ කලාපයේ සිදුකරන සංවර්ධන කටයුතු වල තිරසාර බව පවත්වා ගන්නා ලෙසම වෙරළබඩ සංවර්ධන කටයුතු හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම මඟින් පරිසරයේ ගුණාත්මක බව පවත්වා ගැනීම ද වැදගත් වන බැවින් 1981 අංක 57 දරණ වෙරළ සංරක්‍ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ පනත මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ වෙරළ කලාපයේ පරිපාලනය, පාලනය, භාරකාරිත්වය සහ කළමනාකරණය ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමාජවාදී ජනරජය වෙත පවරන ලදී. 1981 අංක 57 දරණ පනත, 1988 අංක 64 සහ 2011 අංක 49 පනත් මඟින් සංශෝධිත අතර, පනතේ විධිවිධාන පරිපාලනය කිරීම, වෙරළ සංරක්‍ෂණය සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා වූ වැඩ යෝජනා සකස් කිරීම හා ඒවා ක්‍රියාවෙහි යෙදවීම, වෙරළ කලාප හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ සැලැස්ම පිළියෙල කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම ඇතුළු පනතේ 4 වන වගන්තියේ සඳහන් කාර්යය සහ කර්තව්‍ය ඉටුකිරීම සඳහා වෙරළ සංරක්‍ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයෙක් පත්කෙරිණි.

➤ අරමුණු :

1. වෙරළබඩ පරිසරයේ තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම.
2. වෙරළ තීරය සංවර්ධනය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම.
3. වෙරළබඩ යටිතල පහසුකම් ආරක්‍ෂණය කිරීම සහ වෙරළබඩ ප්‍රජාව සඳහා වන අවදානම අඩු කිරීම.
4. වෙරළබඩ ප්‍රජාවගේ සහ සම්පත් භාවිතා කරන්නන්ගේ ජීවන තත්වය උසස් කිරීම.
5. වෙරළ සම්පත් මත පදනම් වූ ආර්ථික සංවර්ධනය පහසු කරවීම සහ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

➤ ප්‍රධාන වගකීම්:

1. හදිසි වෙරළ බාදන තත්ත්වයන්ගේ බලපෑම අවම කිරීම.
2. දීර්ඝ කාලීන වෙරළ ආරක්‍ෂණ විසඳුම් ලබාදීම.
3. වෙරළතීර කළමනාකරණ ක්‍රමෝපායන් සැකසීම.
4. වෙරළ විමර්ශනය කිරීම.
5. සාගර තරංග මැනීම අධ්‍යයනය කිරීම.
6. වෙරළ පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති සකස් කිරීම.
7. අක්වෙරළ (near-shore) කලාපයේ සාගර පතුලේ වෙනස්කම් අධීක්‍ෂණය කිරීම.
8. වෙරළ සැලසුම් මාර්ගෝපදේශනය යාවත්කාලීන කිරීම.
9. වෙරළ අධීක්‍ෂණය සහ ඇගයීම.

10. වෙරළ පරිහරණය කරන්නන්ට හිතකර තිරසාර වෙරළ ඉදිකිරීම් ඇති කිරීම.
11. වෙරළ කලාපය තුළ වෙරළ වියුහ ඉදිකිරීමට මඟ පෙන්වීම.
12. වෙරළ ආපදා සිතියම් සැකසීම.(සුනාමි, සාගර මට්ටම ඉහළ යාම,සුළි කුණාටු සහ වෙරළ බාදනය)
13. වෙරළ ආරක්ෂණ සැලසුම් බාහිර ආයතන සඳහා ලබාදීම.
14. ගංඟා, මුවදොර කළමනාකරණය සඳහා ව්‍යුහ සැලසුම් කිරීමට සහය වීම.
15. වෙරළ ජල තත්ත්ව අධීක්ෂණ ව්‍යාපෘතිය සිදුකිරීම.
16. ජාතික වෙරළ කලාප සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ සැලැස්ම (NCZ & CRMP) යාවත්කාලීන කිරීම.
17. මුහුදු හිරිගල් ඉවත් කිරීම සහ මුහුදු වෙරළින් වැලි ඉවත් කිරීම පාලනය කිරීම.
18. වෙරළබඩ සංවර්ධන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් පාරිසරික තක්සේරු ලබා ගැනීම.
19. සංවර්ධන කටයුතු බලපත්‍ර වල අඩංගු කොන්දේසි වලට අනුකූල වන බව සහතික කිරීම.
20. පාඨශාලා සඳහා විෂයය මාලාවන් සංවර්ධනය කිරීම ඇතුළත්ව වෙරළබඩ ගැටළු පිළිබඳ දැනුවත්භාවය වැඩි දියුණු කිරීම.
21. වෙරළබඩ සම්පත් කළමනාකරණයේ දී ප්‍රජා සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
22. විශේෂ වෙරළ කලාප කළමනාකරණ සංකල්පය යටතේ වෙරළ ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සියළුදෙනාගේ සහභාගීත්වය මගින් වෙරළබඩ කළමනාකාරිත්වය සඳහා යොමු කිරීම.
23. බලපෑමට ලක්වන ප්‍රදේශ, සංරක්ෂණ ප්‍රදේශ හා විශේෂ කළමනාකරණ ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම හා එම ප්‍රදේශ නිසි කළමනාකරණය කිරීම.
24. වෙරළ උද්‍යාන ඇති කිරීම.
25. වෙරළ ප්‍රවේශ සැලැස්මක් සකස් කිරීම මගින් වෙරළ පිවිසුම් පහසු කිරීම.
26. වෙරළ කලාපයේ අනවසර ඉදිකිරීම් හා අනවසර ඉඩම් හෝ ජලස්කන්ධ ගොඩකිරීම් පාලනය කිරීම.

➤ ප්‍රධාන අභියෝග:

1. කාලගුණික වෙනස්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන වෙරළ බාදනය සඳහා ක්ෂණිකව පිළියම් යෙදීම.
2. වෙරළ කලාපයේ සිදු කරන සංවර්ධන ක්‍රියා හේතුවෙන් සිදුවන පාරිසරික බලපෑම් පාලනය කිරීම.

3.2.2 ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය : 2016 ජනවාරි 01- 2016 දෙසැම්බර් 31 දක්වා

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
<p>වෙරළ තීරය කළමනාකරණය.(වෙරළ බාදන බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා ආරක්‍ෂක දෘඩ ව්‍යුහ ඉදිකිරීම)</p> <p>මෙම ක්‍රියාකාරකම පුනරුදය වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.</p> <p>වෙරළ කලාපයේ තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණය සඳහා ඇති එක විකල්ප ක්‍රමවේදයක් වනුයේ කළු ගල් වැනි දැඩි ද්‍රව්‍ය භාවිතා කර දෘඩ වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ ඉදිකිරීම වේ.</p> <p>මේ ආකාරයට වෙරළට යාබදව ආරක්‍ෂා කර ඇති හෝ සුදුසු බිම්කඩවල්හි ස්වාභාවිකත්වය සහ අලංකාරය වැඩිදියුණු වන පරිදි වෙරළ උද්‍යාන ඉදිකිරීම හෝ දැනට ඇති වෙරළ උද්‍යාන වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව කටයුතු කරනු ලැබේ.</p> <p>වෙරළ වැලි පෝෂණ ව්‍යාපෘති වලට සාපේක්‍ෂව දෘඩ වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ ඉදිකිරීම සඳහා යන වියදම අඩුවුවද, මෙවන් බොහෝ ඉදිකිරීම් වලට පසු ඉදිකරනු ලබන දෘඩ ව්‍යුහයේ ගැටි පරාවර්තනය වන රළ මහින් යාබද වෙරළ තීර වලට සිදුවන බාදනය සහ වෙරළබඩ වැලි ප්‍රවාහය මහින් සපයනු ලබන වැලි එම වෙරළ ආරක්ෂක ව්‍යුහ මහින් රඳවා ගැනීමෙන් යාබද වෙරළ තීරයන්ට වැලි හිඟ වීම, දෘඩ වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ ඉදිකිරීමෙන් සිදුවන අවාසියකි.</p>	<p>මෙම කාලපරිච්ඡයේදී,</p> <ul style="list-style-type: none"> තල්විල මීටර් 440, පටබැඳිමුල්ල මීටර් 100,කොග්ගල මීටර් 140, දික්වැල්ල මීටර් 280, දරමන්වැල්ල මීටර් 200, වැලිපටන්විල මීටර් 200 වශයෙන් වෙරළ තීර 06 ක ආරක්‍ෂාව සඳහා පැති බැම්ම මීටර් 1260 ක් ඉදි කර අවසන් කරන ලදී. පැති බැම්ම ඉදිකිරීම් සඳහා වැයකරන ලද මුළු වියදම රු. 71,446,849.77 කි. <p>ග්‍රොයින බැම්ම ඉදිකිරීම</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> තල්විල දකුණ මීටර් 40 ක් වූ දිගින් යුතු ග්‍රොයින 6ක් සහ අඹකඳවිල මීටර් 45ක් දිගින් වූ ග්‍රොයින 4ක්, මුතුපංතියේ මීටර් 20 ක් දිගින් යුතු ග්‍රොයින 3ක් සම්පූර්ණ කර ඇත. කප්පල්අඩි මීටර් 30 ක් දිගින් වූ ග්‍රොයින 3ක් ඉදිකිරීම් කරමින් පවතී. ග්‍රොයින ඉදිකිරීම හේතුවෙන් කිලෝ මීටර් 105ක් වූ වෙරළ තීරයක් ආරක්ෂා කර ඇත. බැම්ම ඉදිකිරීම් සඳහා වැයකරන ලද මුළු වියදම රු. 46,686,275.30කි. <p>දියකඩන ඉදිකිරීම</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> මුදුකටුව උතුර, පයාගල, සහ එගොඩඋයන (BW3) සඳහා දියකඩන 03ක් ඉදිකරන ලදී. ඉදිකරන ලද දියකඩන හේතුවෙන් ආරක්ෂා වූ වෙරළ තීරය මුළු දිග මීටර් 320 ක් පමණ වේ. කප්පල්අඩිය මීටර් 50 ක් වූ දිය යට ඉදිකිරීමට නියමිත දියකඩන දෙකක ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කර ඇත. උණවටුන ප්‍රදේශයේ ඉදි කරන ලද මීටර් 200 ක් වූ දියකඩනයේ උස, මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 03 ක් පහලට මීටර් 100ක් ද, අනෙක් මීටර් 100 මුහුදු මට්ටම දක්වාද වෙනස් කිරීම් කරන ලදී. දියකඩනය ඉදිකිරීමෙන් පසු එක්තැන් වූ වැලි ප්‍රමාණය වෙරළ තීරය තුළ පැතිරී යාම සඳහා මෙම කාර්යය සිදුකරන ලදී. මුදුකටුව උතුර මීටර් 80 ක දියකඩනය, තල්විල දකුණ

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
 <p>පයාගල- මීටර් 160 දිය කඩනය.</p>	<p>මීටර් 80 දියකඩනය, එගොඩඋයන මීටර් 80 (BW4) දියකඩනය සහ යාපනය - මණ්ඩනිව මීටර් 125 T දියකඩනයක් ඉදිකිරීම් කරමින් පවතී.</p> <ul style="list-style-type: none"> • දියකඩන බැම් ඉදිකිරීම් සඳහා 2016 වර්ෂයේ වැය කරන ලද මුළු වියදම රු. 134,825,994.30කි.
	<ul style="list-style-type: none"> • ඉලුරුව, මාතර, වැලිගම, මාතර - පොල්හේන සහ කප්පරතොට ප්‍රදේශවල ගැබියන් පැති බැම් ඉදිකිරීම් අවසන් කර ඇත. • ඉදිකිරීම් සිදුකරන ලද මුළු දිග මීටර් 525 කි. • මේ සඳහා 2016 වර්ෂයේ වැය කල මුළු වියදම රු.21,430,063.10ක් වේ.
	<p>වෙරළ උද්‍යාන ඉදි කිරීම් සහ සංවර්ධනය කිරීම</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡයේදී,</p> <ul style="list-style-type: none"> • වැලිගම වෙරළ උද්‍යානය අදියර 2 හා අදියර 3, වැල්ලමඩම වෙරළ උද්‍යානය හා මීටර 850ක් වූ ඇවිදින මංකීරුව සහ අකුරල මීටර 1200 ක් වූ ඇවිදින මංකීරුව ඉදිකෙරෙමින් පවතී. • වෙරළ උද්‍යාන ඉදිකිරීම් සඳහා 2016 වර්ෂයේ වැයකල මුළු වියදම රු. 36,450,372.12 කි.
<p>බලපිටිය මාදු ගඟ මෝය කලමනාකරණය</p> <ul style="list-style-type: none"> • ධීවර බෝට්ටු ප්‍රවාහනය සඳහා ඇළ මාර්ගය සකස් කර ගැනීමට සහ ගං වතුර පාලනය සඳහා ගංඟා මෝයෙන් වැලි ඉවත් කර මෝය කට විවෘත කරන ලදී. • මේ සඳහා වැය කරන ලද මුළු වියදම රු. 1,309,062.77 කි. 	
<p>ඉහත සඳහන් මෙම කාලපරිච්ඡයේදී වෙරළ තීර කලමනාකරණය වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 312,148,616.84 කි.</p>	

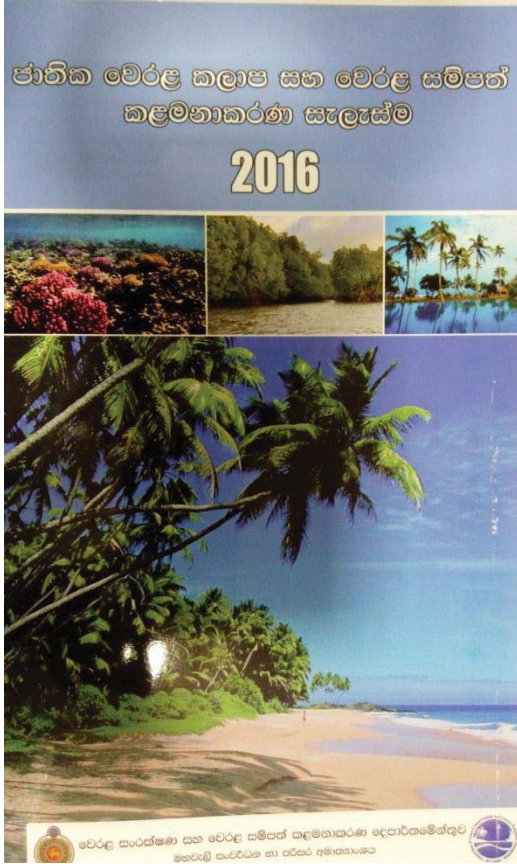
ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
<p>වෙරළ ස්ථාවර කිරීමට සහ වෙරළ ආරක්‍ෂක මාදු විසඳුමක් ලෙස ස්ථාවර කරමින් වැලි පෝෂණය කිරීම.</p> <p>මෙම ක්‍රියාකාරකම පුනරුදය වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.</p> <p>වෙරළ ඉංජිනේරුමය සිද්ධාන්ත අනුව වෙරළ බාදනය සඳහා වූ අනර්ඝතම පරිසර හිතකාමී විසඳුම වනුයේ ගැඹුරු මුහුදේ වැලි මගින් වෙරළ වැලි පෝෂණය කිරීමයි.</p> <p>වෙරළ කලාපයේ ඇති ආර්ථික කටයුතු වන ධීවර, සංචාරක, වරාය, බලශක්ති සහ වෙනත් යටිතල සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වලට අයත් වත්කම්, ආර්ථික වගාවන් සහ ඉඩම්, පොදු හා පුද්ගලික දේපලවල වටිනාකම් පිළිබඳව සැලකිලිමත් වූ විට වෙරළ වැලි පෝෂණය (එක් වරක් හෝ කීප වරක්) කිරීම සඳහා යන වියදම සාධ්‍ය (feasible) වේ.</p> <p>එබැවින් වෙරළ වැලි පෝෂණය පාරිසරික වශයෙන් පමණක් නොව ආර්ථික වශයෙන් සහ සාමාජීය වශයෙන් ද අනර්ඝතම විසඳුම වේ.</p>	<ul style="list-style-type: none"> අමාත්‍ය මණ්ඩල උපදෙස් අනුව පත් කරන ලද විද්වත් කමිටුව මගින් වෙරළ සංරක්‍ෂණ තිරසාර විසඳුම් සඳහා යෝජනා ඉදිරිපත් කරන ලදී. එය සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මාරවිල - තල්විල වෙරළ තීරයට ගැඹුරු මුහුදෙන් පොම්ප කරන ලද වැලි මීටර් කිසිදු 400,000 ක් තැන්පත් කිරීම අවසන් කර ඇත. <p>වෙරළ වැලි පෝෂණය</p> <p>තවද ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීම හේතුවෙන් අමතර වැලි මීටර් කිසිදු 400,000 ක් යොදා වෙරළ පෝෂණය කිරීමට නැවතත් ලැබුණු අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය අනුව එම වැලි මීටර් කිසිදු 400,000 යොදා තවදුරටත් වෙරළ තීරය පෝෂණය කරන ලදී.</p>
<p>ඉහත සඳහන් මෙම කාලපරිච්ඡයේදී මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය කල මුළු වියදම රු. 351,178,061.20කි.</p>	
<p>හදිසි වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ පිළියම්.</p> <p>කාලගුණ වෙනස්වීම් අනුව සිදුවන රළ රළු වීම්, කුණාටු තත්ත්ව හේතුවෙන් ජල මට්ටම වැඩිවීම සමඟ වන කැලඹීම මගින් සහ පාරිසරිකව වන අන්තගාමී වෙනස්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන හදිසි බාදන තත්ත්ව වලින් ආරක්ෂාව සඳහා කරනු ලබන ඉදිකිරීම් සහ පිළියම් හදිසි වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ වේ.</p>	<p>මෙම කාලපරිච්ඡයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> පානම, මාරවිල - තල්විල, ඔලුවිල්, කොලොන්ජාඩිය, උල්හිටිය, මුතුපංතිය - නගල්එළිය, ඉලන්තඩිය, තංගල්ල - මැඩිල්ල, පටබැදිමුල්ල, අම්බලන්ගොඩ, පැරැලිය, හික්කඩුව, අඹකඳවිල සහ හබරාදුව වශයෙන් වෙරළ තීර 12 ක් හදිසි වෙරළ ආරක්ෂක ක්‍රම යොදා ආරක්ෂා කරන ලදී. නිල්වලා ගං මෝය, උණවටුන සහ මාදු ගඟ මෝයන් විවෘත කිරීම/ කළමනාකරණය සිදු කරන ලදී.

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
 <p data-bbox="161 667 624 734">ඔලිවිල් - වරාය ප්‍රදීපාගාරය අසල හදිසි වෙරළ ආරක්‍ෂිතය</p>	
<p data-bbox="217 887 1390 920">ඉහත සඳහන් කාලපරිච්ඡයේදී මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය කළ මුළු වියදම රු. 44,111,077.80කි.</p>	
<p data-bbox="161 1081 600 1115">වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ නඩත්තු කිරීම</p> <p data-bbox="161 1207 655 1279">මෙම ක්‍රියාකාරකම පුනරුදය වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක වේ.</p> <p data-bbox="161 1379 663 1659">වෙරළ කලාපයේ තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණය සඳහා දැනට පවතින වෙරළ ආරක්‍ෂක ව්‍යුහ වල ක්‍රියාකාරීත්වය සහ පවත්නා තත්ත්වය අධීක්‍ෂණය කිරීමේ සහ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අදාළ නඩත්තු කටයුතු සහ පුනරුත්ථාපන කටයුතු කිරීම.</p>	<p data-bbox="716 1088 983 1122">මෙම කාලපරිච්ඡයේදී,</p> <ul data-bbox="735 1155 1445 1391" style="list-style-type: none"> • අකුරල කිලෝ මීටර 01ක් වූ පැති බැම්ම, බේරුවල මීටර් 860ක් වූ පැති බැම්ම, ලන්සියාවත්ත මීටර් 180ක් වූ පැති බැම්ම ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී. 2016 වර්ෂයේ දී ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලද මුළු දිග ප්‍රමාණය මීටර් 2040ක් වන අතර ඒ සඳහා වියදම රු.74,236,483.54 කි.

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
<p>වෙරළ ඉංජිනේරුමය විමර්ශන</p> <p>විශේෂයෙන් වෙරළ ඉංජිනේරුමය ව්‍යාපෘති සැලසුම් සඳහා අදාළ අධ්‍යයන සහ විමර්ශන, වෙරළ සංරක්ෂණ සහ ස්ථායීකරණ ව්‍යාපෘති, මුහුදු ජලයේ සහ මුහුදු ජලයට එකතු වන ජල තලයන්හි පාරිසරික වශයෙන් සිදු වන අපවිත්‍ර කිරීම් පාලනය කිරීම සඳහා මුහුදු ජලය පිළිබඳ අධීක්ෂණ වැඩසටහන් පවත්වාගෙන යාම, වෙරළ දත්ත සහ එම ජාලය පවත්වාගෙන යාම සහ යාවත්කාලීන කිරීම, පරිසර සහ වෙරළ ඉංජිනේරුමය ක්ෂේත්‍රයන්හි දැනුම සහ අත්දැකීම් යාවත්කාලීන කිරීමට, වැඩිදියුණු කිරීමට සහ බෙදා ගැනීමට සම්මන්ත්‍රණ සහ වැඩසටහන් සංවිධානය කර පැවැත්වීම මේ යටතේ කරනු ලැබේ.</p> 	<p>වෙරළ ඉංජිනේරුමය විමර්ශන</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> • මාරවිල - තල්විල සහ මඩකලපුව- ත්‍රිකුණාමලය වෙරළ තීරය හා කොග්ගල වෙරළ තීර වලට යාබද මුහුදු පතුලේ මිනුම් කටයුතු සම්පූර්ණ කරන ලදී. • ඒ අනුව මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 8,077,763.90 කි. <p>වෙරළ සැලසුම්</p> <ul style="list-style-type: none"> • මාරවිල, තල්විලඋතුර, අඹකඳවිල, මෝදරවැල්ල, කප්පල්අඩ්, රත්මලාන, ගිංතොට, කොග්ගල සහ මන්ඩනිවි වෙරළ තීරයන් සඳහා වෙරළ ආරක්ෂක සැලසුම් සම්පූර්ණ කරන ලදී. • නැගෙනහිර වෙරළ තීරයේ සිදුවිය හැකි අවදානම් තත්ත්ව තක්සේරු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කර දත්ත රැස්කරමින් පවතී. • නැගෙනහිර වෙරළ තීරයේ සුළං හා රළ හැසිරීම පිළිබඳ දත්ත ලබා ගැනීම හා වැලි සාම්පල පරීක්ෂා කිරීම සිදු කරන ලදී. • දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවිය යාවත්කාලීන කරන ලදී. • මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 1,177,869,92.00 කි.
<p>වෙරළබඩ ජලයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය අධීක්ෂණය</p>	<p>වෙරළබඩ ජලයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය අධීක්ෂණ වැඩසටහන</p> <p>මෙම අයිතමය පුනරුදය වැඩසටහනේ පරිසර දූෂණය පාලන ක්ෂේත්‍රය යටතේ ඇත.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ගල්කිස්ස, නිලාවැලි, ආරුගම්බේ, පොල්හේන, උණවටුන සහ හික්කඩුව වෙරළ තීරයන් හි ජලයේ ගුණාත්මක තත්ත්වය අධීක්ෂණ කටයුතු පවත්වාගෙන යනු ලැබේ. • මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 1,321,059,40.00කි. <p>වෙරළ ඉංජිනේරු සම්මේලනය</p> <ul style="list-style-type: none"> • “වෙරළ ඉංජිනේරු සම්මේලනය 2016 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් මස 16 දින මාරවිලදී පවත්වන ලදී. • නැගෙනහිර ලන්ඩන් විශ්ව විද්‍යාලයේ සහභාගීත්වයෙන් “වෙරළ ඉංජිනේරුමය යෙදීම්” මැයෙන් විශේෂ දේශනයක් පැවැත්විණි. • මෙම සම්මේලනය සඳහා වැයකල මුළු වියදම රු. 566,435.00කි.

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
<p>ඉහත සඳහන් කාලපරිච්ඡේදයේදී මෙම ඉංජිනේරු විමර්ශන වැඩසටහන් සඳහා වැය කළ මුළු වියදම රු. 11,143,128,22.00කි</p>	
<p>වෙරළ කලාප කළමනාකරණ වැඩසටහන</p> <p>වෙරළ කලාපයේ තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණය සහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හේතුවෙන් සිදුවන පාරිසරික දූෂණය පාලනය කිරීම සඳහා හරිත වෙරළ තීරය ස්ථාපිත කිරීම, වෙරළ පිවිසුම් මාර්ග වැඩ සටහන, අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීමේ වැඩසටහන සහ පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරුව ඇතුළත් වන පරිදි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදය, සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශ ගැසට් කිරීම සහ විශේෂ කළමනාකරණ ප්‍රදේශ පවත්වා ගැනීම යනුවෙන් වෙරළ කලාප කළමනාකරණ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.</p> <p>කි. මී. 15 ක හරිත වෙරළ තීරය ස්ථාපිත කිරීම, බලපෑමට ලක් වන සහ සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශ ගැසට් කිරීම සහ විශේෂ කළමනාකරණ ප්‍රදේශ ආරම්භ කර පවත්වා ගැනීම පුනරුදය වැඩසටහනේ තිරසාර ඉඩම් කළමනාකරණ ක්‍ෂේත්‍රය යටතේ ගෙන ඇත.</p> <p>අනවසර ඉදිකිරීම් කඩා ඉවත් කිරීම</p>	<p>හරිත වෙරළ තීරය ස්ථාපිත කිරීම</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡේදයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> • කිලෝ මීටර් 12 ක් ආවරණය වන පරිදි වැලිගම, මාතර වෙරළ උද්‍යානය, වැල්ලමඩම, දඩල්ල, කොග්ගල, බුස්ස, කළුතර, කැලිඩෝ වෙරළ, කැපුන්ගොඩ, බේරුවල, මොරටුව, කාකදුපත වෙරළ උද්‍යානය, සින්දාත්‍රිය, කල්පිටිය, කටුනේරිය, කයිට්ස්, යාපනය, මඩකලපුව, අම්පාර සහ හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ පැල 3050ක් රෝපණය කරන ලදී. මේ සඳහා පොල්, මුදිල්ලා, කඩොලාන, වැටකෙයිසා, කොට්ටම්බා සහ කස යන ශාක වර්ග යොදා ගෙන ඇත. • මෙම වැඩසටහන සඳහා 2016 වර්ෂයේ රු. 564,002,00.00 ක් වැය විය. <p>වෙරළ පිවිසුම් මාර්ග වැඩසටහන</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡේදයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> • නව වෙරළ පිවිසුම් මාර්ග සඳහා මූලික විමර්ශන සිදුකර ඇත. • වියදම රු. 130,180,00.00 ක් විය. <p>අනවසර ඉදිකිරීම් කඩා ඉවත් කිරීම</p> <p>මෙම කාලපරිච්ඡේදයේ දී,</p> <ul style="list-style-type: none"> • අනවසර ඉදිකිරීම් කඩා ඉවත් කිරීමේ නියෝග 308 ක් නිකුත් කර ඇත. කොළඹ, කළුතර, හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කවල ස්ථිර හා තාවකාලික අනවසර ඉදිකිරීම් 19ක් ඉවත්කර ඇත. සාමාජීය ප්‍රශ්න හේතුවෙන් මෙම වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අපහසුතා පවතී. • වියදම රු. 280,812.50 ක් විය. <p>සංවර්ධන බලපත්‍ර ක්‍රියාවලිය</p> <ul style="list-style-type: none"> • මෙම කාලපරිච්ඡේදයේදී සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 2108ක් සඳහා අවසර ලබාදී ඇත. පාරිසරික සංවේදී ස්ථාන සඳහා පාරිසරික බලපෑම් තක්සේරු කර පාරිසරික ඇගයීම් (EIA / IEE) වාර්තා සම්පූර්ණ කර ඇත. එම ව්‍යාපෘති 13ක් සඳහා අවසර ලබාදී ඇත.

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
	<ul style="list-style-type: none"> සම්පූර්ණ වියදම රු. 789,376,22.00කි.
මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 16,344,401.55 කි.	
පාරිසරික අධ්‍යාපන වැඩසටහන <ul style="list-style-type: none"> මෙම වැඩසටහන් යටතේ මූලික අරමුණ වනුයේ වෙරළ කලාප කළමනාකරණය පිළිබඳ අදාළ පාර්ශවයන් දැනුවත් කිරීම තුළින් පරිසර සංරක්ෂණය කිරීම. මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් පාසල් ශිෂ්‍යයන්, රාජ්‍ය නිලධාරීන් හා ප්‍රදේශයේ ජනතාව යොදවා ගනී. 	<ul style="list-style-type: none"> මහජනතාව දැනුවත් කිරීම් පුවරු 16ක් සවිකරන ලදී. ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කයේ පරවි දූපතෙහි පවත්වන ලද වෙරළ සංරක්ෂණ ප්‍රදර්ශනය සඳහා ප්‍රදර්ශන කුටියක් සකස් කිරීම. මහජනතාව දැනුවත් කිරීම් සඳහා පොත් පිංචුවල් සහ මාධ්‍ය මගින් දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන්, පොලිස් සහ රාජ්‍ය නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩමුළු පවත්වන ලදී. ලෝක පරිසර දිනය සඳහා පාසල් සිසුන් අතර විත්‍ර, රචනා, කථික තරඟ, වීදි නාට්‍ය, සජීවී රූපවාහිනී සාකච්ඡා සහ වෙරළ භාවිතා කරන්නන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් වෙරළ පවිත්‍රතා වැඩසහන් 3 ක් විශාල මාධ්‍ය ආවරණයක් ද සහිතව ජුනි මුල සතිය තුළ පවත්වන ලදී.
මෙම වැඩසටහන සඳහා වැය වූ මුළු වියදම රු. 194,436.21 කි.	
2016 ජනවාරි 01 සිට 2016 දෙසැම්බර් 31 දක්වා උක්ත වැඩසටහන් යටතේ රජයේ අයවැය ප්‍රතිපාදන මගින් රු. 795,240,646.13 ක් වැය කර ඇත. 2016 වර්ෂයේ අගභාගයේ වෙරළ සංරක්ෂණ ඉදිකිරීම් සහ සම්භරක් වෙරළ විමර්ශන කටයුතු සඳහා අයහපත් කාලගුණික තත්ත්වයේ බලපෑම් නිරතුරුව ඇති විය. මෙම කාලවකවානුව තුළ දී තිබූ පුපුරන ද්‍රව්‍ය හිඟකම, ඉදිකිරීම් සඳහා කලු ගල් සැපයීම ප්‍රමාද වීම හේතුවෙන් වෙරළ ආරක්ෂණ ඉදිකිරීම් වල ප්‍රගතිය සඳහා අහිතකර බලපෑම් ඇති කරන ලදී.	
නැගෙනහිර පළාත් වෙරළ කලාපයේ පුනරුත්ථාපන සහ තිරසාර කළමනාකරණ සහභාගීත්ව ව්‍යාපෘතිය <p>ගෝලීය පරිසර අරමුදල (GEF) සහ කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD) මගින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් සපයනු ලැබේ. වෙරළ සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධාන කාර්යාලයේ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය (PMU) පිහිටුවා ඇත. දිස්ත්‍රික් ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණ නිලධාරීන් විසින් ත්‍රිකුණාමලය, අම්පාර, මඩකලපුව යන දිස්ත්‍රික් වල ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට පියවර ගැනීම සහ එම ව්‍යාපෘති අධීක්ෂණය කිරීම කරනු ලැබේ.</p>	ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කය <ul style="list-style-type: none"> හදිසි ව්‍යසනයකදී තෙන්නමාවඩි ජනතාව එක්රැස් කිරීමට ඇති මධ්‍යස්ථානයේ ඉදිකිරීම් සම්පූර්ණ කර ඊට අවශ්‍ය උපකරණ ද සමඟ කුවිච්චේලි ප්‍රාදේශීය ලේකම්ට භාර දෙන ලදී. කුවිච්චේලි සහ කින්නියා කාබනික අංගන 2 ක් සාදා නිමකොට කුවිච්චේලි ප්‍රාදේශීය සභාවට සහ කින්නියා නගර සභාවට ද ෆයිබර් බෝට්ටු 26 ක් නිලාවේලි සංචාරක බෝට්ටු සංගමය වෙත ද භාර දෙන ලදී. ලෝක පරිසර දිනය අරමුණු කර ප්‍රදර්ශනයක් සහ පාසල් සිසුන් සඳහා විත්‍ර තරඟයක් පවත්වන ලදී. උප්පාරු, සම්පල්තිවි සහ ඉරක්කන්ඩි කලපු වල මායිම් සඳහා මිනුම් ගැනීම් සහ කොන්ක්‍රීට් කණු යොදා මායිම් ලකුණු කිරීම් කරන ලදී. ඉරක්කන්ඩි කලපුවේ හෙක්ටයාර් 1 ක හරිත තීරයක්

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය	ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය
<p>තිස් අවුරුදු යුද්ධයෙන් පසු උතුරු හා නැගෙනහිර පළාතේ වෙරළ කලාපයේ කරන ලද විශ්ලේෂණ සහ අධීක්ෂණ මත පදනම් වූ වෙරළ පසසිටු පිහිටුවීම මෙම දෙපාර්තමේන්තුවට ඉතා වැදගත් විය. එබැවින් වෙරළ කලාප කලමනාකරණ සැලසුම - 2016 පිළියෙල කිරීම සඳහා අදාළ පහසුකම් සහ අරමුදල් මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් ලබා දෙන ලදී.</p> 	<p>ස්ථාපිත කරන ලදී.</p> <ul style="list-style-type: none"> • උප්පාරු, සම්පල්නිව් සහ ඉරක්කන්ඩි කලපු වල හෙක්ටයාර් 1000 ක ඇති කඩොලාන ආරක්ෂා කිරීම සඳහා කටයුතු කරන ලදී. • පරෙව් දූපත සමුද්‍ර උද්‍යානයේ සාමූහික කලමනාකරණ යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කරන ලදී. • පරෙව් දූපත කොරල් පර මඟින් යැපෙන සාමාජීය කණ්ඩායම් සඳහා රු. මි. 5 ක අරමුදලක් ස්ථාපිත කර සහය දක්වන ලදී.
	<p>අම්පාර දිස්ත්‍රික්කය</p> <ul style="list-style-type: none"> • කෝමාරි කි.මි. 2.5 ක් ආවරණය වන පරිදි ජීව වැටක් ද ඉදි කරන ලදී. • කි.මි. 15 ක වැලි වැටිය කොන්ක්‍රීට් කණු යොදා සලකුණු කරන ලදී. • පානම හෙක්ටයාර් 50 ක හරිත තීරයක් ස්ථාපිත කරන ලදී. • ඌරනි වල විවේක ශාලාවක් සහ පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා පාවෙන තොටමුණක් ඉදිකිරීම සම්පූර්ණ කරන ලදී.
	<p>මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කය</p> <ul style="list-style-type: none"> • වාකරේ කලපුව වටා ජීවත් වන පවුල් සඳහා වැසිකිලි 120 ක් සාදා නිම කරන ලදී. • කඩොලාන අධ්‍යයන මධ්‍යස්ථානයක් සාදා නිම කර වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට භාර දෙන ලදී. මඩකලපුව කලපුවෙහි කි. මි. 300 ක් ආවරණය වන පරිදි කණු 10,000 ක් සිටුවා සලකුණු කිරීම අවසන් කරන ලදී. • වාකරේ පතිව්වත්කර්නි සඳහා බෝට්ටු ගාල් කිරීමේ පහසුකම් සංවර්ධනය කරන ලදී.
	<p>ව්‍යාපෘති කලමනාකරණ ඒකකය (PMU)</p> <ul style="list-style-type: none"> • පොතුවිල් ප්‍රදේශය සඳහා පාරිසරික සංචාරක කර්මාන්තය සංවර්ධනය සඳහා සැලසුමක් සකස් කරවන ලදී.
	<p>ජාතික වෙරළ කලාප සහ වෙරළ සම්පත් කලමනාකරණ සැලැස්ම. (NCZ & CRMP)</p> <p>2016 ජාතික වෙරළ කලාප සහ වෙරළ සම්පත් කලමනාකරණ සැලැස්මෙහි පරිච්ඡේද 5 සඳහා කටයුතු කිරීමට මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ මාණ්ඩලික නිලධාරීන් පස්දෙනෙකුගේ නායකත්වයෙන් හෙබි විද්වත් කමිටු 5 ක් මඟින් කටයුතු කරනු ලැබේ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2016 වෙරළ කලාප කලමනාකරණ සැලැස්මෙහි කෙටුම්පත් වාර්තා මුද්‍රණය කර අවසන් අතර, මහජන

ක්‍රියාකාරකම පිළිබඳ විස්තරය		ප්‍රධාන කාර්යය සාධනය		
වැය ශීර්ෂ තොරතුරු	වෙන්කල මුදල	වියදම ගැන	%	ඉතිරි මුදල්
		අදහස් විමසීම සඳහා අදාළ පුවත්පත් වාර්තාව සකස් කර ඇත.		
නැගෙනහිර පලාත් වෙරළ කලාපයේ පුනරුත්ථාපන සහ තිරසාර කළමනාකරණ සහභාගීත්ව ව්‍යාපෘතිය 2016 වර්ෂයේ ඉහත වැඩසටහන් සඳහා රු.222,886,518.17ක් වැය කර ඇත.				

3.2.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016

අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය හා ඉදිරිපත් කල දිනය	මාතෘකාව	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය
45/2016/ 24/11/2016	වැලි පෝෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - මාරවිල වෙරළ තීරය(අදියර ii)	අමප/16/2514/704/024-ii 07/12/2016
31/2016/ 28/09/2016	වැලි පෝෂණය කිරීම - මාරවිල(ඇත මුහුදේ කැනීම් කරන ලද වැලි භාවිතා කර/ අදියර ii)	අමප/16/2006/704/024 -i 12/10/2016
15/2016 24/05/2016	මාරවිල- තලවිල වැලි පෝෂණය කිරීම ව්‍යාපෘතිය(අදියර ii)	අමප/16/0993/704/024 08/06/2016

<u>මූලධන වත්කම් පුනරුත්ථාපනය හා වැඩිදියුණු කිරීම මූලධන වියදම්</u>				
2001.ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	14,000,000	9,690,375.44	69.22	4,309,624.56
2002.යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	1,500,000	1,496,670.60	99.78	3,329.40
2003 වාහන	9,000,000	8,550,742.14	95.01	449,257.86
මුළු ගණන	24,500,000	19,737,788.18	80.56	4,762,211.82
<u>මූලධන වත්කම් අත්කර ගැනීම්</u>				
2102. ගෘහ භාණ්ඩ කාර්යාලීය උපකරණ	1,000,000	995,901.00	99.59	4,099.00
2103.යන්ත්‍ර සූත්‍ර සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	70,574,010	70,574,010.00	100.0	-
2104 ගොඩනැගිලි සහ ඉදිකිරීම්	4,000,000	3,999,730.44	99.99	269.56
මුළු ගණන	75,574,010	75,569,641.44	99.99	4,368.56
<u>වෙනත් මූලධන වියදම් / වෙනත් ආයෝජන</u>				
2502.1.වෙරළබඩ ඉංජිනේරු විමර්ශන	12,000,000	11,143,128.22	92.86	856,871.78
2502.2. වෙරළ සංරක්ෂණ සහ කළමනාකරණය	17,000,000	16,344,401.55	96.14	655,598.45
2502.3.පාරිසරික අධ්‍යාපනික වැඩසටහන	1,500,000	1,494,436.21	99.63	5,563.79
2502.4.වෙරළ ආරක්ෂක සැලැස්ම	471,421,990	312,148,616.84	66.21	159,273,373.16
2502.5.හදිසි වෙරළ ආරක්ෂණ	45,000,000	44,111,077.80	98.02	888,922.20
2502.6.වෙරළ වැලි පෝශණය	850,000,000	351,178,061.20	41.32	498,821,938.80
2502.7.වෙරළ සැලැස්ම නඩත්තුව	60,000,000	58,820,924.31	98.03	1,179,075.69
මුළු ගණන	1,456,921,990	795,240,646.13	54.58	661,681,343.87
2401.කාර්යය මණ්ඩල පුහුණුව	504,000	503,822.20	99.96	177.80
ප්‍රධාන ගිණුම් ශේෂය	1,557,500,000	891,051,897.95	57.21	666,448,102.05

GEF /IFARD ව්‍යාපෘතිය				
වැය ශීර්ෂ කොරතුරු	වෙන් කල මුදල	වියදම	%	ඉතිරි මුදල්
2502(13)	250,000,000	222,913,566.17	89.17	27,086,433.83
2502(17)	20,000,000	8,747,077.88	43.74	11,252,922.12
ප්‍රධාන ගිණුම් ශේෂය	270,000,000.00	231,660,644.05	85.80	38,339,355.95
ප්‍රධාන මූල්‍ය ගිණුම	1,827,500,000.00	1,122,712,542.00	61.43	704,787,458.00

3.3 මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

3.3.1 හැඳින්වීම

1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ 1981 ස්ථාපිත කරනු ලැබූ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය 2016 වන විට වසර 35ක් සම්පූර්ණ කරයි. පරිසර අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මකවන මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, පරිසර අමාත්‍යාංශය මගින් ඇතිකරනු ලැබූ පරිසර ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ප්‍රධාන ආයතන වලින් එකකි. 2015 වාර්ෂික වාර්තාව මගින් 2016 වසර තුළ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ කාර්ය සාධනය හා මහා භාණ්ඩාගාරයේ අරමුදල් හා විදේශ මූල්‍යාධාර යොදවමින් පළාත් කාර්යාල 09, දිස්ත්‍රික් කාර්යාල 15 හා එක් සම්බන්ධීකරණ කාර්යාලයෙහි ක්‍රියාකාරකම් සහ 2015 වර්ෂයේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද විශේෂ ව්‍යාපෘතීන්ගේ ළඟාකරගත් කාර්ය සාධනය පිළිබඳ සම්පූර්ණ වාර්තාවක් සපයනු පිණිස එම වර්ෂය තුළ සාක්ෂාත් කරගත් සාර්ථකත්වය මෙන්ම අසාර්ථකත්වය පිළිබඳ තක්සේරුවක් ද පෙන්වුම් කරයි.

අරමුණු

- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය මත 1980 අංක 47 දරන පාරිසරික පනත පිළිවෙලින් 1988 අංක 56 දරන පාරිසරික පනත යටතේ සහ 2000 අංක 53 දරන පනත යටතේ සංශෝධනය කරන ලදී. 1980 ජාතික පාරිසරික පනත පහත සඳහන් ප්‍රධාන බලතලවලින් සමන්විත වේ.
- ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පරිසරයේ අනතුරුදායක මෙන්ම, අනතුරුදායකවීමට ඉඩ තිබෙන අපද්‍රව්‍ය මුදාහැරීම, තැන්පත් කිරීම හෝ වෙනත් දූෂණ මාර්ගවල ස්වභාවය, ප්‍රමාණය, අන්තර්ග්‍රහණය සහ බලපෑම් විධිමත්කිරීම, පවත්වාගෙන යාම හා පාලනය කිරීම
- පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් උපයෝගීකරගෙන, ක්‍රමවත්ව ඇගයීමට ලක්කරන ලද පාරිසරික ගැටළු මගින් පරිසරයට හිතකාමී සංවර්ධනයන් තහවුරු කරමින් රටේ ස්වභාවික සම්පත් පද්ධතිය ආරක්ෂා කිරීම
- පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමෙහිලා මහජන සහයෝගය සහ සහභාගීත්වය ලබා ගැනීම. විශේෂයෙන් පාසල් ළමුන්ගේ සහයෝගය ලබාගැනීම අරමුණු කොට දේශීය, ජාතික මෙන්ම භූගෝලීය පරිසර ගැටළු පිළිබඳ මහජනයා දැනුවත් කිරීම
- අනුග්‍රාහක පිරිස් වැඩිදෙනෙකුට සේවය සලසමින් පරිසර ආශ්‍රිත තොරතුරු සහ දත්ත සපයන මධ්‍යම මධ්‍යස්ථානයක් සේ ක්‍රියාකිරීම

3.3.2 ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016

➤ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම්/ මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ ක්‍රියා පටිපාටිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙය “පුනරුදය” ජාතික පරිසර ආරක්ෂණ වැඩසටහනෙහි අංක 06 වැනි අරමුණ හා පෙලගැසෙයි. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය එහි ප්‍රධාන නියාමක කාර්යභාරය වශයෙන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී පාරිසරයට සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීමේ අදහසින් සියලුම නියමිත ව්‍යාපෘති සඳහා පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීමේ පරිපාලන ක්‍රියාදාමය පවත්වා ගෙන යයි.

ඒකකයෙහි ජර්ධාන කාර්යභාරයන්,

- මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීම හා අනුකූලතාව තහවුරු කිරීම.
- පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම්/ මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම්/ මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සකස් කිරීම.
- උපාය මාර්ගික පාරිසරික ඇගයීම් ක්‍රියාවලිය පිළිබඳව හඳුන්වා දීම හා ක්‍රියාත්මක කිරීම.

මෙම වසර තුළදී පරිසර බලපෑම් ඇගයීම් සඳහා අනුමැතීන් 9 ක් හා මූලික පාරිසරික පරීක්ෂණ සඳහා අනුමැතීන් 272 ක් ලබාදෙන ලදී. ව්‍යාපෘති 19 ක් සඳහා ව්‍යාපෘති අනුමත කරන ආයතන වෙත තාක්ෂණික සහාය ලබාදෙන ලදී.

➤ ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන, පළාත් හා දිස්ත්‍රික් කාර්යාල සමඟ සම්බන්ධ වෙමින් කටයුතු කිරීම මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ප්‍රධාන වගකීමය. ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් නීතිරීති රෙගුලාසි සම්පාදනය කිරීම, මාර්ගෝපදේශය සකස් කිරීම, පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත්කිරීම හා එම ප්‍රදේශ තුළ සිදුකළහැකි අනුමත භාවිතයන්ට අදාළ ව්‍යාපෘති යෝජනාවන් සඳහා අනුමැතිය ලබාදීමේ ක්‍රියාපටිපාටිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ජාතික තෙත්බිම් ප්‍රතිපත්තියේ සඳහන් තෙත් බිම් සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම, ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණයට අදාළ තොරතුරු ඇතුළත් ප්‍රකාශන, පත්‍රිකා සකස් කිරීම සහ ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති පරිසර ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ සඳහා කළමනාකරණ සැලැස්ම සකස් කිරීම ආදිය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණ හා පසුපරම් ඒකකය විසින් සිදුකරනු ලබයි.

➤ පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම හා කළමනාකරණය කිරීම.

පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත්කිරීම “පුනරුදය” ජාතික වැඩසටහනේ අරමුණු අංක 6ට අනුකූලව හඳුනාගත හැක.

ඒ අනුව “පුනරුදය” ජාතික වැඩසටහන යටතේ පාරිසරික වශයෙන් අද්විතීය හා වැදගත්වන ප්‍රදේශ පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ දැනටමත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. මෙම පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ප්‍රදේශවල භෞතික සැලසුම්කරණය හා සංවර්ධනය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය සතු වේ.

2016 වර්ෂයේ දී පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති ස්ථාන හයෙහි පසුවිපරම් කටයුතු හා සංරක්ෂණ කටයුතු සිදුකර ඇත. ස්ථාන 05ක් පරිසර ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ වශයෙන් ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට නියමිතය.

වගු අංක 0.1: ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ හා ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට යෝජිත පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ

ප්‍රකාශයට පත්කර ඇති පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ	ප්‍රකාශයට පත්කිරීමට යෝජිත පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ
<ul style="list-style-type: none"> • බොල්ගොඩ පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය(ගැසට් නිවේදනඅංක 1634/23, දිනය 2009/12/30) • මුතුරාජවෙල පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය (ගැසට් නිවේදනඅංක 1466/26, දිනය 2007/03/05) • තලංගම පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය (ගැසට් නිවේදනය අංක 1487 /10, දිනය 2007/03/05) • ග්‍රෙගරි වැව පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශය (ගැසට් නිවේදනය අංක 1487/10, දිනය 2007/03/05) මරගල කඳු වැටිය -මොණරාගල-(ගැසට් නිවේදනය අංකය 26/1560-, දිනය 2008.08.01) • වලච්චේවත්ත වතුරාන පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශය-(ගැසට් නිවේදනය අංකය -1598/21 දිනය 24/04/2009) 	<ul style="list-style-type: none"> • පත්සලාතැන්න, උකුවෙල(මාතලේ) • වරාතැන්න - හක්කිද (මහනුවර) • ගිං ඔය (වෙනත්ප්පුව) • කැබනිගොල්ලුව ජල උල්පත් හා ගෝනුමැරියාව ජල බුබුල • දැඩිගමුව කන්ද

➤ තෙත්බිම් කළමනාකරණය හා ලෝක තෙත්බිම් දිනය සැමරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින තෙත්බිම් පාරිසරික පද්ධති කළමනාකරණය කිරීම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ජාතික තෙත්බිම් ප්‍රතිපත්තිය හා උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

වසරක් පාසා සමරනු ලබන ලෝක තෙත්බිම් දිනය සඳහා සෑම වසරකටම තේමාවක් හඳුන්වාදී ඇත. ඒ අනුව 2016 වසරේ ලෝක තෙත්බිම් දින තේමාව වූයේ “අනාගතය සඳහා තෙත්බිම් : තිරසර ජීවනෝපාය” යන්නයි. ලෝක තෙත්බිම් දිනයට සමගාමීව මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් " තෙත්බිම් සිතුවම් - 2016" චිත්‍ර තරඟය හා පැනවිසදුම් තරඟයක් පවත්වන ලදී. මීට අමතරව වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ හා තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූලිකත්වයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ රම්සා තෙත්බිම් පිළිබඳ මුද්දර 4ක් නිකුත් කරන ලදී.

➤ ශ්‍රී ලංකාවේ දිය ඇළි සංරක්ෂණය කිරීම.

දිය ඇළි සඳහා පවතින ඍජු හා වක්‍ර තර්ජනයන් සහ බලපෑම් සැලකිල්ලට ගනිමින් දිය ඇළි ආශ්‍රිතව කුඩා පරිමාණ ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතීන් සඳහා අනුමැතිය ලබා නොදීමේ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණයක් ගෙන ඇත. දිය ඇළි 547 ක් ඇතුළත් ලැයිස්තුවක් පිළියෙල කර ඇති අතර එම දිය ඇළි ජාතික පාරිසරික පනතේ 24C වගන්තිය යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට, අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් තීරණය කර ඇත.

➤ කැලණි ගංගා ද්‍රෝණිය සංරක්ෂණ හා කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය

කැලණි ගංගා ද්‍රෝණිය සංරක්ෂණ කිරීම හා කළමනාකරනය කිරීම සඳහා වන ප්‍රධාන සැලැස්ම , ද්‍රෝණිය සඳහා සැකසූ ස්වභාවික සම්පත් පැතිකඩ තාක්ෂණික සිතියම් එකතුවක්, පුවත්පත් ලිපි ඇතුළත් සීඩ් තැටියක් උපදේශක ආයතනය වෙතින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය වෙත භාර දෙන ලදී .

➤ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය තුළ ජල පෝෂක ප්‍රදේශ ආරක්ෂා කිරීම.

බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ තේ ඉඩම් හෙක්ටයාර 1148 ක ප්‍රදේශයක් තුළ පවතින ජල පෝෂක ප්‍රදේශයන් ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ පාරිසරික ආරක්ෂක ප්‍රදේශ ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට යෝජනා වී ඇත. ලබා ගත් GPS පාඨාංක වලට අනුව ඉඩම් පරිහරන ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ තාක්ෂණික මඟ පෙන්වීම ද යටතේ මෙම ප්‍රදේශ වල සීමා මායිම් සිතියම් ගත කරන ලද අතර අදාළ ගැසට් නිවේදනයේ අවසන් කෙටුම්පත සකස් කර ඇත.

➤ දුරස්ථ සන්වේදන තාක්ෂණය ආධාරයෙන් මධ්‍යම පළාතේ භායනයට ලක්වූ භූමි ප්‍රදේශ හඳුනාගැනීම

නුවරඑළිය හා මහනුවර දිස්ත්‍රික්ක වල භායනයට ලක්වූ භූමි ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් ගණනය කිරීම සඳහා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යයන හා දුරස්ථ සංවේදන තාක්ෂණය ආධාරයෙන් සිදුකර ඇති Landsat OLI වන්දිකා ඡායරූප භාවිතා කරන ලදී.

➤ භූගෝලීය තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතයෙන් පාරිසරික තොරතුරු පද්ධතියක් නිර්මාණය හා සංවර්ධනය

මෙය අප රටේ මධ්‍යගත පාරිසරික එකම තොරතුරු පද්ධතිය වන අතර එය මෙරට පාරිසරික සැලසුම් සකස් කිරීම කළමනාකරණය, අධීක්ෂණය, විශ්ලේශණ, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා සුදුසු ක්ෂේත්‍ර හඳුනාගැනීම, ආපදා සැලසුම් සකස් කිරීම සහ දැනුවත් කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් යනාදිය සඳහා උපයෝගී කරගත හැකිවේ. මෙය අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම හා යාවත්කාලීන කිරීම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය මගින් සිදුකරනු ලබයි.

➤ පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගතයුතු නියමිත කර්මාන්ත පිළිබඳ භූගෝලීය අවකාශීය දත්ත පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම

පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාගත යුතු කර්මාන්ත පිළිබඳ සකස් කර ඇති භූගෝලීය අවකාශ දත්ත පද්ධතිය මාසිකව යාවත්කාලීන කිරීම පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය විසින් කරනු ලැබේ .

ඒ අනුව 2016 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටි ඇති මහා පරිමාණ (A කාණ්ඩය), මධ්‍යම පරිමාණ (B කාණ්ඩය) සහ සුළු පරිමාණ (C කාණ්ඩය) දූෂණකාරක කර්මාන්ත සංඛ්‍යාව පිළිවෙලින් 11,427 , 10,706 , 23,904 ක්වේ.

➤ ආංශික දිස්ත්‍රික් පැතිකඩ පිලියෙල කිරීම සහ මුද්‍රණය කිරීම

පුනරුදය වැඩසටහනේ අංක 05 දරණ අරමුණ වන ජාතික පාරිසරික ආරක්ෂණ වැඩසටහණ හා සසඳන මෙම වඩසටහන මගින් ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් ඇති ස්වභාවික සම්පත, පරිපාලන සීමාවන්, සමාජීය සහ ආර්ථික තොරතුරු, ජනගහණ තොරතුරු, පුරාවිද්‍යාත්මක තොරතුරු ආදිය දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කිරීම හා යාවත්කාලීන කිරීම සිදුකරයි. ආංශික දිස්ත්‍රික් පැතිකඩ සංයුක්ත තැටිගත කර අදාල පාර්ශව වෙත බෙදාහැරීම පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන අංශය මගින් සිදුකරයි. මේවන විට කෑගල්ල, කළුතර, නුවර, නුවර එළිය, ගාල්ල, මොණරාගල, ගම්පහ, හම්බන්තොට, කුරුමාගල, පුත්තලම, බදුල්ල, පොලොන්නරුව, රත්නපුර, යාපනය සහ මාතර යන දිස්ත්‍රික්ක 15 සඳහා ආංශික දිස්ත්‍රික් පැතිකඩ සංයුක්ත තැටි නිපදවා ඇත.

➤ පරිසර පුවත්පත මුද්‍රණය

මාස 6කට වරක් පරිසර නියමු පුවත්පත ජාතික මට්ටමින් මුද්‍රණය කරන ලද අතර, ඒවා අදාළ ආයතනවලට යොමු කිරීම ද මේ යටතේ සිදු කරනු ලබයි. 2016 වර්ෂයේ දී මාධ්‍යය ඒකකය විසින් වෙළුම් 2ක් පළ කරන ලදී.

➤ කාලීන ගැටලු පිළිබඳ අධ්‍යාපන හා දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන් දියත් කිරීම

කාලීන පරිසර ගැටලු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම් අරමුණු කරගෙන පාසල් ළමුන් හා විවිධ ඉලක්ක කණ්ඩායම් සඳහා මෙම දැනුවත් කිරීම් වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. මෙම දේශනවල මාතෘකා සෘජුවම පරිසරය හා සම්බන්ධවන අතර පාසල් විෂය මාලාවට ගැලපෙන ලෙස සකසා ඇත. මේ යටතේ 2016 වර්ෂයේ දී වැඩසටහන් 11ක් සහ ඩෙන්ගු වැඩසටහන් කීපයක් පවත්වන ලදී.

➤ ලෝක පරිසර දිනය

ලෝක පරිසර දින තේමාව යටතේ විවිධ ක්‍රියාකාරකම් සංවිධානය කරන ලදී. 2016 වර්ෂයේ දී අතිගරු ජනාධිපති මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මැතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ දී ජුනි 05 දින “වනජීවී සම්පත් නීතී විරෝධී ලෙස අලෙවි කිරීමට එරෙහි වෙමු” තේමාව යටතේ ලෝක පරිසර දින ප්‍රධාන වැඩසටහන පවත්වන ලද අතර, මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් මෙම වැඩසටහන මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ සහයෝගය ඇතිව සිදු කරන ලදී.

➤ ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහන

2016 වර්ෂයේ දී ජාතික රුක් රෝපණ වැඩසටහන් නව මුහුණුවරකින් විවිධ මාතෘකා යටතේ විවිධ ක්‍රියාකාරකම් මාසයක් තුළ න්‍යාය පත්‍රයකට අනුව පවත්වන ලදී. එම මාසය “වනරෝපා - රුක් රෝපණ මාසය ලෙස නම් කරන ලදී. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ “තුරු කැපකරු - අපි නිරතුරු” තේමාව යටතේ “වන අරණට - සිසු අරණ” පාසල් රුක් රෝපණ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. එම තේමාව යටතේ පහත සඳහන් වැඩසටහන් 3 ක්‍රියාත්මක විය.

- දිවයිනේ පාසල් 10000 ක පැළ 03ක් බැගින් රෝපණය කිරීම.
- දිස්ත්‍රික්ක 03ක තෝරාගත් පාසලක පැළ 50 බැගින් පැළ 1150ක් රෝපණය කිරීම.
- පුස්සැල්ලාව සැන්කුභාර් වතුයායේ පැළ 16000ක් සිටුවීම.

➤ පාසැල් පුස්තකාල ස්ථාපිත කිරීම.

පාරිසරික නියමු වැඩසටහනේ 05 අවුරුදු සැලැස්ම යටතේ ජාතික පාරිසරික තොරතුරු මධ්‍යස්ථානය විසින් 2016 පාසැල් පුස්තකාල 5ක් තෝරාගත් අතර එහි පාරිසරික අංශය සංවර්ධනය කිරීම සිදුකර ඇත .මේ සඳහා අවමපහසුකම් ඇති පාරිසරික නියමු වැඩසටහන ක්‍රියාකාරීව පවත්වාගෙන යන පාසැල් තෝරාගැනීම සිදුකරන ලදී. මෙම වැඩසටහන යටතේ ජාතික පාරිසරික තොරතුරු

මධ්‍යස්ථානය මඟින් රු .ලක්ෂ 15 ක් වටිනා පොත් හා පුස්තකාල උපකරණ පහත සඳහන් පාසැල් පුස්තකාල සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පරිත්‍යාග කරන ලදී.

➤ නව කර්මාන්ත සඳහා පරිසර නිර්දේශ ලබා දීම

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මඟින් නව කර්මාන්ත සඳහා නිර්දේශ ලබාදීමේ ක්‍රියාවලිය මඟින් නුසුදුසු ස්ථානවල කර්මාන්ත පිහිටුවීම සඳහා අවසර ලබා නොදේ. 2016 වසරේ දී නව කර්මාන්ත ශාලා පිහිටුවීමට අයදුම්පත් 2291 ලැබී ඇති අතර එයින් කර්මාන්ත ශාලා 1558 සඳහා නිර්දේශ ලබා දී ඇත. අයදුම්පත් 112ක් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත.

➤ ජාතික පාරිසරික පණත යටතේ පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ක්‍රමවේදය ක්‍රියාත්මක කිරීම.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මඟින් අංක 1533/16 හා 2008.01.25 දිනැති ගැසට් පත්‍රය අනුව ලැයිස්තු ගත කර්මාන්ත සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කරනු ලබයි. මහා පරිමාණ පරිසර දූෂකාරක කර්මාන්ත (අ.) කාණ්ඩය යටතේ ද , මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ දූෂකාරක කර්මාන්ත (ආ) කාණ්ඩය යටතේද, සුළු පරිමාණ කර්මාන්ත (ඇ) කාණ්ඩය යටතේ ද වර්ග කර ඇත. (අ) හා (ආ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් කාර්යාල මඟින් පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබාදෙන අතර (ඇ) කාණ්ඩය සඳහා පළාත් පාලන ආයතන මඟින් පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කරයි. (අ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත සම්බන්ධව පරිසර දූෂණ පාලන ඒකකය මඟින් දත්ත ගබඩාවක් පවත්වාගෙනයනු ලබන අතර (අ) සහ (ආ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත සඳහා දත්ත ගබඩා යාවත්කාලීන කිරීම පළාත් කාර්යාල මඟින් සිදුකරනු ලැබේ.

පසුගිය 2016 වර්ෂය සඳහා (අ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර 1240ක් හා (ආ) කාණ්ඩයේ බලපත්‍ර 969 අළුතින් ලබා දී ඇති අතර (අ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත 5975ක් හා (ආ) කාණ්ඩයේ කර්මාන්ත 1180 ක් සඳහා පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර අලුත් කිරීම කරන ලදී.

➤ ලැයිස්තු ගත නොවන ක්‍රියාකාරකම් සඳහා නිර්දේශ ලබා දීම

පුනරුදය ජාතික වැඩසටහනේ අංක 06 අරමුණට අනුව ජාතික පාරිසරික පනත හා එයට අදාල රෙගුලාසි වලට අයත් නොවන ව්‍යාපෘති / කර්මාන්ත සඳහා ද මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය නිර්දේශ ලබා දේ. කර්මාන්තකරුවන් ඉල්ලා සිටින මෙවැනි නිර්දේශ නිකුත් කිරීම මඟින් පරිසරයට වන බලපෑම් අවම කිරීම සිදු කෙරේ. මේ අනුව 2016 වර්ෂය තුළ ඉඩම් කට්ටි කිරීම, හෝටල් කර්මාන්ත, වැලි කැණීම, දැව නෙළීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් සඳහා මෙවැනි නිර්දේශ 6291ක් නිකුත් කර ඇත.

ජාතික හරිත සම්මාන උත්සවය

පරිසර අධිකාරිය මඟින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන කර්මාන්තකරුවන් සහ පරිසර හිතකාමීන් අගයනු සඳහා පවත්වනු ලබන එකම සම්මාන උලෙල මෙම වැඩසටහනයි. මෙම වැඩසටහන

නිරසාර පරිසර දැක්මක් සහිතව ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතන ඉලක්ක කර ආරම්භ කරන ලද අතර වර්තමානයේදී මෙය තරඟකාරී සම්මාන උලෙලක් බවට පත් වී ඇත.

පසුගිය 2016 වර්ෂයේදී විවිධ කාණ්ඩ 23ක් සඳහා මෙම සම්මාන උලෙල පැවැති අතර කර්මාන්ත කාණ්ඩ 10ක්ද එයට ඇතුළත් විය.

මෙම සම්මාන උලෙල 2016.10.18 දින අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් පැවති අතර එහි දී හරිතාභිමානි සම්මාන 03ක්, රන් සම්මාන 03ක්, රිදී සම්මාන 13ක්, ලෝකඩ සම්මාන 16ක් හා කුසලතා සම්මාන 18ක් පිරිනමන ලදී.

➤ **උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය**

උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ රෙගුලාසි)අංක 18/1534හා 2008.02.01 (දිනැති අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයෙන් ප්‍රකාශිත (ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ ලැයිස්තුගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ බලපත්‍ර 153 ක් 2016 වර්ෂයේදී නිකුත් කරන ලදී.

➤ **ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉලෙක්ට්‍රොනික හා විද්‍යුත් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය**

2008 වර්ෂයේදී සිදුකරන ලද ජාතික ක්‍රියාත්මක සැලැස්ම හැරුණු විට විද්‍යුත් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් සවිස්තරාත්මකවූත් යාවත්කාලීන දත්තයන් නොමැති වූ බැවින් විද්‍යුත් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා පහසුකම් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා බාධාවක්ව පැවතිණි. එබැවින් මේ සම්බන්ධයෙන් අධ්‍යයනයක් උපදේශකවරයෙකුගේ සහය ඇතිව සිදුකරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයට අනුව වාර්ෂිකව මුදා හැරෙන ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය 2010 වර්ෂයේදී මෙට්‍රික් ටොන් 10000 ක් වන අතර 2030 වර්ෂයේදී මෙට්‍රික් ටොන් 43000ක් ලෙස හතර ගුණයකින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ .පරිසරයට අපද්‍රව්‍ය වල ක්‍රමානුකූල වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරන අතර එය 2030 වසරේදී මෙට්‍රික් ටොන් 6067ක් ලෙස ප්‍රමුඛ අපද්‍රව්‍යක් ලෙස මුදා හැරීම සිදු වන අතර රූපවාහිනී යන්ත්‍රවල මුදාහැරීමේ අඩු වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරනුයේ දැනටමත් ඒවා ශ්‍රී ලංකා වෙළඳපොළ තුළ සංතෘප්තව පවතින බැවින් 2030 වන විට එහි මුදාහැරීම මෙට්‍රික් ටොන් 5732 ක් ලෙස ගණන් බලා ඇත. 2016 වර්ෂයේදී අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් දැනුවත් කිරීමේ අත්පත්‍රිකා පිටපත් 18000ක් ඉංග්‍රීසි හා සිංහල මාධ්‍යයෙන් සුදානම් කරන ලදී.

➤ **තුනී පොලිතින් රෙගුලාසිය ක්‍රියාත්මක කිරීම**

ජාතික පාරිසරික පනතේ නියෝග යටතේ ගරු පරිසර හා ස්වාභාවික සම්පත් අමාත්‍යතුමන් විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද 2006 ඔක්තෝම්බර් 10දි නැති අංක 1466 5/දරණ අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයෙන් මයික්‍රෝන 20හෝ ඊට අඩු පොලිතින් හෝ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන, නිෂ්පාදනය, අලෙවිය හා භාවිතය තහනම් කරන ලදී .මෙම වර්ෂය තුළදී අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ඒකකය සහ ප්‍රාදේශීය

කාර්යාල මගින් තුනී පොලිතින් වැටලීම් 946ක් දිවයින පුරා සිදු කරන ලද අතර මෙම රෙගුලාසිය කඩ කරන ලද වෙළඳුන් 80කට නීතිමය පියවර ගැනීම සඳහා කටයුතු කරන ලදී.

• විමෝචන පාලන නියෝගස්ථානීය ප්‍රභව

ශ්‍රී ලංකාවේ සංසරණ වායුවේ ගුණාත්මක තත්වය පාලනය කිරීම සඳහා ස්ථාවර ප්‍රභව වලින් පිටවන විමෝචන පාලනය අත්‍යවශ්‍ය වන අතර මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ස්ථාවර ප්‍රභව වලින් පිටවන විමෝචන පාලනය සඳහා ස්ථානීය ප්‍රභව විමෝචන ප්‍රමිති සකසා අවසන් කර ගැසට් කිරීම සඳහා භාර දී ඇත.

➤ 1996 අංක 1 දරන ජාතික පාරිසරික (සෝෂාපාලන) නියෝග සංශෝධනය කිරීම.

ශබ්ද දූෂණය පාලනය කිරීම වැඩි දියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ලෙස මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ජාතික පාරිසරික වර්ෂයේදී 2017 යෝග සංශෝධනය කිරීම සිදු කරමින් සිටින අතරනි (සෝෂා පාලන) බලාපොරොත්තුවේ සම්පූර්ණ කිරීමට.

මීට අමතරව ශබ්ද දූෂණ පාලනය සඳහා පහත ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත.

- අධිවේගී මාර්ග වලින් සිදුවන ශබ්ද දූෂණ පාලන නියෝග
- යෝජිත බේස් ලයිනි මාර්ගයට උඩින් ඉදි කිරීමට සැලසුම් කර ඇති මාර්ගය මඟින් සිදු විය හැකි ශබ්ද දූෂණය පාලනය සඳහා උපාය මාර්ග
- පොදු ප්‍රවාහන සේවා බස් රථ ඇතුළත ශබ්ද දූෂණය පාලනය
- වාහන නලා නියෝග ක්‍රියාත්මක කිරීම

➤ පාරිසරික ගුණාත්මක දත්ත එකතු කිරීම - සංසරණ වායු තත්වය පසු විපරම් කිරීම.

කොළඹ නගරයේ සංසරණ වායු ගෝලයේ තත්වය මිනුම් කිරීම සඳහා කොළඹ කොටුව දුම්රිය ස්ථානය අසල පිහිටා ඇති පරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානයේදී රසායනික විශ්ලේෂණ (Wet Chemical) ක්‍රම නයිට්‍රජන් ඩයොක්සයිඩ් සල්ෆර් ඩයොක්සයිඩ් භාවිතා කරමින්) සාන්ද්‍රණ මිනුම් කරන ලදී.

ඒ අනුව SO_2 වර්ෂයේදී 2016 සහ NO_2 සාම්පල ලදී ක් එකතු කර විශ්ලේෂණය කරන 63

කර්මාන්ත මගින් සිදුවන පරිසර දූෂණ පසු විපරම් කිරීම සහ කළමනාකරනය කිරීම

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාරය ප්‍රධාන වශයෙන් පරිසර දූෂණය පාලනය කිරීමේ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය රසායනාගාර සේවාවන් ලබා දීම සිදුකරනු ලැබේ. මේ කාර්යය සිදු කිරීමේදී මුළු දිවයින පුරාම පවතින කර්මාන්ත ශාලා වල අප ජල විශ්ලේෂණය සිදු කිරීම හා රට අභ්‍යන්තර ජලාශ වල ජලයේ තත්වය පසු විපරම් කිරීම මධ්‍යම රසායනාගාරය හා පළාත් රසායනාගාරයන් මගින් සිදු කරනු ලැබේ.

2016 වසර සඳහා මධ්‍යම රසායනාගාරයේ ජල නියැදි 1363 ක් විවිධ පරාමිතීන් සඳහා විශ්ලේෂණය කරන ලදී.

වගු අංක 0.2: ජල නියැදි පරීක්ෂා කිරීම්

ජල නියැදි රැස් කිරීමේ අරමුණ	ජල නියැදි සංඛ්‍යාව
පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය නිකුත් කිරීම සඳහා	66
නීතිමය කටයුතු සඳහා	20
පැමිණිලි සඳහා	83
පසු විපරම් කටයුතු සඳහා	239
වාණිජමය පදනම මත කාර්මික අපජල විශ්ලේෂණය සඳහා	745
මුළු ගණන	1363

➤ රසායනාගාර ප්‍රතීක්ෂකරණය ක්‍රියාවලිය

රසායනාගාර ප්‍රතීක්ෂකරණය ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශ හා අනෙකුත් ලියවිලි (Quality Manual & Procedure Manual) පිළියෙළ කිරීම හා ඒවා රසායනාගාරය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම මෙම වසරේදී ආරම්භ කරන ලදී. මේ යටතේ එක් එක් රසායනාගාර ක්‍රියාවන් සඳහා ක්‍රියාපටිපාටි(Procedure) පිළියෙල කිරීමද ප්‍රධාන තත්ව මාර්ගෝපදේශය(Quality Manual) පිළියෙල කිරීමද සිදු කරන ලදී. මීට අමතරව රසායනාගාරයේ විශ්ලේෂණ තත්වයන් වල නිරවද්‍යතාවයන් තහවුරු කිරීමට අවශ්‍ය කරන තාක්ෂණික කරුණු බොහෝමයක් සිදු කරන ලදී. මේ සම්බන්ධව රසායනාගාර නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීම සඳහා පුහුණු වීම් ගණනාවක් පවත්වන ලද අතර ජැයිකා ව්‍යාපෘතිය මගින් එයට අවශ්‍ය තාක්ෂණික සහයෝගය ලබා දෙන ලදී.

➤ රට අභ්‍යන්තර ජලාශ වල ජල තත්වය පසු විපරම් කිරීම

මෙම වසර තුළදීද මධ්‍යම රසායනාගාරය මගින් ජල අභ්‍යන්තර ජලාශ වල ජලයේ තත්වය පසු විපරම් කිරීම සිදු කරන ලදී. මේ යටතේ කැලණි ගඟ, මා ඔය , බෙන්තොට ගඟ යන මතු පිට ජලාශ වල තත්වය මාසිකව පසු විපරම් කරන ලදී.

➤ ජැයිකා තාක්ෂණික සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය

සංසරණ ජල තත්වය පිලිබඳ ප්‍රමිතීන්/මාර්ගෝපදේශ පිළියෙල කිරීම 2016 වසර තුළදී සිදු කරන ලදී. මේ සම්බන්ධ තාක්ෂණික විශේෂඥයන්ගේ උපදෙස් ලබා ගන්නා ලද අතර මේ වන විට සකස් කරන ලද ප්‍රමිතීන් නීති කෙටුම් පත් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා ඉදිරිපත් කරන ලදී. මේ සඳහා ජැයිකා ව්‍යාපෘතියට සම්බන්ධ විශේෂඥයන්ගේ තාක්ෂණික සහයෝගය ලබා දෙන ලදී.

➤ **පැමිණිලි හැසිරවීම**

යම් ක්‍රියාවක් මත, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් සලසන සේවාවක් පිළිබඳව හෝ පැමිණිලි හැසිරවීමේ ක්‍රියාවලිය මත ප්‍රජාව තුළ ඇතිවන්නාවූ අසතුට පැමිණිල්ලක් ලෙස විග්‍රහ කළ හැක.

2016 වර්ෂය තුළ දී පැමිණිලි 2,579ක් අධිකාරිය වෙත ලැබී ඇති අතර ඉන් පැමිණිලි 602ක් විසඳා ඇති අතර 148ක් අදාළ වෙනත් ආයතන වෙත යොමු කර ඇත.

➤ **පිළිසරු ජාතික සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය.**

පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය සිය අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා 2016 වර්ෂයේ දී පහත ක්‍රියාකාරකම් ඉටුකරන ලදී.

- භූමිය, පාරිසරික අනුමැතීන් හා පළාත් පාලන ආයතනයන්හි කැපවීම සහ අරමුදල් ලබාදීමේ හැකියාව ආදී කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් 2016 වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ නව කොම්පෝස්ට් අංගන 06 ක්, ජීවවායු ඒකක 03ක්, සනීපාරක්ෂක කසළ බිම් පිරවුම් 01 ක්, අඩු වියදම් කසළ දාහක 01 ක්, ප්ලාස්ටික්/ පොලිතින් ප්‍රතිවක්‍රීයකරණ මධ්‍යස්ථාන 03 ක්, ප්ලාස්ටික්/ පොලිතින් කසළ ගබඩා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 02 ක් සඳහා පළාත් පාලන ආයතනවල ඉල්ලීම මත අරමුදල් සපයන ලදී. 2016 වර්ෂයට පෙර වර්ෂවලදී ආරම්භ කරන ලද කොම්පෝස්ට් අංගන 21 ක් හා ජීවවායු ඒකක 05 ක් සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා 2016 වර්ෂයේ දී අරමුදල් සපයන ලදී.
- කසළ කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය වන උපකරණ හා යන්ත්‍ර ලබාගැනීම සඳහා පළාත් පාලන ආයතනවලින් ඉදිරිපත් වූ ඉල්ලීම සලකා බලා ප්ලාස්ටික් ක්‍රෂර් යන්ත්‍ර 04 ක්, පොලිතින් කම්පැකටර් 04 ක්, ට්‍රැක්ටර් 03 ක්, ට්‍රේලර් 03 ක්, බොබ්කැට් 02 ක් හා කසළ කම්පැක්ටර් 02 ක් ලබා දෙන ලදී.
- බස්නාහිර පළාත් සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන සඳහා “සම්පත් පියසි” ජංගම කසළ එකතු කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන 125 ක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් 2016 වර්ෂයේ දී අරමුදල් සපයන ලදී.
- නාගරික සහ අපද්‍රව්‍ය මගින් නිපදවන කොම්පෝස්ට් භාවිතා කර දෙමුහුම් පොහොර නිපදවීමේ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනයක් 2016 වර්ෂයේ දී සිදු කරන ලද අතර, කොම්පෝස්ට් අලෙවි කිරීමේ වෙළඳ කුටියක් බත්තරමුල්ල දිගුන උද්‍යානයේ ආරම්භ කරන ලදී.
- ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය ස්ථාන සඳහා කසළ බඳුන් 1200 ක් සහ රාජ්‍ය ආයතන සඳහා කසළ බඳුන් 600 ක් 2016 වර්ෂයේ දී ලබා දීම.

➤ **“ග්‍රීන් පාර්ක්” කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය.**

- කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා මධ්‍යස්ථානයේ (KOICA) ආධාරයෙන් කිරිඳිවැල මාලිගාවත්තේ “ග්‍රීන් පාර්ක්” සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම ඉදිකරන ලදී.

- දොම්පේ ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ දිනකට ටොන් 5- ටොන් 90 ධාරිතාවයකින් යුත් කසළ කළමනාකරණයක් සඳහා අවසන් බැහැරලීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස මෙම සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම සැලසුම් කර ඇත.
- සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුමට අමතරව පිළිසරු ව්‍යාපෘතියේ මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික සහයෝගය මත කොම්පෝස්ට් අංගනයක් ද අදාළ භූමි භාගයේම ඉදිකර ඇත.
- 2016 වර්ෂයේ දී ඇති වූ ගංවතුර හා සාලාව යුධ හමුදා කඳවුරේ ඇති වූ හදිසි ආපදා තත්ත්වයන් හිදී ඉහත “ග්‍රීන් පාර්ක්” බිම් පිරවුමේ දී සේවය ලබා දෙන ලදී.
- 2016 වර්ෂයේ ජුනි, ජූලි හා අගෝස්තු මාසවලදී කඩුවෙල මහා නගර සභාව විසින් ප්‍රවාහනය කරන ලද ටොන් 1400කට වැඩි කසළ ප්‍රමාණයක් “ග්‍රීන් පාර්ක්” කසළ කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය භාරගන්නා ලදී. සාලාව හදිසි ආපදා අවස්ථාවේ දී ටොන් 250 කට ආසන්න කසළ ප්‍රමාණයක් භාරගන්නා ලදී.
- සනීපාරක්ෂක බිම් පිරවුම් පහසුකමට අමතරව අදාළ භූමි භාගය තුළ නාගරික කසළවල දිරන කොටසින් කොම්පෝස්ට් නිපදවීම සිදු කරනු ලබන අතර, 2016 දී ටොන් 23 ට වඩා කොම්පෝස්ට් නිෂ්පාදනයක් සිදු කරන ලදී. පසුගිය කාලසීමාව මුළුල්ලේ විශ්වවිද්‍යාල සහ පාසල් ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම් මෙම මධ්‍යස්ථානය කසළ කළමනාකරණය පිළිබඳ දැනුම ලබා ගැනීම මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස භාවිතා කරනු ලබයි.

➤ **මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාරය ශක්තිමත් කිරීම.**

ජල සාම්පල පරීක්ෂා කිරීමට අවශ්‍ය මූලික පහසුකම් සහිතව ගම්පහ දිස්ත්‍රික් රසායනාගාරය 2016 වසරේ ස්ථාපිත කිරීමත් සමඟ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පළාත් කාර්යාල වලට අනුබද්ධිත රසායනාගාර ස්ථාපිත කිරීමේ වැඩසටහන සම්පූර්ණ කර ගැනීමට අධිකාරිය සමත් වූ අතර ගම්පහ රසායනාගාර කාර්යය මණ්ඩලයට අංගසම්පූර්ණ පුහුණුවක්ද ලබා දීමට අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලදී.

ජල තත්ව රසායනාගාරය සඳහා රුපියල් මිලියන 1.5 ක් හා වායු තත්ව රසායනාගාරය සඳහා රුපියල් මිලියන 28.5 ක් 2016 වර්ෂයේ ප්‍රාග්ධන ප්‍රතිපාදන යටතේ වෙන් කෙරුණ අතර රුපියල් මිලියන 107 ක් වටිනා රසායන ද්‍රව්‍ය හා වීදුරු උපකරණ මිලදී ගැනීමද එම රසායන ද්‍රව්‍ය හා උපකරණ පළාත් රසායනාගාර වලට බෙදා දීමටද සමත් විය.

3.3.3 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ -2016

වගු අංක.1: 2016 අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා පිළිබඳ තොරතුරු

අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය සහ යොමුකල දිනය	මාතෘකාව	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය
16/1301/704/035	2013 වාර්ෂික වාර්ථාව	2013 වාර්ෂික වාර්ථාව සභාගත කිරීම සඳහා අවසරය ලබා දී ඇත

		2014 – 2015 වාර්ෂික වාර්ථා දැනටමත් ප්‍රමාද වී ඇති බැවින් ඒවා ඉදිරිපත් කරන මෙන් උපදෙස් ලබා දීම
045/704/1702/16	පොලිතීන් මගින් ඇති වී තිබෙන පාරිසරික ගැටළු අවම කිරීම සඳහා පොලිතීන් භාවිතය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කිරීම	තීරණය ලැබී ඇත.
044/704/1701/16	ශ්‍රී ලංකාවේ පරිසර හිතකාමී නොවන ඇස්බැස්ටෝස් ආනයනය හා භාවිතය පාලනය කිරීම	තීරණය ලැබී ඇත.
16/2384/704/062	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ සේවය කරන වෘත්තීයවේදීන්ට වෘත්තීයමය දීමනාවක් ගෙවීම	මේ පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව, සංදේශයේ සඳහන් යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ සහිත වාර්තාවක් ලබා ගැනීම පිණිස, ප්‍රථම කොට, මෙම කරුණ, ජාතික වැටුප් හා සේවක සංඛ්‍යා කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කිරීම අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත නිර්දේශ කිරීමට තීරණය කරන ලදී
07.09.2016 දින අමාත්‍යාංශයට ඉදිරිපත් කිරීමෙන් අනතුරුව එහි අඩුපාඩු සෑදීම සඳහා 07.12.2016 දින නැවත ලබාදී ඇත.	ජාතික පාරිසරක පනත සංශෝදනය සඳහා වූ අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාව කෙටුන්පත.	තීරණය ලැබීමට නියමිතය

➤ පුනරුදය ජාතික වැඩ සටහන

“පුනරුදය” පරිසර සංරක්ෂණ වැඩසටහන 2016 – 2018 යටතේ පරිසර දූෂණය පාලනය, පොලිතීන් සහ ප්ලාස්ටික් කළමනාකරණය, ගෘහස්ත වායු තත්ත්ව වැඩි දියුණු කිරීම, ඉලෙක්ට්‍රෝණික අප ද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, වේලි ඔය සඳහා භූමි පරිහරණය යන වැඩසටහන් 05 සඳහා රු.මි.60.822ක් ද, පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2016 වසරේ දී රු.මි. 04ක් ද වැය වී ඇත.

පුනරුදය වැඩ සටහන යටතේ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය පහත දැක්වෙන ක්‍රියාකාරකම් සිදුකරන ලදී.

- අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද පොලිතීන්, ජලාස්ථික් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය නිවාරණ සතිය 2016 ඔක්තෝබර් 24 සිට 30 දක්වා මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එම සතිය තුළදී පොලිතීන්/ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය ටොන් 71.59 හා ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය ටොන් 427 ක් එක්රැස් කරන ලදී. එසේම “පොලිතීන් හා ජලාස්ථික් කළමනාකරණ ඒකකය” නමින් නිල වෙබ් අඩවියක් විවෘත කරන ලද අතර පොලිතීන්/ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන් හා ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන්නන් සඳහා විස්තීරණ දත්ත පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වාගෙන යයි.
- තුනී පොලිතීන් රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ පළාත් 08 ක නිලධාරීන් සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන් පැවැත්වූ අතර ස්ථාන 1,362 ක පොලිතීන් වැටලීම් සිදුකරන ලදී. එසේම, පොලිතීන්/ජලාස්ථික් අපද්‍රව්‍ය එකතු කරන්නන් හා ප්‍රතිචක්‍රීකරණය කරන්නන් සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීම, පුහුණු වැඩමුළු පැවැත්වීම සහ පොලිතීන්/ජලාස්ථික් වෙනුවට පරිසර හිතකාමී ආදේශකයන් හඳුන්වාදීම ද සිදුකරන ලදී.
- පොලිතීන් ආහාර දවටන හා පොලිතීන් මළ (සිලිසිලි මළ), පොදු කටයුතු වලදී පොලිතීන් මගින් සැරසිලි සිදුකිරීම හා පොලිස්ටයරින් කැම පෙට්ටි තහනම් කිරීම වැනි නව නීති හා රෙගුලාසි හඳුන්වාදීමට පියවර ගත් අතර සියළුම මාධ්‍ය භාවිතා කරමින් මහජනයා දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- තාක්ෂණික විද්වත් උපදෙස් ලබාගැනීම සඳහා වන වැඩමුළු පැවැත්වූ අතර, ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් එකතු කරන්නන් 27 ක් සඳහා ද වැඩමුළු පවත්වන ලදී.

පොලිතීන්/ජලාස්ථික් සහ ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය නිවාරණ සතියේ ක්‍රියාකාරකම්

- ගෘහස්ථ වායු තත්ව කළමනාකරණ වැඩ සටහන යටතේ ගෘහස්ථ වායු තත්වය මැනීම සඳහා අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපකරණ මිලදී ගත් අතර, ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ස්ථරයන්හි ගෘහස්ථ වායු දූෂණය පිළිබඳ දත්ත එක්රැස් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රශ්ණාවලිය සකස් කරමින් පවතී.

- වේලි ඔය සඳහා භූමි පරිහරණ කලාප සිතියම් සකස් කිරීම යන වියාපෘතිය මඟින් වේලිඔය ජලාධාර ප්‍රදේශයේ ඉඩම් භාවිතා කිරීමේ ප්‍රභේදයන් සහ එහි සංරක්ෂණ කළ යුතු ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන සිතියම් ගත කිරීමට නියමිතය. වාර්තා කරන ලද කාලය තුළදී වේලි ඔය ජලාධාර ප්‍රදේශය සඳහා ක්ෂේත්‍ර දත්ත රැස්කිරීම තුළින් සිතියම් යාවත්කාලීන කිරීම සහ සිතියම් සකස් කිරීම සිදුකර ඇත.
- ලුණුගම්වෙහෙර ප්‍රදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ පරිසර නියමුවන්ගේ පාරිසරික දැනුම, කුසලතා හා ආකල්ප වර්ධනය කරගැනීම සඳහා 2016 ඔක්තෝබර් 18 දින දැනුවත් කිරීමේ වැඩ සටහන් තුනක් පරිසර නියමුවන් 114 දෙනෙකුගේ සහභාගීත්වයෙන් පවත්වන ලදී. එමෙන්ම පරිසර නියමුවන් 106 දෙනෙකුට ජෛව විවිධත්වය පිළිබඳ දැනුම ලබාදීමේ දෙදින ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යාපන වාරිකාව 2016 නොවැම්බර් 03 හා 04 දිනයන්හි කුඩව සිංහරාජ සංරක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය කේන්ද්‍රගතව සිදුකරන ලදී.

ලුණුගම්වෙහෙර ප්‍රාදේශීය මහලේකම් බලප්‍රදේශයේ පාරිසරික වැඩමුළුව පැවැත්වීම හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යාපන වාරිකාව

- මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක පිළිසරු ව්‍යාපෘතිය මඟින් පහත ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ලද්දේ පුනරුදය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන යටතේය. එම ක්‍රියාකාරකම් වන්නේ, රත්නපුර ජරාදේශීය සභාවේ ජලාස්ථිති/පොලිතින් ගබඩා කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම, මාතලේ මහ නගර සභා ප්‍රදේශයේ අර්ධ සනීපාරක්ෂක කසළ රඳවනයන් සැලසුම් කිරීම, අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කසළ කළමනාකරණ වැඩ සටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ රත්නපුර කනාදොල ඒකාබද්ධ කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහන යටතේ පොලිතින්/ජලාස්ථිති ප්‍රතිචක්‍රීකරණ මධ්‍යස්ථානය හා කොම්පෝස්ට් අංගන 2ක් ඉදිකිරීම කටයුතු සිදු කිරීමයි.

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම

අමාත්‍යාංශයේ කසළ කළමනාකරණ වැඩ සටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම

කණාදොල ඒකාබද්ධ කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම

වර්ෂයේ පැවති රෙගුලාසි 2016 (දැනට අවසන් කර නොමැති සහ ගැසට් කර නොමැති)

යෝජිත රෙගුලාසි කෙටුම්පත් පිළිබඳ විස්තර

යෝජිත රෙගුලාසි කෙටුම්පත් පිළිබඳ විස්තර		ඇගයීම් රෙගුලාසි පිළිබඳ සංශෝධනය
01.	යෝජිත පාරිසරික බලපෑම්	ජාතික පාරිසරික පනතේ IV ඇ කොටස යටතේ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් පිළිබඳ රෙගුලාසි හඳුන්වා දීම .
02.	යෝජිත පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් රෙගුලාසි (මිනනිය යනිපාවයා)	ජාතික පාරිසරික පනතේ IV ඇ යටතේ පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් සිදු කළ යුතු නව ව්‍යාපෘති හඳුන්වා දීම .
03.	යෝජිත පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් රෙගුලාසි(ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ අනුයෝජිත ආයතන)	ජාතික පාරිසරික පනතේ IV ඇ කොටස යටතේ පාරිසරික බලපෑම් අනුමැතිය ලබා දිය හැකි ව්‍යාපෘති අනුමත කිරීමේ අනුයෝජිත ආයතන හඳුන්වා දීම .
04.	යෝජිත දැඩිගමුව කන්ද පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ රෙගුලාසි	කඩුවෙල මහනගර බල ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇති දැඩිගමුව කන්ද ජාතික පාරිසරික පනතේ 24 ඇ යටතේ ආරක්ෂණ ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කිරීම
05.	යෝජිත පන්සලතැන්න පාරිසරික ආරක්ෂණ ප්‍රදේශ රෙගුලාසි	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති පන්සලතැන්න ප්‍රදේශය ජාතික පාරිසරික පනත යටතේ 24 ඇ වගන්තිය යටතේ ආරක්ෂණ පාරිසරික ප්‍රදේශයක් ලෙස නම් කිරීම.
06.	යෝජිත ස්ථානීය ප්‍රභව විවේචන ප්‍රමිති පිළිබඳ රෙගුලාසි	ජාතික පාරිසරික පනතේ 23 ඒ යටතේ මෙම රෙගුලාසිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට යෝජිතය
07.	යෝජිත දර්ශනීය ස්ථාන පිළිබඳ රෙගුලාසි	පාරිසරික සුන්දරත්වයට හා දර්ශනීය ස්ථාන වලට හානිවන ලෙස ප්‍රදර්ශන පුවරු (Hoardings) සවිකිරීම සීමා කිරීම මෙම , රෙගුලාසියේ පරමාර්ථය වෙයි

යෝජිත රෙගුලාසි කෙටුම්පත් පිළිබඳ විස්තර		ඇගයීම් රෙගුලාසි පිළිබඳ සංශෝධනය
08.	යෝජිත පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගත යුතු නියමිත ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳ රෙගුලාසි	යෝජිත පාරිසරික ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ලබා ගත යුතු නව නියමිත ක්‍රියාකාරකම් හඳුන්වා දීම මෙම රෙගුලාසිය මඟින් බලාපොරොත්තු වෙයි.
09.	යෝජිත ජාතික පාරිසරික ආරක්ෂණ හා තත්ත්ව රෙගුලාසිය	නව පාරිසරික (තත්ත්ව හා ආරක්ෂණ) රෙගුලාසි හඳුන්වා දීම මෙමගින් බලාපොරොත්තු වෙයි.
10.	යෝජිත අධිවේගී මාර්ගයන්හි ශබ්ද පිළිබඳ රෙගුලාසි	මහා මාර්ගයන්හි වාහන මඟින් නිකුත් වෙන ශබ්ද පාලනය කිරීම මෙම රෙගුලාසියෙන් බලාපොරොත්තු වෙයි .
11.	යෝජිත සංසරණ ජල තත්ත්වය පිළිබඳ රෙගුලාසිය	ගංභාවන්හි ජල සංසරණ තත්ත්වය පාලනය සහ නිරීක්ෂණය කිරීම මෙම රෙගුලාසියේ පරමාර්ථය වෙයි .

3.3.4 2016 වසර තුළ ප්‍රතිපාදන සහ වියදම්

2016 වසර තුළ ප්‍රතිපාදන සහ වියදම්

	2016 වසර සඳහා වෙන් කළ මදල (රු.මිලියන)	2016 දෙසැ. 31 වන විට වියදම් වූ මදල (රු.මිලියන)	ප්‍රගතිය % ලෙස
පුනරාවර්ථන වියදම්	842.56	727.1	86.29%
ප්‍රාග්ධන වියදම්	75	61.45	81.29%

ව්‍යාපෘතියේ නම	2016 වසර සඳහා වෙන් කළ මදල (රු.මිලියන)	2016 දෙසැ. 31 වන විට වියදම් වූ මදල (රු.මිලියන)	ප්‍රගතිය % ලෙස
“පිලිසරු” ව්‍යාපෘතිය	190.00	189.76	99.98%
පරිසර නියමු වැඩසටහන	20.00	20	100%
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ රසායනාගාරය ශක්තිමත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	30.00	26.88	89.6%
ජල තත්ව පසු විපරම් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (JICA)	42.17	42.22	100%

EDCF සම්පාරක්ෂක බිම් පිරවුම් ව්‍යාපෘතිය	186.03	145.98	78.47%
එකතුව	468.2	424.84	90.7%

පුනරුදය මූල්‍ය ප්‍රගතිය

	ව්‍යාපෘතියේ නම	2016 වසර සඳහා වෙන් කළ මුදල (රු.මිලියන)	2016 දෙසැ. 31 වන විට වියදම් වූ මුදල (රු.මිලියන)	ප්‍රගතිය
01	පොලිතීන් භාවිතය අවම කිරීම	37.05	39.34	
02	ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය	4.0	1.857	
03	ගෘහස්ථ වායු තත්ව කළමනාකරණය	7.59	6.923	
04	වේලිඔය ජලාධාර ප්‍රදේශය කළමනාකරණය සඳහා සැලැස්ම	1.83	1.554	
05	ලුණුගම්වෙහෙර ප්‍රාදේශීය මහලේකම් බල ප්‍රදේශයේ පාරිසරික වැඩමුළුවක් පැවැත්වීම හා ක්ෂේත්‍ර අධ්‍යාපන වාරිකාව	0.30	0.23	
06	අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කිරීම	4.2	4.198	
07	මාතලේ මහා නගරසභා ප්‍රදේශයේ අර්ධ සනීපාරක්ෂක කසළ රඳවනයක් සැලසුම් කිරීම	0.8	0.4	
08	රත්නපුර ප්‍රාදේශීය සභාවේ ජලාස්ථික් පොලිතීන් ගබඩා කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ඉදිකිරීම	2.58	2.32	
09	කණාදොළ ඒකාබද්ධ කසළ කළමනාකරණ වැඩසටහන	4.0	4.0	
	එකතුව	62.357	60.822	

3.4 සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය

3.4.1 සමුද්‍ර දූෂණය පාලනය හා වැළැක්වීම

තෙල් විසිරීම නිසා සිදුවන පරිසර දූෂණය අවම කිරීම.

මේ සඳහා අධිකාරිය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන හදිසි තෙල් විසිරීමක දී ක්‍රියාත්මක වන ජාතික සැලැස්ම (NOSCOP) යාවත්කාලීන කරමින් හා වැඩි දියුණු කිරීම ගැන 2016 දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමින් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 33ක් පවත්වා ඇත. ඉහත සැලැස්මට අදාලව ස්ථාපිත කර ඇති සිද්ධි කළමනාකරණ කමිටුව (Incident Management Team) සඳහා පුහුණු වැඩමුලු 4 ද තෙල් විසිරීමකදී පළමු ප්‍රතිචාර දක්වන සියලු පාර්ශව කරුවන් සඳහා ජාතික මට්ටමේ දින 2ක අභ්‍යාසයක් පවත්වා ඔවුන්ගේ ධාරිතා වර්ධනය කොට හදිසි තෙල් විසිරීමකදී කඩිනමින් ප්‍රතිචාර දැක්වීම හරහා සමුද්‍ර පරිසරයට සිදු විය හැකි හානිය අවම කර ගැනීමට ඇති හැකියාව වර්ධනය කොට ඇත.

2016 වසරේ මාතර හා උස්වෙටකෙයි යාව ප්‍රදේශ වලට බලපෑම් ඇති කරමින් සිදුවූ තෙල් විසිරීම දෙකක් කළමනාකරණය කල අතර පාරිසරික හානිය අවම කිරීමට අවශ්‍ය පියවර ගනු ලැබීය.

NOSCOP අභ්‍යාසය අවස්ථා

අකුරැස්ස තෙල් විසිරීමෙන් පාලනය

උස්වෙටකෙයි යාව තෙල් විසිරීමෙන් පාලනය

නෞකා තුළ ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය සඳහා ප්‍රතිග්‍රහණ පහසුකම් සැපයීම.

නෞකා මගින් සිදුවන සමුද්‍ර දූෂණය වැලැක්වීමේ අරමුණින් මෙම සේවාව ක්‍රියාත්මක වේ. මෙහිදී නෞකා මගින් ජනනය වන දැව් තෙල්, සහ අපද්‍රව්‍ය හා මළ අපද්‍රව්‍ය විධිමත්ව බැහැර කිරීමට පහසුකම් සැපයීම සිදුකරනු ලබයි. මෙම සේවාව තවදුරටත් විධිමත්ව පවත්වාගෙන යාමේ අරමුණින් අන්තර්ජාල භාවිතයෙන් නව ක්‍රමවේදයක් හඳුන්ව දී ඇත. එම ක්‍රමය හරහා නැව් තුළ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිග්‍රහණ කිරීම අධිකාරියේ අධීක්ෂණය යටතේ කාර්යක්ෂමව පැය 24 පුරාම සිදු වෙයි.

අපද්‍රව්‍ය සඳහා ප්‍රතිග්‍රහණ පහසුකම් සැපයීම ප්‍රගතිය

	2015	2016
ආදායම රු. මිලියන	6.54	13.24
බලපත්‍ර	1336	1420

➤ නෞකා වෙත බංකරින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම

ප්‍රධාන වශයෙන් කොළඹ වරාය සහ හම්බන්තොට වරායන් වලට පැමිණෙන නෞකා වෙත බංකර් තෙල් සැපයීම වෙනුවෙන් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සිදුවිය.

බංකරින් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම ප්‍රගතිය

	2014	2015	2016
ආදායම රු මිලියන	0.3	0.4	1.75
බලපත්‍ර	10	10	11

බැලාස්ට් ජලය මගින් සිදුවන පාරිසරික බලපෑම අවම කිරීම.

නැව් වල සංතුලනය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා නැව් වල ඇති බැලාස්ට් ටැංකි වලට පුරවා ගන්නා ජලය බැලාස්ට් ජලය ලෙස හඳුන්වයි. මෙම ජලය මුහුදට පිට කිරීමේදී ඒ හරහා ආක්‍රමණකාරී ජීවීන් සමුද්‍ර පරිසරයට එකතු වීම මගින් පාරිසරික, ආර්ථික හා සෞඛ්‍යමය ගැටළු ඇතිවීම සමුද්‍ර පරිසරය ආශීතව පැන නැගී ඇති වැදගත් පාරිසරික ගැටළුවකි. මේ නිසා මේ සම්බන්ධව අන්තර් ජාතික සම්මුතීන්ද ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය.

ශ්‍රී ලංකාවේ වාණිජ වරායන් ආශීතව ආක්‍රමණකාරී ජීවීන්ගේ ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා වැදගත්වන මූලික ජීව දත්ත පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට අධිකාරිය කටයුතු යොදා ඇත. ඒ අනුව කොළඹ, ගාල්ල ,හම්බන්තොට සහ ත්‍රිකුණාමලය වරාය වල මූලික ජෛව සමීක්ෂණය සිදු කර අදාල වාර්ථා සකස් කර ඇත.

බැලාස්ට් ජලය කලමනාකරණය පිළිබඳ අන්තර්ජාතික සම්මුතියට ශ්‍රී ලංකාව අත්සන් කිරීම මගින් සිදුවන ප්‍රතිලාභ හා දැරිය යුතු පිරිවැය පිළිබඳව පිරිවැය-ප්‍රතිලාභ විශ්ලේෂණයක්(Cost-Benefit

Analysis) සිදුකරන ලද අතර, එය ඉදිරියේ දී මෙම සම්මුතියට ශ්‍රී ලංකාව පාර්ශව කරුවෙකු වීම පිළිබඳව නිර්ණය කිරීම සඳහා වැදගත් ලියවිල්ලක් වනු ඇත.

බැලාස්ට් ජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය- පිවදන්ත රැස්කිරීමේ සමීක්ෂණය

➤ වෙරළ කලාපයේ සිදුවන දූෂණය පාලනය හා වැළැක්වීම.

මුහුදට අපජලය බැහැර කිරීම පිළිබඳව රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම.

සමුද්‍රය වෙත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම අවම කිරීම හා බැහැර කරන අපද්‍රව්‍ය පිරිපහදු කිරීමෙන් පමණක් බැහැර කිරීම දිරිගැන්වීමේ අරමුණින් 2008 අංක 35 දරණ සමුද්‍ර දූෂණය වැළැක්වීමේ පනතට අනුකූලව නිකුත් කරන ලද රෙගුලාසි වලට අනුව සමුද්‍රීය පාරිසරික ආරක්ෂණ (මුහුදට ඉවත දැමීම සඳහා අවසර පත් නිකුත් කිරීම) නියෝග අංක 01/2013 ලෙසින් ප්‍රකාශයට පත්කර 2013 වසරේ සිට ක්‍රියාවට නංවන ලදී.

මේ අනුව සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරියේ සියලුම ප්‍රාදේශීය කාර්යාල හරහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අධීක්ෂණ කටයුතු සිදුකරනු ලබයි. මේ යටතේ කොළඹ , ගම්පහ, කළුතර, පුත්තලම , ගාල්ල, මාතර, හම්බන්තොට, ත්‍රිකුණාමලය, අම්පාර හා යාපනය යන දිස්ත්‍රික්ක තුළ වෙරළ කලාපය තුළ මීටර් 300 දක්වා සීමාව දක්වා සියලුම හෝටල් කර්මාන්තශාලා මෙහි දී පරීක්ෂාවට ලක් කරනු ලබයි.

2015 දී ආරම්භ කරන ලද බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ වැඩපිළිවල 2016 වනවිට ඉහළ වර්ධනයක් පෙන්වයි. මේ පිළිබඳව හෝටල් හා කර්මාන්ත හිමියන් දැනුවත් කිරීම අඛණ්ඩව සිදුකරන අතර මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, වෙරළ සංරක්ෂණ හා වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව වැනි රාජ්‍ය ආයතන සමඟ මේ සඳහා ඒකාබද්ධ වැඩපිළිවලක් සකස් කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී.

මුහුදට අප ජලය බැහැර කිරීම බලපත්‍ර ලබා දීමේ ප්‍රගතිය

	2015	2016
ආදායම රු මිලියන	0.71	2.4
බලපත්‍ර	39	95

➤ **ධීවර වරායන්හි එකතුවන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය**

ධීවර වරායන් ආශ්‍රිත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, සමුද්‍ර දූෂණය අවම කිරීම සඳහා වන වැදගත් පියවරක් වන අතරම තිරසාර ධීවර කර්මාන්තයක් සඳහා ද වැදගත් පියවරකි. ඒ අනුව අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ධීවර නීතිගත සංස්ථාව සමඟ ධීවරයින් හා ධීවර වරාය ආශ්‍රිත පාර්ශවකරුවන් දැනුවත්කිරීමේ වැඩසටහනක් වසර පුරා පවත්වනු ලැබේ.

2016 වර්ෂයේ දී වැඩසටහන් 24 ක් ශ්‍රී ලංකාව වට වෙරළ තීරයේ ධීවර වරායන්හි පවත්වා ඇත. ධීවර වරාය ක්ෂේත්‍රයට අදාළව අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම සඳහා අදාළ පාර්ශවකරුවන් සඳහා වැඩමුළු පවත්වා ඇති අතර කෙටුම්පත් කරන ලද ප්‍රතිපත්තීන් 2017 ප්‍රථම කාර්තුව තුළ එළිදැක්වීමට නියමිතව ඇත.

➤ **සමුද්‍ර දූෂණ තත්ව අධ්‍යයනය**

ගොඩබිම හා මුහුද ආශ්‍රිතව සිදුවන විවිධ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් සිදුවන සමුද්‍ර දූෂණ පිළිබඳ නිවැරදි දත්ත පද්ධතියක් පවත්වාගැනීම හා ඒවා යාවත්කාලීන කිරීම, සමුද්‍ර දූෂණය වැළැක්වීම සඳහා වන තීරණ ගැනීමට ඉතා වැදගත්වේ. ඒ අනුව කල්පිටිය හා හික්කඩුවේ කොරල්පර සිතියම් ගතකිරීම මුහුදු තෘණ සමීක්ෂණ කටයුතු සිදුකිරීම හා මුහුදු තෘණ තවානක් සකස් කිරීම සිදුකල ඇත.තවද පුත්තලම, මන්නාරම හා හම්බන්තොට ප්‍රදේශවල මුහුදු ජලයේ හා අවසාදිතවල විකිරණශීලීතාව පිළිබඳ දත්ත රැස් කිරීම හා ත්‍රිකුණාමලය හා කිරින්ද වෙරළ ආශ්‍රිතව වෙරළබඩ අපද්‍රව්‍ය සමීක්ෂණය සිදුකර ඇත.

කොරල්පර සිතියම්ගත කිරීම

මුහුදේ නෘත තොටුපලවල් හා මුහුදට දිය පහරවල් එක්වන ස්ථානවල ජල තත්වයන් අඛණ්ඩව පරීක්ෂා කරමින් අධ්‍යයනය කිරීමට කටයුතු කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාව වටා වූ වෙරළබඩ දිස්ත්‍රික්කවල ඉහත දත්තයන් පදනම් කරගනිමින් දූෂණ අවම කිරීමේ පියවර ගනු ලැබේ.

මුහුදේ නෘත නොටුපලවල් වල ජලයේ ගුණාත්මකභාවය අනුව ශ්‍රේණිගත කිරීම

කොළඹ	69
කළුතර	81
ගම්පහ	62
පුත්තලම	79
ගාල්ල	85
මාතර	85
හම්බන්තොට	100
ත්‍රිකුණාමලය	100
අම්පාර	100

BSWQI වර්ග කිරීම අනුව

	දර්ශක	පංති
ඉතා දුර්වලයි	<45	VI
දුර්වලයි	45 – 60	V
සාමාන්‍ය	61 -69	IV
හොඳයි	70 – 79	III
ඉතා හොඳයි	80 – 90	II
විශිෂ්ඨයි	91 - 100	I

➤ ජාතික දින සැමරුම් වැඩසටහන්

ජාතික සමුද්‍ර සම්පත් සුරැකීමේ සතිය සහ වෙරළ පවිත්‍රතා දින ජාතික සැමරුම් උත්සවය 2016

මේ වසරේ දී රජය විසින් "ජාතික වෙරළ හා සාගර සම්පත් සංරක්ෂණ සතිය" ලෙස සැප්තැම්බර් මස 17 වැනි දින ආරම්භ වන සතියක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. ඊට සමගාමීව සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය සහ වෙරළ සංරක්ෂණ සහ වෙරළ සම්පත් කළමනාකරණ දෙපාර්තමේන්තුව ඒකාබද්ධව මට්ටක්කුලියේ "කකාදුපත වෙරළ උද්‍යානයේදී" සැප්තැම්බර් 17වන දින ජාතික වෙරළ පිරිසිදු කිරීමේ ප්‍රධාන වැඩසටහන සිදුකරන ලදී. ඒ සඳහා මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර නියෝජ්‍ය අමත්‍ය අනුරාධ ජයරත්න මහතා ප්‍රධාන ආරාධිත අමුත්තා ලෙස සහභාගී වූ අතර ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාව , යුධ හමුදාව, ගුවන් හමුදාව, වෙරළ

ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව, සිවිල් ආරක්ෂක හමුදා, පොලීස් දෙපාර්තමේන්තුව, පාසල සහ විශ්ව විද්‍යාලය සිසුන් හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන ද ඇතුළුව 1100 පමණ පිරිසක් මෙම වැඩසටහනට සහභාගී විය.

තවද වෙරළ කලාපීය දිස්ත්‍රික්කය 14 තුළ 16,000 පමණ පිරිසකගේ සහභාගිත්වයෙන් සතිය පුරා වෙරළ පිරිසිදු කිරීම් වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන ලදී. ඊට අදාළ දිස්ත්‍රික්ක මට්ටමේ සාරාංශය පහත දැක්වේ.

දිස්ත්‍රික්කය	ප්‍රධාන උත්සවය	සහභාගිත්වය
කොළඹ	සැප්. 17	329
ගම්පහ	සැප්. 17	824
පුත්තලම	සැප්. 18	620
මන්නාරම	සැප්. 19	442
කිලිනොච්චි	සැප්. 20	500
යාපනය	සැප්. 20	1344
මුලතිවු	සැප්. 20	504
ත්‍රිකුණාමලය	සැප්. 21	1250
මඩකලපුව	සැප්. 21	1305
අම්පාර	සැප්. 22	2337
හම්බන්තොට	සැප්. 22	872
මාතර	සැප්. 22	1626
ගාල්ල	සැප්. 23	1651
කළුතර	සැප්. 23	1100

කළුතර දිස්ත්‍රික්කය ප්‍රධාන වැඩසටහනේ එකතු කරන ලද අපද්‍රව්‍ය

මාතර දිස්ත්‍රික්කය ප්‍රධාන වැඩසටහනට සමගාමීව සිදුකල පාසල් දරුවන්ගේ පාගමන

➤ ලෝක සාගර දිනය සැමරීම

2016 ජූනි මස 08 දින , අතිගරු ජනාධිපති මෙමත්‍රිපාල සිරිසේන මහතා ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් ලෝක සාගර දිනය සැමරීම සිදුකෙරුණි. එම අවස්ථාවේ දී ජනාධිපතිතුමාගේ සහභාගිත්වයෙන් විහාරමහාදේවී ඵලිමහන් රංග පියය සිට ගාලු මුවදොර දක්වා පා ගමනක් හා ගාලු මුවදොර වෙරළ පවිත්‍ර කිරීමේ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී. ඒ සඳහා පාසල්, විශ්ව විද්‍යාලය, අමාත්‍යාංශ, ආරක්ෂක හමුදා, රාජ්‍ය ආයතන හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන නියෝජනය කරමින් සාමාජිකයින් 1500 වැඩි පිරිසක් මෙම වැඩසටහන සඳහා සහභාගී

විය. එසේම මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර නියෝජ්‍ය අමත්‍ය අනුරාධ ජයරත්න, අමාත්‍යාංශ ලේකම් උදය ආර් සෙනෙවිරත්න, ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශ ලේකම් කරුණාසේන හෙට්ටිආරච්චි සහ සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය සභාපති රෝහණ පෙරේරා යන මහත්වරු මෙම අවස්ථාවට සහභාගි වූහ. මීට සමගාමීව සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය මගින් සාගර පරිසරය ආරක්ෂා කිරීමේ වැදගත්කම පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කිරීම වැඩසටහනක් " පිවිතුරු සයුරක් , නිරෝගිමත් ලොවක් " යන තේමාව යටතේ සිදු කරන ලදී.

හරිත ධීවර වරාය ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර වරායන් ආශ්‍රිත දූෂණය අවම කිරීමේ පුරෝගාමී ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මිරිස්ස ධීවර වරාය හරිත ධීවර වරායක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අධිකාරිය මූල්‍ය හා තාක්ෂණික දායකත්වය ලබා දෙනු ලැබේ. ඒ අනුව මේ වනවිට වරාය සඳහා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩපිළිවෙලට ගැලපෙන පරිදි වෙන්දේසි ශාලාවක් සකස්කර ඇති අතර අපජලය ප්‍රතිකාරය සඳහා අපජල ප්‍රතිකාර පද්ධතියක් ස්ථාපිත කර ඇත. වරාය තුළ ජනනය වන ගණ අපද්‍රව්‍ය නිසිපරිදි ප්‍රතිග්‍රහණය කිරීමේ වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කරනු ලැබේ. මෙම ආදර්ශය හරහා අනෙකුත් ධීවර වරායන්ද දියුණු වෙතැයි බලාපොරොත්තු වනු ලැබේ.

➤ **YEOSU ව්‍යාපෘතිය-**

YEOSU ව්‍යාපෘතිය යටතේ සාගර හා කලපු පරිසරයට අපද්‍රව්‍ය එකතුවන ප්‍රභවයන්, ප්‍රමාණයන් හා ඒවායේ බලපෑම අධ්‍යයනය කරනු ලබන අතර සමුද්‍ර අපද්‍රව්‍ය එකතුවීම වැලැක්වීම සඳහා ඇති නීති ප්‍රතිපාදනයන් පිලිබඳවද අධ්‍යයනය කරනු ලබයි. එමගින් සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය අවම කිරීමට අවශ්‍ය නීති ප්‍රතිපාදනයන් සකස් කිරීමට නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වෙයි.

දත්ත රැස්කිරීමේ සමීක්ෂණය

3.4.2. අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016

කැබිනට් පත්‍රිකා අංකය සහ දිනය	මාතෘකාව	කැබිනට් තීරණ
16/2224/704/059	බංකර් තෙල් ආපදා මගින් සිදුවන හානිය සඳහා සිවිල් ගෙවීම් පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය.	මේ පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමෙන් අනතුරුව ,සංදේශයේ 8,9 සහ 10 ඡේදවල සඳහන් නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබා දීමට තීරණය විය.
16/0663/704/018 2016.05.04	ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍රීය අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය බල ගැන්වීම සඳහා එක්ස්පෝ 2012 යෙදුණු කොරියා පදනම (YEOSU Korea Foundation) සහ සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය අතර අවබෝධතා ගිවිසුම අත්සන් කිරීම.	සංදේශයේ 3 වන ඡේදයේ සඳහන් 3.1,3.2 සහ 3.3 යෝජනා සඳහා අනුමැතිය ලබා දීම; සහ ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන ඇමතිතුමාගේ නිරීක්ෂණවල දක්වා ඇති පරිදි, සංදේශයේ සඳහන් යෝජිත උපදේශක කමිටුවට , ජාතික ජලජ සම්පත් පර්යේෂණ හා සංවර්ධන නියෝජිතායතනයේ (NARA) නියෝජිතයාට අමතරව, ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ද ඇතුළත් කිරීම.
16/1726/704/047 2016.09.14	සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරියේ දකුණු පළාත් කාර්යාලය හා ගාල්ල දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය රසායනාගාරයක් සහිතව ස්ථාපනය කිරීම.	සංදේශයේ 3 වන ඡේදයේ සඳහන් (3.1) සහ (3.3) නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබා දීම; සහ
16/1723/704/046 2016.09.14	අන්තර්ජාතික වෙරළ පවිත්‍රතා දිනය හා ජාතික සමුද්‍රීය සම්පත් සුරැකීමේ සතිය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.	<p>I. පහත සඳහන් පරිදි අනුමැතිය ලබා දීමට ; තීරණය කරන ලදී. – සෑම වසරකම සැප්තැම්බර් මස තෙවන සතිය, ජාතික සමුද්‍රීය සම්පත් සුරැකීමේ සතිය ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කිරීම</p> <p>සංදේශයේ 3 ඡේදයේ (3.2) සිට (3.9) දක්වා වූ ඡේදවල සඳහන් වැඩසටහන් සහ ක්‍රියාකාරකම් , 2016 සැප්තැම්බර් මස 17 සිට 23 දක්වා ක්‍රියාත්මක කිරීම.</p> <p>II. ඉහත (j) (අ) සහ (ආ) පිළිබඳව දැනුම් දෙමින්, තම විෂය පථය තයටතට ගැනෙන කාර්යයන් එම ආයතන විසින් ඉටු කළ යුතු බවට, සියලු රාජ්‍ය ආයතන වෙත වකුලේඛ උපදේස් නිකුත් කරන ලෙස ජනාධිපති ලේකම්වරයාට දැනුම් දීම;</p> <p>III. සංදේශයේ සඳහන් වැඩසටහන් සම්බන්දයේ වෙරළ තීරයෙහි සංචාරක</p>

		ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපාරික කටයුතු වල නිරත වන පුද්ගලික අංශයේ ව්‍යවසායකයන්ව දැනුවත් කරන ලෙස සහ ඉදිරියේ දී මෙම වාර්ෂික වැඩසටහන සඳහා ඔහුන්ගේ අනුග්‍රාහකත්වය ලබා ගැනීම පිනිස ඔවුන් උනන්දු කරවන ලෙස ,සංචාරක සංවර්ධක හා ක්‍රිස්තියානි ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්ව නියම කිරීම.
--	--	--

3.4.3 2016 වර්ෂයේදී ගැසට් පත්‍ර නිකුත් කල නීති හා නියෝග

නීති/නියෝග	නීති/නියෝග පිළිබඳ විස්තරය
1.සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ(අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිග්‍රහණ පහසුකම්) නියෝගය අංක 1996/27 2016.12.06	අධිකාරිය විසින් හෝ යම් සේවා සපයන්නෙකු විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුල පිහිටි යම් වාරයක්, නැව් තොටක්, පර්යන්තයක් යනාදී වශයෙන් හෝ වෙනත් සමුද්‍ර ආශ්‍රිත පහසුකම් භාවිතා කරන හෝ ශ්‍රී ලංකා ජල තිරය භාවිතා කරන යම් නැව්කට අයුතු ප්‍රමාදයකින් තොරව යම් අපද්‍රව්‍ය පිට කිරීමට හැකිවන පරිදි ඵලදායී අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිග්‍රහණ පහසුකම් සලසනු සඳහා මෙම නියෝගය සඳා ඇත.

3.4.4 මූල්‍ය වෙන්කිරීම් හා ප්‍රගතිය -2016

විස්තරය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදනය-2016	සත්‍ය වියදම	ප්‍රතිශතය
පුනරාවර්තන	142.45	131.21	92%
ප්‍රාග්ධන	90.00	80.73	90%
ව්‍යාපෘති			
හරිත ධීවර වරාය ව්‍යාපෘතිය	29.31	26.42	90%
බැලස්ට් ජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය	2.00	2.00	100%
සමුද්‍ර අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ධාරිතා වර්ධන ව්‍යාපෘතිය	1.00	0.72	72%

3.5 ජාතික මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය

3.5.1 ප්‍රධාන කාර්ය සාධනය - 2016

“පුනරුදය” වැඩසටහනට අනුගතවෙමින් අත්හරින ලද පතල් වලවල් වැසීම

කටුව, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය

තිබ්බොට්ටාව, රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කය

➤ පරිසර හිතකාමී මැණික් ගැරීමේ ක්‍රමවේද පවත්වා ගැනීම.

හරිත මැණික් ගැරීමේ සඳහා පහත සඳහන් භූමි වෙන්දේසි කරන ලදී.

ශාන්ත ජෝකිම් වත්ත, පැල්මඩුල්ලවත්ත, නාඋල කිරි ඔය දිගනනාව ටෙන්ඩරය, ඇහැළියගොඩ, නාඋල, බගවත්තලාව, ලග්ගල පල්ලේගම ඉඩම, නක්කල පාලම, රක්වාන පාලම, නාපාවල කැලෑගම පාර, රක්වාන ගඟ හද්දාගෙදර, හැරණියාවක

විශේෂ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම යටතේ ආර්ථික වටිනාකමකින් වැඩි මැණික් පිහිටා තිබෙන පාරිසරික සංවේදී ස්ථානවල පරිසර හිතකාමී ලෙස පහත ව්‍යාපෘතීන් සිදුකරන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය	වෙන්දේසි දිනය	මුළු වෙන්දේසි ආදායම රු.	අධිකාරි ආදායම රු.
බගවත්තලාව නියමු ව්‍යාපෘතිය රළු මැණික් වෙන්දේසිය	2016/03/24	30,556,788.00	9,167,036.00
	2016/08/11	34,165,289.95	9,479,625.56
	2016/10/07	32,589,805.00	8,378,532.84
සීතාවක ගඟ නියමු ව්‍යාපෘතිය (III අධියර) රළු මැණික් වෙන්දේසිය	2016.05.10	29,888,712.97	18,691,176.77
	2016/07/26	33,833,146.10	21,759,381.20
	2016/12/08	16,277,632.54	5,760,903.87

බගවන්තලාව සහ සීතාවක ව්‍යාපෘතිවල ජායාරූප කිහිපයක්

සීතාවක නියමු ව්‍යාපෘතිය

බගවන්තලාව නියමු ව්‍යාපෘතිය

දේශීය විදේශීය වශයෙන් පරිසර හිතකාමී මැණික් පතල් පවත්වාගෙන යෑම සඳහා උපදේශනයන් සැපයීම සිදුකරයි.

පරිසර හානියට පත්වූ පහත සඳහන් භූමි ප්‍රදේශ පුනරුත්ථාපනය කර ඇත.

- පැළ සිටුවීමේ ව්‍යාපාරය - කතරගම තම්මැන්නාව ප්‍රදේශය
- දඹුල්ල මයිලැන්නාව ප්‍රදේශය
- මොරගහකන්ද පුනරුත්ථාපන භූමිය (ඇහැළියගොඩ, මාතර)

රත්නපුර ප්‍රදේශයේ මැණික් පතල් ආශ්‍රිතව ඩෙංගු පැතිරීමේ අවධානම පිළිබඳ විශේෂ සමීක්ෂණයක් පැවැත්වීම.

පරිසර හිතකාමී මැණික් පතල් කැණීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම.

- හරිත ලංකා - මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ සඳහා දේශීය හා විදේශීය වශයෙන් පවත්නා වෙළඳපල තත්ව පිරික්සීම.

ඇනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ ප්‍රදර්ශන

පවත්නා වෙළඳපල සහ නව වෙළඳපල ප්‍රවේශය යටතේ, ජාතික සහ අන්තර්ජාතික වශයෙන් පවත්වනු ලබන මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශන සඳහා ශ්‍රී ලංකා මණ්ඩපය සංවිධානය කරනු ලබයි. එම නිසා ජාතික මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියට නව වෙළඳපල සොයාගැනීමේ අවස්ථා මෙන්ම කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ස්වර්ණාභරණ නිමැවුම්කරුවන්ට ස්වර්ණාභරණ ආයිත්තම් හඳුන්වාදීමට අවස්ථාව සැලසිණි.

අන්තර්ජාතික වශයෙන් පවත්වන ලද ප්‍රදර්ශන සඳහා “ශ්‍රී ලංකා මණ්ඩපය” පහත රටවල සංවිධානය කරන ලදී.

- I. අන්තර්ජාතික ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය - ටෝකියෝ, ජපානය -20-23 ජනවාරි 2016
- II. සිග්නේවර් ෆෙයාර් - 5-8 පෙබරවාරි 2016
- III. හොංකොං ජාත්‍යන්තර දියමන්ති, මුතු සහ මැණික් ප්‍රදර්ශනය - හොංකොං 1-5 මාර්තු 2016
- IV. යුරෝපීය ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය - ජර්මනිය 19-22 මාර්තු 2016
- V. ස්වර්ණාභරණ ශූන්‍ය ප්‍රදර්ශනය - 5-9 මැයි 2016
- VI. ලාස් වේගාස් ප්‍රදර්ශනය - ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය 3-6 ජූනි 2016
- VII. කුන්මින් ප්‍රදර්ශනය - චීනය 12-17 2016
- VIII. 13 වන චීන ආසියානු ප්‍රදර්ශනය - චීනය 11-14 සැප්තැම්බර් 2016
- IX. ජාත්‍යන්තර ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය - ලන්ඩන් 6-8 සැප්තැම්බර් 2016
- X. සින්ගල් කන්ට්‍රි එක්වීමෙන් - ජපානය 24-26 ඔක්තෝබර් 2016
- XI. චීන ජාත්‍යන්තර ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය - බීජිං 10-14 නොවැම්බර් 2016
- XII. චීන ජාත්‍යන්තර රත්‍රං, ස්වර්ණාභරණ සහ මැණික් ප්‍රදර්ශනය - ශූන්‍ය 18-21 නොවැම්බර් 2016
- XIII. ජාත්‍යන්තර මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය - 9-13 නොවැම්බර් 2016
- XIV. ජාත්‍යන්තර මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ ප්‍රදර්ශනය -හොංකොං 15-19 සැප්තැම්බර් 2016

ජාතික වශයෙන් පවත්වන ලද ප්‍රදර්ශන සඳහා “ජාතික මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරි මණ්ඩපය” පහත ස්ථානවල සංවිධානය කරන ලදී.

- I. ENCO 2016-ඇඟුළියගොඩ ජාතික පාසල - 13-17 ජනවාරි 2016

- II. ගෝල්ඩන් ජුබ්ලි සැමරුම, ශ්‍රී ලංකා සංචාරක මණ්ඩලය - 27-29 මැයි 2016
- III. උච්ච වෙළෙඳස විශ්ව විද්‍යාලයේ පැවති අධ්‍යාපනික ප්‍රදර්ශනය - 8-10 සැප්තැම්බර් 2016
- IV. “Future Green” ප්‍රදර්ශනය- පොලොන්නරුව රාජකීය විද්‍යාලය - 23-24 සැප්තැම්බර් 2016
- V. “Future Green” ප්‍රදර්ශනය- වෙන්කලඬු මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය - 27-28 සැප්තැම්බර් 2016
- VI. “ශ්‍රී ලංකා තෙක්ස්ට්” ප්‍රදර්ශනය - BMICH 17-19 ඔක්තෝබර් 2016
- VII. ෆැසිටස් ශ්‍රී ලංකා - BMICH – 1-4 සැප්තැම්බර් 2016
- VIII. “ජුවෙල්ස් 2016” - 16-18 දෙසැම්බර් 2016
- IX. හාලි ඇල්ල මධ්‍ය මහා විද්‍යාලය ප්‍රදර්ශනය - 8-9 දෙසැම්බර් 2016

හරිත ලංකා - සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් සහ සුළු පරිමාණ කර්මාන්ත

ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තයේ ප්‍රවණතා සහ තත්වයන් පිළිබඳ කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකයන් මුල් කරගෙන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වනු ලබයි.

- i. 2016 මාර්තු 2-4 දක්වා මැණික් හඳුනාගැනීම, ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර සහ නිෂ්පාදන පිළිබඳ වැඩමුළුවක් ගම්පොළ නගරයේ දී පවත්වන ලදී.
- ii. 2016 ඔක්තෝබර් 02 වන දා ගම්පොළ නගරයේදී ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ මූලික කරගනිමින් තෝරාගත් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ස්වර්ණාභරණ නිපැවුම්කරුවන් සඳහා ස්වර්ණාභරණ නිපැවුම් උපකරණ බෙදා දීම.

- i. 2016 ඔක්තෝබර් 03 දින ගම්පොළ කවුඩුපිටිය ග්‍රාමයේ “පුබුදු” ස්වර්ණාභරණ නිපැවුම්කරුවන්ගේ සංගමය වෙත මෙම උපකරණ බෙදා දෙන ලදී.

කුඩා සහ මධ්‍යම පරිමාණ නිපැවුම්කරුවන්ගේ මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ ප්‍රවර්ධනය සහ වෙළඳපල ඇතිකිරීම අරමුණු කරගනිමින් ලෝක වෙළඳ මධ්‍යස්ථානයේ “රත්නදීප” නමින් ප්‍රදර්ශනාගාරයක් අධිකාරි කළමණාකාරිත්වය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම.

- හරිත ලංකා - ජාත්‍යන්තර තත්වයෙන් යුත් මැණික් පරීක්ෂා කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීම.

- ගාල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නව රසායනාගාරයක් පිහිටුවන ලදී.

- උසස් තාක්ෂණයෙන් යුත් අන්තර්ජාතික පිළිගැනීමක් සහිත මැණික් පරීක්ෂා කිරීමේ රසායනාගාරයක් පිහිටුවීම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2016 වර්ෂයේ දී සියලු ප්‍රසම්පාදන කාර්යයන් සිදු කරන ලදී.
- අන්තර්ජාතික තත්ව යටතේ ඉදිකිරීමට නියමිත මැණික් පරීක්ෂා කිරීමේ රසායනාගාරයට අදාළ නිලධාරීන් හට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා දීම සහ රසායනාගාර උපකරණ මිලදී ගැනීම.
- මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ පරීක්ෂා කිරීමේ ජංගම රසායනාගාරයක් ඇති කිරීම යටතේ 2016 වර්ෂයේ දී මූලික වැඩ කටයුතු සිදු කර ඇත.

3.5.2 මූල්‍ය කාර්ය සාධනය

විස්තරය	2016 රු.මි.	2015 රු.මි.	2014 රු.මි.
ආදායම	698.155	716	679
වියදම	510.950	372	364
බදු වලට පෙර ශුද්ධ ලාභය	187.205	344	315

3.5.3 කැබිනට් මණ්ඩල සංදේශ - 2016

කැබිනට් පත්‍රකා අංකය සහ ලැබුණු දිනය	මාතෘකාව	කැබිනට් තීරණ
No.16/2728/704/080/T BR	ජාතික මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය ඇහැළියගොඩ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය ඉදිකිරීම සඳහා	ඉහත සඳහන් ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය ස්ථාපිත කිරීම පිණිස වඩාත්ම සුදුසු ස්ථානය අදාළ බලධාරීන් හා එක්ව හඳුනාගන්නා ලෙස ජාතික

2016-12-19	කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කිරීම	මැණික් සහ ස්වර්ණාභරණ අධිකාරියේ බලධාරීන්ට නියම කිරීම.
No:16/1589/704/040 28/06/2016	ශ්‍රී ලංකා ජෛවමාලෝකයේ ලැබෝරටරි පුද්ගලික සමාගමට මාරුකරන ලද අරමුදල් ආපසු ලබා ගැනීම.	1. 4 හි 4වන ඡේදයේ දක්වා ඇති පරිදි 0.1%ක අතිරේක අපනයන සේවා ගාස්තුවක් නොපැනවීමට යටත්ව සංදේශයේ 3වන ඡේදයේ සඳහන් (3.1),(3.2) සහ (3.3) යෝජනා සඳහා අනුමැතිය ලබා දීමට තීරණය කරන ලදී

3.5.4 නීති රෙගුලාසි 2016

නීති රෙගුලාසිවල මාතෘකා	නීති රෙගුලාසිවලට අදාළ කෙටි විස්තරය
රන් ප්‍රමාණ නිශ්චය කිරීම සහ මුද්‍රාතැබීම රෙගුලාසි	අනිවාර්යය රන් ප්‍රමාණය නිශ්චය කිරීමේ ක්‍රමවේදය හඳුන්වා දීම. ගැසට් පත්‍රයේ කෙටුම්පත නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කර ඇත.
ගාස්තු පිළිබඳ ගැසට් පත්‍රය	බලපත්‍ර ගාස්තු සංශෝධනය කිරීමට අදාළ ගැසට් පත්‍රයේ කෙටුම්පත නීති කෙටුම්පත් සම්පාදක දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත්කර ඇත.

3.6 රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව

3.6.1 2016 ප්‍රධාන කාර්යසාධනය

	අයවැය ගත රු.	තර්‍ය රු.	%
ශුද්ධ ආදායම	4,351,428,463	4,522,237,989	4%
වියදම	4,098,528,023	4,490,054,387	10%

❖ භෞතික ප්‍රගතිය

	ඒකකය	අයවැයගත	තර්‍ය	%
කඳන්	ස.මී.	124,269	156,987	26%
ඉරුදැව	ස.මී.	5,544	4,294	-23%
ආනයනික දැව	ස.මී.	2,000	343	-83%
විදුලි සම්ප්‍රේෂණ කණු	සංඛ්‍යාව	28,000	33,026	18%
සිල්පර	සංඛ්‍යාව	52,550	26,924	-49%
වටකණු	සංඛ්‍යාව	53,000	193,610	265%
වැටකණු	සංඛ්‍යාව	57,050	103,700	82%
දර	ස.මී.	58,130	125,225	115%
අලිවැටකණු	සංඛ්‍යාව	48,500	34,625	-29%
ගෘහභාණ්ඩ	රු.මිලියන	315	256.5	-19%
භිත්ගර් ජොයින්ට්	රු.මිලියන	20	18.3	-9%

❖ මූල්‍ය ප්‍රගතිය (රු)

	අයවැයගත	තර්‍ය	%
කඳන් - රජයේ ඉඩම්	2,105,351,071	2,550,704,232	21%
කඳන් - පුද්ගලික ඉඩම්	-	85,609,989	
ඉරුදැව	271,734,731	195,877,602	-28%
ආනයනික ඉරු දැව	240,059,000	26,226,922	-89%
සිල්පර - පුද්ගලික ඉඩම්	-	136,725,089	

සිල්පර - රජයේ ඉඩම්	425,673,656	150,758,501	-65%
සිල්පර - අපනයනික	438,311,201	3,871,012	-99%
විදුලි සම්ප්‍රේෂණ කණු - රජයේ ඉඩම්	251,786,786	258,375,810	3%
විදුලි සම්ප්‍රේෂණ කණු - පුද්ගලික ඉඩම්	-	67,386,081	
අලිවැටකණු	110,562,187	124,695,886	13%
වෙනත්	15,238,916	27,581,917	81%
වන අපරාධ දැව	-	60,377,654	
පරිත්‍යාග දැව	-	293,864,091	
ගෘහභාණ්ඩ	402,418,036	304,349,267	-24%

3.6.2 අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 2016

අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංකය/දිනය	මාතෘකාව	අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ
16/1346/704/036 – 2016.06.27	2014 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව- රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව	<p>1. රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ 2014 වසර සඳහා වූ වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබාදීම.</p> <p>2. (අ) 2014 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් විගණකාධිපතිවරයා විසින් පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු හා දුර්වලතා නිවැරදි කිරීම හා ඉදිරියේදී එවැනි අඩුපාඩු හා දුර්වලතා ඇති නොවීම පිණිස අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.</p> <p>(ආ) මුදල් ඇමතිතුමාගේ නිරීක්ෂණවල අවධාරණය කර ඇති කරුණු පිළිබඳව සැලකිල්ල යොමු කොට ඒ අනුව අවශ්‍ය පියවර ගැනීම.</p>

<p>16/1138/704/029 – 2016.04.25</p>	<p>2013 වර්ෂයේ වාර්ෂික වාර්තාව-රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ 2013 වසර සඳහා වූ වාර්ෂික වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස අනුමැතිය ලබාදීම. 2. (අ) මුදල් ඇමතිතුමාගේ නිරීක්ෂණවල අවධාරණය කර ඇති කරුණු පිළිබඳව සැලකිල්ල යොමු කොට ඒ අනුව අවශ්‍ය පියවර ගැනීම. <p>(ආ) 2013 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් විගණකාධිපතිවරයා විසින් පෙන්වා දී ඇති අඩුපාඩු හා දුර්වලතා නිවැරදි කිරීම හා ඉදිරියේදී එවැනි අඩුපාඩු හා දුර්වලතා ඇති නොවීම පිණිස අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.</p> <p>(ඇ) රාජ්‍ය දැව සංස්ථාවේ 2014 සහ 2015 වර්ෂ සඳහා වන වාර්ෂික වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම දැනටමත් ප්‍රමාද වී ඇති බැවින් එකී වාර්ෂික වාර්තා පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම පිණිස සලකාබැලීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.</p>
-------------------------------------	---	---

➤ හරිත ලංකා වැඩසටහන සහ පුනරුදය වර්ෂ 3ක ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති සහ ළඟා කරගත් අරමුණු.

1. නැවත වනවගා ස්ථාපිත කිරීම

- i. ලෝක පරිසර දිනය වෙනුවෙන් රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව විසින් ‘තුරුජන සිසු බැංකු රෝපණ’ වැඩසටහනක් ආරම්භ කරන ලදී. පාසැල් ළමුන් රුක්රෝපණය පිළිබඳ උනන්දු කරවීම අරමුණු කරගනිමින් මෙම වැඩසටහන යටතේ තෝරාගත් පාසැල් කිහිපයක් වෙත රුක්රෝපණ කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය පැල, උපකරණ සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදීම.
 - 2016 වර්ෂයේ පොලොන්නරුව සහ මොණරාගල ප්‍රදේශයේ තෝරාගත් පාසැල් කිහිපයක මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.
- ii. ‘වනරෝපා’ පැල සිටුවීමේ සහ බෙදාහැරීමේ වැඩසටහන යටතේ අන්තරායට ලක් වූ වදවිගෙන යන ශාක ද ඇතුළුව පැල 160,000කට අදික ප්‍රමාණයක් පාසැල්, රාජ්‍ය ආයතන සහ අනෙකුත් ආයතන අතර බෙදා දෙන ලදී.
- iii. පුලියන්කුලම, මැදවව්විය, මිදලන, විනීතගම හා සෙවනපිටිය යන ප්‍රදේශවල අක්කර 180ක පමණ නැවත වනවගා, පැළ තවාන් ස්ථාපිත කර නඩත්තු කිරීම.
- iv. අක්කර 61කින් යුත් මින්නේරිය ජෛව විවිධත්ව උද්‍යානය පවත්වාගෙන යාම මගින් ජෛව විවිධත්ව සමතුලිතතාවය ආරක්ෂා කරගැනීමට දායකවීම.
- v. වැඩබිම් වර්ගීකරණය සඳහා පාරිසරික සාධක පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් නිෂ්පිත නිර්ණායක ලැයිස්තුවක් හඳුන්වාදීම. (Environmental friendly pre timber harvesting check list) මෙම ක්‍රමවේදය තුලින් රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව සහ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් ද දැව සැපයීම් කටයුතු සිදුකිරීමේදී පරිසරයට සිදුවන බලපෑම අවම වන ලෙස කටයුතු කිරීමට දායකවීම.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ දැව කර්මාන්තය නඟාසිටුවීමට අවශ්‍ය තාක්ෂණික දැනුම ලබාදීම.

- i. රාජ්‍ය ආයතන සහ අර්ධ රාජ්‍ය ආයතනවල හරිත මාර්ගෝපදේශ සංග්‍රහය (Green building) සහ ඇගයීම් පද්ධතිය සකස් කිරීමට මූලිකත්වය ගෙන කටයුතු කිරීම.
- ii. “දැව නිවහන” ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් මාලාව තුලින් දැව සංරක්ෂණය සහ දැව භාවිතය පිළිබඳව මහජනතාව දැනුවත් කිරීම.
- iii. දැව කර්මාන්තය පිළිබඳ අවශ්‍ය දැනුම බෙදාදීම සඳහා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රකාශන නිකුත් කිරීම, අත්පත්‍රිකා බෙදාහැරීම සහ පුහුණු වැඩසටහන් මාලා පැවැත්වීම.
- iv. පරිසර හිතකාමී ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිත වූ දේශීය හා විදේශීය ප්‍රදර්ශණ සහ සම්මන්ත්‍රණ පැවැත්වීමට අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදීම. (“Sri Lanka Next” කාලගුණික විපර්යාස වැලැක්වීම සඳහා වූ අන්තර්ජාතික ප්‍රදර්ශණය)
- v. විවිධ දැව වර්ග හඳුනාගැනීමේ පහසුකම රාජ්‍ය දැව සංස්ථාව විසින් මහජනතාව වෙත ඉතාමත් අඩු මුදලක් යටතේ සලසා දී ඇත. එමගින් දැව නාස්තිය අවම වන ලෙස සහ සඵලදායී දැව භාවිතයක් සඳහා මහජනතාව උනන්දු කරවීම.

3. ප්‍රජා සත්කාරක සේවා.

- i. විදේශීය ශාක ඉවත් කිරීමෙන් ලැබෙන ආදායමෙන් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ අඩු පහසුකම් සහිත පාසල් වල ඇති මූලික අවශ්‍යතා සපුරාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදීම මෙන්ම එම පාසල් භූමිවල දේශීය ශාක වගාකිරීමට අවශ්‍ය පැළ, උපකරණ ලබාදීම සහ ඒ සඳහා අවශ්‍ය මාර්ගෝපදේශනයන් ලබාදීම.
- ii. පොලොන්නරුව කළුකැලේ ප්‍රදේශයේ අඩු ආදායම්ලාභී පවුලක දරුවෙක් වෙනුවෙන් සියලු පහසුකම් සහිත නිවසක් තනා දීම සහ අක්බෝපුර අඩු පහසුකම් සහිත පාසලකට අවශ්‍ය මූලික පහසුකම් සකසාදීම.
- iii. ITN මාධ්‍ය ජාලය හා සම්බන්ධවෙමින් අලි මිනිස් ගැටුම අවම කරලීම සඳහා “සත්දන්ත සත්කාරය” වැඩසටහන යටතේ ත්‍රිකුණාමලය ප්‍රදේශවාසීන්ට අලිවැටක් සකසාදීම සඳහා අවශ්‍ය අලිවැටකණු ලබාදීම.

3.7 භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ සහ පතල් කාර්යාංශය

3.7.1 ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016

භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ අංශය

භූ විද්‍යාව ආශ්‍රිත ව්‍යාපෘති හා සේවා සම්බන්ධයෙන් පුළුල් අත්දැකීම් සම්භාරයක් සහිත වෘත්තීයමය භූ විද්‍යාඥයින්, භූ භෞත විද්‍යාඥයින් සහ රසායන විද්‍යාඥයින්ගෙන් භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ අංශයෙහි කාර්ය මණ්ඩලය සමන්විත වේ. තාක්ෂණික නිලධාරීන් පර්යේෂණ සහායකයින් සහ සිතියම් ශිල්පීන් විසින් මෙම අංශයේ කටයුතු සඳහා සහාය ලබා දෙනු ලැබේ. මෙහි ප්‍රධාන කටයුතු වන්නේ භූ විද්‍යා, භූ රසායනික සහ වාතුර්ථික භූ විද්‍යා සිතියම් සැකසීම හා ප්‍රසිද්ධ කිරීම, භූ කම්පන නිරීක්ෂණ කටයුතු, සුනාමි අනතුරු ඇඟවීම් නිකුත් කිරීම සඳහා සහාය වීම සහ බණිජ ගවේෂණය, භූ ඉංජිනේරු විද්‍යාව, පාරිසරික භූ විද්‍යාව සහ බණිජ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සඳහා විවිධ භූ - උපදේශන සේවා සැපයීමය.

➤ **ත්‍රියාකාරී සැලසුම් කටයුතු (භූ.ස.ප.කා.) මුදල් ප්‍රතිපාදන**

- **භූ විද්‍යා සිතියම් මුද්‍රණය කිරීම :**

මුළු ශ්‍රී ලංකාවම ආවරණය කරනු ලබන භූ විද්‍යා සිතියම් ප්‍රසිද්ධ කිරීම මෙම කාර්යාංශයෙහි ප්‍රධාන කටයුතුවලින් එකක් වේ. බනිජ හා භූගත ජලය ගවේෂණය, ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කටයුතු හා සිවිල් ඉංජිනේරු කටයුතු සහ නායයාම් උවදුරු සිතියම් සැකසීම ආදිය ඇතුළු කටයුතු ගණනාවක් සඳහා භූමිය පිළිබඳ භූ විද්‍යා තොරතුරු අඩංගු භූ විද්‍යා සිතියම් භාවිතා කරනු ලැබේ. සමස්ත රටම ආවරණය කරමින් (1:100,000) පරිමාණයේ භූ විද්‍යා සිතියම් 21 ක් භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් 2014 දී සම්පූර්ණ කරන ලද අතර එසේ දැනටමත් සකස් කර ඇති 1 : 100,000 පරිමාණයේ භූ විද්‍යා සිතියම් පදනම් කරගෙන 1:500,000 පරිමාණයේ සහ 1,250,000 පරිමාණයේ භූ විද්‍යා සිතියම් පිළියෙල කරමින්ද කටයුතු කරන ලදී. 1:250,000 පරිමාණයේ භූ විද්‍යා සිතියම් 04 ක් පිළියෙල කිරීම 2010 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද අතර 2016 දෙසැම්බර් මාසයේදී එම සිතියම් ප්‍රසිද්ධ කරන ලදී.

- **වාතුර්ථික සිතියම් සැකසීමේ (මුහුදුබඩ කලාපීය) වැඩසටහන**

භූ විද්‍යා ඉතිහාසයේ වාතුර්ථික අවධිය අවුරුදු මිලියන 2 ක ඇත අතීතයේ සිට අද දක්වා දිව එයි. ශ්‍රී ලංකාවේ වාතුර්ථික සැකැස්ම ප්‍රධාන වශයෙන්ම වෙරළ අවසාදිතයන්, ජල ගැලීම් ඇති වන තැනිතලා ප්‍රදේශවල දියළුමය අවසාදිතයන් සඳහා සීමා වී ඇති අතර පස් ද රිට ඇතුළත් වේ. එසේ වුවද මෙම සැකැස්ම තුළට මැටි හා වැලි නිධි, කොරල් පර, සශ්‍රික පස් ආවරණයක් සහ භූගත ජල මූලාශ්‍ර ඇතුළත් වන හෙයින් ඒවා අතිශයින්ම සුවිශේෂී වී ඇත. ‘වාතුර්ථික සිතියම් සැකසීමේ වැඩසටහන’ නමින් ව්‍යාපෘතියක් 2008 වර්ෂයේදී භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් ආරම්භ කරන ලදී.

වාතුර්ථික සිතියම් මුද්‍රණය කිරීමේ වැඩසටහන : මාතර, කළුතර සහ අම්බලන්ගොඩ - බලපිටිය කලාප ඇතුළත් 1:50,000 පරිමාණයේ වාතුර්ථික සිතියම්වල ක්ෂේත්‍ර කටයුතු හා නිර්මාණ කටයුතු පසුගිය වර්ෂය

තුළදී අවසන් කරන ලද අතර එම සිතියම්වල මුද්‍රණ කටයුතු 2016 වර්ෂයේදී නිම කරන ලදුව මේ වන විට මහජනතාවට පරිශීලනය කළ හැකිව තිබේ.

වාතුර්ථික සිතියම් වැඩසටහනෙහි කාර්යාල කටයුතු : පුත්තලම, කල්පිටිය, හම්බන්තොට - තංගල්ල සහ නිස්සමහරාම කලාපවල දත්ත සැකසීමේ කටයුතු බොහෝ දුරට නිම කර ඇත. සැලසුම් සකස් කිරීමේ කටයුතු 2017 වර්ෂයේ පළමු අර්ධය දක්වා දිව යනු ඇත.

වාතුර්ථික සිතියම් වැඩසටහනෙහි ක්ෂේත්‍ර කටයුතු : අවසාදිත පස් තැන්පත් වීමේ ඉතිහාසය පිළිබඳ අමතර තොරතුරු ලබාගැනීමට ඒවායේ සිදුරු කිහිපයක් විදීමේ කාර්යය 2016 වර්ෂයේදී වාතුර්ථික සිතියම් වැඩසටහනට අළුතින් හඳුන්වා දෙන ලදී. පුත්තලම සිට සිලාවතූරු දක්වා ප්‍රදේශය ආවරණය කරමින් සිදුරු විදීමේ කටයුතු සිදු කිරීම සඳහා ස්ථාන අටක් තෝරා ගන්නා ලදී. පුත්තලම අවට අත්තවිල්ලුව සහ පිරමිබිකවිටිය යන ප්‍රදේශවල සිදුරු 2 ක් විදීම සිදු කරන ලදී. 2016 ජූනි 30 දින සිට 2016 අගෝස්තු 26 දක්වා කාලය තුළදී ක්ෂේත්‍ර කටයුතු සිදු කරන ලදී. විදීම යන්ත්‍රය වෙනත් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ඉල්ලා සිටින ලද හෙයින් ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නතර කරන ලදී. (25% සම්පූර්ණ කර ඇත.)

- **පාංශු භූ රසායනික සිතියම් වැඩසටහන**

පසෙහි භූ රසායනික ලක්ෂණ අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා 2008 වර්ෂයේදී පාංශු භූ රසායනික සිතියම් වැඩසටහන ආරම්භ කරන ලදී. ඛනිජ ගවේෂණය, පාරිසරික අධීක්ෂණ කටයුතු, කෘෂිකාර්මික පර්යේෂණ සහ භූ සෞඛ්‍ය උවදුරු අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා මෙම සිතියම් ප්‍රයෝජනවත් වේ. 1:50,000 පරිමාණයේ පාදස්ථ සිතියම් භාවිතා කරමින් භූ රසායනික සිතියම් සැකසීමේ කටයුතු සිදු කරනු ලබමින් පවතී. සෑම වර්ග කිලෝමීටර් 1 ක භූමි ප්‍රදේශයකින්ම පස මතුපිටින් සන මීටර් 2 ක් ගැඹුරු ස්ථානයකින් පස් නියැදි දෙකක් එකතු කර ගනු ලැබේ. පරමාණුක අවශෝෂණ වර්ණාවලිමානය සහ ප්‍රේරිත යුග්ම ජලාස්මා ප්‍රකාශ විමෝචන වර්ණාවලිමානය යොදා ගනිමින් රසායනික ලක්ෂණ විශ්ලේෂණය කරනු ලැබේ

පාංශු භූ රසායනික සිතියම් සකස් කිරීමේ සහ මුද්‍රණය කිරීමේ වැඩසටහන : ත්‍රිශෛල්කැටිය, මාතර, රක්වාන, තංගල්ල, මොරවක සහ හම්බන්තොට යන 1:50,000 පරිමාණයේ කලාප හයක විශ්ලේෂණ දත්ත යොදා ගනිමින් භූ රසායනික සිතියම් කලාප අංක 20 (රක්වාන - තංගල්ල) සැකසීමේ කටයුතු නිම කර මුද්‍රණය සඳහා භාර දෙන ලදී.

පාංශු භූ රසායනික සිතියම් වැඩසටහනෙහි ක්ෂේත්‍ර කටයුතු - 1:50,000 පරිමාණයේ කැකිරාව කලාපයේ ක්ෂේත්‍ර කටයුතු 2016 වර්ෂයේ දෙවන කාර්තුව වන විට අවසන් කරන ලදී.

- **2015 සහ 2016 වර්ෂවල වාර්ෂික ඛනිජ ග්‍රන්ථ**

2016 වාර්ෂික ඛනිජ ග්‍රන්ථය සඳහා දත්ත එක්රැස් කිරීමේ කටයුතු 2015 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද අතර එය සම්පූර්ණ කිරීමේ කටයුතු 2016 වර්ෂය අවසානය වන විට බොහෝ දුරට නිම කර තිබුණි. 2016 වාර්ෂික ඛනිජ ග්‍රන්ථය සඳහා දත්ත එක්රැස් කිරීමේ හා විශ්ලේෂණ කටයුතුද 2016 වර්ෂයේ දෙවන අර්ධය වන විට සිදු කරන ලදී.

- පළාත් බණිජ සමීක්ෂණ සහ පළාත් බණිජ සිතියම්

පළාත් බණිජ සිතියම් මුද්‍රණය කිරීම : මධ්‍යම සහ උඹ පළාත් සඳහා දැනට පවතින දත්ත භාවිතා කරමින් බනිජ සිතියම් සැකසීමේ කටයුතු 2015 වර්ෂයේදී බෙහෝ දුරට නිම කරන ලද අතර ඉතිරි කටයුතු 2016 වර්ෂයේදී නිම කරන ලදී. ඉන් අනතුරුව මධ්‍යම පළාත් බනිජ සිතියම 2016 වර්ෂය අවසානය වන විට මුද්‍රණය කළ හැකි විය.

පළාත් බණිජ සිතියම් වල ක්ෂේත්‍ර කටයුතු හා ඒවා සකස් කිරීම :

සබරගමුව පළාතේ බනිජ සමීක්ෂණ කටයුතු 2015 වර්ෂයේ තුන්වන කාර්තුවේදී ආරම්භ කර 2016 වර්ෂයේ පළමු කාර්තුවේදී නිම කරන ලදී. දත්ත පාදක සැකසීමේ සහ වාර්තාව පිළියෙල කිරීමේ කටයුතු නිම කර ඇති අතර සිතියම් සැකසීමේ කටයුතු සිදු වෙමින් පවතී.

- අන්තර්ජාතික පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරියේ සහාය ලත් න්‍යෂ්ටික අමුද්‍රව්‍ය සමීක්ෂණ කටයුතු හා ආනුෂංගික කටයුතු

මාතලේ, දඹුල්ල, ඇලහැර, පල්ලේගම, නුවර, ගම්පොල, මහියංගනය හා හඟුරන්කොන, 1:50,000 භූ විද්‍යා කලාප සඳහා ක්ෂේත්‍ර කටයුතු 2016 වර්ෂයේ තුන්වන කාර්තුව වන විට නිම කරන ලදී.

විද්‍යාගාර තුළ නියැදි විශ්ලේෂණය කරමින් තිබෙන අතර අතුරු වාර්තා ඉදිරිපත් කරනු ලැබ ඇත. බඹරකොටුව සහ රත්නපුරය යන ප්‍රදේශවල යුරේනියම් සහ තෝරියම් පවතිද යන්න විමර්ශනය කිරීම සඳහා මූලික ක්ෂේත්‍ර සංචාර සිදු කරන ලදී. කාබන් ගැමා කිරණ සමීක්ෂණ තුළදී නාවුල ප්‍රදේශය තුළ හඳුනා ගන්නා ලද තෝරියම් විෂමතාවය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක භූ විද්‍යා පරීක්ෂණ කටයුතු තුන්වන කාර්තුවේදී ආරම්භ කරන ලදී.

2016 වර්ෂයේ අග භාගයේදී තලෙයිමන්තාරම ප්‍රදේශයේ සිට ගාල්ල දක්වා වෙරළ තීරය තුළ ආරම්භ කරනු ලැබූ න්‍යෂ්ටික අමුද්‍රව්‍ය සමීක්ෂණ කටයුතු 2017 වර්ෂය තුළදී ඉදිරියට සිදු කරනු ඇත. තලෙයිමන්තාරමේ සිට විල්පත්තු සීමාව දක්වා ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නිම කරනු ලැබ ඇත.

- භූ කම්පන දත්ත සහ සුනාමි අනතුරු ඇඟවීමේ මධ්‍යස්ථානය සඳහා සිදු කරනු ලබන වැඩි දියුණු කිරීම් සහ භූ කම්පන නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථාන තුන නඩත්තු කිරීම

යම් යම් සුළු සුළු ගැටළු තිබුණද භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් අනිකුත් ආධාර ලබා දෙන ආයතනවල සහාය ඇතිව ස්ථාපනය කරන ලද භූ කම්පන මධ්‍යස්ථාන තුන ඉතා හොඳින් ක්‍රියා කරමින් තිබෙන අතර මෙම මධ්‍යස්ථාන වලින් ලබා ගනු ලබන තොරතුරු භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙහි ප්‍රධාන කාර්යාලයෙහි පිහිටි දත්ත මධ්‍යස්ථානය වෙත සන්නිවේදනය කරනු ලැබේ.

භූ කම්පන මධ්‍යස්ථාන සතු දත්ත ලබාගැනීමේ ශක්‍යතාවය 98%කට ආසන්න සතුටුදායක මට්ටමක පවතී. භූ චලන, භූමිය සෙලවීම් සහ ඉන්දියානු සාගරය තුළ සිදුවන භූමිකම්පා පිළිබඳව මහජනයා විසින් සිදු කරනු ලබන විමසීම් සඳහා දත්ත මධ්‍යස්ථානය විසින් සාර්ථකව ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත.

පල්ලෙකැලේ මධ්‍යස්ථානයෙහි අකුණු ආරක්ෂණ පද්ධතියක් තිබුණද තවමත් එම මධ්‍යස්ථානය අකුණු ප්‍රහාරවලට ලක් වේ. එහෙයින් විස්තීර්ණ න්‍යෂ්ටික පර්යේෂණ තහනම් කිරීමේ ගිවිසුම් සංවිධානය සහ සන්ධිගාමී කැලිපෝනියා විශ්ව විද්‍යාලයේ සහාය ඇතිව හු විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් පල්ලෙකැලේහි දැනට පවතින අකුණු ආරක්ෂණ පද්ධතිය නවීකරණය කිරීම සඳහා සැලසුම් සකස් කර ඇත. සන්ධිගාමී කැලිපෝනියා විශ්ව විද්‍යාලයේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමයේ ප්‍රදාන ඉංජිනේරුවරයා, විස්තීර්ණ න්‍යෂ්ටික පර්යේෂණ තහනම් කිරීමේ ගිවිසුම් සංවිධානයේ උපදේශක ඉංජිනේරුවරයෙකු සහ හු විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙහි නිලධාරීන් විසින් මේ පිළිබඳව ව්‍යාපෘති වාර්තාවක් පිලියෙල කිරීම සඳහා 2016 ඔක්තෝබර් මාසයේදී ක්ෂේත්‍ර සංචාරයක් සිදු කරන ලදී.

නවීකරණ කටයුතු 2017 වර්ෂයේ මුල් භාගය තුළදී සිදු කරනු ඇත. ජර්මන් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයෙහි අනුග්‍රහය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන (මහකනදරාව සහ හක්මන) හු කම්පන මධ්‍යස්ථානවල පැවති ගැටළු නිරාකරණ කටයුතු තුළට පහත සඳහන් කාර්යයන් ඇතුළත් විය.

- (1) මහකනදරාව හු කම්පන මධ්‍යස්ථානයෙහි විදුලිබල පද්ධතියෙහි ගැටළු නිරාකරණය කිරීම
- (2) ජර්මන් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය භාරයේ ඇති මධ්‍යස්ථාන දෙකෙහිම VSAT ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සහ මහකනදරාව හු කම්පන මධ්‍යස්ථානයෙහි BGAN සන්නිවේදන පද්ධතියෙහි ගැටලු නිරාකරණය කිරීම

ජර්මන් පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයෙහි ආධාර ඇතිව (උපකරණ හා තාක්ෂණික ආධාර) 2016 වර්ෂයේ මුල් භාගයේදී සන්නිවේදන ගැටළු නිරාකරණය කරන ලදී.

හු කම්පන නිරීක්ෂණ කටයුතුවලට අමතරව හු විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙහි විෂයපථය තුළට ඇතුළත් කැනීමේ කටයුතු පිළිබඳව ලැබෙන මහජන පැමිණිලි විමර්ශනය කිරීමද හු කම්පන දත්ත හා සුනාම් අනතුරු ඇඟවීමේ මධ්‍යස්ථානය විසින් සිදු කරන ලදී. මේ සම්බන්ධයෙන් තව හදිසි ඇමතුම් අංකයක් ලබා දී ඇති අතර (0112862862) දත්ත මධ්‍යස්ථානයේදී කාර්ය නියුක්ත නිලධාරීන් විසින් මහජන පැමිණිලි සටහන් කර ගැනීමෙන් අනතුරුව එය කැනීමේ අංශයට යොමු කරනු ලැබේ.

- අබලන් වූ විදුම් පෙට්ටි අනාවරණය කර ගැනීම සහ ගබඩා කිරීම

යක්කල පරිශ්‍රයෙහි පිහිටි දිරාගිය ලී පෙට්ටි තුළ ගබඩා කරන ලද ගල්පර විදුම් පෙට්ටි සොයා ගැනීමට සැලසුම් සකස් කරන ලදී. විදුම් පෙට්ටි අබලන් වූ තත්ත්වයක පැවති අතර නිවැරදි තොරතුරු අනුව සොයා ගත හැකි වූයේ මෙම විදුම් පෙට්ටිවලින් 60% පමණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2015 වර්ෂයේ අවසානය වන විට බොහෝ දුරට සම්පූර්ණ කරන ලද අතර ඊට අදාළ සමාජිකී අදියරේ කටයුතු 2016 වර්ෂයේ මුල් භාගය තුළදී නිම කරන ලදී.

- වයඹ ප්‍රදේශය තුළ ගඩොල් හා උළු සමීක්ෂණය

මාඔය සහ දැදුරු ඔය ඔස්සේ සමීක්ෂණ කටයුතු සිදු කරන ලද අතර ක්ෂේත්‍ර කටයුතු නිම කරන ලදී. එකතු කරන ලද නියැදි, විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදුකිරීම සඳහා යක්කල පරිශ්‍රය තුළ ගබඩා කරන ලදී.

- භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශ පුස්තකාලය නවීකරණය කිරීම

(අ) සභරා සඳහා දායක මුදල් ලබා දීම : විවිධ සභරා 11 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා පුස්තකාල කමිටුව විසින් අනුමැතිය ලබා දෙන ලදී. සභරා ලැයිස්තු අනුමැතිය සඳහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාට ඉදිරිපත් කරන ලදී. භූ විද්‍යා සභරාව, මැණික් හා මැණික් විද්‍යා සභරාව, ඇමරිකා භූ කම්පන විද්‍යා සංගමයේ ප්‍රවෘත්ති සභරාව, ඉන්දියා භූ විද්‍යා සභරාව, භූ භෞතික පූර්වේක්ෂණය, භූ විද්‍යා පාෂාණ පරිණාම සභරාව, භූ භෞතික විද්‍යාව, ද ලීඩ්ස් එජ්, ජාතික භූ විද්‍යා සභරාව, නූතන විද්‍යාඥයන් හා ආර්ථික භූ විද්‍යාව යන සභරා ඉහත කී සභරා තුළට ඇතුළත් විය.

(ආ) පුස්තකාල පෙළපොත් මිලදී ගැනීම : (2016) -2015 වර්ෂය සඳහා මිලදී ගැනීමට පෙළ පොත් 33 ක් පුස්තකාල කමිටුව විසින් තෝරාගන්නා ලදී. (21.10.2015) භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙන් ලැබුණු ඉල්ලීම් 8 ක් සලකා බලා එසේ ඉල්ලන ලද පෙළපොත් මිලදී ගැනීම සඳහා තෝරාගන්නා ලදී. ඇස්තමේන්තුගත වියදම ශ්‍රී ලංකා රුපියල් 561118.00 ක් විය. මෙම පෙළපොත් 2016 වර්ෂයේදී ලැබුණි

(ඇ) කෞතුකාගාර සංවර්ධනය : කෞතුකාගාර සංවර්ධනය පිළිබඳ යෝජනාව නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (භූ විද්‍යා) හරහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා වෙත ඉදිරිපත් කරන ලදී. ප්‍රදර්ශන භූමි හා ප්‍රදර්ශන ආධාරක මිලදී ගන්නා ලෙස මිලදී ගැනීම් අංශයෙන් ඉල්ලීමක් සිදු කර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ලේඛන ඉදිරිපත් කරන ලදී. එම කටයුතු දැනට සිදු කරනු ලබමින් පවතී.

(ඈ) අනිකුත් කටයුතු : 2016 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා කාලය තුළ සිතියම්, ප්‍රකාශන, අප්‍රකාශිත වාර්තා සහ බනිජ ග්‍රන්ථ අලෙවි කර රු. 400,014/= ක මුදලක් පුස්තකාලය විසින් උපයා ගන්නා ලදී.

➤ **2016 වර්ෂයේදී සිදු කරන ලද භූ භෞතික සමීක්ෂණ**

- ඇඹිලිපිටිය, හම්බන්තොට, පොළොන්නරුව සහ සෝමාවතිය බණිජ සමීක්ෂණය
- බෙලිඅත්ත ප්‍රදේශයෙහි ‘මාගා’ විසින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ගල් කැඩීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි ගල්පර පරිමාව ගණනය කිරීම
- බෙලිඅත්ත ප්‍රදේශයෙහි මාගා ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ගල් කැඩීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි දෙවන අදියරෙහි ගල්පර පරිමාව ගණනය කිරීම
- බෙලි අත්ත ප්‍රදේශයෙහි මාගා ආයතනය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ගල් කැඩීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි තුන්වන අදියරෙහි ගල්පර පරිමාව ගණනය කිරීම
- අනුරාධපුරයේ ධම්ම චේතිය විහාරයෙහි යෝජිත ගොඩනැගිල්ලෙහි ප්‍රතිවිරෝධීතාවය ගණනය කිරීම
- වැලි සමීක්ෂණය - වස්ගමුව, දෙහිඅත්තකණ්ඩිය
- උණු දිය උල්පත් සහ ඩොලරයිට් වෙලි ආශ්‍රිත භූ භෞතික සමීක්ෂණය
- දැරණියගල ප්‍රදේශයෙහි ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත උප පද්ධති මධ්‍යස්ථාන සඳහා භූ භෞතික සමීක්ෂණ කටයුතු

- පදියතලාව, මහව - උණු දිය උල්පත් සහ ඩොලරයිට් වේලි සඳහා භූ භෞතික කටයුතු
- දැරණියගල ප්‍රදේශයෙහි ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත උප පද්ධති මධ්‍යස්ථාන සඳහා භූ භෞතික සමීක්ෂණ කටයුතු
- පදියතලාව, මහව - උණු දිය උල්පත් සහ ඩොලරයිට් වේලි සඳහා භූ භෞතික කටයුතු
- වේවැල්වත්ත ප්‍රදේශයෙහි ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය විසින් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත උප පද්ධති මධ්‍යස්ථානයෙහි භූ භෞතික කටයුතු
- නාවලපිටිය ප්‍රදේශයෙහි ලංකා විදුලි මණ්ඩලය විසින් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂිත උප පද්ධති මධ්‍යස්ථානයෙහි භූ භෞතික කටයුතු
- මාදුරු ඔය, මහව, කඹුරුඇල්ල යන ජරදේශවල උණු දිය උල්පත් සහ ඩොලරයිට් වේලි සඳහා භූ භෞතික කටයුතු
- ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් රිකිලිගස්කැලේ ප්‍රදේශයෙහි ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත උප මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතියෙහි භූ භෞතික කටයුතු
- අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ඉල්ලීම මත නාවල සහ වැල්ලවත්ත ප්‍රදේශවල GPR (භූමිය තුළට කා වැදි ක්‍රියාත්මක වන රේඩාර්) සමීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීම

සේවාදායකයන්ගේ ඉල්ලීම් මත ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති හා කටයුතු (ආදායම් උත්පාදන)

2016 වර්ෂය තුළදී විවිධ ව්‍යාපෘති තුළින් උපයන ලද ආදායමෙහි සාරාංශය

- කොස්ලන්ද, ගැටමාන්ත සහ බෙලිඅත්ත යන නගරවල ගල් කැඩීමේ ව්‍යාපෘතිවල භූ භෞතික විමර්ශන කටයුතු
- මාගා ඉංජිනේරින් පෞද්ගලික සමාගම
- පුනරින් සිමෙන්ති අමුද්‍රව්‍ය ගවේෂණය - 2015
ටෝකියෝ ලංකා සිමෙන්ති සමාගම
- යාපනය සංගුපිටිය විදුම් ව්‍යාපෘතිය
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
- රාගල, මාලිබොඩ සහ නාවලපිටිය ප්‍රතිරෝධතා ගවේෂණය
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
- කළුගඟ මොරගහකන්ද විදුම්, ගල්පර පරීක්ෂණ ගවේෂණය
මහවැලි ජල ආරක්ෂණ ආයෝජන වැඩසටහන (මහවැලි කාර්යාංශය)
- පුනරින් විදුම් පරීක්ෂණය - වල්ලයිපාදු
ලංකා ටෝකියෝ සිමෙන්ති සමාගම
- දෙනියාය ප්‍රදේශයේ පස් පරීක්ෂණ කටයුතු
සෞඛ්‍ය සේවා දෙපාර්තමේන්තුව - දකුණු පළාත

- යාපනය වල්ලිපුරම් හා වම්පි ප්‍රදේශවල සිලිකා වැලි ගවේෂණය එම්. ජී. එම්. පතල් හා ඛනිජ
- කොළඹ අධිවේගී මාර්ගයෙහි මීරිගම - විදුම් පරීක්ෂණය සී/ස නිට් සොලියුෂන්ස් පුද්ගලික සමාගම
- පාදුක්ක විදුම් ව්‍යාපෘතිය ඇක්සෙස් ඉංජිනේරු සමාගම

➤ පතල් අංශය

- පතල් අංශයෙහි ප්‍රධාන කටයුතු

ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 14 ක් තුළින් පතල් අංශය දැනට ක්‍රියාත්මක වේ. විවිධ පතල් කර්මාන්තවල නිරත අපගේ සේවාදායකයන් හට අපගේ සේවාවන් ලබා දීම සඳහා මෙම කාර්යාල ස්ථාපනය කරනු ලැබ ඇත. 1992 අංක 33 දරන පතල් හා ඛනිජ පනත සඳහා හඳුන්වා දෙන ලද මෑතකාලීන සංශෝධන තුළින් නීතිවිරෝධී කැනීම් කටයුතු පාලනය කිරීම සඳහා මෙම කාර්යාංශය වෙත පුළුල් බලතල ලබා දී ඇත. ස්ථාන පරීක්ෂා කිරීම් සිදු කිරීම : පරීක්ෂණ පිපිරුම් සිදුකිරීම, මහජන පැමිණිලි විමර්ශනය කිරීම ; ඛනිජ කැනීම් වෙළඳාම, ගවේෂණය හා ප්‍රවාහනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම හා නීති විරෝධී කැනීමේ කටයුතු අවම කිරීම මෙම අංශය වෙත පවරන ලද ප්‍රධාන කටයුතු වේ.

- කැනීම් අංශයේ අනිකුත් මූලික කටයුතු තුළට පහත සඳහන් කටයුතු ඇතුළත් වේ.
- 1992 අංක 33 දරන පතල් හා ඛනිජ පනත ප්‍රකාරව ඛනිජ සැකසීම හා අපනයනය සඳහා වාණිජමය ශක්‍යතාව ඇගයීම
- බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම මගින් ඛනිජ ගවේෂණය, කැනීම සහ ඛනිජ නියාමනය, වෙළඳාම හා අපනයනය නියාමනය කිරීම
- වාණිජමය පදනමකින් ඛනිජ නිස්සාරණය කිරීම හා නිෂ්පාදනය කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා අනුගමනය කළ යුතු පියවර පිළිබඳව අමාත්‍යවරයාට උපදෙස් ලබා දීම

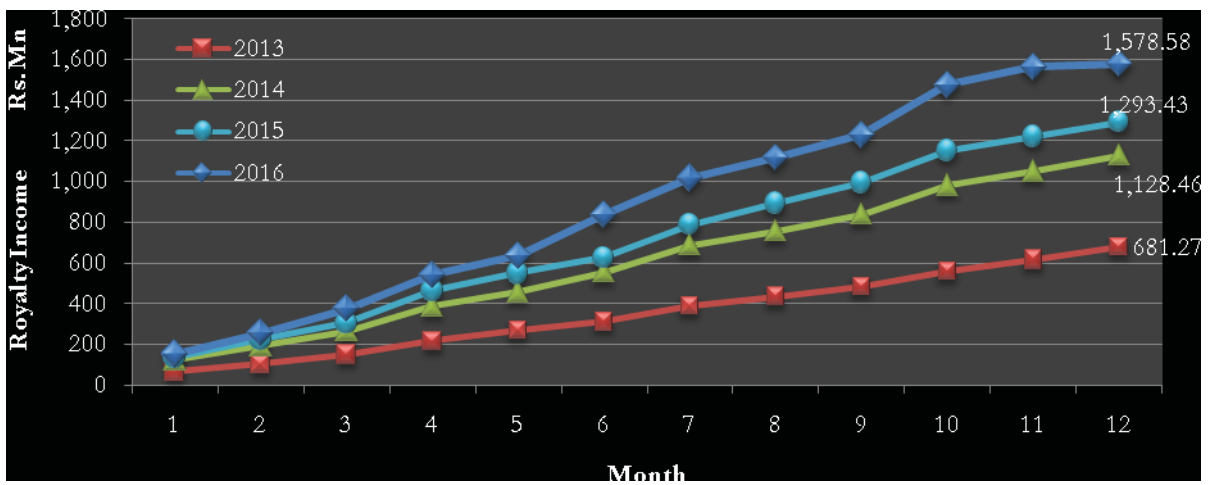
ලබා දෙනු ලබන සේවාවන්

- පතල් පරීක්ෂා කිරීම (ජංගම සේවය - බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම, තාක්ෂණික උපදෙස් ලබා දීම)
- විශේෂඥ සේවා ලබා දීම (පිපිරවීම් ශිල්පීය ක්‍රම, බලපත්‍ර නවීකරණය, ආරක්ෂණ ක්‍රම, පරීක්ෂණ පිපිරවීම්, පොළව ඉරිතැලීම් පරීක්ෂා කිරීම)
- දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් (රජයේ නිලධාරීන් සහ බලපත්‍ර හිමියන් සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, කැනීම් කටයුතුවල නිරත ජනතාව සඳහා වැඩිමුළු පැවැත්වීම්, ප්‍රදර්ශන)
- පුනරුත්ථාපන කටයුතු (පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පතල්කරුවන් දිරිගැන්වීම, පතල් විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන පරිසර ආරක්ෂණ හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු අධීක්ෂණය කිරීම)

බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම තුළින් උපයන ලද ආදායම

1992 අංක 33 දරන පතල් හා ඛනිජ පනත ප්‍රකාරව භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් පහත සඳහන් බලපත්‍ර නිකුත් කරනු ලැබේ.

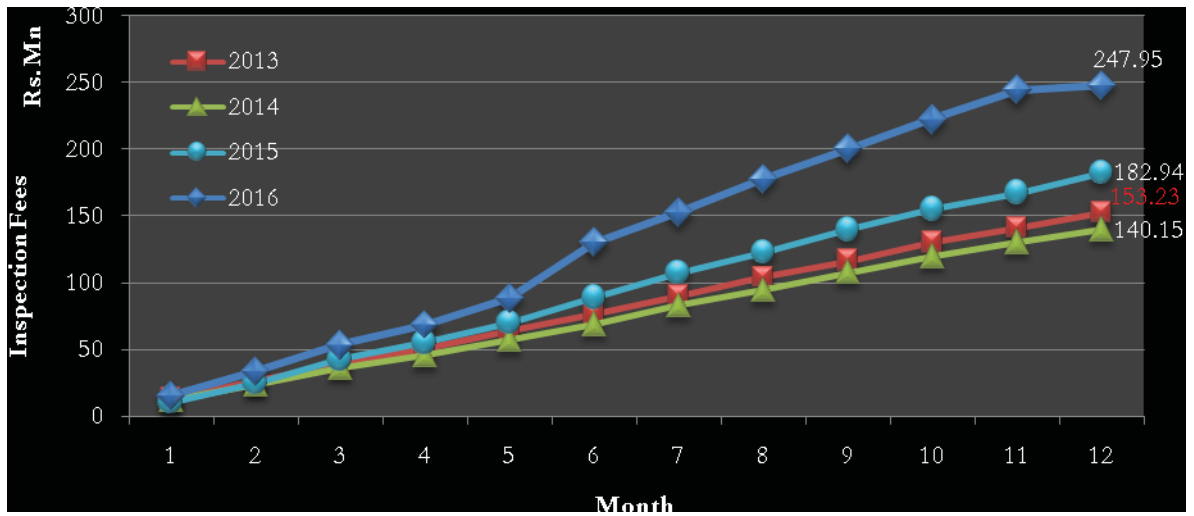
- ගවේෂණ බලපත්‍ර
- කැනීම් බලපත්‍ර (ශිල්පීය, කාර්මික, විශේෂිත ඛනිජ)
- වෙළඳ බලපත්‍ර
- අපනයන බලපත්‍ර
- ප්‍රවාහන බලපත්‍ර

1 සටහන : 2013 සිට 2016 දක්වා කාලය තුළ උපයන ලද පුරස්කර ආදායම

පතල් පරීක්ෂා කිරීම මගින් උපයන ලද ආදායම

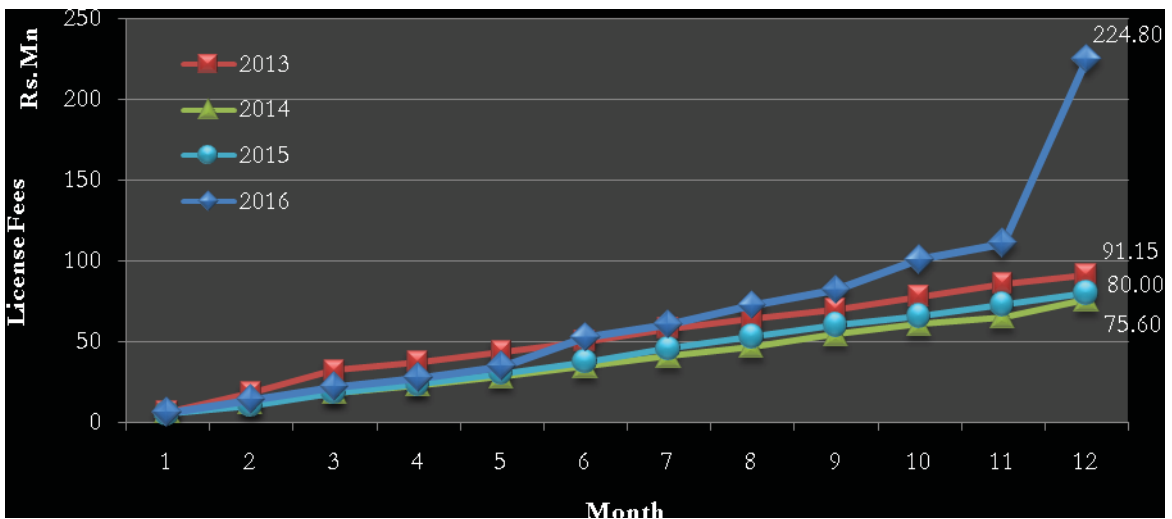
පහත සටහන තුළ පෙන්වුම් කරනු ලබන ආකාරයට පතල් පරීක්ෂා කිරීම මගින් උපයන ලද ආදායම ශීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යාම රටෙහි ඛනිජ කර්මාන්තය තුළ ඇති වූ ශීඝ්‍ර සංවර්ධනය පෙන්වුම් කරනු ලැබේ .

2013 සිට 2016 දක්වා කාලය තුළ පතල් පරීක්ෂා කිරීම මගින් උපයන ලද ආදායම

බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම මගින් උපයන ලද ආදායම :

බනිත ගවේෂණය, කැනීම, වෙළඳාම, ප්‍රවාහනය සහ අපනයනය සඳහා බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම තුළින් උපයන ලද ආදායම පහත සටහන මගින් පෙන්වනු ලැබේ.

සටහන 03 : 2013 සිට 2016 දක්වා කාල පරිච්ඡේදය තුළ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම මගින් උපයන ලද ආදායම

3.7.2 කාර්යසාධන සාරාංශය (මූල්‍ය හා භෞතික)

2016 වර්ෂය

රු. මිලියන

සංරචක / කාර්යයන්	මූල්‍ය භෞතික	ප්‍රතිපාදන වර්ගය	ඒකකය	වාර්ෂික වෙන්කිරීම් හා ඉලක්කය	මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය
1992 අංක 33 දරන පතල් හා ඛනිජ පනත ප්‍රකාරව බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම ශිල්පීය කැනීම් බලපත්‍ර					
ශිල්පීය කැනීම් බලපත්‍ර - A	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන අංකය	3.120 1040	5.445 1820
ශිල්පීය කැනීම් බලපත්‍ර - B	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය.	3.759 3007	2.756 2217
කාර්මික කැනීම් බලපත්‍ර (IML)					
කාර්මික කැනීම් බලපත්‍ර - A	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය.	3.160 158	125.745 142
කාර්මික කැනීම් බලපත්‍ර - B	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය.	12.600 1575	13.600 1885
ශිල්පීය කැනීම් බලපත්‍ර - C	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය.	6.092 1523	3.036 730
වෙළඳ බලපත්‍ර (TDL)					
වෙළඳ බලපත්‍ර - A	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය	0.112 15	0.090 12
වෙළඳ බලපත්‍ර - B	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය	4.830 966	9.690 1938
වෙළඳ බලපත්‍ර - C	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන අංකය	0.000 0	0.006 5
ප්‍රවාහන බලපත්‍ර (TPL)	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන. අංකය.	41.108 456,750	48.879 543,105
ප්‍රවාහන බලපත්‍ර					
ලෝහ භාණ්ඩ	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම		0.000	5.206

රු. මිලියන

සංරචක / කර්යයන්	* මූල්‍ය භෞතික	ප්‍රතිපාදන වර්ගය	ඒකකය	වාර්ෂික වෙන්කිරීම් හා ඉලක්කය	මූල්‍ය හා භෞතික ප්‍රගතිය
අපනයන අවසරපත්‍ර	මූල්‍ය භෞතික	ආදායම	රු. මිලියන අංකය	2.965 593	2.455 491
ගවේෂණ බලපත්‍ර (EL)	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන.	2.541	7.889
බනිත ප්‍රවාහනය අධීක්ෂණය කිරීම මගින් නීතිවිරෝධී බනිත කටයුතු හා පාරිසරික හානිය අවම කිරීම	මූල්‍ය භෞතික			20.000 500	0.000 0
පරිසරයට හිතකර ලෙස කැනීම් කටයුතු හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු සිදුකිරීම පිළිබඳව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ප්‍රචාරණය කිරීම	මූල්‍ය භෞතික			9.000 40	0.000 0
පුරස්කාර අය කිරීම	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	1431.889	1578.584
කැනීම් කටයුතු පිළිබඳ වෝදනා පරීක්ෂා කිරීම	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	154.324	247.954
පරීක්ෂණ පිපිරවීම් සිදු කිරීම	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	4.725	4.737
බැංකු ඇප තැන්පත් කිරීම සහ නැවත මුදල් ලබා දීම	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	0.586	0.146
විවිධ ආදායම් - කැනීම්	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	0.400	0.407
දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලවලින් නිකුත් කරන ලද ප්‍රවාහන බලපත්‍ර	මූල්‍ය	ආදායම	රු. මිලියන	1.975	Included in 1.4
නියැදි අපනයනය	මූල්‍ය	ආදායම	රු.මිලියන	0.105	0.080
පිපිරවීම් පිළිබඳව අධ්‍යාපනික වැඩසටහන් පැවැත්වීම	මූල්‍ය භෞතික	භූ.ස.ප.කා.	රු.මිලියන.	0.347 2	0.454 1
දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පැවැත්වීම	මූල්‍ය	භූ.ස.ප.කා.	රු.මිලියන.	(8.420)	(0.241)
පුනරුත්ථාපන කටයුතු වැඩි වශයෙන් සිදු කිරීම	මූල්‍ය	භූ.ස.ප.කා.	රු.මිලියන.	(3.600)	(0.023)
අධීක්ෂණ කටයුතු වැඩි වශයෙන් සිදු කිරීම	මූල්‍ය භෞතික			12	0
මුළු එකතුව				1691.618	2051.690

කැනීම් අංශය විසින් සිදු කරන ලද විශේෂිත කටයුතු සහ ජාතික ආර්ථිකයට ලබා දෙන ලද දායකත්වය

පිපිරීම් කටයුතුවල නිරත පුද්ගලයන් හා වැඩමුලිකයන් දැනුවත් කිරීමේ සහ ඔවුන්ගේ ශක්‍යතා වර්ධනය සිදු කිරීමේ කාර්යසාධක වැඩසටහනක් ලෙස පිපිරවීම් සහ පිපිරවීම් ආශ්‍රිත කටයුතු පිළිබඳ පුහුණු පාඨමාලාව සාර්ථක ලෙස සිදු කරගෙන යාමට භූවිද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයෙහි කැනීම් අංශයට හැකියාව ලැබුණි. මීට අමතරව, පිපිරවීම්, පතල් ආරක්ෂාව, පතල් කළමනාකරණය, පාරිසරික හා සමාජීය පැතිකඩ, පිළිබඳව පතල් බලපත්‍රහිමියන්ගේ දැනුම හා අවබෝධය ඉහළ නැංවීම සඳහා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින්ද දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වනු ලැබේ. නීති විරෝධී කැනීම් කටයුතු නතර කිරීම සඳහා විශේෂ කාර්ය බලකායෙහි සහ අදාළ ප්‍රදේශවල පොලිස් ස්ථානවල සෘජු සහයෝගය ඇතිව පතල් අංශය විසින් රටපුරාම වැටලීම් මාලාවක් සිදු කරන ලදී. කැනීම් කටයුතු වඩාත් විධිමත්, තිරසාර සහ සංවිධානාත්මක ආකාරයකින් සිදු කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීමට නීතිපතා සිදු කරන ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ කටයුතු තවදුරටත් පුළුල් කරන ලදී. කැනීම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රම වේදය තුළට දිස්ත්‍රික් කමිටු යාන්ත්‍රණය හඳුන්වාදීම මගින් බොරළු කැනීම් කටයුතු සෘජුවම වඩාත් සාධනීය හා සංවිධානාත්මක මාවතකට යොමු කළ හැකි විය. බනිජ ප්‍රවාහන බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ යාන්ත්‍රණයෙහි විධිමත්භාවය වඩාත් ශක්තිත් කිරීම සඳහා පොලිස් දෙපාර්තමේන්තුවෙහි අනුග්‍රහය ඇතිව සාධනීය අයුරින් ස්වයංක්‍රීය බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වාදීමට කැනීම් අංශය සැලසුම් කරමින් සිටියි. කැනීම් ප්‍රදේශය සාධනීය අයුරින් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ පශ්චාත් කැනීම් විමර්ශන කටයුතු සිදු කරමින් කැනීම් කටයුතු ඉදිරියට කරගෙන යාම සඳහා සාධනීය ලෙස පියවර ගන්නා ලදී.

3.7.3 2016 දෙසැම්බර් මස 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය

	2016 තථ්‍ය	2015 තථ්‍ය	2016 අයවැය
වත්කම්			
ජංගම නොවන වත්කම්	528,026,895.13	545,679,181.25	834,375,000.00
ආයෝජන	4,000,000.00	4,000,000.00	9,780,000.00
ජංගම වත්කම්	1,948,484,004.73	1,237,734,508.85	1,427,146,000.00
මුළු වත්කම්	2,480,510,899.86	1,787,413,690.10	2,271,391,000.00
කොටස් හා වගකීම්			
කොටස්	1,902,670,291.06	1,342,504,794.46	1,859,293,000.00
ජංගම නොවන වගකීම්	131,042,055.66	125,128,193.32	140,288,000.00
ජංගම වගකීම්	446,798,553.14	319,780,702.32	271,810,000.00
මුළු කොටස් හා වගකීම්	2,480,510,899.86	1,787,413,690.10	2,271,391,000.00

2016 දෙසැම්බර් මස 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය තුළ මූල්‍ය කාර්යසාධනය පිළිබඳ ප්‍රකාශනය

	2016 කටය	2015 කටය	2016 අයවැය
ආදායම	2,087,912,668.07	1,590,377,799.45	1,700,000,000.00
අනිකුත් ආදායම්	79,632,423.60	56,841,607.51	57,500,000.00
මෙහෙයුම් වියදම්	(306,977,448.55)	(287,560,815.22)	(312,505,500.00)
පරිපාලන වියදම්	(385,188,483.01)	(372,653,632.52)	(416,934,100.00)
මෙහෙයුම් ලාභය	1,475,379,160.11	987,004,959.22	1,028,060,400.00
ශුද්ධ මූල්‍ය ආදායම	115,963,666.35	68,585,384.20	101,000,000.00
බදු වලට පෙර ලාභය	1,591,342,826.46	1,055,590,343.20	1,129,060,400.00
ආදායම් බදු වියදම්	27,315,639.00	18,496,473.00	6,931,000.00
වර්ෂය තුළ ලාභය	1,564,027,187.46	1,037,093,870.42	1,122,129,400.00

පසුගිය වසර තුන තුළ ලැබූ ආදායම

වර්ෂය	ආදායම (රු.)
2014	1,510,409,378.29
2015	1,715,804,791.16
2016	2,283,508,758.02

මුළු ආදායම	5,509,722,927.47

3.7.4 ආයතනික සමාජ වගකීම

අධ්‍යාපනික වැඩසටහන්

(අ) කර්මාන්තයක් ලෙස ගල්පර පිපිරවීම පිළිබඳ සහතිකපත්‍ර පාඨමාලාව :

මෙම පාඨමාලාවෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වනුයේ ගල්කැඩීමේ කටයුතුවලදී ගල්පර පිපිරවීම හා සම්බන්ධව අවශ්‍ය වන පිපිරවීම් ද්‍රව්‍ය, ක්‍රමවේදයන් සහ ඒ තුළින් ඇතිවන සමාජ හා පාරිසරික බලපෑම් පිළිබඳව වඩාත් හොඳ න්‍යායාත්මක හා ප්‍රායෝගික දැනුම ලබා දීමයි. මෙම වැඩසටහන වාර්ෂිකව පැවැත්වීමට කටයුතු යොදා ඇති අතර ආරක්ෂක ප්‍රමිතීන් සහ පිපිරවීම් ඵලදායීත්වය ඉහළ නැංවීම මෙමගින් සිදුවනු ඇත. 2016 වර්ෂය තුළ එක් වැඩසටහනක් සාර්ථකව පවත්වන ලදී.

(ආ) කැනීම් අංශය විසින් සංවිධානය කරනු ලබන සම්මන්ත්‍රණ හා වැඩමුළු
කැනීම් කටයුතු හා සම්බන්ධ කර්මාන්තවලදී ඇතිවන ප්‍රධාන ගැටළු නිරාකරණය කිරීම සහ පතල් හා ඛනිජ පනත ප්‍රකාරව කාර්යාංශය විසින් සිදු කරනු ලබන ජර්ධන නියාමන කාර්යයන් පිළිබඳව රාජ්‍ය ආයතන, බලපත්‍ර හිමියන් සහ පාසල් දරුවන් දැනුවත් කිරීම සඳහා කැනීම් අංශය විසින් විවිධ දිස්ත්‍රික්කවල සම්මන්ත්‍රණ කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මෙම වැඩමුළුව පැවැත්වීමේ ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ පතල් හා ඛනිජ ඒකක ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල වැනි අනිකුත් රාජ්‍ය ආයතන සහ භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය අතර සම්බන්ධීකරණය වැඩි දියුණු කිරීම සහ පරිසරය සම්බන්ධව බලපවත්නා නීති හා ඉටු කළ යුතු කාර්යයන් පිළිබඳව පාසල් දරුවන් දැනුවත් කිරීමයි.

ජාතික පාරිසරික දින වැඩසටහන

අ. ජාතික පාරිසරික දින වැඩසටහන - මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය

2016 ජාතික පාරිසරික දිනයට සමගාමීව වැඩසටහන් කිහිපයක් මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය තුළ පවත්වන ලදී.

- (i) පරිසරය පිළිබඳ විත්‍ර තරඟ හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක පවත්වන ලදී.
- (ii) තෝරාගත් පාසල් කිහිපයක මූලික අවශ්‍යතාවන් සපුරාලන ලදී.
- (iii) අඹන් ගඟ ආශ්‍රිතව රුක් රෝපණ වැඩසටහනක් පවත්වන ලදී.

(ආ) වනරෝපණ රුක් රෝපණ වැඩසටහන - බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය

රජයේ නිලධාරීන්, කැනීම් බලත්‍ර හිමියන් සහ ගම්වැසියන්ගේ සහභාගිත්වය ඇතිව රුක් රෝපණ වැඩසටහනක් බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයේ ගල් කැඩීම් සිදුකරන ස්ථානයක් ආශ්‍රිතව 2016.11.29 දින පවත්වන ලදී.

(ඇ) නීති විරෝධී කටයුතු අවම කිරීම

පානදුර - වලාන මධ්‍යම දූෂණ මර්ධන ඒකකයේ සහ භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශයට අනුබද්ධිත විශේෂ කාර්ය බලකා ඒකකයේ සහභාගිත්වය ඇතිව නීතිවිරෝධී කැනීම් කටයුතු පිළිබඳ වැටලීම් ගණනාවක් භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය විසින් සාර්ථකව සිදු කරන ලදී.

(ඇ) කොළඹ ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය විවෘත කිරීම

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයට අදාළ කැනීම් බලපත්‍ර කටයුතු නිසි පරිදි සිදු කිරීම සඳහා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය සඳහා නව ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයක් භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යාංශය පිහිටි ගොඩනැගිල්ලේ පාදස්ථ මහලෙහි විවෘත කරන ලදී.

3.8 මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය

3.8.1 ප්‍රධාන කාර්යසාධනය 2016

වර්ෂය තුළදී ආයතනය මගින් මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ක්ෂේත්‍රයේ කාලීන අවශ්‍යතා අනුව සැකසුණු ක්ෂේත්‍රය ආශ්‍රිත පාඨමාලාවන් රැසක් පවත්වන ලදී. පුහුණු ලාභිණිගේ තාක්ෂණික දැනුම සහ කුසලතා සංවර්ධනය අරමුණු කරගත් මෙම පුහුණු පාඨමාලාවන් සඳහා අනෙකුත් වර්ෂවලට සාපේක්ෂව වැඩි පුහුණු ලාභිණි පිරිසක් සහභාගි විය.

ගෙවී ගිය වර්ෂයේ දී ආයතනය මගින් කර්මාන්තයේ ඉල්ලුමක් සහිත පාඨමාලා රැසක් මෙයෙවීමට පියවර ගනු ලැබිණ. මේ මගින් සත්‍ය වශයෙන්ම කර්මාන්තයේ නියැලෙන පුහුණු ශිල්පීන් බොහොමයකට උසස් තාක්ෂණික හා ශිල්පීය දැනුම ලබා දීමේ අවකාශය උදා විය. සහජ කුසලතා වලින් පිරිපුන් මෙම කණ්ඩායම් මගින් ලබා ගත් අධ්‍යාපනික පසුබිම මත දේශීය මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ කර්මාන්තය ඉතා තරගකාරී තත්වයක පවත්වාගෙන යාමට සමත් වනු ඇත.

➤ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ලද ප්‍රගතිය

2016 වර්ෂයේදී මාලබේ, රත්නපුර, ගාල්ල, මහනුවර, බිංගිරිය, පොළොන්නරුව, යාපනය, මොරගහකන්ද, සහ අවිස්සාවේලිය යන මධ්‍යස්ථාන 09 දී මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ ක්ෂේත්‍රයේ පුහුණු පාඨමාලාවන් රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

සංවර්ධන වැඩ සටහන්

- ක්ෂේත්‍රයේ මුහුණ දී ඇති පුහුණු ශ්‍රමික හිගය පිටු දැකීම සඳහා ජාතික මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය හා මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ සංගමය සමග ඒකාබද්ධව විශේෂ පුහුණු ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලදී.
- අඩු ආදායම්ලාභීන්ගේ දැනුම කුසලතාවය වැඩි කර ක්ෂේත්‍රයේ රැකියා සඳහා යොමු කිරීමේ අරමුණින් පාඨමාලා නොමිලයේ හැදෑරීමට මාලබේ රත්නපුර ගාල්ල මහනුවර බිංගිරිය පොළොන්නරුව හා මොරගහකන්ද හා යාපනය ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි ආරම්භ කර පුහුණු පාඨමාලාවන් පවත්වා ගෙන යාමට නව මධ්‍යස්ථාන 3ද ස්ථාපනය කර ඇත ක්
- ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදනය ඩිප්ලෝමා (NVQ 05) විෂය නිර්දේශය සහ මැණික් කැපීම (NVQ 04) ජාතික වෘත්තීය නිපුණතා මට්ටම 4 දක්වා පාඨමාලාවල විෂය නිර්දේශය සංවර්ධනය කරනු ලැබිණ
- උසස් තාක්ෂණය සහිත පුහුණු ඒකක ස්ථාපනය කර විද්‍යානුකූලව සැකසූ ඉහල ප්‍රමිතියෙන් යුත් වාත්තු කිරීම හා විද්‍යුත් ලෝහාලේපන කිරීමේ පුහුණු ඒකකය ස්ථාපනය මැණික් කැටයම්කැපීම හා පබලු ආභරණ නිෂ්පාදනය කිරීමේ පුහුණු ඒකකය ස්ථාපනය, ගල් බැදීම සඳහා නූතනයේ පරිග කණ සෙටින් තාක්ෂණය සහිත පුහුණු ඒකකය ස්ථාපනය කිරීමට යොදාගන්නා මයික්‍රෝ මාණු පුහුණු ඒකකය ස්ථාපිත කිරීමට කටයුතුකර ඇතස්වර්ණාභරණ මෝස්තර නිර්

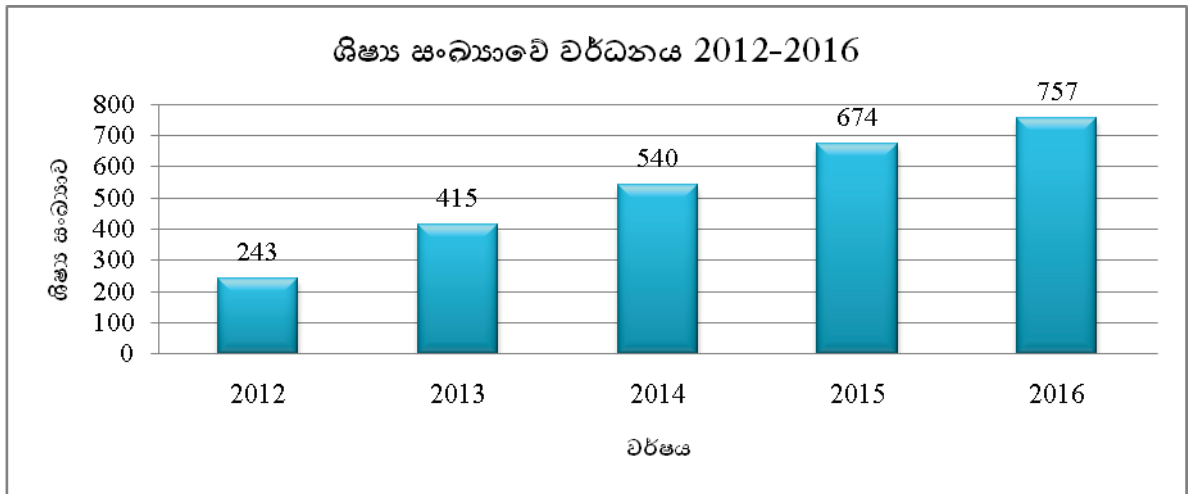
- පුහුණු කටයුතු ව්‍යාප්තිය සඳහා බාහිර ආයතන හා සම්භන්ධ වී එනම් කාර්මික පුහුණු විද්‍යාලයන්හි අධ්‍යාපන හා කාර්මික පුහුණු කිරීමේ දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය, සමඟ ඒකාබද්ධව පුහුණු පාඨමාලා ආරම්භ කර ඇත. මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ අධිකාරිය සහ ස්වර්ණාභරණ සංගමය හා ඒකාබද්ධ වී මැණික් නිර්මාණ තාක්ෂණික ශිල්පීන් පුහුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත.
- පුහුණු පාඨමාලා ප්‍රගතිය

2016 වර්ෂය - පුහුණු ලාභීන් ලියාපදිංචිය

පුහුණු වැඩසටහන්		පුහුණු ලාභීන් සංඛ්‍යාව
01	රත්න විද්‍යාව	97
02	මූලික රත්න විද්‍යාව	31
04	ගෙවුඩ තාප පිරියම්කරණය	96
05	මැණික් කැපීම හා ඔප දැමීම	213
06	මැණික් වර්ණශ්‍රේණිගත කිරීම හා අලෙවිකරණය	73
07	මැණික් කැටයම් කැපීම	12
08	ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර නිර්මාණය	30
09	ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදනය	63
10	විලාසිතා ආභරණ නිෂ්පාදනය	48
11	ආභරණ සඳහා ගල් බැඳීම	26
12	පරිගණක ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර නිර්මාණය	20
13	රළු මැණික් හඳුනාගැනීම	27
14	මූලික මැණික් කැපුම් තාක්ෂණවේදය (කෙටි කාලීන)	21
එකතුව		757

පසුගිය වර්ෂයේ පාඨමාලා සඳහා ලියාපදිංචි වූ පුහුණුලාභීන් 05

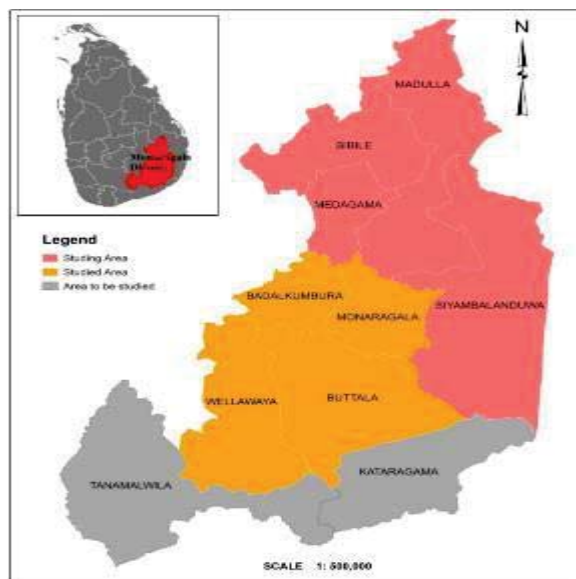
	පුහුණු වැඩසටහන	වසර / පුහුණුලාභීන් සංඛ්‍යාව					
		2011	2012	2013	2014	2015	2016
01	රත්න විද්‍යාව	13	30	43	105	134	97
02	මූලික රත්න විද්‍යාව	-	-	-	-	-	31
04	ගෙවුඩ තාප පිරියම්කරණය	25	51	64	84	96	96
05	මැණික් කැපීම හා ඔප දැමීම	43	61	76	109	190	213
06	මැණික් වර්ණශ්‍රේණිගත කිරීම හා අලෙවිකරණය	72	48	118	175	157	73
07	මැණික් කැටයම් කැපීම	-	-	-	-	-	12
08	ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර නිර්මාණය	30	16	44	18	37	30
09	ස්වර්ණාභරණ නිෂ්පාදනය	21	37	40	49	42	63
10	විලාසිතා ආභරණ නිෂ්පාදනය	-	-	21	-	18	48
11	ආභරණ සඳහා ගල් බැඳීම	8	-	9	-	-	26
12	පරිසරයක ආශ්‍රිත ස්වර්ණාභරණ මෝස්තර නිර්මාණය	-	-	-	-	-	20
13	රළු මැණික් හඳුනාගැනීම	-	-	-	-	-	27
14	මූලික මැණික් කැපුම් තාක්ෂණවේදය (කෙටි කාලීන)	-	-	-	-	-	21
එකතුව		212	243	415	540	674	757

➤ **පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති**

- ව්‍යාපෘති අංක 01: ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් නිධි ගවේෂණය හා තක්සේරුව

මෙම ව්‍යාපෘති මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ උච්ච පළාතේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයන් හි ක්‍රියාත්මක වේ. (රූපය 01)

රූපය 1 මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ අධ්‍යනය වෙමින් පවතින ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයන්

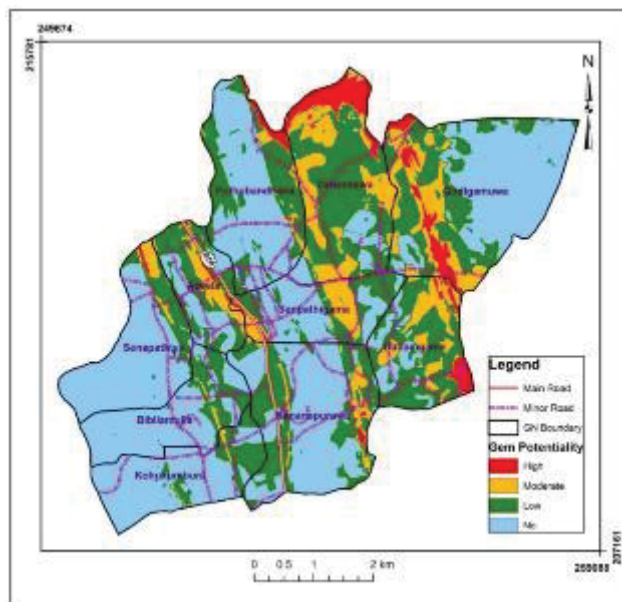
සියඹලාණ්ඩුව, මැදගම, බිබිල, මඩුල්ල යන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයන්හි ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණ කටයුතු 2016 වසරේ දී අවසන් කරන ලදී. ඉන්පසු විද්‍යාගාර විශ්ලේෂණය, භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති හා දුරස්ථ සංවේදන විශ්ලේෂණ කටයුතු, දත්ත විවරණ හා ඇස්තමේන්තු කිරීම, දත්ත සමීක්ෂණය සහ මැණික් විභව සිතියම් හා සවිස්තරාත්මක වර්තා පිළියෙල කිරීම සිදුකෙරෙමින් පවතී. ඒ ඒ කොට්ඨාසයන් හි පර්යේෂණ කටයුතු වල ප්‍රගතිය පහත පරිදි වේ.

- සියඹලාණ්ඩු හා මඩුල්ල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස

2016 වසර අවසන් වන විට ක්ෂේත්‍ර ගවේෂණය, විද්‍යාගාර විශ්ලේෂණ ,භූ ගෝලීය තොරතුරු පද්ධති හා දුරස්ථ සංවේදන විශ්ලේෂණ කටයුතු,දත්ත විවරණ හා ඇස්තමේන්තුගත කිරීම හා දත්ත සමීක්ෂණ අවසන් කර ඇතග මෙම ප්‍ර දේශයන් හි මැණික් පවතින බවට විද්‍යාගාර විශ්ලේෂණවලින් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි හමුවී නැත. අර්ථික වශයෙන් ප්‍රතිලාභ ලබාදිය හැකි මට්ටමේ මැණික් නිධි වල පැවැත්ම තහවුරු කිරීම සඳහා ඉලක්කගත මෙම සමීක්ෂණයට අනුව මෙම ප්‍රදේශීයන්හි කිසිම ආකාරයක මැණික් විභවතා මට්ටමක් ඇති ප්‍රදේශ නොපවතී. අවසන් වාර්තාවෙහි කෙටුම්පතක් මේ වන විට පිළියෙල කර ඇත.

- මැදගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාස

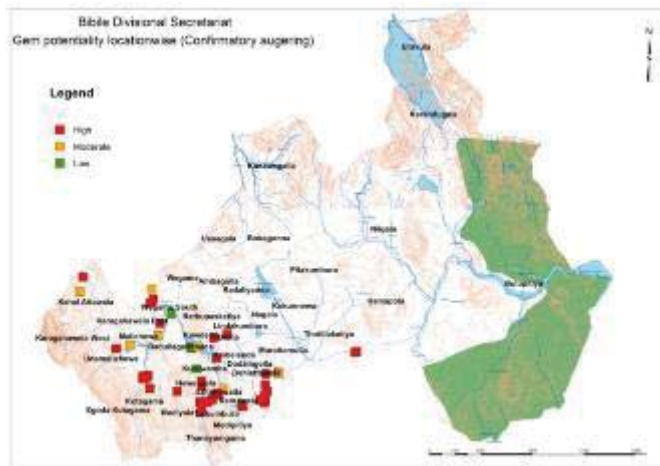
මැදගමප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය ග්‍රාමනිලධාරී කොට්ඨාස 35 කින් සහ ගම් 121 කින් යුතු අතර එහි වර්ග ප්‍රමාණය කි.මී 121කින් යතු අතර එහි වර්ග ප්‍රමාණය වර්ග කි.මී 242.14 කි.ගවේෂණයන් ගෙන් රැස්කරගත් තොරතුරු මූලික මැණික් විභව සිතියමට ඇතුළත් කළ අතර එ මගින් මැණික් විභවතාවය ඇති ප්‍රදේශ හඳුනා ගැනීම සිදුකරන ලදී. 2016 වන විට ග්‍රාමනිලධාරී කොට්ඨාස 10ක මැණික් විභව සිතියම පිළියෙල කර අවසන් කරන ලදී.

මැදගම කොට්ඨාසයේ ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාස 10ක මැණික් විභවතා ප්‍රදේශ

- බිබිල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසය

මැණික් විභවතාව සවිස්තරාත්මකව සිතියම්ගත කිරීම සහ අත් විදුම් සම්පල ලබාගැනීම යන කටයුතු සම්බන්ධයෙන් ස්ථාන 374ක් දැනට අධ්‍යයනය කර අවසන් කර ඇත. (රූපය 03) මේ මඟින් ලබාගත් සාම්පල දැනට විද්‍යාගාර විශ්ලේෂණයට ලක් කෙරෙමින් පවතින අතර අවසන් වාර්තාව පිළියෙල

කෙරෙමින් පවතී.

රූපය 03 මැණික් විභවතාවය අනුව වර්ගීකරණය කරන ලද අත්විදුම් සාම්පල ලබාගත් බිබිල ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාසයේ ස්ථානයන්

➤ **ව්‍යාපෘති 02 අඩු අගයකින් යුත් මැණික්වල අගය ඉහළ නැංවීම**

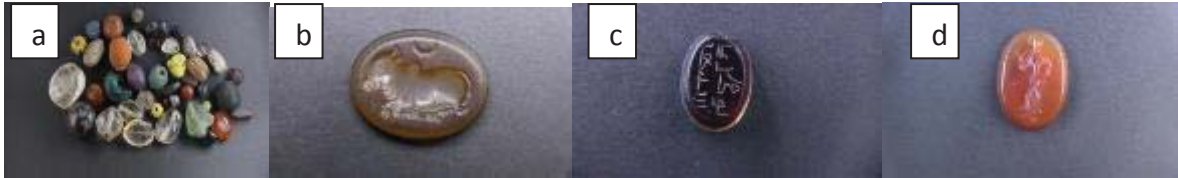
- ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙවුඩවල අගය වැඩි කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ තිබේ ගෙවුඩ වල වර්ණය හා පැහැදිලිතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම මෙහි පළමු පියවර ලෙස ආරම්භ කර ඇත. පළමු තිබේ ගෙවුඩ සාම්පල් තොගය මිලදී ගැනුණ අතර ඒ වාගේ පූර්ව තාප පිරිසම්කරණ රසායනික විශ්ලේෂණය අවසන් කර ඇත.

- පුරාතන ශ්‍රී ලංකේය කැටයම් නිමැවුම් හා පබළුවල රත්න විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණය

මෙම කැටයම් නිමැවුම් හා පබළුවල විශිෂ්ට ගුරුවන්වය මැනීම ,වර්තනාංකය මැනීම, හුරියර් පරිණාමන අධෝරක්ත වර්ණාවලික්ෂණය (Fourier Transform Infrared spectroscopy), එක්ස් කිරණ ප්‍රතිදීපන වර්ණාවලික්ෂණය(x-ray fluorescence spectroscopy) යන ශිල්ප ක්‍රමයන් ආධාරයෙන් සිදුකරන ලදී.

ලබාගන්නා ලද සංඛාත්මක හා ප්‍රස්තාරික දත්ත මේ වන විට විශ්ලේෂණය කෙරෙමින් පවතින අතර ඒ මඟින් මෙම නිර්මාණයන් සාදා ඇති බනිජ ද්‍රව්‍ය හා ඒ සඳහා යොදාගන්නා ලදැයි උපකල්පිත තාක්ෂණවේදයන් නිරාවරණය කරගැරනීමට බලාපොරොත්තු වේ.

රූපය 04 a පබළු(b,c) සහ (d) ගවයකු බ්‍රාහ්මී අක්ෂර හා නලභනක් නිරූපිත කැටයම් නිමැවුම්

- අඩු අගයෙන් යුතු පුනක්කං වල අගය වැඩි කිරීම.

මෙම ව්‍යාපෘතියේදී පුනක්කං වලින් කැටයම් නිර්මාණය සඳහා අවශ්‍ය උසස් තත්වයේ අමුද්‍රව්‍ය , ලබා ගැනීමට යෙදිය යුතු උෂ්ණත්වයන් සහ ඔක්සිහරණ තත්වයන් හඳුනා ගන්නා ලදී. මෙහි අරමුණ වනුයේ ගෘහස්ථ මට්ටමේ කැටයම් කර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය උසස් තත්වයේ අමුද්‍රව්‍ය නිර්මාණය කිරීමයි.

රූපය 05 කැටයම් ශිල්පය සඳහා යොදාගැනෙන පුනක්කංවල අගය වැඩි දියුණු කිරීම

- අඩු අගයෙන් යුතු ශ්‍රී ලාංකේය ජාගුන්වල අගය වැඩිදියුණු කිරීම.

රළු සාම්පල ඒවායේ ස්ඵටික අක්ෂය ඔස්සේ තුනී පෙනී 03කට කපා ඒ ඒ පෙනිවල උඩු සහ යටි පැති හොඳින් ඔප දමා ගන්නා ලදී(රූපය 06). ඔක්සිහරණ තත්ත්වයන් යටතේ තාප පිරියම් කිරීමෙන් පසු හටගත් වර්ණ විපර්යාසයන් රූපය 6න් දැක්වේ. කහ කොළ සිට කොළ වර්ණය දක්වා වර්ණ නිරීක්ෂණය වූයේ ඔක්සිහරණ තත්ත්වයන් යටතේ පිරියම් කරන ලද මැණික් ගල් වලය. විශේෂයෙන්ම 900 °C උෂ්ණත්වය හා ඔක්සිහරණ තත්ත්ව යටතේ පිරියම් කරන ලද මැණික් ගල් ප්‍රශස්තම වර්ණ වැඩිදියුණු වීම හා වඩා හොඳ පැහැදිලිබවක් පෙන්වුම් කරන ලදී.

රූපය 06 - තාපපිරියම් නොකළ, අඩු අගයෙන් යුතු ජාගුන් නියැදි -වම්පස,

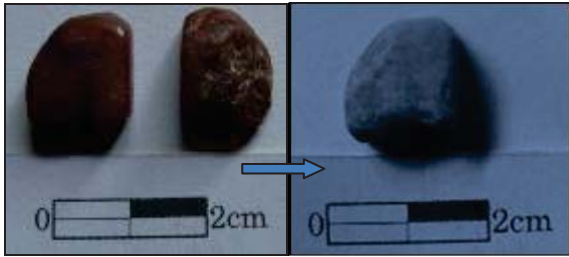
ඔක්සිහරණය තත්ත්ව යටතේ පිරියම් කළ ජාගුන් නියැදි - මැද,

තාප පිරියම් කර කපා ඔප දැමූ ජාගුන් නියැදි - දකුණු පස

මෙම සොයාගැනීම් මත පදනම් වූ ලිපියක් මේ වන විට *Journal of Gems and Gemmology* නම් සඟරාව වෙත ලබාදීම සඳහා සම්පාදනය

- තාප පිරියම්කරණය මඟින් ශ්‍රී ලාංකේය ජාගුන් මැණික් වලට අගය එකතු කිරීම

ලක්මණි උඳුන තුළ ප්‍රබල ඔක්සිහරණ තත්ත්ව හා 1100°C උෂ්ණත්වය යටතේ තාප පිරියම් කිරීම මඟින් රතු දුඹුරු ජාගුන් ලා නිල් පැහැයට හැරුණු අතර පැහැදිලි බවේ වෙනසක් සිදු නොවුණි.

රූපය 07. රතු දුඹුරු ජාගුන් ඔක්සිහරණ තත්ව හා 1100 °C උෂ්ණත්වය යටතේ පිරියම් කිරීම මඟින් ලා නිල් වර්ණයට හැරීම.

කොළ පැහැති ජාගුන් ලක්ෂිණ උදුනෙහි ඔක්සිහරණ තත්ව යටතේ 1750°C දක්වා තාපනය කළ විට ලා නිල් පැහැයට හැරෙන නමුත් එහි පැහැදිලි බවේ වෙනසක් සිදු නොවේ (රූපය 08).

රූපය 08. ඔක්සිහරණ තත්ව යටතේ 1750°C දක්වා තාපනය කළ කොළ පැහැති ජාගුන් වල වර්ණය ලා නිල් පැහැයට හැරීම.

➤ ව්‍යාපෘතිය 03 පෞද්ගලික ඉඩම් ආශ්‍රිතව මැණික් සම්පත් පැවතීම පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක අධ්‍යයනය

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පර්යේෂණාත්මක හා සවිස්තරාත්මක තාක්ෂණික වාර්තා සැපයීම, රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික දේපළ තුළ ඇති නව මැණික් නිධි ඇතුළත් කර සකසන ලද සිතියම් මුද්‍රණය කිරීම ආදී කටයුතු සිදුකරනු ලැබේ. ඒ අනුව, කපුගොඩ, වග සහ ගොඩකවෙල යන ප්‍රදේශ වල (ඉඩම් හිමියන්ගේ ඉල්ලීම් අනුව) මැණික් නිධි ගවේෂණ කටයුතු සිදුකළ අතර එම අධ්‍යයන වල තාක්ෂණික වාර්තා මේ වන විට නිකුත් කර අවසන්ය.

එම ඉඩම් හිමියන් වනුයේ,

- ඩබ්.පී .ප්‍රේමරත්න 180 ,ගිරිදර ,කපුගොඩ
- ඩබ්.ඩී .පර්සිදයාසිරි ,134 ,නෙළුවත්තුවුව ,වග
- ජී .එන්.පී.පෙරේරා ,නො,03 ඉස්තම්බුපෙදෙස ,කොළඹ03

➤ උසස් තාක්ෂණික සේවා

1. ආචාර්යජගත්පිටවල , ජ්‍යෙෂ්ඨකතිකාචාර්ය,විද්‍යාභාතාක්ෂණ අංශය ,ලාවවෙල්ලස්සවිශ්වවිද්‍යාලය -සාම්පල ,16 XRF විශ්ලේෂණය,ලේසර්කිරණවිවර්තනයමඟින් අංශු වල ප්‍රමාණික විශ්ලේෂණය .

2. මහාචාර්ය එච්.එම්.ටී.සී.පී.පීට්ටල, භූ විද්‍යා අංශය, ජෛරාදේශික විශ්ව විද්‍යාලය, සාම්පල 13, XRF විශ්ලේෂණය

➤ **වැඩමුළු**

රත්නපුර පැවති ගෙවුඩ තාපකරණය පිළිබඳ වැඩමුළුව - NGJA ශ්‍රවණාගාරය

➤ **ප්‍රදර්ශන**

- **Exhibition Stalls at BMICH**
 - ✓ FACET – 2016.09.01, 02,03,04
 - ✓ NEXT – 2016.10. 17,18,19
 - ✓ JEWELS- 2016.12. 16,17,18

➤ **අනෙකුත් අධ්‍යයන ආයතන සමඟ පැවැත්වූ සන්ධිය වැඩසටහන්**

- පරිසර අධ්‍යයනය පිළිබඳව නව විෂය නිර්දේශයට අනුකූලව පාසල් ගුරුභවතුන් දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.
- ජාතික විද්‍යා පදනම මගින් තාක්ෂණ ප්‍රදානයක් ලැබීම) අංක TG/2016/Tech-D/
- CECB ආයතනය සමඟ ඇතිකරගත් විදුම්කරණ ගිවිසුම
- MINAMATA සම්මේලනයේ ක්‍රියාකාරී කමිටු සමාජිකයෙකු වීම.

➤ **වෙනත් ක්‍රියාකාරකම්**

- අධි උෂ්ණත්ව විදුලි උදුන පිළිබඳ සක්‍යතා අධ්‍යයනය
- ගෙවුඩතාප පිරියම්කරණය පිළිබඳ පාඨමාලාවන් පැවැත්වීම .
- රත්නපුර ගෙවුඩ කර්මාන්තයේ නියුතු වූවන් හට තාපපිරියම්කරණ මධ්‍යස්ථානයක් විවෘත කිරීම.
 - ❖ ගෙවුඩ කර්මාන්තයේ නියුතු වූවන් හට තාපපිරියම් කරණ සේවා ලබාදීම සඳහා

➤ **ප්‍රකාශන**

ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික් නිධි ගවේෂණ හා තක්සේරුව සහ අඩු වටිනාකමින් යතු මැණික් වල අගය වැඩිකිරීමේ ක්‍රමවේද යන ව්‍යාපෘතිය යටතේ පර්යේෂණ ලිපි ගණනාවක් දේශීයව හා අන්තර්ජාතික සඟරාවල මේවන විට පළකර ඇත. එයට අමතරව 2016 වර්ෂයේ අග භාගයේදී ග්‍රන්ථ දෙකක් ප්‍රකාශය කරන ලදී.

1. R.M.N.P.K. Jayasinghe, M.K.C. Jayamali, S. Wijewardane, G.G.M.S.Wickramasinghe and R.M.S. Dharmasiri, 'Value addition of Sri Lankan Gemstones.', ISBN 978-955-8382-02-8.
2. ආර්.එම්.එන්.පී.කේ. ජයසිංහ,එම්.කේ.සී ජයමාලී, එස්. විජේවර්ධන,පී.ඒ.එම්.එස්. වික්‍රමසිංහ සහ ආර්.එම්.එස්. ධර්මසිරි. “ ශ්‍රී ලංකාවේ මැණික්වල අගය ඉහල නැංවීමේ කාක්ෂණය” ISBN 978-955-8382-03-5.
3. W.M.M.P.E. Bandara, M.K.C. Jayamali, J. Gunatilaka and P. Francis, 'Applications of Spatial and Statistical Methods for Gem Potential Mapping- A case study from Moneragala District- Sri Lanka(Abs.)', Proceedings of the PGIS Research Congress Symposium 2016 of the Post Graduate Institute of Science, University ofPeradeniya, Sri Lanka, 2016, Paper ID 132.
4. M.K.C. Jayamali, W.M.M.P.E. Bandara, J. Gunatilaka, P. Francis, R.M.N.P.K.Jayasinghe and R.M.S. Dharmasiri,'Gem potential mapping based on Geographical Information Systems (GIS): A case study from Medagama, Moneragala district, Sri Lanka'. Journal of Geological Society of Sri Lanka Vol. 18 (2016- manuscript accepted).
5. S.V.T.D. Raveendrasinghe, 'Occurrence of Andalusite and ChiastoliteInBalanthota – Gimigathhena Sri Lanka (Abs.). Proceedings of the 32nd Technical Session of Geological Society of Sri Lanka (GSSL): 8.
6. W.G.C.N.Wewegedara,Prashan Francis 'Value addition of Sri Lankan gem zircon via heat treatment' (Abs.). Proceedings of the Sri Lanka NEXT – A Blue – Green EraConference and Exhibition,2016: 7,8.
7. ශ්‍රීකලා ධර්මසිරි, මැණික් පතල් කැණීම් කර්මාන්තය හා බැඳුණු පාරිසරික බලපෑම්, හෙළමිණි වරුණ, 3 වන කලාපය(2016 ඔක්තෝබර්), මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය.
8. එස්.විජේවර්ධන, නුවරඑළිය අඹගමුව කෝරළයට අනවසර මැණික් කැණීමෙන් සිදුව ඇති පාරිසරික හානිය,හෙළමිණි වරුණ, 3 වන කලාපය(2016 ඔක්තෝබර්), මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය.
9. ඩබ්.ඒ.සී.එන්.වැවේගෙදර, මැණික් පාෂාණ හඳුනාගැනීම, හෙළමිණි වරුණ, 3 වන කලාපය(2016 ඔක්තෝබර්), මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය.

10. එම්.කේ.සී.ජයමාලි, මැණික් කර්මාන්තය හා බැඳුණු පතල්කරුවන්ගේ ජීවිකාව, හෙළමිණි වරුණ, 3 වන කලාපය(2016 ඔක්තෝබර්), මැණික් හා ස්වර්ණාභරණ පර්යේෂණ හා අභ්‍යාස ආයතනය.
11. R.M.T.D.Madusanka,D.T. Jayawardana and R.M.N.P.K. Jayasinghe, Fourier Transformation Infrared (FTIR) Spectroscopy Analysis of Soil Organic Matter in an alluvial Type Gem Deposits in Pelmadulla, Sri Lanka. (Abs.), Proceedings of the 21stInternational Forestry and EnvironmentSymposium 2016, Paper ID 236.

තවද ආයතනයේ ප්‍රගතිය තකා පර්යේෂණ අංශය ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටුකරයි. එහිදී පර්යේෂණ අංශයේ නිලධාරීන් විසින් ආයතනයේ අනිකුත් ක්‍රියාකාරකම් වලදී දක්වන සහයෝගය සඳහන් කළ යුතුය,

1. ප්‍රසම්පාදන කටයුතු

- පර්යේෂණ හා කාර්යාලීය භාණ්ඩ මිලදී ගැනීම සඳහා පිරිවිතර ලේඛන සකස් කිරීම
- ලංසුකැඳවීම හා අවශ්‍යය ලියකියවිලි සම්පාදනය.
- තාක්ෂණික ඇගයීම් වාර්තා සකස් කිරීම.
- ස්ථාවර වත්කම් හා තොගසම්පාදන කටයුතු හා එම ස්ථීර කළභාණ්ඩ විකිණීම හා ඉවත් කිරීමේ කටයුතු.

2. ප්‍රදර්ශනාගාර කටයුතු

- පර්යේෂණ නිලධාරීන් සැමවිටම ප්‍රදර්ශන කුටි හැසිරවීමේ දී ප්‍රධාන කාර්ය භාරයක් ඉටුකරයි (උදා:- භාලිඇළමධ්‍ය මහා විද්‍යාලය, වවුනියාවමධ්‍ය මහා විද්‍යාලය පැවති ප්‍රදර්ශනාගාර හැසිරවීම් කටයුතු)
- නව බඳවාගැනීම් සඳහා විභාග ප්‍රශ්ණ පත්‍ර සැකසීම හා විභාග නිරීක්ෂණ කටයුතු.

3.9 ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය

3.9.1 මූල්‍ය සහ මෙහෙයුම් කාර්ය සාධනය - 2016

ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය

		2015	2016 (කෙටුම්පත)
මුළු ආදායම	රු.මි.	10,710	11,838
මෙහෙයුම් ලාභය	රු.මි.	454	600
මුළු වියදම	රු.මි.	10,256	11,238
පොළී සහ බදු පෙර ශුද්ධ ලාභය	රු.මි.	345	499
ජංගම නොවන වත්කම්	රු.මි.	2,731	2,735
ජංගම වත්කම්	රු.මි.	13,876	14,458
ජංගම නොවන බැරකම්	රු.මි.	176	178
ජංගම බැරකම්	රු.මි.	11,683	11,768
ස්කන්ධය	රු.මි.	4,747	5,247
මුළු වත්කම්	රු.මි.	16,607	17,193
ජංගම අනුපාතය		1.19	1.23
ROA		2%	3%
ROCE		26%	37%

- 2016 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශයේ කාර්ය සාධනය පිළිබඳ සාරාංශය

A. උපදේශක ව්‍යාපෘති

- 2016 වර්ෂය තුළ අප ආයතනය වෙත පවරනු ලැබූ උපදේශක ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව - 80
එම ව්‍යාපෘති වල උපදේශන සේවා වටිනාකම - රුපියල් මිලියන 2,140
- 2016 වර්ෂය තුළ අප විසින් නිම කරන ලද උපදේශක ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව - 195
එම ව්‍යාපෘති වල උපදේශන සේවා වටිනාකම - රුපියල් මිලියන 2, 138

B. ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘති

- 2016 වර්ෂය තුළ අප විසින් නිම කරන ලද ඉදිකිරීම් (සැලසුම් සහ ඉදිකිරීම් පදනම මත) ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව - 145
එම ව්‍යාපෘති වල වටිනාකම - රුපියල් මිලියන 10,707
- 2016 වර්ෂය තුළ අප ආයතනය වෙත පවරනු ලැබූ ඉදිකිරීම් (සැලසුම් සහ ඉදිකිරීම් පදනම මත) ව්‍යාපෘති සංඛ්‍යාව - 145
එම ව්‍යාපෘති වල වටිනාකම - රුපියල් මිලියන 10 , 794

ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය

2016 දෙසැම්බර් දක්වා සාක්ෂාත් කර ගැනීම්

- සම්පූර්ණ කරන ලද සහ සිදුකෙරෙමින් පවතින මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘති කිහිපයක විස්තර

උපදේශක අංශය

දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීම

පැකේජය/විස්තරය	ව්‍යාපෘතියේ මුළු වටිනාකම - ශ්‍රීලරු	සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය-%	සටහන්
මාතර සිට බෙලිඅත්ත සහ මත්තල සිට හම්බන්තොට	255,280,000,000.00	26.48	ව්‍යාපෘතිය සිදු කෙරෙමින් පවතී

කොළඹ 03, AVIC නේවාසික ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම

- රු.බි.25ක මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ලේඛන සමාලෝචනය සහ නේවාසික අධීක්ෂණය සඳහා සැලසුම් කාර්යාලයෙන් තාක්ෂණික සහාය ලබාගැනීම පිළිබඳව ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය වගකිව යුතු වේ. සේවාදායකයා ‘ඇවික් හොටෙල්ස් ලංකා සමාගම’ වේ. 2016 වර්ෂය අවසානයට සාක්ෂාත් කර ගන්නා ලද ප්‍රගතිය 49% කි.

අකුරගොඩ ආරක්ෂක මූලස්ථාන සංකීර්ණය (DHQC)

- මුළු පිරිවැය රු.බි. 43 ක් වන මෙම අතිවිශාල ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉංජිනේරු, ප්‍රමාණ සමීක්ෂණ සහ ඉදිකිරීම් කළමනාකරණ සේවාවන් සැපයීම සඳහා ඉංජිනේරුමය කාර්යයන් පිළිබඳ මධ්‍යම උපදේශක කාර්යාංශය වගකිව යුතු වේ. 2016 වර්ෂය අවසානයට සාක්ෂාත් කර ගන්නා ලද ප්‍රගතිය 77.5%කි.

මාතර- කතරගම දුම්රිය මාර්ග දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- මාතර-බෙලිඅත්ත කොටස: 66%ක් සම්පූර්ණ කර ඇත. කාර්යයන්වල මුළු පිරිවැය රු.බිලියන 40කි.

ත්‍රිකුණාමලය නාවික වරායෙහි ජැටියක් සැලසුම් කිරීම

- රු.මි. 3000ක් වන මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි 2016 වර්ෂය අවසානයට සාක්ෂාත් කරගෙන ඇති ප්‍රගතිය 40%කි.

බ්‍රෝඩ්ලන්ඩ් ජලවිදුලි ව්‍යාපෘතිය

- මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි ඉදිකිරීම්වල සැලසුම් සහ අධීක්ෂණය සමාලෝචනය කිරීම අප ආයතනය වෙත පවරා ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 11,480 කි. සාක්ෂාත් කරගෙන ඇති ප්‍රගතිය 23.9% කි.

ඉහළ කලුගඟ කාර්යයන් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

- මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 12,000 කි. 2016 වර්ෂය අවසානයට සාක්ෂාත් කරගෙන ඇති ප්‍රගතිය 50% කි.

කොළඹ දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය

- මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැය වූ මුළු මුදල රු. මිලියන 2,515. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 22% ක් වේ.

ජාතික ආසාන (හෘද රෝග) මධ්‍යස්ථානය - මූලික රෝහල , මුල්ලේරියාව

- මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැය වූ මුළු මුදල රු. මිලියන 1,220. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 40% ක් වේ.

මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ඇලහැර

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන. 33,000. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 75%.

දේශීය බැංකු අරමුදල් ලැබූ මාර්ග පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය (LBFP)

පැකේජය/විස්තරය		ව්‍යාපෘතියේ මුළු වටිනාකම - ශ්‍රී ල රු	සමස්ත භෞතික ප්‍රගතිය-%	සටහන්
C1	නාගොඩ-නැබොඩ සහ අවිත්තාව - ලෙවන්දුව මාර්ග	12,784,173,027.90	100	ව්‍යාපෘතිය සාර්ථකව සම්පූර්ණ කර ඇත
C2	නාඋල-ඇලහැර-පල්ලෙගම-හෙට්ටිපොළ සහ හසලක-හඳුන්ගමුව මාර්ග			
C3	හපුනලේ-බොරලන්ද-කැප්පෙට්ටිපොළ මාර්ග			
C4	බෝදාගම-හම්බෙගමුව-කල්කොට මාර්ගය			

උමාමය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - බදුල්ල , වැල්ලවාය දිස්ත්‍රික්කය

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන. 71,400. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 30%.

මැනිං වෙලදපොල පැලියගොඩට ගෙනයාමේ යෝජිත ව්‍යාපෘතිය

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන. 4,000. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 70%.

යෝජිත බන්ධනාගාර සංකීර්ණය ඉදිකිරීම - අගුණකොළපැලැස්ස

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන. 3,000. 2016 අවසානයේ දී ලබා ඇති ප්‍රගතිය 93%.

උතුරු දුම්රිය මාර්ග නැවත ඉදිකිරීම

පැකේජය/විස්තරය	කාර්යයන්වල මුළු පිරිවැය ශ්‍රී ල.රු .බිලියන	භෞතික ප්‍රගතිය-%
මැදවව්විය සිට මඩු පාර	10.6	100
ඕමන්ත සිට පලාලි	24.0	100
මඩු පාර සිට තලෙයිමන්තාරම	22.5	99
පලාලි සිට කන්කසන්තුරය	22.4	99
සංඥා සහ විදුලි සංදේශ ව්‍යාපෘතිය	13	99

නීතිපති දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා නව ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම.

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන 900. 2016 අවසානය වන විට ලබා ඇති ප්‍රගතිය 25%.

මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය - දෙවන අදියර

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුලු පිරිවැය රු.මිලියන 200 . මෙම ව්‍යාපෘතිය 2016 අග වන විට මූලික අවස්ථාවේ පවතී.

කොතලාවල ආරක්ෂක විශ්ව විද්‍යාලයේ රෝහල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ උපදේශන සේවා පිරිවැය රු. මිලියන 220 . 2016 අවසානයේ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණයෙන්ම නිමකර ඇත.

පොළොන්නරුව ජාතික පාසල ඉදිකිරීම

- මෙම ව්‍යාපෘතියේ උපදේශන සේවා පිරිවැය රු. මිලියන 15 . 2016 අවසානය වන විට ලබා ඇති ප්‍රගතිය 50 %

ඉදිකිරීම් අංශය

මොරාන ජලාශය ඉදිකිරීම.

- මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැය වූ මුළු මුදල රු. මිලියන . 1,210. 2016 වන විට අත්පත් කරගත් ප්‍රගතිය 54% ක් වේ.

හදිසි අනතුරු සේවා සඳහා වාට්ටු සංකීර්ණය හා දැඩි සත්කාර ඒකකයක් සඳහා යෝජිත ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය ඉදිකිරීම - අදියර III (අවසන්) - උතුරු කොළඹ ශික්ෂණ රෝහල, රාගම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 21%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 1,005 කි. බත්තරමුල්ල ජාතික පරිසර මහ ලේකම් කාර්යාලයක් සැලසුම් කිරීම සහ ඉදිකිරීම - හරිත ඉදිකිරීම් ව්‍යාපෘතියකි.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 95%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 1,126 කි. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සඳහා ප්‍රධාන කාර්යාල ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 2%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 3,355 කි. කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහලේ යෝජිත රෝග විශේෂඥ, කාන්දුපෙරණ සහ බද්ධ කිරීමේ ඒකකය ස්ථාපිත කිරීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 35%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 790 කි. යාපනය පොලිස් ස්ථානය ඉදිකිරීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 99%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 360 කි. යාපනය ශික්ෂණ රෝහල සඳහා හදිසි අනතුරු සහ හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකකය ඉදිකිරීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 39%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 531 කි. මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහලේ හදිසි සහ හදිසි අනතුරු මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 15%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 683 කි. නුවර මාර්ග ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 82%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 10 කි. බදුල්ල වින්සන්ට් ඩයස් ක්‍රීඩාංගණයේ ඉදිකිරීම.

○ සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 95% . මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 309 කි. කුරුණෑගල මහ රෝහලේ මාතෘ වාට්ටු සංකීර්ණය ඉදිකිරීම- 3 වන අදියර සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 22%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 915 කි.

මහනුවර ශික්ෂණ රෝහලේ යෝජිත පිළිකා ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම - අදියර II , මහනුවර

- මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 1,279 කි. 2016 අවසාන වනවිට ව්‍යාපෘතිය මූලික අදියරේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් ඇත.

හම්බන්තොට , මහ රෝහල ඉදිකිරීම .

- ඇදුන් 850ක රෝහලක් ඉදිකිරීම සඳහා වන මෙම කොන්ත්‍රාත්තුවෙහි මුළු ව්‍යාපෘති පිරිවැය රු.මි. 1, 654 කි. එහි ඉලක්ක සාක්ෂාත් කරගනිමින් ව්‍යාපෘතිය 2016 වර්ෂය තුළදී සාර්ථකව සම්පූර්ණ කර ඇත.

කොළඹ, මහල් 10කින් යුත් දන්ත රෝහල ගොඩනැගිල්ලක් සැලසුම් කිරීම සහ ඉදිකිරීම.

- ව්‍යාපෘතිය 2016 වර්ෂය තුළදී සාර්ථකව සම්පූර්ණ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 624 කි.

පොළොන්නරුව රෝහලේ සිව් මහල් ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම .

- සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 48%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 142 කි.

පොළොන්නරුව යෝජිත කෞතුකාගාරය ඉදිකිරීම.

- සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 60%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 167 කි.

අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මාර්ග ඉදිකිරීම

- මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 1,105 කි. 2016 අවසාන වනවිට ව්‍යාපෘතිය මූලික අදියරේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් ඇත.

යාපනය යෝජිත බන්ධනාගාර සංකීර්ණයේ දෙවන අදියර

- සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 4%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 435 කි.

පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම සහ සංවර්ධනය

- සාක්ෂාත් කරගත් ප්‍රගතිය 33%. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි. 2,123 කි.

අන්තර්ජාතික අංශය

මැලේසියාවේ ක්වාලාලම්පූර් හි ශ්‍රී ලංකා මහ කොමසාරිස් නිල නිවස අළුත්වැඩියා කිරීම.

- මෙම කාර්යයෙහි මුළු පිරිවැය රු.මි.63 කි. 2016 වර්ෂය අවසානයට සාක්ෂාත් කර ඇති ප්‍රගතිය 75%. කි. කාර්යය සිදු කරමින් පවතී.

මියන්මාරයේ ශ්‍රී ලංකා මහකොමසාරිස් කාර්යාලය නිල නිවස අළුත්වැඩියා කිරීම

- මෙම කාර්යය සඳහා වැය වන මුළු පිරිවැය රු. මිලියන 42 කි. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2016 වර්ෂය අවසානයේ දී සාර්ථකව නිම කරන ලදී.

මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය
மகாவலி அபிவிருத்தி மற்றும் சுற்றாடல் அமைச்சு
Ministry of Mahaweli Development and Environment

සමාජ වන ව්‍යාපෘතිය

ඩයරඩා ජලාශය ඉදිකිරීම

ලමා ඔය උමග

මොරගහකන්ද ජලාශය